

Školní vzdělávací program
pro osmileté gymnázium

OBSAH

1	Identifikační údaje	4
1.1	Název ŠVP	4
1.2	Vzdělávací program	4
1.3	Studijní forma vzdělávání	4
1.4	Předkladatel.....	4
1.5	Zřizovatel	5
1.6	Platnost dokumentu	5
2	Charakteristika školy	6
2.1	Velikost školy, umístění školy	6
2.2	Vybavení školy	7
2.3	Charakteristika pedagogického sboru	7
2.4	Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce	7
2.5	Spolupráce s rodiči a jinými subjekty.....	8
3	Charakteristika ŠVP	9
3.1	Zaměření školy.....	9
3.2	Profil absolventa	9
3.3	Organizace přijímacího řízení	10
3.4	Organizace maturitní zkoušky.....	11
3.5	Výchovné a vzdělávací strategie	12
3.6	Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.....	13
3.7	Zabezpečení výuky žáků mimořádně nadaných	15
3.8	Začlenění průřezových témat – nižší stupeň	16
3.9	Začlenění průřezových témat - vyšší stupeň (podle RVP GV)	18
4	Učební plán	20
4.1	Tabelace učebního plánu - nižší stupeň.....	20
4.2	Tabelace učebního plánu – vyšší stupeň	22
5	Učební osnovy – nižší stupeň.....	25
5.1	Český jazyk a literatura	25
5.2	Anglický jazyk.....	31
5.3	Německý jazyk	41
5.4	Matematika	46
5.5	Informatika	53
5.6	Mediální výchova.....	60
5.7	Dějepis	62
5.8	Občanská výchova	68
5.9	Fyzika	74
5.10	Chemie.....	85
5.11	Biologie	95

5.12	Zeměpis	110
5.13	Hudební výchova	115
5.14	Výtvarná výchova.....	118
5.15	Dramatická výchova.....	121
5.16	Tělesná výchova.....	124
5.17	Týdenní kurz environmentální výchovy	128
5.18	Lyžařský výcvikový kurz	129
5.19	Výtvarné a divadelní dílny	129
5.20	Kurz osobnostního a sociálního rozvoje	131
6	Učební osnovy – vyšší stupeň	133
6.1	Český jazyk a literatura, seminář z českého jazyka	133
6.2	Anglický jazyk.....	137
6.3	Německý jazyk	142
6.5	Matematika	151
6.6	Informatika a výpočetní technika	158
6.8	Seminář z informatiky a výpočetní techniky.....	160
6.9	Mediální výchova	163
6.10	Dějepis	165
6.11	Seminář z dějepisu	172
6.12	Základy společenských věd.....	174
6.13	Základy ekonomiky a práva	181
6.14	Seminář ze základů společenských věd	184
6.15	Fyzika	187
6.16	Seminář z fyziky	192
6.17	Chemie.....	194
6.18	Seminář z chemie.....	198
6.19	Biologie	203
6.20	Seminář z biologie.....	207
6.21	Geografie	209
6.22	Seminář z geografie	216
6.23	Estetická výchova (hudební výchova)	218
6.24	Estetická výchova (výtvarná výchova)	220
6.25	Tělesná výchova.....	222
7	Hodnocení žáků.....	228
7.1	Pravidla pro hodnocení žáků	228
7.2	Závěrečné hodnocení výsledků vzdělávání žáků v klasifikačním období.....	229
7.3	Hodnocení chování žáků:.....	231
8	Autoevaluace školy	234

1 Identifikační údaje

1.1 *Název ŠVP*

Školní vzdělávací program pro gymnaziální vzdělávání vytvořený podle RVP ZV a RVP G.

Motto: Výchova by měla být taková, aby to, co je nabízeno, bylo přijímáno jako cenný dar, ne jako povinnost. (Einstein)

1.2 *Vzdělávací program*

Vzdělávání v osmiletém gymnáziu se člení na vyšší a nižší stupeň:

- nižší stupeň je tvořen prvními čtyřmi ročníky osmiletého gymnázia (prima – kvarta)
- vyšší stupeň je tvořen posledními čtyřmi ročníky osmiletého gymnázia (kvinta – oktáva)

1.3 *Studijní forma vzdělávání*

- denní forma vzdělávání

1.4 *Předkladatel*

název školy:	Gymnázium Aš, příspěvková organizace
adresa školy:	Hlavní 106, 352 01 Aš
jméno ředitele školy:	Mgr. Petr Jelínek
právní forma:	příspěvková organizace s právní subjektivitou
doplňková činnost:	povolena
IČ:	47723416
DIČ:	CZ47723416
IZO:	000519324
RED-IZO:	600008975
kontakty:	telefon: 354 525 585 fax: 354 544 619 e-mail: kontakt@gymas.cz webová stránka školy: www.gymas.cz

koordinátoři tvorby ŠVP:

blok přírodovědných předmětů	Mgr. Tomáš Kozel – zástupce ředitele
blok humanitních předmětů	Mgr. Jaroslav Staněk

1.5 *Zřizovatel*

název: Karlovarský kraj
adresa: Závodní 353/88, 360 21 Karlovy Vary
kontakty: telefon: +420 / 353 502 111
fax: +420 / 353 331 509
e-mail: epodatelna@kr-karlovarsky.cz

1.6 *Platnost dokumentu*

Platnost dokumentu od: **1. 9. 2022**

Podpis ředitele:

Razítko školy:

2 Charakteristika školy

Historie ašského gymnázia sahá až do roku 1908, kdy bylo v Aši založeno státní reálné gymnázium s vyučovacím jazykem německým. S vypuknutím druhé světové války bylo vyučování ukončeno a znovu zahájeno v roce 1947 již s vyučovacím jazykem českým.

1. 9. 1949 byla výuka na reálném gymnáziu zastavena a v roce 1954 zřízena Jedenáctiletá střední škola, čímž se do Aše gymnaziální vzdělání vrátilo. 1. září 1959 se rozhodnutím Ministerstva školství a kultury mění JŠS na experimentální dvanáctiletou střední školu, později na Střední všeobecně vzdělávací školu (SVVŠ). V roce 1965 bylo v Aši gymnázium zrušeno a převedeno do Chebu, avšak v roce 1990 se podařilo víceleté gymnázium v Aši obnovit. K 1. 7. 2002 došlo k administrativnímu sloučení gymnázia se střední průmyslovou školou textilní a ke změně názvu na Gymnázium a SOŠ Aš. Pod hlavičkou SOŠ byly nabízeny různé obory, např. Management oděvnictví, Technické lyceum či Informatika v ekonomice. Přípravovala žáky pro činnost kvalifikovaných odborníků v oblasti řešení ekonomické problematiky s aktivním využitím výpočetní techniky a prací spojených s komunikační technikou. SOŠ ukončila výuku v červnu 2015. Proto od 1. 9. 2015 mění škola název na Gymnázium Aš, příspěvková organizace. Osmileté gymnázium nabízí žákům všeobecné studijní zaměření a navzdory tomu, že jde o malou školu, daří se výuku obohatit některými nadstandardními prvky.

Škola stanovila výuku cizích jazyků jako svou prioritu. Jako první cizí jazyk se od primy vyučuje angličtina, od sekundy přibývá jako druhý cizí jazyk němčina. Hodinová dotace obou jazyků je v ŠVP navýšena, takže žáci jsou schopni složit maturitní zkoušku v kterémkoli z nich. V případě německého jazyka má ašské gymnázium výhodu v tom, že patří mezi školy, jež svým žákům umožňují složení mezinárodně uznávané jazykové zkoušky Das deutsche Sprachdiplom. Další předností školy je její poloha v bezprostředním sousedství SRN. Ašští gymnazisté se tedy mohou zapojovat do různých přeshraničních projektů, které škola organizuje podle aktuálních možností. Případní zájemci z vyššího stupně se mohou přihlásit k ročnímu studijnímu pobytu na gymnáziu v Pegnitz. Všechny třídy v rámci výuky němčiny absolvují jednou za rok jednodenní exkurzi do některého z německých měst ležících poblíž Aše.

V posledních dvou ročnících si žáci vybírají z nabídky volitelných seminářů. Mohou se tak přednostně věnovat předmětům, které jsou důležité pro jejich další studium. Do každého ročníku je rovněž zařazen týdenní kurz (ekologický, sportovní, estetický a kurz osobnostního a sociálního rozvoje), na vyšším stupni navíc ještě projektový týden.

V rámci ŠVP škola rovněž věnuje zvýšenou pozornost environmentálnímu vzdělávání, které je integrováno do většiny předmětů, aby se ekologické myšlení mohlo prolínat všemi oblastmi vzdělávání. Environmentální výchova se podílí na aktivitách zaměřených na získání citlivého, odpovědného a trvale udržitelného vztahu k přírodnímu prostředí. Některé z nich se realizují ve spolupráci s partnerskými organizacemi a školami v Bavorsku a Sasku. Velkou oblibu si získal týdenní ekologický kurz ve středisku Sedmihorky, který absolvují žáci primy. Nově vytvořená třída tak společně stráví pět dní mimo školní lavice a kromě prakticky orientovaných aktivit zaměřených na poznání přírody se žáci navzájem lépe poznají.

Dalším nadstandardním prvkem je zařazení předmětu Dramatická výchova do ŠVP. Vyučuje se v primě a sekundě a nejmladším žákům nabízí nejrůznější kreativní činnosti, na něž ve výukových předmětech často nezbyvá prostor ani čas. Mnoho žáků později navštěvuje kurzy Dramatické výchovy, které pořádá ZUŠ Roberta Schumanna v Aši. Řada z nich se díky tomu aktivně podílí na kulturním dění ve městě, např. během každoročního kulturně divadelního festivalu Ašlerky.

2.1 Velikost školy, umístění školy

Kapacita oboru Gymnázium je 240 žáků a v současné době navštěvuje školu přibližně 225 žáků. Škola má osm tříd osmiletého gymnázia. Současným potřebám školy počet učeben a jejich kapacita vyhovuje.

Škola se nachází v blízkosti centra města na Hlavní ulici. Je výhodně umístěna v blízkosti vlakového nádraží a autobusové zastávky.

2.2 Vybavení školy

Škola má pro výuku k dispozici kromě kmenových tříd také odborné učebny – učebna biologie, učebna fyziky, učebna zeměpisu, učebna chemie, chemická laboratoř, laboratoř fyziky, učebnu pro výuku IVT, tři jazykové laboratoře, učebna hudební výchovy, dramatické výchovy, výtvarné výchovy. Počítačová síť školy je 24 hodin denně připojena k internetu a téměř všechny učebny jsou vybaveny dataprojektory. Ve škole je dále knihovna, odpočinková místnost, posilovna. Škola má v areálu vlastní tělocvičnu a moderní výdejnu jídel. Dále má poměrně velkou zahradu, která slouží k relaxaci žáků za příznivého počasí.

2.3 Charakteristika pedagogického sboru

Na škole působí přibližně 20 vyučujících, přesné údaje pro konkrétní školní rok naleznete na internetových stránkách školy (www.gymas.cz). Zastoupení mužů a žen ve sboru je vcelku rovnoměrné s mírnou převahou žen. 100 % učitelů je plně kvalifikovaných. Mnozí si pravidelnou účastí na vzdělávacích akcích prohlubují své znalosti a vědomosti. Na škole působí výchovná poradkyně, koordinátor EVVO, koordinátor ICT a preventistka sociálně patologických jevů. Velmi důležitý je individuální přístup k žákům a důraz na zajištění klíčových kompetencí. Učitelé se dále vzdělávají v rámci DVPP, všichni procházejí školením v oblasti ICT.

Díky citlivému přístupu pedagogů a malému počtu žáků je ašské gymnázium typem „rodinného gymnázia“.

2.4 Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce

Vzhledem ke své poloze se soustředíme především na kontakty s partnerskými školami v SRN. Již několik let spolupracujeme s Gymnáziem Selb na společných projektech realizovaných v závislosti na aktuální situaci a školou v Pegnitz (roční studijní pobyty pro zájemce z řad žáků kvinty i vyšších ročníků).

Velkou oblibu má týdenní projekt Edison pořádaný ve spolupráci s agenturou AIESEC, během kterého představuje svou zemi a kulturu několik mladých lidí z celého světa.

Škola se zaměřuje na environmentální vzdělávání, k němuž je soustředěna celá řada projektů (jmenovat lze např. *Energii bez hranic*, realizovaný rovněž ve spolupráci s německou školou, nebo akci *Voda* pořádanou pro žáky místních základních škol u příležitosti Mezinárodního dne vody), organizovaných průběžně s ohledem na různé svátky, výročí nebo aktuální nabídku.

Součástí výuky je rovněž týdenní pobyt na ekologickém středisku zařazený do primy, jehož cílem je kromě získání praktických zkušeností se vztahem člověka a přírody také lepší poznání nově utvářeného třídního kolektivu.

Rovněž v dalších ročnících jsou do výuky zařazeny týdenní kurzy prohlubující a rozvíjející klíčové kompetence (sportovní kurz v sekundě, účast na dílnách pořádaných v rámci kulturního festivalu *Ašlerky* v tercii a osobnostně sociální kurz v kvartě).

V kulturní oblasti je třeba vyzdvihnout každoroční divadelní festival *Ašlerky* pořádaný o.p.s. Karel Ašler, do nějž se zapojují v rámci nabízených dílen naši studenti a kde rovněž vystupují školní divadelní soubory. Vyvrcholením je *Majáles* pořádaný vždy sextou, jehož se účastní nejen škola, ale i místní veřejnost.

Škola se také podílí na jednorázových kulturních akcích, jde převážně o výtvarné či divadelní dílny pořádané většinou ve spolupráci s partnery ze SRN.

V oblasti prevence sociálně patologických jevů škola již několik let úspěšně spolupracuje s o. s. Kotec, která na škole pravidelně pořádá přednášky a aktivně s žáky pracuje.

Řada projektů je průběžně realizována přímo ve výuce, v souvislosti s aktuálním děním. Žáci se pravidelně účastní divadelních a filmových představení, výstav, přednášek, exkurzí, zájezdů do zahraničí a dalších akcí, které navazují na probírané učivo.

Projekty jsou koncipovány tak, aby pomáhaly rozvíjet a prohlubovat klíčové kompetence uvedené níže pod bodem 3.5, případně uvedené u jednotlivých vyučovacích předmětů. Stejně tak bylo při jejich koncipování sledováno, aby naplňovaly cíle základního vzdělávání a aby žáci v nich získali dovednosti a návyky, které jim umožní:

- otevřeně a všestranně komunikovat
- spolupracovat a mít respekt k práci ostatních
- tvořivě myslet a zvládat problémy
- projevovat pozitivní city a chování, účinně pomáhat sobě i druhým
- chovat se ohleduplně k ostatním, projevovat tolerantní postoje
- uvědomit si své reálné schopnosti a dokázat je systematicky rozvíjet
- motivovat se pro celoživotní vzdělávání a osvojit si metody potřebné k naplnění cílů celoživotního vzdělávání

2.5 Spolupráce s rodiči a jinými subjekty

Rodiče dostávají informace o výsledcích vzdělávání přes portál Škola on line. Základní údaje o chodu školy, připravovaných projektech a proběhlých akcích i základní studijní dokumenty jsou aktualizovány na webových stránkách školy.

K 1. září 2005 byla zřizovatelem ustanovena Školská rada, kde jsou zastoupeni zletilí žáci, resp. zákonní zástupci nezletilých žáků, zřizovatel a pedagogičtí pracovníci. Činnost je vsouladu s § 167 a § 168 zákona č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) v platném znění. Školská rada má šest členů.

Rodiče a zákonní zástupci studentů spolupracují s vedením školy prostřednictvím pravidelných schůzek SRPG (Sdružení rodičů a přátel gymnázia), kde získávají informace a mohou ovlivnit dění ve škole. SRPG pořádá pravidelné přednášky určené nejen žákům, ale i široké veřejnosti.

V rámci prevence sociálně patologických jevů (všechny typy závislostí, šikana) gymnázium spolupracuje s Pedagogicko-psychologickou poradnou v Chebu.

Dále naše škola spolupracuje s těmito subjekty

- Základní umělecká škola Roberta Schumanna Aš
- Městský dům dětí a mládeže
- Knihovna, Muzeum a Informační centrum Aš (příspěvková organizace města Aše)
- Listy Ašska (regionální týdeník) – prezentace školy, mediální výchova
- Školská komise při MÚ
- o.s. Kotec (Kontaktní a krizové centrum pro děti a mládež) – prevence sociálně-patologických jevů
- o.s. Karel Ašler – dramatická výchova, festival Ašlerky
- Klub ekologické výchovy- projekty enviromentální výchovy
- Hotelová škola Mariánské Lázně - osobnostní a sociální výchova, výchova demokratického občana
- Světluška pro nevidomé děti a dospělé - osobnostní a sociální výchova, výchova demokratického občana
- Srdíčkový den – sbírka pro nemocnice Motol a Ostrava, onkologie- osobnostní a sociální výchova, výchova demokratického občana
- AIESEC (organizace projektu Edison)

3 Charakteristika ŠVP

3.1 Zaměření školy

Škola nabízí studium ve dvou vzdělávacích programech. Hlavní rysy vzdělávacích programů jsou:

- Účelné rozložení základního (společného) učiva do nižších ročníků studia
- Možnost profilace studia podle zájmů a zaměření žáka
- Rozumné zastoupení všech forem výuky

V nižších ročnících vyššího stupně gymnázia je obsah vzdělání rovnoměrně rozložen do vyučovacích předmětů – je tak vybudován základ pro pozdější profilaci studia. Postupně je žákům dána možnost profilovat studium podle svých studijních zájmů formou volitelných seminářů.

Gymnázium Aš je svojí velikostí škola „rodinného typu“ tzn., že se všichni žáci i vyučující osobně navzájem znají. To se kladně projevuje v neformálním přístupu vyučujících k žákům a dobré znalosti jejich osobních problémů. Základním posláním školy je vybavit studenta tak, aby byl schopen dalšího pomaturitního studia, především na vyšších a vysokých školách.

Škola stanovila výuku cizích jazyků jako svou prioritu. Jako první cizí jazyk se od primy vyučuje angličtina, od sekundy přibývá jako druhý cizí jazyk němčina. Hodinová dotace obou jazyků je v ŠVP maximálně navýšena, takže žáci jsou schopni složit maturitní zkoušku v kterémkoli z nich. V případě německého jazyka má ašské gymnázium výhodu v tom, že patří mezi školy, jež svým žákům umožňují složení mezinárodně uznávané jazykové zkoušky Das deutsche Sprachdiplom. Další předností školy je její poloha v bezprostředním sousedství SRN. Ašští gymnazisté mají v kvartě možnost strávit šest týdnů na gymnáziu v Selbu a na vyšším stupni se mohou zúčastnit ročního studijního pobytu na gymnáziu v Pegnitz. Partnerské německé školy s gymnáziem rovněž spolupracují v celé řadě projektů nejrůznějšího zaměření.

V posledních dvou ročnících si žáci vybírají z nabízených seminářů. Mohou se tak přednostně věnovat předmětům, které jsou důležité pro jejich další studium. Do každého ročníku je rovněž zařazen týdenní kurz (ekologický, sportovní, estetický a kurz osobnostního a sociálního rozvoje), na vyšším stupni navíc ještě projektový týden.

V rámci ŠVP škola rovněž věnuje zvýšenou pozornost environmentálnímu vzdělávání, které je integrováno do většiny předmětů, aby se ekologické myšlení mohlo prolínat všemi oblastmi vzdělávání. Environmentální výchova se podílí na aktivitách zaměřených na získání citlivého, odpovědného a trvale udržitelného vztahu k přírodnímu prostředí. Některé z nich se realizují ve spolupráci s partnerskými organizacemi a školami v Bavorsku a Sasku. Velkou oblibu si získal týdenní ekologický kurz ve středisku Sedmihorky, který absolvují žáci primy. Nově utvořená třída tak společně stráví pět dní mimo školní lavice a kromě prakticky orientovaných aktivit zaměřených na poznání přírody se žáci navzájem lépe poznají.

Dalším nadstandardním prvkem je zařazení předmětu Dramatická výchova do ŠVP. Vyučuje se v primě a sekundě a nejmladším žákům nabízí nejrůznější kreativní činnosti, na něž ve výukových předmětech často nezbývá prostor ani čas. Mnoho žáků později navštěvuje kurzy Dramatické výchovy, které pořádá ZUŠ Roberta Schumanna v Aši. Řada z nich se díky tomu aktivně podílí na kulturním dění ve městě, např. během každoročního kulturně divadelního festivalu Ašlerky.

3.2 Profil absolventa

Všeobecně lze konstatovat, že při profilaci svých absolventů bude škola vycházet ze svých specifík: menší škola s úzkými osobními vztahy - zaměření na kompetence sociální, občanské a komunikativní, příslušnost k euroregionu Egrensis - blízkost SRN a z ní vyplývající důležitá role němčiny, všeobecně zaměřené gymnázium poskytující nadstandardní výuku v průřezovém tématu environmentální výchova a rozvíjející uměleckou kreativitu.

Pokud žák využije svého osobního potenciálu a možností nabízených mu školou ať už v běžné výuce nebo formou různých projektů, pracovních seminářů, exkursí či formou mimoškolních aktivit, bude mít šanci získat po kvartě následující profil:

Bude vybaven základními znalostmi a postupy uplatňovanými při jejich osvojování, jež odpovídají všeobecnému zaměření gymnázia a věku žáka. Bude zvládat všechny základní myšlenkové operace vzhledem k psychologickému věku.

Bude schopen skupinové práce, přiměřené spolupráce s druhými, nebude mu činit problém komunikovat i se studenty rozdílných stanovisek a názorů.

Bude schopen nešablonovitě porozumět textům a záznamům a nebude se stydět projevit své stanovisko, byť alternativní ve vztahu k přijímanému úzu. Bude schopen je obhájit.

Problémy bude schopen řešit jak samostatně, tak skupinově. Pokud si nebude jist samostatným přístupem, nebude mu činit potíže konzultovat stanovisko jak s vrstevníky, tak s pedagogy.

3.2.1 Profil po dokončení osmiletého studijního cyklu po oktávě

Absolvent je vybaven takovými znalostmi a předpoklady, aby mohl pokračovat ve studiu na školách vyšších stupňů. Všeobecně zaměřené gymnázium mu poskytne širokou potencialitu možností dalšího studia a profesní profilace.

Je schopen kritického myšlení a je méně náchylný k nejrůznějším formám manipulace. Dokáže posoudit hodnotu „objektivních“ informací i hodnotu vlastního úsudku a svých osobních zkušeností. Kromě informačního základu si je vědom hodnot kreativních uměleckých dovedností, jejich potenciálu pro osobnostní růst.

Má všeobecnou orientaci v moderním světě, dovede získávat informace z různých zdrojů, je schopen odhadnout jejich kvalitu. Informace dovede smysluplně třídit a spojovat, nacházet mezi nimi vztahy. Nespokojuje se s jediným možným řešením problému, zvažuje různá stanoviska.

Ví, že nejsilnějším zdrojem učení je jeho osobní angažovanost.

Má respekt k odlišnostem, a to i ke své vlastní, dokáže je ocenit. Je schopen komunikace nejen s lidmi podobného smýšlení, je schopen naslouchat a projevovat empatii. Zvládá i základní komunikaci verbální i písemnou ve dvou cizích světových jazycích: němčina a angličtina.

Je si vědom toho, že žije ve světě vztahů a že jejich kvalita záleží i na něm, na jeho osobním příspěvku k nim. Rozhoduje se tak, aby minimalizoval negativní dopady nejen na sebe a své nejbližší okolí, ale i na životní prostředí a celek světa. Dovede reflektovat důsledky svých činů. Dokáže ocenit i hodnotu toho, co nemusí využít ke svému osobnímu prospěchu. Ví, že kvalita lidského života je mnohorozměrná a že orientace na výkon a zisk není jediná možná a žádoucí.

3.3 Organizace přijímacího řízení

Pro studium v 1. ročníku nižšího stupně víceletého gymnázia je otevírána v každém školním roce jedna třída. I do budoucna se počítá s tímto modelem. Přijímací řízení probíhá v souladu s platnými předpisy (zákon č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) v platném znění a vyhláška č. 671/2004 Sb., kterou se stanoví podrobnosti o organizaci přijímacího řízení ke vzdělávání ve středních školách, v platném znění).

Podrobná kritéria pro přijímací řízení jsou vždy zveřejněna na webových stránkách školy (www.gymas.cz) nejpozději do 31. ledna toho kalendářního roku, v němž uchazeči podávají přihlášku ke studiu na Gymnáziu Aš.

Při přijímacím řízení s využitím jednotných přijímacích zkoušek se u jednotlivých uchazečů hodnotí:

1. Znalosti uchazeče vyjádřené hodnocením na vysvědčení z předchozího vzdělávání.
2. Přijímací zkouška matematiky a její aplikace a českého jazyka a literatury konané formou testů.

3.4 Organizace maturitní zkoušky

Maturitní zkouška probíhá podle příslušných ustanovení zákona č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) v platném znění a příslušné vyhlášky MŠMT upravující ukončování studia na středních školách.

Maturitní zkouška se skládá ze dvou oddělených částí - společné a profilové části. Žák získá střední vzdělání s maturitní zkouškou, jestliže úspěšně vykoná obě části maturitní zkoušky.

Společná část maturitní zkoušky

Zkušebními předměty společné části maturitní zkoušky jsou

- a) český jazyk a literatura,
- b) cizí jazyk, který si žák zvolí z nabídky stanovené prováděcím právním předpisem; žák může zvolit pouze takový cizí jazyk, který je vyučován ve škole, jíž je žákem, a
- c) matematika.

Společná část maturitní zkoušky se skládá ze zkoušky z českého jazyka a literatury a druhé zkoušky, pro kterou si žák na přihlášce k maturitní zkoušce zvolí jeden ze zkušebních předmětů uvedených v b) a c).

Zkouška ze zkušebního předmětu český jazyk a literatura, cizí jazyk a matematika se koná formou didaktického testu. Didaktickým testem se pro potřebu tohoto zákona rozumí písemný test, který je jednotně zadáván a centrálně vyhodnocován, a to způsobem a podle kritérií stanovených prováděcím právním předpisem.

Žák se může ve společné části dále přihlásit až ke dvěma nepovinným zkouškám z předmětů podle písm. b) a c).

Žák vykoná úspěšně společnou část maturitní zkoušky, pokud úspěšně vykoná didaktické testy, které jsou její součástí.

Profilová část maturitní zkoušky se skládá ze 2-3 povinných zkoušek a maximálně dvou nepovinných zkoušek. Konkrétní počet a obsah zkoušek profilové části určí ve shodě s RVP ředitel školy.

Všichni žáci konají profilovou zkoušku z českého jazyka a literatury.

Pokud si žák zvolí ve společné části maturitní zkoušky cizí jazyk, koná ze zvoleného jazyka i zkoušku profilovou.

Zkouška ze zkušebního předmětu český jazyk a literatura a zkouška ze zkušebního předmětu cizí jazyk se skládají z dílčí zkoušky konané formou písemné práce a ústní zkoušky před maturitní komisí.

Žák vykoná úspěšně profilovou část maturitní zkoušky, pokud úspěšně vykoná všechny povinné zkoušky, které jsou její součástí.

Nabídka předmětů povinných (nepovinných) zkoušek profilové části maturitní zkoušky:

- Německý jazyk
- Anglický jazyk
- Základy společenských věd
- Dějepis
- Geografie
- Fyzika
- Chemie
- Biologie
- Informatika a výpočetní technika

3.5 Výchovné a vzdělávací strategie

3.5.1 KOMPETENCE K UČENÍ

- dáváme žákům návod, jak se efektivně učit, jak vybrat správnou metodu k učení
- motivujeme žáky k učení, učíme je postupům, jak samostatně získávat potřebné informace
- vedeme žáky k samostatnému hledání souvislostí v probíraném učivu (propojování společných či příbuzných témat v jednotlivých přehledech, v případě větších celků či tematických cyklů vytváření přehledů látky samotnými žáky)
- zařazujeme do výuky praktické činnosti, abychom žákům umožnili aplikovat získané znalosti v praxi
- učíme žáky vidět v učení pozitivní smysl pro život

3.5.2 KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMU

- zadáváme žákům praktické úkoly, které zpracovávají sami či ve skupinách
- vybíráme úkoly, které vycházejí z probíraného učiva a zároveň souvisí s aktuální situací v dané třídě (věk žáků, jejich starosti, pohledy, názory, zájmy) i s děním v našem městě, zemi, světě
- vedeme žáky k tomu, aby k řešení problému využívali své vlastní zkušenosti
- volíme takové úkoly, abychom žáky dovedli k samostatnému vyhledání informací (internet, odborná literatura), jejich posouzení a následnému vhodnému využití
- zařazujeme do výuky náročnější témata, která pomáhají zájemce připravit na účast v předmětových soutěžích a olympiádách
- vedeme žáky k tomu, aby se naučili klást jasné a srozumitelné otázky
- podporujeme samostatnost žáků, jejich ochotu a odvahu projevit svůj názor, čímž je vedeme k aktivnímu podílu na všech fázích vzdělávacích činnosti, na plánování, přípravě, realizaci i hodnocení
- vytváříme dostatek příležitostí, při kterých žáci v praxi uplatňují získané vědomosti a dovednosti

3.5.3 KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ

- využíváme metody práce, které žáky vedou ke komunikaci o problému – řízený dialog s vyučujícím, diskuse, práce ve skupině, prezentace výsledků skupinové práce ve třídě apod.
- učíme žáky argumentovat, naslouchat názorům ostatních a vhodnou formou obhájit svůj vlastní názor
- vedeme žáky k volbě vhodných prostředků, aby jejich komunikace se spolužáky, učiteli i ostatními dospělými ve škole i mimo ni byla co nejúčinnější

3.5.4 KOMPETENCE SOCIÁLNÍ a PERSONÁLNÍ

- učíme žáky jak schopnosti pracovat samostatně, tak schopnosti kooperace a týmové spolupráce zadáváním úkolů, které vyžadují obě formy práce
- vlastním příkladem vedeme žáky k respektování pravidel chování jak ve škole, tak mimo školu
- učíme žáky prosazovat se v kolektivu, dodržovat pravidla týmové práce, respektovat ostatní v jejich činnostech a názorech
- vedeme žáky k tomu, aby dokázali hodnotit svou práci

3.5.5 KOMPETENCE OBČANSKÉ

- učíme žáky vážit si sebe a druhých, tolerovat své okolí a naslouchat mu, chránit sebe i ostatní před fyzickým i psychickým násilím
- pomáháme žákům vytvořit si pozitivní vztah k prostředí, ve kterém žijí
- umožňujeme žákům, aby své znalosti, názory a postoje přiměřeným způsobem předávali svému okolí
- pěstujeme v žácích vědomí odpovědnosti za vlastní práci
- vedeme žáky k tomu, aby si osvojili praktické zkušenosti a postoje ve vztahu k životnímu prostředí, kulturním a duchovním hodnotám a ochraně lidských práv (odborné besedy, exkurze, humanitární a charitativní akce apod.)

3.5.6 KOMPETENCE PRACOVNÍ (platné pro nižší stupeň gymnázia)

- vedeme žáky k získání pracovních návyků a dovedností i k tomu, aby si dokázali vážit práce své i ostatních lidí
- v praktických činnostech učíme žáky bezpečně pracovat s materiály, nástroji a vybavením

- důslednou kontrolou vedeme žáky k dodržování vymezených pravidel z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví ostatních spolužáků

3.5.7 KOMPETENCE K PODNIKAVOSTI (platné pro vyšší stupeň gymnázia)

- vedeme žáky k rozvíjení jejich osobního i odborného potenciálu, k rozpoznání a využití příležitostí pro jejich osobní a profesní život
- vedeme žáky k posouzení a kritickému hodnocení rizik souvisejícími s rozhodováním v reálných životních situacích a v případě nezbytnosti učíme žáky tato rizika nést
- vedeme žáky k pochopení podstaty a principu podnikání. Učíme je zvažovat možná rizika podnikání a realitu tržního hospodářství.

3.6 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Jedná se o zabezpečení výuky žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními v souladu s právními předpisy (novela školského zákona č.82/2015 Sb. a vyhláškou č.27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami).

Podpůrná opatření jsou poskytována žákovi, u kterého se projevuje potřeba úprav ve vzdělávání. Podle charakteru obtíží a vzdělávacích potřeb žáka jsou poskytována podpůrná opatření 1. – 5. stupně. Stanovují pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení PLPP a IVP žáka se speciálními vzdělávacími potřebami.

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování PLPP

Podpůrná opatření 1. stupně (PO1) slouží ke kompenzaci mírných obtíží ve vzdělávání žáků, u nichž je možné prostřednictvím úprav v režimu školy a domácí přípravy dosáhnout zlepšení. Podmínkou k zajištění PO1 je zpracování plánu pedagogické podpory (PLPP).

PLPP navrhuje pedagogický pracovník, v jehož předmětu má žák obtíže (selhává). Třídní učitel je zodpovědný za vypracování PLPP ve spolupráci s ostatními pedagogickými pracovníky, za evidenci PLPP v dokumentaci žáka, jeho průběžnou aktualizaci, vyhodnocení (ve spolupráci s ostatními ped. pracovníky).

Třídní učitel seznámí zákonného zástupce žáka s navrhovanými opatřeními a vypracovaným PLPP a opatří PLPP podpisy všech, kteří se na plnění podpory podílejí a podpisy zákonných zástupců, kteří s ním byli seznámeni.

PLPP obsahuje:

- cíle rozvoje žáka
- metody výuky
- organizaci výuky
- hodnocení žáka
- opatření v rámci domácí přípravy

Koordinaci PLPP je pověřen ředitelem školy třídní učitel.

PLPP zajišťuje třídní učitel v součinnosti s ostatními pedagogickými pracovníky a zákonným zástupcem. Přímou pedagogickou podporu zajišťuje učitel ve výuce.

Metodickou podporu zajišťuje výchovný poradce, metodik prevence rizikového chování žáků.

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování IVP

Podpůrná opatření 2. stupně (PO2) stanovuje školské poradenské zařízení (ŠPZ), v případě, že PLPP nesplní očekávané cíle do 3 měsíců od zahájení poskytování PO1. Škola doporučí zákonnému zástupci využití ŠPZ.

Škola pracuje v součinnosti se ŠPZ a poskytuje ŠPZ:

- informace o dosavadním průběhu vzdělávání
- plán pedagogické podpory

- informace o personálních a materiálních možnostech školy v souvislosti s poskytováním PO
- ŠVP

PO škola poskytuje žákovi bezodkladně po obdržení doporučení ŠPZ a informovaného souhlasu zákonného zástupce žáka.

Individuální vzdělávací plán (IVP) zpracovává škola na základě doporučení ŠPZ a žádosti zákonného zástupce, nejpozději do jednoho měsíce od obdržení doporučení.

- IVP:
- vychází ze ŠVP, Z RVP ZV (upravené výstupy v případě PO3)
 - upravuje obsah vzdělávání žáka
 - časově rozvrhuje vzdělávání žáka
 - upravuje metody a formy výuky žáka
 - upravuje organizaci výuky
 - stanovuje způsob hodnocení
 - obsahuje seznam učebních pomůcek a materiálů
 - obsahuje personální zajištění
 - rozvrhuje realizaci pedagogické intervence, případně speciálně pedagogické podpory

Zodpovědné osoby a jejich role v systému péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami

Ředitel školy zodpovídá za tvorbu ŠVP a jeho úpravu vzhledem ke vzdělávání žáků se SVP. Řídí práci třídních učitelů zodpovědných za tvorbu PLPP. Řídí práci školního poradenského pracoviště. Využívá nastavení školního učebního plánu, tak aby disponibilní časová dotace byla použita k rozvoji žáků. V případě žáků s přiznanými PO využívá disponibilní časovou dotaci k realizaci pedagogické intervence a předmětů speciálně pedagogické péče, dle možností školy a doporučení ŠPZ.

Výchovný poradce koordinuje práci školního poradenského pracoviště. Řídí tvorbu IVP, koordinuje spolupráci školy se ŠPZ, zajišťuje metodickou podporu pedagogům při tvorbě IVP. Vede evidenci žáků s přiznaným PO od stupně PO2. Zajišťuje pravidelnou komunikaci se zákonnými zástupci žáků s přiznaným PO.

Metodik prevence se věnuje péči o žáky s rizikovým chováním a prevenci rizikového chování a poskytuje metodickou podporu pedagogickým pracovníkům. Realizuje schůzky s třídními učiteli a zákonnými zástupci těchto žáků. Tvoří a realizuje plán MPP. Vede evidenci řešení projevů rizikového chování žáků.

Specifikace provádění podpůrných opatření a úprav vzdělávacího procesu

Podle stupně přiznaného podpůrného opatření naše škola bude využívat podporu na základě individuálních potřeb žáka zejména v oblastech:

- metod a forem výuky
- úprav obsahu učiva
- úprav výstupů
- organizace výuky
- hodnocení
- přímé pedagogické podpory
- pedagogické intervence
- speciálně pedagogické intervence
- metodické podpory školního poradenského pracoviště a školského poradenského zařízení
- konzultační a metodické podpory zákonným zástupcům
- domácí přípravy vzhledem k zohlednění podmínek žáka
- nabídky volnočasových aktivit školy

Tato obecná pravidla budou konkrétně rozpracována v PLPP a IVP tak, aby odpovídala specifickým, individuálním potřebám jednotlivých žáků a doporučení ŠPZ a možnostem školy. Budou pro práci s žákem závazná.

3.7 Zabezpečení výuky žáků mimořádně nadaných

Nadaným žákem se rozumí jedinec, který při adekvátní podpoře vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.

Za mimořádně nadaného žáka se v souladu s vyhláškou č. 27/2016 Sb. považuje žák, jehož rozložení schopností dosahuje mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu činností nebo v jednotlivých oblastech rozumových schopností.

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování PLPP nadaného a mimořádně nadaného žáka

PLPP navrhuje pedagogický pracovník, v jehož předmětu žák prokazuje nadání, případně učitel, jedná-li se o žáka s nadáním ve více oblastech.

Cílem sestavení PLPP je prohloubení učiva, rozšíření a obohacení o další informace. Stimulace procesů objevování a vyhledávání dalších souvislostí. Maximální rozvoj jeho schopností a dovedností.

PLPP obsahuje:

- cíle rozvoje žáka
- metody výuky
- organizaci výuky
- obohacení výuky
- hodnocení žáka
- plán spolupráce se zákonnými zástupci

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování IVP mimořádně nadaného žáka

U mimořádně intelektového nadání je potřeba umožnit obohacování učiva nad rámec předmětů vzdělávacích oblastí školního vzdělávacího plánu.

Cílem je učivo prohloubit a obohatit o další informace, podporovat proces objevování, vyhledávání informací a hledání souvislostí, které dané téma vzdělávání nabízí. Využívat individuální a projektovou práci, badatelskou činnost.

Po dohodě s rodiči je možné navrhnout návštěvu ŠPZ, které stanoví doporučení pro sestavení IVP. Individuální vzdělávací plán zpracovává škola na základě doporučení ŠPZ a žádosti zákonného zástupce, nejpozději do jednoho měsíce od obdržení doporučení.

- IVP:
- upravuje obsah vzdělávání žáka
 - časově rozvrhuje vzdělávání žáka
 - upravuje metody a formy výuky žáka
 - upravuje organizaci výuky
 - stanovuje způsob hodnocení
 - obsahuje seznam pomůcek a rozšiřujících učebních materiálů
 - obsahuje personální zajištění nadstandardní individuální pedagogické podpory
 - stanovuje plán přípravy na účast v olympiádách a soutěžích
 - stanovuje plán rozvoje a spolupráce se zákonnými zástupci

3.8 Začlenění průřezových témat – nižší stupeň

Průřezové téma	Název tematického okruhu	Prima	Sekunda	Tercie	Kvarta
OSV: Osobnostní rozvoj	1.Rozvoj schopnosti poznávání	HV,Č, DV, TV, B, F, IN	HV,Č, DV, TV, B, F	HV,Č, DV, TV, B, F, CH, IN	KOSR,HV, Č, DV, TV, B, F, CH, IN
	2.Sebepoznání a sebepečetí	DV	VV, DV	F, CH	KOSR,F, CH
	3.Seberegulace a sebeorganizace	OV,	OV, VV, IN	HV	KOSR,
	4.Pschohygiiena	HV,F	HV,F	HV,F, CH	KOSR,HV,VV, F, CH
	5.Kreativita	Č, VV, DV, F	IVT, Č, VV, DV, F	Č, HV, F, CH	MV,KOSR, Č, VV, DV, F, CH
Sociální rozvoj	6.Poznávání lidí	Č, B, F	Č, F	Č, F, CH	Č, F, CH
	7.Mezilidské vztahy	D,HV, B, F	OV,HV,F	OV,F, CH	MV,KOSR,VV, F, CH
	8.Komunikace	HV,Č, DV, VV, TV, F, A, N	HV, Č, DV, VV, TV, F, A, N	HV, Č, DV, VV, TV, F, CH, A, N	MV,HV, Č, DV, VV, TV, F, CH, A, N
	9.Kooperace a kompetice	HV, Č, DV, VV, TV, Z, F	HV, Č, DV, VV, TV, F	Č, DV, VV, TV, F, CH	MV, Č, DV, VV, TV, F, CH
Morální rozvoj	1.Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Č, B, F	Č, B, F	Č, B, F, CH	KOSR, Č, B, F, CH
	2.Hodnoty, postoje, praktická etika	TV, F	TV, F	TV, F, CH	TV, F, CH
VDO	1.Občanská společnost a škola	OV, IN	HV,	OV	OV
	2.Občan, občanská společnost a stát	D,OV,HV, IN		Z	MV,
	3.Formy participace občanů v politickém životě			OV,	OV,
	4.Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování	D,		D,	D,OV,
VEGS	1.Evropa a svět nás zajímá	B, F, A	HV, Z, F, A	Z, F, CH, A	F, CH, A
	2.Objevujeme Evropu a svět	Č, N, F, CH, A	D, Č, N, B, Z, F, A	D, Č, N, B, F, CH, A	OV,HV, Č, N, B, Z, F, CH, A
	3.Jsme Evropané	D, Č, N	D, Č, N	HV, Č, N	D, Č, N, Z
MKV	1.Kulturní diference	Č, N, Z, A	HV, Č, N, Z, A	HV, Č, N, Z, A	Č, N, A
	2.Lidské vztahy	HV,F	F	F, CH	D,KOSR,OV, F, CH
	3.Etnický původ	D, Z	D,	HV, Z	D,MV,

EV	4.Multikulturalita	D,OV,Č, Z, F, CH, A	D,Č, F, CH, A	Č, Z, F, CH, A	Č, F, CH, A
	5.Princip sociálního smíru a solidarity				OV
	1.Ekosystémy	B, Z, F	B, Z, F	B, F, CH	B, F, CH
	2.Základní podmínky života	B, Z, F	F	F, CH	B, F, CH
	3Lidské aktivity a problémy životního prostředí	HV, I, B	D, Č, B, Z	D, N, B, Z	D, N, B, Z
MV: Tematické okruhy: receptivních činností	4.Vztah člověka k prostředí	B, F	B, F	B, F, CH	D,MV,B, Z, F, CH
	1.Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	Č, Z, F	Č, M, F	Č, F, CH	D,MV,Č, F, CH
	2.Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality				MV,
	3.Stavba mediálních sdělení				MV, IN
	4.Vnímání autora mediálních sdělení				MV,
Produktivních činností	5.Fungování a vliv médií ve společnosti	HV,			D,MV,HV, I
	6.Tvorba mediálního sdělení	Č, DV	Č, DV	Č	MV, Č, F, CH
	7Práce v realizačním týmu	Č, F	Č, F	Č, F, CH	MV,Č, F, CH

Použité zkratky:

- B: biologie
- Č: český jazyk a literatura
- DV: dramatická výchova
- D: dějepis
- F: fyzika
- HV: hudební výchova
- CH: chemie
- IN: informatika
- KOSR: kurs osobnostního a sociálního rozvoje
- M: matematika
- MV: mediální výchova
- N: německý jazyk
- OV: občanská výchova
- VV: výtvarná výchova
- TV: tělesná výchova
- Z: zeměpis

3.9 Začlenění průřezových témat - vyšší stupeň (podle RVP GV)

Průřezové téma	Tematický okruh	Zařazení do výuky			
		Kvinta	Sexta	Septima	Oktáva
OSV Osobnostní a sociální výchova	1. Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti	F, ZSV, M, A, HV, VV, N, B	F, M, A, VV, N	F, ZSV, M, A	A
	2. Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů	F, CH, ZSV, M, TV, HV, VV, N	F, CH, M, TV, ZTV, VV	F, CH, M, N	M, TV, N
	3. Sociální komunikace	F, ZSV, M, A, HV, VV, N	F, M, A, VV	F, M, A	IVT, A
	4. Morálka všedního dne	F, ZSV, M, HV, VV	F, M, VV, N	F, M	M
	5. Spolupráce a soutěž	F, CH, M, TV, A, HV, VV, B	F, CH, IVT, M, TV, ZTV, A, VV, N, B	F, CH, M, A	IVT, M, TV, A
VEGS Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech	1. Globalizační a rozvojové procesy	G, F, IVT, ZSV, A	G, F, D, A	G, F, IVT, D, ZSV, A	IVT, A
	2. Globální problémy, jejich příčiny a důsledky	G, F, CH, IVT, ZSV, A	G, F, CH, D, M, A	G, F, CH, D, ZSV, A, N, B	IVT, A, N, B
	3. Humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce	G, FZSV, A	G, F, D, A	G, F, ZSV, M, A	A
	4. Žijeme v Evropě	F, D, M, A, N	G, F, D, ZSV, A, N	G, F, D, ZSV, A, N	M, A, N
	5. Vzdělávání v Evropě a ve světě	F, D, M, A	D, ZSV, A, N	A	A, N
MKV Multikulturní výchova	1. Základní problémy sociokulturních rozdílů	ZSV, Z, M, A, N	D, A, N	G, ZSV, M, A, N	A, N
	2. Psychosociální aspekty interkulturality	D, N	N	N	N
	3. Vztah k multilingvní situaci ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí	G, F, D, M, A, HV, N	G, F, M, A, N	G, F, M, A, N	M, A, N
EV Environmentální výchova	1. Problematika vztahu organismu a prostředí	G, F, CH, D, B	F, CH, B	F, CH, M	
	2. Člověk a životní prostředí	G, F, CH, IVT, D, A, HV, VV	F, CH, D, M, A, VV	F, CH, D, ZSV, M, A, N, B	IVT, A, N, B
	3. Životní prostředí regionu a České republiky	F, CH	F, CH	G, F, CH, N, B	M, B

MV Mediální výchova	1. Média a mediální produkce	IVT, M, A, HV, VV, N	A, VV, N	M, A, N	M, A, SČ, N
	2. Mediální produkty a jejich významy	F, M, A, N	F, M, A, N	F, A, N	A, SČ
	3. Uživatelé	ZSV, A, HV, N	A	M, A, N	A, SČ
	4. Účinky mediální produkce a vliv médií	F, ZSV, HV, N	F, M	F, N	SČ
	5. Role médií v moderních dějinách	ZSV, M, N		D, N	M, SČ

Všechny tématické okruhy všech průřezových témat jsou začleněny jako součást povinných vzdělávacích předmětů.

Všechny tématické okruhy průřezových témat jsou integrovány do daných předmětů (realizace v rámci předmětů probíhá například formou exkurzí, projektů, kurzů, integrací do běžných vyučovacích hodin apod.).

Použité zkratky:

- Č: český jazyk a literatura
- A: anglický jazyk
- N: německý jazyk
- ZSV: základy společenských věd
- B: biologie
- D: dějepis
- F: fyzika
- CH: chemie
- Z: zeměpis(geografie)
- M: matematika
- TV: tělesná výchova
- ZTV: zdravotní tělesná výchova
- HV: hudební výchova
- VV: výtvarná výchova
- IVT: informatika a výpočetní technika
- SČ: seminář z českého jazyka

4 Učební plán

4.1 Tabelace učebního plánu - nižší stupeň

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Prima	Sekunda	Tercie	Kvarta	Předm.	Oblast	
Povinné + disponibilní hodiny v předmětu a oblasti						Pov. + disp.	Pov. + disp.	
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	4	4	4	4	15+1	33	8
	Cizí jazyk I	4	4	4	4	12+4		
	Cizí jazyk II	-	3	3	3	6+3		
Matematika a její aplikace	Matematika	5	4	4	4	15+2	15	2
Informační a komunikační technologie	Informatika	1	1	2	1	4+ 1-čl. a sv. pr.	5	0
Člověk a společnost	Dějepis	2	2	2	2	8	11 (1h z VKZ)	1
	Občanská výchova	1	1	1	1	4		
Člověk a příroda	Fyzika	1	2	2	2	7	22 (1h z VKZ)	5
	Chemie	-	-	2	2	3+ 1-čl. a sv. pr.		
	Biologie	2	2	2	2	8		
	Zeměpis	2	2	2	2	8		
Umění a kultura	Hudební výchova	2	1	1	1	5	9	2
	Výtvarná výchova	2	1	0	1	4		
	Dramatická výchova	1	1	-	-	2		
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	2	2	2	2	8	8	0
Člověk a svět práce	Mediální výchova	-	-	-	1	1	1	0
Min. - max. počet hodin v ročníku		28-30	28-30	30-32	30-32			
Celkem + disponibilní hodiny		29	30	31	32	122	104	18
Celkem		29	30	31	32	122	122	
Projekty a kurzy		Kurz environmentální výchovy	Lyžařský kurz	Výtvarné a divadelní dílny	Kurz osobnostního a sociálního rozvoje			

4.1.1 Poznámky k učebnímu plánu

- Obsahy a výstupy všech předmětů vycházejí ze vzdělávacích oblastí a oborů RVP ZV.
- Cizí jazyk I (anglický) je posílen 4 hodinami z disponibilní časové dotace.
- Cizí jazyk II (německý) je dotován 3 hodinami z disponibilní časové dotace.
- Vyučovací předmět Informatika vychází ze vzdělávací oblasti Informatika, je posílen jednou hodinou ze vzdělávací oblasti Člověk a svět práce (tematický okruh Využití digitálních technologií).
- Mediální výchova úzce navazuje na vyučovací předmět Informatika a realizuje průřezové téma Mediální výchova. Je dotována jednou hodinou ze vzdělávací oblasti Člověk a svět práce (tematický okruh Využití digitálních technologií). Je zařazena do kvarty, přičemž vyučující úzce spolupracuje s vyučujícím předmětu Informatika.
- Vyučovací předmět Dějepis vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a společnost, zahrnuje části průřezových témat Výchova demokratického občana, Multikulturní výchova a Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech.
- Vyučovací předmět Občanská výchova vychází ze vzdělávacího oboru Výchova k občanství (vzdělávací oblast Člověk a společnost) a realizuje části průřezových témat Výchova demokratického občana, Osobnostní a sociální rozvoj a multikulturní výchova.
- Vyučovací předměty Fyzika, Chemie, Biologie a Zeměpis naplňují vzdělávací oblast Člověk a příroda. Jsou posíleny 4 hodinami z disponibilní časové dotace a navíc chemie 1 hodinou ze vzdělávací oblasti Člověk a svět práce. Zeměpis realizuje části průřezových témat Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova a Environmentální výchova, Biologie některé oblasti Environmentální výchovy.
- Vyučovací předměty Hudební, Výtvarná a Dramatická výchova pokrývají vzdělávací oblast Umění a kultura.
- Povinný tematický okruh Svět práce (vzdělávací oblast Člověk a svět práce) je realizován v kvartě formou šestihodinového bloku a v Informatice a Mediální výchově je integrováno Využití digitálních technologií.
- Součástí tematického plánu jsou pravidelně zařazované projektové dny.
- Součástí učebního plánu jsou týdenní kurzy řazené v každém ročníku. V době konání kurzů odpadá výuka ostatních předmětů. V primě kurz EKO, který jednak realizuje průřezové téma Osobnostní a sociální výchova a Environmentální výchova, v sekundě SPORT (lyže/turistický), v tercii se žáci účastní dílen při divadelním festivalu Ašlerky (spolupráce s o.p.s. Karel Ašler), čímž je realizována část průřezového tématu Výchova demokratického občana, v kvartě kurz OSR, který realizuje části průřezových témat Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana.

4.2 Tabele učebního plánu – vyšší stupeň

Vzdělávací oblast	Vzdělávací obory	Vyučovací předmět	Kvinta	Sexta	Septima	Oktáva	Celkem	Min. časová dot.	Disp. čas. dot.
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	Český jazyk a literatura	4	3	3	3	13	12	1
	Cizí jazyk	Cizí jazyk 1	4	4	4	4	16	12	4
	Další cizí jazyk	Cizí jazyk 2	4	4	4	4	16	12	4
Matematika a její aplikace		Matematika	4	4	4	4	16	10	6
Člověk a příroda	Fyzika	Fyzika	3	3	0	0	6	36	0
	Chemie	Chemie	3	3	0	0	6		
	Biologie	Biologie	3	3	0	0	6		
	Geografie	Geografie	2	2	2	0	6		
Člověk a společnost	Občanský a společenskovední základ	Základy společenských věd	2	2	2	0	6	36	0
	Dějepis	Dějepis	2	2	2	0	6		
Umění a kultura	Hudební obor, výtvarný obor	Estetická výchova	2	2	0	0	4	4	0
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	Tělesná výchova	2	2	2	2	8	8	0
Informatika a informační a komunikační technologie		Informatika a výpočetní technika	0	0	2	2	4	4	0
Volitelné vzdělávací aktivity	Volitelné předměty	Seminář z českého jazyka	0	0	0	2	2	0	2
		Semináře	0	0	8	10	18	8	10
Projekty a kurzy			Ekologický kurz	Lyžařský kurz	Sportovní kurz				
			Projektový týden	Projektový týden	projektový týden				
Celkem			35	34	33	31	133	106	27

4.2.1 UČEBNÍ PLÁN VOLITELNÝCH PŘEDMĚTŮ

Seminář	SEPTIMA	OKTÁVA
Seminář ze ZSV	2	2
Seminář z dějepisu	2	2
Mediální výchova	2	2
Seminář z matematiky	2	2
Seminář z biologie	2	2
Seminář z chemie	2	2
Seminář z fyziky	2	2
Seminář z IVT	2	2
Základy ekonomiky a práva	2	2
Seminář z geografie	0	2
Příprava na DSD	2	2

4.2.2 Poznámky k učebnímu plánu

1. Cizí jazyk1 , Cizí jazyk 2 – volba cizího jazyka z nabídky Anglický jazyk, Německý jazyk
2. Vzdělávací oblast Výchova ke zdraví je zařazena v rámci ZSV, ZEP, TV a projektového dne.
3. Část průřezového tématu Mediální výchova bude realizována v rámci předmětu IVT v sextě
4. V septimě si žáci volí 8 hodin z nabízených seminářů, v oktávě 10 hodin
5. V kvintě, sextě, septimě je do výuky zařazen Projektový týden. Konkrétní náplň bude přizpůsobena aktuální situaci, momentálně využíváme projektu Edison ve spolupráci s mezinárodní studentskou organizací AIESEC.
6. Vzdělávací oblast Člověk a svět práce je zařazena v rámci ZSV v sextě s jednohodinovou dotací týdně
7. Fyzika - v kvintě jsou součástí výuky i laboratorní cvičení s časovou dotací 1 hodina týdně
8. Chemie - v sextě jsou součástí výuky i laboratorní cvičení s časovou dotací 1 hodina týdně, předmět integruje část vzdělávacího obsahu oboru geologie z RVP G v kvintě
9. Biologie - v kvintě jsou součástí výuky i laboratorní cvičení s časovou dotací 1 hodina týdně
10. Geografie - předmět integruje část vzdělávacího obsahu oboru geologie z RVP G v kvintě
11. Estetická výchova - Žáci si povinně volí jeden z vyučovacích předmětů hudební výchova a výtvarná výchova; vyučovací předmět Hudební výchova vychází ze vzdělávacího obsahu Hudebního oboru a integrujícího tématu Umělecká tvorba a komunikace; vyučovací předmět Výtvarná výchova vychází ze vzdělávacího obsahu Výtvarného oboru a integrujícího tématu Umělecká tvorba a komunikace

4.2.3 Začlenění vzdělávacích oblastí Člověk a svět práce, Výchova ke zdraví a Geologie

Téma	Hodinová dotace	Zařazeno do předmětu	Ročník
ČSP	1	ZSV	Sexta
Geologie	0,5	G	Kvinta
		CH	Kvinta

5 Učební osnovy – nižší stupeň

5.1 Český jazyk a literatura

5.1.1 Charakteristika předmětu

Vyučovací předmět **Český jazyk a literatura** vychází ze vzdělávacího oboru ČJL v RVP ZV a RVP GV. Rozvíjí klíčové kompetence gymnaziálního vzdělávání, se zvláštním zřetelem ke kompetenci komunikativní, také však zohledňuje kompetenci k učení a k řešení problémů. Vede žáky k tomu, aby si vytvořili kladný vztah ke svému mateřskému jazyku, naučili se mu rozumět, přemýšlet o něm a promyšleně jej používat. Žáci si mají uvědomovat, že jazyk je klíčovým nástrojem myšlení, poznávání a mezilidské komunikace, a to nástrojem citlivým, s nímž je potřeba zacházet poučeně a užívat jej adekvátně ke konkrétní situaci.

Na nižším stupni osmiletého gymnázia klademe důraz především na vytvoření pozitivního vztahu ke čtenářství, vedeme studenty k aktivnímu čtení a porozumění textu, schopnosti jej analyzovat, reagovat na něj. Pomocí analýzy mluvených i psaných textů rozvíjíme jejich vyjadřovací schopnosti, vedeme je k citlivému vnímání vlastního prožitku i k zájmu o prožitky ostatních, učíme je vyjádřit vlastní názor, ale také naslouchat názorům ostatních a přiměřeně na ně reagovat. Podporujeme přirozenou tvořivost studentů a motivujeme je k vytváření vlastních textů i jiných forem vyjádření.

V této fázi gymnaziálního vzdělávání si studenti osvojují základní dovednosti a znalosti, jejichž bezpečné ovládnutí je předpokladem pro další studium.

Literární učivo je podáváno v bezprostřední souvislosti s komunikační a slohovou výukou, literární texty se tak pro studenty stávají impulsem k jejich vlastnímu vyjádření. Využíváme k tomu metod dramatické výchovy (mezipředmětové vztahy), které vhodně inspirují k podpoření tvořivosti, schopnosti komunikace a improvizace, vytváření nových prožitků atd.

5.1.1.1 Časové a organizační vymezení:

Na nižším stupni osmiletého gymnázia je čeština dotována čtyřmi hodinami týdně ve všech čtyřech ročnících.

5.1.1.2 Výchovné a vzdělávací strategie:

Výchovné a vzdělávací strategie jsou voleny tak, aby vhodně a účinně rozvíjely klíčové kompetence stanovené RVP ZV a RVP GV. Zvláštní důraz je kladen na posílení a rozvíjení kompetence komunikativní, která hraje při výuce mateřského jazyka přirozeně nejdůležitější roli. Analýza různých forem práce s textem vede rovněž k upevnění kompetence k učení i kompetence k řešení problému, interakce mezi žáky a vyučujícím i mezi žáky navzájem posiluje kompetence personální a sociální. Konkrétně používané metody a prostředky se odvíjejí od aktuální situace v dané třídě a průběžně se obměňují.

5.1.2 JAZYKOVÁ VÝCHOVA

5.1.2.1 Prima - kvarta

Očekávané výstupy RVP ZV/GV	Učivo		Poznámky a souvislosti
<p>spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova</p> <p>rolišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh</p> <p>samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami</p> <p>správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci</p> <p>využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace</p> <p>rolišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí</p> <p>v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slohotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí</p> <p>rolišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití</p>	<p>zvuková stránka jazyka – zásady spisovné výslovnosti, modulace souvislé řeči (přízvuk slovní a větný), intonace, členění souvislé řeči (pauzy, frázování)</p> <p>slovní zásoba a tvoření slov – slovní zásoba a její jednotky, slohové rozvrstvení slovní zásoby, význam slova, homonyma, synonyma, obohacování slovní zásoby, způsoby tvoření slov</p> <p>tvarosloví – slovní druhy, mluvnické významy a tvary slov</p> <p>skladba – výpověď a věta, stavba věty, pořádek slov ve větě, rozvíjející větné členy, souvětí, přímá a nepřímá řeč, stavba textu</p> <p>pravopis – lexikální, morfologický, syntaktický</p> <p>obecné poučení o jazyce – čeština (jazyk národní, jazyk mateřský), skupiny jazyků (slovanské – především slovenština – a jiné, jazyky menšinové), rozvrstvení národního jazyka (spisovné a nespisovné útvary a prostředky), jazyk a komunikace (jazyková norma a kodifikace, kultura jazyka a řeči, původ a základy vývoje češtiny, jazykové příručky)</p>	<p>Prima:</p> <p>Tvarosloví</p> <p>Druhy slov: podstatná jména, přídavná jména, číslovky, slovesa</p> <p>Skladba</p> <p>Věta jednoduchá: základní skladební dvojice, rozvíjející větné členy</p> <p>Souvětí: věta hlavní a vedlejší, interpunkce</p> <p>Zvuková stránka jazyka</p> <p>Hlásky, spisovná a nespisovná výslovnost, zvuková stránka slova a věty</p> <p>Pravopis</p> <p>Opakování a procvičování</p> <p>Obecné poučení o jazyce:</p> <p>Rozvrstvení národního jazyka, řeč a jazyk, jazykověda a její složky, základní jazykovědné příručky (Pravidla českého pravopisu, Slovník spisovné češtiny)</p> <p>Sekunda:</p> <p>Nauka o významu slov</p> <p>Slova jednoznačná a mnohoznačná, sousloví a rčení, synonyma a homonyma, citově zabarvená slova, odborné názvy</p> <p>Nauka o tvoření slov</p> <p>Obohacování slovní zásoby, odvozování, skládání, zkracování</p> <p>Tvarosloví</p> <p>Podstatná jména, přídavná jména, zájmena, číslovky, slovesa, příslovce, předložky, spojky, částice, citoslovce</p> <p>Skladba</p> <p>Věty podle postoje mluvčího</p> <p>Věta jednočlenná a dvojčlenná</p> <p>Několikanásobné větné členy</p> <p>Základní a rozvíjející větné členy</p> <p>Druhy vedlejších vět</p> <p>Interpunkce</p>	<p>Průřezová témata:</p> <p>OSV:</p> <ul style="list-style-type: none"> - komunikace - kooperace /ve skupinové práci/ - řešení problémů - sebepoznání a sebepojetí - poznávání lidí <p>MKV:</p> <ul style="list-style-type: none"> - lidské vztahy /tolerance, spolupráce/ <p>Mezipředmětové vztahy:</p> <p>Hudební výchova: zvukomalebnost, slovo v hudbě</p> <p>Výtvarná výchova- výtvarné zpracování inspirované literárním textem</p> <p>Rétorika</p> <p>Dějepis: vývoj řeči, vývoj českého jazyka</p>

	<p>Pravopis</p> <p>Opakování a procvičování</p> <p>Tercie:</p> <p>Obecné výklady o jazyce</p> <p>Indoevropské a slovanské jazyky</p> <p>Národní jazyk a jeho vrstvy</p> <p>Nauka o tvoření slov</p> <p>Obohacování slovní zásoby</p> <p>Slova přejatá a jejich významy</p> <p>Tvarosloví</p> <p>Podstatná jména, přídavná jména, zájmena, číslovky, slovesa, neohebné slovní druhy</p> <p>Pravopis</p> <p>Opakování a procvičování</p> <p>Skladba</p> <p>Věty jednoduché a souvětí</p> <p>Druhy vedlejších vět</p> <p>Významový poměr mezi souřadně spojenými větami a větnými členy</p> <p>Souvětí souřadné a podřadné</p> <p>Složitá souvětí</p> <p>Interpunkce</p> <p>Kvarta:</p> <p>Nauka o slovní zásobě</p> <p>Slovo a sousloví, věcný význam slov, jádro slovní zásoby, synonyma, homonyma, antonyma, odborné názvy</p> <p>Slovotvorba</p> <p>Odvozování, skládání, zkracování</p> <p>Tvarosloví</p> <p>Ohebné a neohebné slovní druhy, slovesné třídy, přechodníky</p> <p>Skladba</p> <p>Věta a souvětí, druhy vět podle postoje mluvčího, věta jednočlenná, dvojčlenná, větný ekvivalent, souvětí souřadné a podřadné, významové poměry mezi souřadně spojenými větami a větnými členy, složitá souvětí, interpunkce - vsuvka a oslovení, slovosled</p> <p>Pravopis</p> <p>Opakování a procvičování</p>	
--	---	--

		<p>Zvuková stránka jazyka</p> <p>Hlásky a hláskové skupiny, větný přízvuk a větná melodie</p> <p>Obecné výklady o jazyce</p> <p>Řeč a jazyk, slovanské jazyky, vývoj jazyka, jazykovědné disciplíny, jazyková kultura</p>	
--	--	---	--

5.1.3 KOMUNIKAČNÍ a SLOHOVÁ VÝCHOVA

5.1.3.1 Prima - kvarta

Očekávané výstupy RVP ZV	Učivo	Poznámky a souvislosti	
<p>Žák:</p> <p>odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji</p> <p>rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru</p> <p>rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj</p> <p>dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci</p> <p>odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru</p> <p>v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči</p> <p>zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu</p> <p>využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát</p> <p>uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování</p> <p>využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému</p>	<p>čtení – praktické (pozorné, přiměřeně rychlé, znalost orientačních prvků v textu), věcné (studijní, čtení jako zdroj informací, vyhledávací), kritické (analytické, hodnotící), prožitkové</p> <p>naslouchání – praktické (výchova k empatii, podnět k jednání), věcné (soustředěné, aktivní), kritické (objektivní a subjektivní sdělení, komunikační záměr mluvčího, manipulativní působení projevu, zvukové prostředky souvislého projevu a prostředky mimojazykové), zážitkové</p> <p>mluvený projev – zásady dorozumívání (komunikační normy, základní mluvené žánry podle komunikační situace), zásady kultivovaného projevu (technika mluveného projevu, prostředky nonverbální a paralingvální); komunikační žánry: připravený i nepřípravený projev na základě poznámek nebo bez poznámek, referát, diskuse</p> <p>písemný projev – na základě poznatků o jazyce a stylu, o základních slohových postupech a žánrech; vyjádření postoje ke sdělovanému obsahu, vlastní tvořivé psaní (komunikační žánry: výpisek, žádost, soukromý a úřední dopis, objednávka, teze, strukturovaný životopis,</p>	<p>Prima:</p> <p>Vyplňování jednoduchých tiskopisů</p> <p>Jednoduché komunikační žánry (vzkaz, inzerát, objednávka, zpráva a oznámení)</p> <p>Úřední a osobní dopis</p> <p>Popis a jeho funkce</p> <p>Výtah a výpisky</p> <p>Vypravování</p> <p>Sekunda:</p> <p>Popis</p> <p>Charakteristika</p> <p>Líčení</p> <p>Výtah</p> <p>Žádost, životopis</p> <p>Vypravování</p> <p>Tercie:</p> <p>Výtah</p> <p>Charakteristika</p> <p>Výklad</p> <p>Recenze</p> <p>Reportáž</p> <p>Líčení</p> <p>Úvaha</p> <p>Kvarta:</p> <p>Výklad</p> <p>Popis</p> <p>Charakteristika</p> <p>Vypravování</p> <p>Úvaha</p> <p>Proslov</p> <p>Diskuse</p>	<p>Průřezová témata:</p> <p>OSV:</p> <ul style="list-style-type: none"> - komunikace - kooperace - kreativita - hodnoty, postoje - sebepoznání a sebezpojetí <p>MV:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení - stavba mediálních sdělení - tvorba mediálního sdělení - práce v realizačním týmu <p>Mezipředmětové vztahy - IVT:</p> <p>využití moderních informačních a komunikačních technologií</p> <p>Mezipředmětové vztahy:</p> <p>Zeměpis</p>

písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů	pozvánka, charakteristika, subjektivně zabarvený popis, výklad, úvaha)	Fejeton Funkční styly	Dramatická výchova (techniky a metody práce) Zapojení do Debatní ligy (rétorika)
--	--	--------------------------	---

5.1.4 LITERÁRNÍ VÝCHOVA

Očekávané výstupy RVP ZV/GV	Učivo		Poznámky a souvislosti
<p>uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla</p> <p>rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora</p> <p>formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo</p> <p>tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie</p> <p>rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty</p> <p>rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele</p> <p>uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře</p> <p>porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování</p> <p>vyhledává informace v různých typech katalogů,</p>	<p>tvořivé činnosti s literárním textem – přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, záznam a reprodukce hlavních myšlenek, interpretace literárního textu, dramatizace, vytváření vlastních textů, vlastní výtvarný doprovod k literárním textům</p> <p>způsoby interpretace literárních a jiných děl</p> <p>základy literární teorie a historie – struktura literárního díla (námět a téma díla, literární hrdina, kompozice literárního příběhu), jazyk literárního díla (obrazná pojmenování; zvukové prostředky poezie: rým, rytmus; volný verš), literatura umělecká a věcná (populárně-naučná, literatura faktu, publicistické žánry)</p> <p>literární druhy a žánry – poezie, próza, drama, žánry lyrické, epické, dramatické v proměnách času – hlavní vývojová období</p>	<p>Prima:</p> <p>Tematické celky:</p> <p>Můj domov</p> <p>Za dobrodružstvím</p> <p>Nevšední příběhy</p> <p>Sekunda:</p> <p>Tematické celky:</p> <p>Můj domov</p> <p>Bylo, nebylo</p> <p>Co nás zajímá</p> <p>Tercie:</p> <p>Tematické celky:</p> <p>Můj domov a svět</p> <p>O bozích a lidech</p> <p>Ve službě Bohu, králi, dámě</p> <p>Vyšla hvězda nad Betlémem</p> <p>Sen, láska a smrt</p> <p>Šoa</p> <p>Čtu, čteš, čteme</p> <p>Kvarta:</p> <p>Můj domov a svět</p> <p>Za literárními památkami</p> <p>Kráska je v pravdě</p> <p>Moderna</p> <p>Avantgarda</p> <p>Neklidné dvacáté století</p> <p>Čtu, čteš, čteme</p>	<p>Průřezová témata:</p> <p>OSV:</p> <ul style="list-style-type: none"> - komunikace - kreativita - psychohygienu <p>VEGS:</p> <ul style="list-style-type: none"> - objevujeme Evropu a svět - jsme Evropané <p>EV:</p> <ul style="list-style-type: none"> - lidské aktivity a problémy životního prostředí /sci-fi/ <p>MKV:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kulturní diference - multikulturalita <p>Mezipředmětové vztahy:</p> <p>Hudební výchova (rytmus, zpěv)</p> <p>Dějepis (nejstarší kultury)</p> <p>Výtvarná výchova</p> <p>Dramatická výchova (recitace)</p>

v knihovně i v dalších informačních zdrojích	národní a světové literatury, typické žánry a jejich představitelé		Návštěva divadelních představení
--	--	--	----------------------------------

5.2 Anglický jazyk

5.2.1 Časové vymezení

Obsahem předmětu je výuka anglického jazyka s dotací 4 vyučovací hodiny týdně.

5.2.2 Průřezová témata

V rámci předmětu je věnována pozornost dílčím aspektům průřezových témat RVP ZV a RVP GV Multikulturní výchova, Osobnostní a sociální výchova a Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech.

5.2.3 Výchovné a vzdělávací strategie:

5.2.3.1 kompetence k učení:

- Učitelé ve výuce prezentují různé způsoby přístupů ke studiu jazyka a žáky vedou k tomu, aby je využívali.
- Žáci jsou vedeni k hledání souvislostí jak u jazykových struktur, tak u slovní zásoby. Tam, kde je to možné, využívají učitelé srovnání s jinými jazyky, které žáci znají, i s mateřštinou.
- Žáci dostávají takové úkoly, v jejichž rámci samostatně vyhledávají a zpracovávají informace z cizojazyčných textů.
- Součástí hodin i domácí přípravy je práce se slovníky, referenčními příručkami, multimediálním jazykovým softwarem a internetem.
- Důvěru ve své jazykové schopnosti i návyky nutné k samostatné práci s jazykem získávají žáci extenzivní četbou upravených i autentických textů.

5.2.3.2 kompetence k řešení problémů:

- Učitelé poskytují žákům prostor k samostatnému řešení jazykových problémů i k jejich různým řešením. Využívají příležitosti demonstrovat komplexní charakter jazyka vedou žáky k jeho respektování.
- Neustálou prací s texty, kterým ne vždy beze zbytku rozumějí, či obsahují neúplné věty i odstavce, se žáci učí zacházet s nekompletními informacemi. Jsou vedeni k nutnosti domýšlení, hledání souvislostí a smyslu.
- Ve výuce jsou simulovány modelové situace, se kterými se žáci mohou setkat v praktickém životě (psaní dopisů na různá témata, rozhovory v různých kontextech, poslech neznámých mluvčích atd.)
- Žáci jsou postupně vedeni k řešení prací většího rozsahu a komplexnějšího charakteru (např. zpracování informací z cizojazyčné literatury a prezentace výsledků před třídou)
- V rámci konverzace na různá témata je po žácích vyžadována zřetelná argumentace při vyjadřování názorů.

5.2.3.3 kompetence komunikativní:

- Rozvoj komunikativní kompetence je obsažen v samé podstatě předmětu. Dovednosti spojené s čtením, poslechem, mluvením a psaním rozvíjejí učitelé u žáků standardními metodami výuky cizího jazyka.
- Ke komunikaci s rodilými mluvčími a anglicky mluvícími cizinci vůbec dostávají žáci příležitost v rámci výuky ve škole (působí zde americký lektor) a během zájezdů.
- V rámci konverzace učitelé kultivují u žáků schopnost vyjádření vlastního názoru a jeho obhájení, stejně tak jako umění naslouchat názorům druhých a tolerovat odlišnosti.
- Při práci s jazykovým materiálem vedou učitelé žáky k přesnosti, k identifikaci podstatných informací a rozvíjejí jejich interpretační schopnosti.

5.2.3.4 kompetence sociální a personální:

- Párovým a skupinovým řešením úkolů v hodinách žáci rozvíjejí své schopnosti spolupracovat.
- Specifický charakter učení jazyka rozvíjí u žáků schopnost soustavné práce s dlouhodobými cíli.

5.2.4 Prima

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Poznámky
<p>Rozumí základním instrukcím ve třídě, číselným a časovým údajům. Sleduje pomalu a pečlivě vyslovované jednotlivé věty. Potřebuje delší pauzy k pochopení významu.</p> <p>Rozumí jednotlivým větám s nejzákladnější slovní zásobou a krátkým jednoduchým sdělením typu pohlednice z dovolené.</p> <p>Komunikuje jednoduchým způsobem v rámci jemu blízkých témat, reaguje na jednoduché otázky a sám je tvoří, ač komunikaci zatím neumí udržet.</p> <p>V jednoduchých větných konstrukcích sdělí a vyžádá si osobní údaje, vyplní jednoduchý formulář a dotazník. Popíše své rodinné vztahy a okolí.</p> <p>Používá naprosto základní slovní zásobu a gramatické struktury, osvojuje si pravidla anglické fonetiky.</p> <p>Používá referenční aparát učebnice (slovníček a přehled gramatiky)</p>	<p>Fonetika</p> <p>samohlásky a dvojhásky, přízvuk hlavní a vedlejší, fonetická transkripce, redukce, vázání, výslovnost znělých souhlásek na konci slov, stoupavá a klesavá intonace</p> <p>Gramatika</p> <p>Slovesa</p> <p>Časový systém – základy</p> <p>přítomný čas prostý a průběhový</p> <p>minulý čas prostý</p> <p>základní způsoby vyjádření budoucnosti (přítomný čas průběhový)</p> <p>tvorba otázek a odpovědí, tázací zájmena, sloveso to have ve statickém i dynamickém významu</p> <p>Modální slovesa</p> <p>základní modální slovesa</p> <p>Gerundium a infinitiv</p> <p>základní pravidla</p> <p>větné vzorce: základní výběr sloves s vazbou na infinitiv a gerundium</p> <p>Podstatná jména</p> <p>rod</p> <p>množné číslo se základními nepravidelnými tvary</p> <p>počitatelnost a nepočitatelnost v základních případech</p> <p>přivlastňovací pád</p> <p>Členy</p> <p>základní pravidla</p> <p>skupiny podstatných jmen bez členů</p> <p>užití členů v některých zeměpisných názvech a vlastních jmen (základy), základní idiomatické vazby bez užití členu</p> <p>Zájmena</p> <p>osobní, přivlastňovací, tázací, neurčitá</p> <p>zástupné one</p>	<p>Osobnostní a sociální výchova</p> <p>sociální rozvoj – komunikace</p> <p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</p> <p>Evropa a svět nás zajímá</p> <p>objevujeme Evropu a svět</p> <p>Multikulturní výchova</p> <p>kulturní diference</p> <p>multikulturalita</p>

- much, many, a lot (of), lots (of)

Přídavná jména a příslovce

základní použití

přídavná jména po sponových slovesech

Číslovky

základní i řadové

čtení čísel (letopočet, datum, telefonní čísla)

určování času

Syntax

slovosled - oznamovací věta, otázka, zápor,
postavení frekvenčních příslovcí

Funkce

oslovení, reakce na oslovení, pozdrav, pozvání
a reakce na pozvání, slušné odmítnutí,
jednoduchá instrukce, přivítání, představování,
rozloučení, omluva, reakce na omluvu,
poděkování a reakce na poděkování, prosba,
žádost, přání, blahopřání, žádost o pomoc,
službu, informaci, souhlas a nesouhlas, setkání,
společenský program

vyjádření základních existenciálních,
prostorových, časových, kvantitativních
a kvalitativních vztahů v otázce a odpovědi
za použití tázacích zájmen

Slovní zásoba a tvoření slov

obsáhnutí základní slovní zásoby podle úrovně
skupiny, jednoduchá synonyma a antonyma,
základní odvozování slovních druhů

tematické okruhy: domov, rodina, bydlení,
škola, volný čas a zájmová činnost, sport, péče
o zdraví, stravování, město, oblékání, nákupy,
příroda, počasí, člověk a společnost, kulturní
život, svátky, cestování, problémy dospívající
mládeže, životní styl mladé generace,
sociokulturní prostředí v anglicky mluvících
zemích a České republiky

Pravopis

základní pravidla

spelling

5.2.5 Sekunda

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Poznámky
<p>Rozumí jednoduchým, pečlivě vyslovovaným pokynům, např. jak se dostat pěšky či prostředky hromadné dopravy z místa na místo.</p> <p>Pochopí instrukce na nejběžnějších formulářích, základní příkazy na počítači a běžné nápisy na veřejných místech. Rozumí velmi jednoduchým textům obsahujícím známou slovní zásobu a fráze (např. osobní vzkazy v běžných situacích). v textech se pohybuje po jednotlivých větách, z nichž některé si potřebuje přečíst opakovaně.</p> <p>Používá základní společenské fráze, reaguje na nové zprávy, požádá o to, co potřebuje. Komunikace probíhá v pomalém tempu a k porozumění je zapotřebí častého opakování a opisu neznámých slov. v jednoduchých, třebaže nespojitých formulacích popíše osoby a místa.</p> <p>Zformuluje krátký a výstižný neformální dopis nebo pohlednici. Sestaví jednoduché sdělení nebo vzkaz související se životem v rodině a škole. Popíše konkrétní či smyšlenou osobu.</p> <p>Používá překladový slovník.</p>	<p>Fonetika samohlásky a dvojhlásky, přízvuk hlavní a vedlejší, fonetická transkripce, redukce, vázání, výslovnost znělých souhlásek na konci slov, stoupavá a klesavá intonace</p> <p>Gramatika Slovesa</p> <p>Časový systém – základy přítomný čas prostý a průběhový minulý čas prostý základní způsoby vyjádření budoucnosti (will going to přítomný čas průběhový) tvorba otázek a odpovědí, tázací zájmena, podmětová otázka, sloveso to have ve statickém i dynamickém významu</p> <p>Podmiňovací způsob podmiňovací způsob přítomný</p> <p>Modální slovesa základní modální slovesa</p> <p>Gerundium a infinitiv základní pravidla větné vzorce: základní výběr sloves s vazbou na infinitiv a gerundium</p> <p>Podstatná jména rod množné číslo se základními nepravidelnými tvary počitatelnost a nepočitatelnost v základních případech přivlastňovací pád</p> <p>Členy základní pravidla skupiny podstatných jmen bez členů užití členů v některých zeměpisných názvech a vlastních jmen (základy), základní idiomatické vazby bez užití členu</p> <p>Zájmena osobní, přivlastňovací, tázací, vztažná, neurčitá</p>	<p>Osobnostní a sociální výchova sociální rozvoj – komunikace</p> <p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Evropa a svět nás zajímá objevujeme Evropu a svět</p> <p>Multikulturní výchova kulturní diference multikulturalita</p>

zástupné one

- much, many, a lot (of), lots (of)

Přídavná jména a příslovce

stupňování – pravidelné (krátké, dlouhé),
nepravidelné

přídavná jména po sponových slovesech

Číslovky

základní i řadové

čtení čísel (letopočet, datum, telefonní čísla)

určování času

Syntax

slovosled - oznamovací věta, otázka, zápor, postavení
frekvenčních příslovcí

Funkce

oslovení, reakce na oslovení, pozdrav, pozvání
a reakce na pozvání, slušné odmítnutí, jednoduchá
instrukce, přivítání, představování, rozloučení,
omluva, reakce na omluvu, poděkování a reakce
na poděkování, prosba, žádost, přání, blahopřání,
žádost o pomoc, službu, informaci, souhlas
a nesouhlas, setkání, společenský program

vyjádření základních existenciálních, prostorových,
časových, kvantitativních a kvalitativních vztahů
v otázce a odpovědi za použití tázacích zájmen

Slovní zásoba a tvoření slov

obsáhnutí základní slovní zásoby podle úrovně
skupiny, jednoduchá synonyma a antonyma, základní
odvozování slovních druhů

tematické okruhy: domov, rodina, bydlení, škola,
volný čas a zájmová činnost, sport, péče o zdraví,
stravování, město, oblékání, nákupy, příroda, počasí,
člověk a společnost, kulturní život, svátky, cestování,
problémy dospívající mládeže, životní styl mladé
generace, sociokulturní prostředí v anglicky mluvících
zemích a České republiky

Pravopis

základní pravidla

spelling

5.2.6 Tercie

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Poznámky
<p>Pokud mluví vyslovuje pomalu a zřetelně a je ochoten některé věty zopakovat či přeformulovat, rozumí promluvě na témata, která se ho bezprostředně dotýkají.</p> <p>Rozumí krátkým nekomplikovaným textům (např. osobním dopisům, jednoduchým inzerátům a návodům) na konkrétní a blízká témata, pokud obsahují vysoce frekventovanou slovní zásobu a odvoditelné internacionalismy.</p> <p>Komunikuje bez většího úsilí v rámci předvídatelných a blízkých témat, i když sám není ještě schopen rozhovor udržet. Vyjadřuje se o událostech v přítomnosti, budoucnosti i minulosti. Používá základní komunikační funkce. Popíše osoby a jednoduché skutečnosti a porovnává na rovině jemu vlastních témat jako je rodina, denní program, bydlení, záliby, zvyklosti a zkušenosti.</p> <p>Sestaví jednoduchý souvislý text typu sdělení, popisu události nebo osoby bez důrazu na konkrétní styl. Představí se formou neformálního dopisu a jednoduše popíše skutečnosti ze svého života.</p> <p>V jednoduchých situacích používá odpovídající i když velmi omezenou a často nepřesnou slovní zásobu a základní gramatiku.</p>	<p>Fonetika</p> <p>samohlásky a dvojhásky, přízvuk hlavní a vedlejší, fonetická transkripce, redukce, vázání, výslovnost znělých souhlásek na konci slov, stoupavá a klesavá intonace</p> <p>Gramatika</p> <p>Slovesa</p> <p>Časový systém – základy</p> <p>přítomný čas prostý a průběhový</p> <p>minulý čas prostý a průběhový</p> <p>předpřítomný čas prostý</p> <p>základní způsoby vyjádření budoucnosti (will goingto přítomný čas průběhový)</p> <p>tvorba otázek a odpovědí, tázací zájmena</p> <p>sloveso to have ve statickém i dynamickém významu</p> <p>Podmiňovací způsob</p> <p>podmiňovací způsob přítomný</p> <p>Modální slovesa</p> <p>základní modální slovesa</p> <p>Gerundium a infinitiv</p> <p>základní pravidla</p> <p>větné vzorce: základní výběr sloves s vazbou na infinitiv a gerundium, vazba podmětu s infinitivem a předmětu s infinitivem</p> <p>účelový infinitiv</p> <p>Podstatná jména</p> <p>rod</p> <p>množné číslo se základními nepravidelnými tvary</p> <p>počítatelnost a nepočítatelnost v základních případech</p> <p>přivlastňovací pád</p> <p>Členy</p> <p>základní pravidla</p> <p>skupiny podstatných jmen bez členů</p>	<p>Osobnostní a sociální výchova</p> <p>sociální rozvoj – komunikace</p> <p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</p> <p>Evropa a svět nás zajímá</p> <p>objevujeme Evropu a svět</p> <p>Multikulturní výchova</p> <p>kulturní diference</p> <p>multikulturalita</p>

užití členů v některých zeměpisných názvech a vlastních jmen (základy), základní idiomatické vazby bez užití členu

Zájmena

osobní, přivlastňovací, tázací, vztažná, neurčitá zástupné one

- much, many, a lot (of), lots (of)

Přídavná jména a příslovce

stupňování – pravidelné (krátké, dlouhé), nepravidelné

přídavná jména po sponových slovesech

Číslovky

základní i řadové

čtení čísel (letopočet, datum, telefonní čísla)

určování času

Syntax

slovosled - oznamovací věta, otázka, zápor, postavení frekvenčních příslovcí

Funkce

oslovení, reakce na oslovení, pozdrav, pozvání a reakce na pozvání, slušné odmítnutí, jednoduchá instrukce, přivítání, představování, rozloučení, omluva, reakce na omluvu, poděkování a reakce na poděkování, prosba, žádost, přání, blahopřání, žádost o pomoc, službu, informaci, souhlas a nesouhlas, setkání, společenský program

vyjádření základních existenciálních, prostorových, časových, kvantitativních a kvalitativních vztahů v otázce a odpovědi za použití tázacích zájmen

Slovní zásoba a tvoření slov

obsáhnutí základní slovní zásoby podle úrovně skupiny, jednoduchá synonyma a antonyma, základní odvozování slovních druhů

tematické okruhy: domov, rodina, bydlení, škola, volný čas a zájmová činnost, sport, péče o zdraví, stravování, město, oblékání, nákupy, příroda, počasí, člověk a společnost, kulturní život, svátky, cestování, problémy dospívající mládeže, životní styl mladé generace, sociokulturní prostředí v anglicky mluvících zemích a České republiky

	Pravopis základní pravidla spelling	
--	--	--

5.2.7 Kvarta

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Poznámky
<p>Dokáže porozumět natolik, aby vyhověl konkrétním potřebám, za předpokladu, že jde o jasně formulovanou, pomalou řeč.</p> <p>Z nahrávky s krátkou a jednoduchou promluvou pochopí základní informace.</p> <p>Zaznamená jednoduchý telefonický vzkaz a identifikuje téma rozhovoru mezi rodilými mluvčími.</p> <p>Najde informace v jednoduchých materiálech typu jízdních řádů, turistických prospektů, jídelních lístků či Zlatých stránek. Získá představu o tématu a některých detailech jednoduchých novinových článků, sleduje nekomplikovaný příběh. na počítači rozumí základním instrukcím nápovědy a hlášení systému.</p> <p>Vede konverzaci na praktická témata spojená s cestováním, nakupováním, orientací ve městě. Vyjádří jednoduše své pocity, domluví se na společném programu, vyjádří souhlas či nesouhlas. Vlastními slovy shrne obsah jednoduchého textu a přednese krátkou jednoduchou prezentaci na známé téma.</p> <p>V souvislém textu se vyjádří o každodenních aspektech svého života, jednoduše</p>	<p>Fonetika</p> <p>samohlásky a dvojhásky, přízvuk hlavní a vedlejší, fonetická transkripce, redukce, vázání, výslovnost znělých souhlásek na konci slov, stoupavá a klesavá intonace</p> <p>Gramatika</p> <p>Slovesa</p> <p>Časový systém – základy</p> <p>přítomný čas prostý a průběhový</p> <p>minulý čas prostý a průběhový</p> <p>předpřítomný čas prostý</p> <p>základní způsoby vyjádření budoucnosti (will going to přítomný čas průběhový)</p> <p>tvorba otázek a odpovědí, tázací zájmena, podmětná otázka</p> <p>sloveso to have ve statickém i dynamickém významu</p> <p>Podmiňovací způsob</p> <p>podmiňovací způsob přítomný</p> <p>podmínkové věty prvního a druhého stupně</p> <p>věty časové</p> <p>Modální slovesa</p> <p>základní modální slovesa a jejich opisy</p> <p>pravděpodobnostní modalita (přítomný a budoucí čas)</p> <p>základy použití modálních sloves v minulosti a ve formách budoucnosti</p> <p>Gerundium a infinitiv</p> <p>základní pravidla</p> <p>větné vzorce: základní výběr sloves s vazbou na infinitiv a gerundium, vazba podmětů s infinitivem a předmětů s infinitivem</p>	<p>Osobnostní a sociální výchova</p> <p>sociální rozvoj – komunikace</p> <p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</p> <p>Evropa a svět nás zajímá</p> <p>objevujeme Evropu a svět</p> <p>Multikulturní výchova</p> <p>kulturní diference</p> <p>multikulturalita</p>

<p>popíše činnosti, minulé události a osobní zkušenosti</p> <p>Zformuluje jednoduchý dopis, ve kterém vyjádří poděkování a omluvu. Napíše jednoduchý krátký pravdivý nebo vymyšlený životopis.</p> <p>Používá krátké věty, jednoduchou slovní zásobu a základní gramatiku, v obojím se dopouští občasných chyb.</p> <p>Vyhledá význam neznámého slova ve výkladovém slovníku.</p>	<p>účelový infinitiv</p> <p>Podstatná jména</p> <p>rod</p> <p>množné číslo se základními nepravidelnými tvary</p> <p>počitatelnost a nepočitatelnost v základních případech</p> <p>přivlastňovací pád</p> <p>Členy</p> <p>základní pravidla</p> <p>skupiny podstatných jmen bez členů</p> <p>užití členů v některých zeměpisných názvech a vlastních jmen (základy), základní idiomatické vazby bez užití členu</p> <p>Zájmena</p> <p>osobní, přivlastňovací, tázací, vztažná, neurčitá</p> <p>zástupné one</p> <p>- much, many, a lot (of), lots (of), few, little, a few, a little</p> <p>- all, every, each</p> <p>Přídavná jména a příslovce</p> <p>stupňování – pravidelné (krátké, dlouhé), nepravidelné</p> <p>přídavná jména po sponových slovesech</p> <p>Číslovky</p> <p>základní i řadové</p> <p>čtení čísel (letopočet, datum, telefonní čísla)</p> <p>určování času</p> <p>Syntax</p> <p>slovosled - oznamovací věta, otázka, zápor, postavení frekvenčních příslovcí</p> <p>tázací dovětky – základy</p> <p>Funkce</p> <p>oslovení, reakce na oslovení, pozdrav, pozvání a reakce na pozvání, slušné odmítnutí, jednoduchá instrukce, přivítání, představování, rozloučení, omluva, reakce na omluvu, poděkování a reakce na poděkování, prosba, žádost, přání, blahopřání, žádost o pomoc, službu, informaci, souhlas a nesouhlas, setkání, společenský program</p>	
---	---	--

vyjádření základních existenciálních, prostorových, časových, kvantitativních a kvalitativních vztahů v otázce a odpovědi za použití tázacích zájmen

Slovní zásoba a tvoření slov

obsáhnutí základní slovní zásoby podle úrovně skupiny, jednoduchá synonyma a antonyma, základní odvozování slovních druhů

tematické okruhy: domov, rodina, bydlení, škola, volný čas a zájmová činnost, sport, péče o zdraví, stravování, město, oblékání, nákupy, příroda, počasí, člověk a společnost, kulturní život, svátky, cestování, problémy dospívající mládeže, životní styl mladé generace, sociokulturní prostředí v anglicky mluvících zemích a České republiky

Pravopis

základní pravidla

spelling

5.3 Německý jazyk

5.3.1 Charakteristika vyučovacího předmětu:

5.3.1.1 Obsahové vymezení:

Vyučovací předmět Německý jazyk pokrývá vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace a vychází ze vzdělávacího obsahu oboru Další cizí jazyk. V rámci předmětu je věnována pozornost dílčím aspektům všech průřezových témat, zejména však tematickému okruhu Vztah k multilingvní kulturní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí průřezového tématu Multikulturní výchova v RVP GV.

Obsahem předmětu je výuka německého jazyka na dvou úrovních, které se od sebe liší podle cílové úrovně žáků:

- **základní** : cílová úroveň B1 podle Společného evropského referenčního rámce – CEF
- **profilová** : cílová úroveň B2 podle Společného evropského referenčního rámce – CEF.

5.3.1.2 Časové a organizační vymezení:

Německý jazyk se jako druhý cizí jazyk realizuje od sekundy do oktávy osmiletého gymnázia. Předmětu je určena časová dotace 3 + 3 + 3 od sekundy do kvarty. Učitelé nepostupují podle jednotné učebnice, tu volí v kombinaci s dalšími výukovými materiály pro danou skupinu optimálně tak, aby bylo co nejefektivněji dosaženo požadovaných výstupů.

Výuka předmětu probíhá v odborných učebnách vybavených multimediální technikou a dalšími pomůckami, případně v kmenových třídách.

Výuka předmětu je realizována též během různých společných projektů se školami ze SRN a meziškolních výměn.

5.3.1.3 Výchovné a vzdělávací strategie:

Kompetence k učení:

- Učitelé ve výuce prezentují různé způsoby přístupů ke studiu jazyka a žáky vedou k tomu, aby je využívali.
- Žáci jsou vedeni k hledání souvislostí jak u jazykových struktur, tak u slovní zásoby. Tam, kde je to možné, využívají srovnání s jinými jazyky, které znají, i s mateřštinou.
- Žáci dostávají takové úkoly, v jejichž rámci samostatně vyhledávají a zpracovávají informace z cizojazyčných textů.
- Součástí hodin i domácí přípravy je práce se slovníky, referenčními příručkami, multimediálním jazykovým softwarem a internetem.
- Důvěru ve své jazykové schopnosti a návyky nutné k samostatné práci s jazykem získávají žáci extenzivní četbou německých textů.

Kompetence k řešení problémů:

- Učitelé poskytují žákům prostor k samostatnému řešení jazykových problémů i k jejich různým řešením. Využívají příležitosti demonstrovat komplexní charakter jazyka a vedou žáky k jeho respektování.
- Neustálou prací s texty, kterým ne vždy beze zbytku rozumějí, se žáci učí zacházet s nekompletními informacemi. Jsou vedeni k nutnosti domýšlení, hledání souvislostí a smyslu.
- Ve výuce jsou simulovány modelové situace, se kterými se žáci mohou setkat v praktickém životě (psaní dopisů na různá témata, rozhovory v různých kontextech, poslech neznámých mluvčích atd.).
- Žáci jsou postupně vedeni k řešení prací většího rozsahu a komplexnějšího charakteru (např. zpracování informací z cizojazyčné literatury a prezentace výsledků před třídou).
- V rámci konverzace na různá témata je po žácích vyžadována zřetelná argumentace při vyjadřování názorů.

Kompetence komunikativní:

- Rozvoj komunikativní kompetence je obsažen v samé podstatě předmětu. Dovednosti spojené s čtením, poslechem, mluvením a psaním rozvíjejí učitelé u žáků standardními metodami výuky cizího jazyka.
- Ke komunikaci s rodilými mluvčími a německy mluvícími cizinci vůbec dostávají žáci příležitost v rámci výměn a poznávacích zájezdů.
- V rámci konverzace učitelé kultivují u žáků schopnost vyjádření vlastního názoru a jeho obhájení, stejně tak jako umění naslouchat názorům druhých a tolerovat odlišnosti.

- Při práci s jazykovým materiálem vedou učitelé žáky k přesnosti, k identifikaci podstatných informací a rozvíjení jejich interpretačních schopností.

Kompetence sociální a personální:

- Párovým a skupinovým řešením úkolů v hodinách žáci rozvíjejí své schopnosti spolupracovat.
- Členění do skupin napříč ročníkem, flexibilita tohoto členění i kurzy a výměny, kterých se účastní žáci z různých tříd i ročníků, poskytují žákům možnost setkávání a spolupráce s různými lidmi.
- Specifický charakter učení jazyka rozvíjí u žáků schopnost soustavné práce s dlouhodobými cíli.

Kompetence občanské:

- V rámci konverzace vedou učitelé žáky k tomu, aby vyjádřili svůj názor, aby zaujali stanovisko k problémům společenským, sociálním i kulturním.
- Učitel vede se žáky debaty a diskuse na aktuální témata, během nichž žáci obhajují své názory.
- Při pobytech v německy mluvících zemích vybízí učitel žáky k pozitivnímu vnímání jiných kulturních, duševních a etických hodnot.

Kompetence pracovní

- Učitel vede žáky k tomu, aby získané vědomosti uměli využít ve svém budoucím povolání.
- Žáci jsou vedeni k zodpovědnému přístupu při plnění svých povinností, k dodržování stanovených pravidel a závazků.

5.3.2 Sekunda – 2. jazyk

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Poznámky
<p>Receptivní řečové dovednosti</p> <p>Čte srozumitelně se správnou artikulací krátké dialogy a texty.</p> <p>Správně vyslovuje jednotlivé německé hlásky, odliší jejich výslovnost od českých hlásek.</p> <p>Na základě autentických nahrávek napodobuje intonaci a melodii německé věty.</p> <p>Rozumí jednoduchému dialogu a krátkému sdělení informativního charakteru, které se týká jeho samého, jeho rodiny a nejbližšího okolí.</p> <p>Reaguje na krátké, jednoduše napsané nebo pečlivě vyslovené pokyny, řídí se jimi a realizuje je.</p> <p>Rozumí krátkým dialogům a textům, vyhledá základní informace v textu a odpovídi na jednoduché otázky.</p> <p>Abecední slovník využívá ke kontrole pravopisu.</p>	<p>Témata související s každodenním životem</p> <p>Školní předměty</p> <p>Koníčky, sport</p> <p>Osobní údaje, názvy zemí</p> <p>Jazyky</p> <p>Čas</p> <p>Rodina, povolání</p> <p>Nákupy</p> <p>Jídlo</p> <p>Průběh dne</p>	<p>Poslech</p> <p>Řešení cvičení z pracovních knih</p> <p>Soutěže, hry</p> <p>Samostatná práce (i písemná)</p> <p>Čtení porozuměním</p> <p>Čtení neznámého textu</p> <p>Práce se slovníkem</p> <p>Průřezová témata:</p> <p>OSV (Vztahy mezi lidmi)</p>

<p>Orientuje se v dvojjazyčném slovníku, vyhledá v něm jednoduché výrazy.</p> <p>Napíše jednoduchý text na pohlednici.</p> <p>Písemně požádá o osobní informace.</p> <p>Ve formuláři vyplní požadované údaje.</p> <p>Reprodukuje pomocí otázek i volně obsah jednoduchého krátkého psaného i slyšeného textu a jednoduchých dialogů ústně i písemně.</p> <p>Napíše jednoduchý text (pohlednice, krátký dopis).</p> <p>Napíše odpověď na jednoduché otázky.</p> <p>Představí sebe a svou rodinu.</p> <p>Jednoduše informuje o jiných lidech, o jejich životě.</p> <p>Odpoví na podobné otázky.</p> <p>Pronese jednoduchá sdělení ve vztahu k tématům</p>		
---	--	--

5.3.3 Tercie – 2. jazyk

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Poznámky
<p>Receptivní řečové dovednosti</p> <p>Čte srozumitelně se správnou artikulací krátké dialogy a texty.</p> <p>Správně vyslovuje jednotlivé německé hlásky, odliší jejich výslovnost od českých hlásek.</p> <p>Na základě autentických nahrávek napodobuje intonaci a melodii německé věty.</p> <p>Rozumí jednoduchému dialogu a krátkému sdělení informativního charakteru, které se týká jeho samého, jeho rodiny a nejbližšího okolí.</p> <p>Reaguje na krátké, jednoduše napsané nebo pečlivě vyslovené pokyny, řídí se jimi a realizuje je.</p>	<p>Témata související s každodenním životem</p> <p>Koníčky</p> <p>Tělo, zdraví</p> <p>Schůzka</p> <p>Cestování</p> <p>Volný čas</p> <p>Zážitky</p> <p>Bydlení</p> <p>Prázdniny</p> <p>Oslavy</p>	<p>Poslech</p> <p>Řešení cvičení z pracovních knih</p> <p>Soutěže, hry</p> <p>Samostatná práce (i písemná)</p> <p>Čtení s porozuměním</p> <p>Čtení neznámého textu z časopisu a/nebo internetových zdrojů</p> <p>Práce se slovníkem</p>

<p>Rozumí krátkým dialogům a textům, vyhledá základní informace v textu a odpoví na jednoduché otázky.</p> <p>Abecední slovník využívá ke kontrole pravopisu.</p> <p>Orientuje se v dvojjazyčném slovníku, vyhledá v něm jednoduché výrazy.</p> <p>Napíše jednoduchý text na pohlednici.</p> <p>Písemně požádá o osobní informace.</p> <p>Ve formuláři vyplní požadované údaje.</p> <p>Reprodukuje pomocí otázek i volně obsah jednoduchého krátkého psaného i slyšeného textu a jednoduchých dialogů ústně i písemně.</p> <p>Napíše jednoduchý text (pohlednice, krátký dopis).</p> <p>Napíše odpověď na jednoduché otázky.</p> <p>Představí sebe a svou rodinu.</p> <p>Jednoduše informuje o jiných lidech, o jejich životě.</p> <p>Odpoví na podobné otázky.</p> <p>Pronese jednoduchá sdělení ve vztahu k tématům</p>		<p>Průřezová témata:</p> <p>OSV (Mezilidské vztahy)</p> <p>VEGS (Cestování po Evropě)</p>
---	--	--

5.3.4 Kvarta – 2. jazyk

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Poznámky
<p>Receptivní řečové dovednosti</p> <p>Rozlišuje výslovnost německých a českých samohlásek a obtížných souhlásek.</p> <p>Dbá na slovní a větný přízvuk a větnou intonaci.</p> <p>Vystihne hlavní smysl krátkých, jasně formulovaných sdělení a oznámení.</p> <p>Vybere nejdůležitější informace.</p>	<p>Témata související s každodenním životem</p> <p>Bydlení</p> <p>Popis osoby</p> <p>Svátky</p> <p>Sport, technika</p> <p>Orientace ve městě</p> <p>Jídlo</p> <p>Počítač, média</p> <p>Filmy, soutěže</p>	<p>Řešení cvičení z pracovních knih</p> <p>Soutěže</p> <p>Samostatná práce (i písemná)</p> <p>Čtení s porozuměním</p> <p>Čtení neznámého textu</p>

<p>Řídí se krátkými napsanými nebo pečlivě pomalu ústně sdělenými pokyny.</p> <p>V takových pokynech zachytí základní body.</p> <p>V krátkých, jednoduchých textech vyhledá konkrétní informace, které se týkají běžných záležitostí a obsahují běžně používanou slovní zásobu.</p> <p>Orientuje se v dvojjazyčném slovníku.</p> <p>Vyhledá správný význam i gramatický tvar slova.</p> <p>Vybere hlavní myšlenky přiměřeného mluveného i psaného textu.</p> <p>Texty volně reprodukuje.</p> <p>Napíše stručný text na pohlednici a krátký osobní dopis.</p> <p>Vyžádá si informaci a předá ji.</p> <p>Při vysvětlování svých názorů a stanovisek respektuje zavedené zdvořilostní normy.</p> <p>Při formulaci názorů užívá běžných jazykových prostředků.</p> <p>Aktivně se zapojuje do jednoduchého rozhovoru na známé téma.</p> <p>Vytvoří otázky a na takové otázky odpovídá.</p> <p>Pronese jednoduché sdělení.</p>	<p>Cestování</p>	<p>Využití časopisů a/nebo internetových zdrojů v originále</p> <p>Práce se slovníkem</p> <p>Práce s mapou</p> <p>Samostatná tvorba dialogů</p> <p>Průřezová témata:</p> <p>VEGS (Cestování po Evropě)</p> <p>OSV (Mezilidské vztahy)</p>
--	------------------	--

5.4 Matematika

5.4.1 Charakteristika předmětu

Vyučovací předmět Matematika je tvořen vzdělávacím oborem Matematika a její aplikace z RVP ZV. Je určen všem žákům primy až kvarty osmiletého gymnázia. Matematika je v základním vzdělávání založena na aktivních činnostech žáků s matematickými objekty a na využití matematiky při řešení reálných problémů a situací. Předmět poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v reálném životě, rozvíjí logické myšlení a umožňuje tak získávat matematickou gramotnost. Napomáhá rozvoji abstraktního a analytického myšlení, vede ke srozumitelné a věcné argumentaci. Učí pamatovat si pouze nejpotřebnější informace a vše ostatní si odvodit.

Neméně významným aspektem je rozvoj geometrické představivosti, jak v rovině, tak v prostoru.

Během studia si žáci uvědomují, že matematika nachází uplatnění ve všech oborech lidské činnosti, zejména pak v informatice, fyzice, technice a ekonomii.

5.4.2 Časové a organizační vymezení

Týdenní hodinové dotace v jednotlivých ročnících jsou zapracovány takto:

Ročník	Prima	Sekunda	Tercie	Kvarta
Hodin v týdnu	5	4	4	4

Výuka probíhá zpravidla v kmenových učebnách, v učebnách matematiky a někdy také v počítačové nebo mediální učebně. Během studia na nižším stupni gymnázia nabízí škola následující matematické aktivity :

- Matematická olympiáda
- Matematický klokan
- Pythagoriáda (pro Primu a Sekundu)

5.4.3 Výchové a vzdělávací strategie

Kompetence k učení, kompetence k řešení problémů

Učitel:

- klade důraz na aplikace, deduktivní a induktivní postupy
- vede žáky k propojování mechanicky zvládnutých poznatků a postupů s postupy pro objevování nových cest a k odvozování a zdůvodňování nových vlastností
- dbá, aby se žáci vyjadřovali přesně a stručně, užívali matematického jazyka a symbolů, prováděli rozborů a zápisy algoritmů řešených problémům, zdokonalovali grafický projev
- rozvíjí paměť žáků prostřednictvím zadávání numerických výpočtů
- klade důraz na mezipředmětové vztahy
- podporuje matematické soutěže
- opravami výkonů učí žáky vnímat chyby jako nedílnou součást procesu zkoumání a ověřování

Kompetence komunikativní, sociální a personální

Učitel:

- klade důraz na správnost formulací, logickou strukturu a posloupnost argumentací, jak v písemném, tak v mluveném projevu
- klade důraz na respekt k práci druhého
- zadáváním skupinových úkolů vede žáky ke spolupráci, učí je přijímat přidělenou roli a ztotožnit se s ní

Kompetence občanské, kompetence pracovní

Učitel:

- vzdělání chápe jako občanskou povinnost všech zúčastněných, aktivně se angažují v tomto procesu a svým příkladem učí témuž i žáky
- podává představu o využití nabytých znalostí a dovedností v různých oborech lidské činnosti
- systematickým zadáváním vybraných úkolů podporuje žáky v dovednosti používat technické pomůcky (osobní počítač, kalkulačtor, rýsovací potřeby, tabulky)
- snaží se o to, aby žáci získávali návyky systematické a pečlivé práce a byli schopni sebehodnocení

5.4.4 Prima

TÉMA	VÝSTUP Žák:	UČIVO	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky
Přirozená čísla	užívá pojmu přirozené číslo, počítá s přirozenými čísly, zná vlastnosti početních operací a využívá je při jednodušších výpočtech seznamuje se s množinovou symbolikou	číslo a číslice základní množinová symbolika přirozená čísla na číselné ose sčítání, odčítání, násobení a dělení v množině všech přirozených čísel	D- starověké kultury: Indie, Řím
Množiny	provádí správně jednoduché operace s množinami, řeší jednoduché slovní úlohy, pracuje s Vennovy diagramy	základní množinové pojmy množina, podmnožina, průnik, sjednocení Vennovy diagramy, jednoduché slovní úlohy	
Úhel	umí nadefinovat úhel jako množinu bodů, umí ho pojmenovat, sestrojít, změřit, porovnat, přenést rozeznává druhy úhlů podle velikosti sestrojuje kolmici, rovnoběžku s danou přímkou rozpozná dvojice úhlů a užívá jejich vlastnosti čte a používá geometrické symbolické zápisy kvalitně rýsuje narýsuje úhel $30^\circ, 45^\circ, 60^\circ, 90^\circ$ kružítkem	bod, přímka, polopřímka, úsečka úhel, jeho velikost, sestrojení, přenášení, osa úhlu, druhy úhlů vzájemná poloha dvou přímek, vzdálenosti bodů a přímek dvojice úhlů	D- Babylón
Dělitelnost	využívá poznatků z dělitelnosti při řešení vhodných úloh čte a používá běžné symbolické zápisy týkající se dělitelnosti	násobek, dělitel dělitelnost součtu, rozdílu, součinu znaky dělitelnosti čísla 10, 5, 2, 4, 9, 3, 6 prvočísla a čísla složená, rozklad složených čísel společný dělitel, čísla soudělná a nesoudělná, společný násobek	
Souměrnosti	rozpozná, charakterizuje, třídí, umí sestrojít, načrtnout jednoduché geometrické útvary, dovede rozhodnout, jestli jsou osově nebo středově souměrné	jednoduché geometrické útvary a jejich shodnost, shodnost přímá a nepřímá osová souměrnost, středová souměrnost samodružný bod, vzor a obraz	VV, B - souměrnost, asymetrie

	sestrojuje obraz útvaru v osové i středové souměrnosti symbolicky zapisuje shodnost útvarů i zobrazení útvaru v dané souměrnosti, rozpozná, zda jde o shodnost přímou či nepřímou		
Celá čísla	užívá pojmy celé číslo, kladné, záporné číslo, navzájem opačná čísla, počítá s celými čísly, zná vlastnosti početních operací a využívá je při výpočtech	celá čísla na číselné ose sčítání, odčítání, násobení a dělení v množině celých čísel	
Desetinná čísla	užívá pojem desetinné číslo, zaokrouhluje ho, vyjadřuje jeho pomocí vztah mezi částí a celkem, počítá s desetinnými čísly, zná vlastnosti početních operací a využívá je při jednodušších výpočtech, odhaduje výsledek, spočítá aritmetický průměr	desetinná čísla na číselné ose sčítání, odčítání, násobení a dělení desetinných čísel převádění jednotek, aritmetický průměr jednotky délky, obsahu, objemu	F- předbíhá D- Babylón- jednotky času bezpečnost
Kvádr, krychle	užívá pojmy vrchol, hrana, stěna zobrazí kvádr a krychli narýsuje síť vypočítá objem a povrch	popis těles zobrazení ve volném rovnoběžném promítání povrch a objem síť tělesa	VV - zobrazení těles OSV práce s modely 2D, 3D představivost
Racionální čísla	užívá pojem zlomek a smíšené číslo, vyjadřuje s jejich pomocí vztah mezi částí a celkem, počítá s nimi, zná vlastnosti početních operací a využívá je při výpočtech, ví, co jsou navzájem převrácená čísla užívá pojem periodické číslo, umí ho zapsat a porovnat s jinými čísly	zlomky, smíšená čísla, periodická čísla, složené zlomky, racionální čísla nečíselné ose rozšiřování a krácení zlomků sčítání, odčítání, násobení a dělení v množině racionálních čísel s výjimkou čísel periodických	
Procenta	vyjadřuje část celku v procentech, porovnává s vyjádřením části ve zlomcích řeší jednoduché úlohy v %	Procento základ, procentová část, počet procent procenta ve sdělovacích prostředcích	bezpečnost

5.4.5 Sekunda

TÉMA	VÝSTUP Žák:	UČIVO	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky
Procenta a promile	vyjadřuje část celku v procentech nebo promile, řeší obtížnější úlohy s procenty nebo promile zná zásady jednoduchého a složeného úrokování vypočítá čistou mzdu z hrubé mzdy posoudí výhodnost půjček pracuje s tabulkami, grafy	procento, základ, procentová část, počet procent, úrok, promile procenta ve sdělovacích prostředcích jednoduché a složené úrokování daň ze mzdy, půjčky, stavební spoření	MV okruh Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení člověk a svět práce, bankovníctví, prolnutí do mnoha oborů lidské činnosti finanční matematika

Trojúhelníky	<p>rýsuje, rozpoznává a pojmenovává trojúhelník a další útvary s ním spjaté, užívá jejich vlastnosti při řešení různých úloh</p> <p>užívá trojúhelníkovou nerovnost</p> <p>dovede použít věty o shodnosti trojúhelníků při sestrojování trojúhelníků, ve výpočtech i v důkazových úlohách o shodnosti útvarů</p> <p>spočítá obvod i obsah trojúhelníku</p> <p>čte a běžně používá symbolické zápisy týkající se tohoto učiva</p>	<p>vnitřní, vnější úhly</p> <p>střední příčky, těžnice, výšky trojúhelníku</p> <p>obvod a obsah trojúhelníku konstrukce trojúhelníku shodnost trojúhelníku</p> <p>trojúhelník rovnoramenný a rovnostranný</p> <p>pravidelné mnohoúhelníky</p>	<p>F - těžistiě</p>
Čtyřúhelníky	<p>rýsuje, rozpoznává a pojmenuje konvexní čtyřúhelník a další útvary s ním spjaté, využívá jejich vlastností při řešení mnoha úloh</p> <p>spočítá obvod čtyřúhelníku a obsah lichoběžníku a rovnoběžníku</p> <p>čte a běžně používá běžné symbolické zápisy týkající se tohoto učiva</p>	<p>konvexní čtyřúhelníky, lichoběžníky, rovnoběžníky, jejich obvod, obsah, sestrojení</p>	
Úměrnosti	<p>vyjadřuje vztah mezi celkem a jeho částmi, poměrem, postupným poměrem, spočítá neznámý člen úměry</p> <p>rozpozná přímou a nepřímou úměrnost, zachytí je v tabulce, vztahem i grafem</p> <p>řeší trojčlenkou jednoduché úlohy s úměrnostmi, pracuje s měřítkem mapy, plánu i výkresu</p> <p>orientuje se v sloupkových i kruhových diagramech, vytváří je i z nich čte</p>	<p>poměr, úměra, postupný poměr</p> <p>přímá a nepřímá úměrnost</p> <p>měřítko plánu a mapy</p> <p>diagramy</p>	<p>Z - Měřítko mapy</p> <p>F, CH - výpočty užitím přímé a nepřímé úměrnosti</p> <p>VV - zlatý řez a jiná kompoziční pravidla</p> <p>VDO</p>
Hranoly	<p>odliší hranol od ostatních těles, dovede ho charakterizovat, načrtnout i narýsovat, umí narýsovat jeho síť, vypočítat jeho povrch i objem</p> <p>čte a používá běžné symbolické zápisy týkající se těles</p>	<p>hranol, pravidelný n-boký hranol, kvádr, krychle, jejich zobrazení ve volném rovnoběžném promítání, jejich síť, povrch a objem</p>	
Číselné výrazy	<p>určuje pomocí Tabulek pro ZŠ a kalkulátoru co nejpřesněji druhou a třetí mocninou a odmocninou čísla</p> <p>vyjadřuje číslo ve zkráceném i rozvinutém tvaru s pomocí mocnin deseti</p>	<p>pravidla pro počítání s číselnými výrazy</p> <p>druhá a třetí mocnina a odmocnina, vyšší mocniny a počítání s nimi</p> <p>Pythagorova věta</p> <p>iracionální čísla, reálná čísla, číselná osa</p>	

	<p>spočítá hodnotu i složitějších číselných výrazů</p> <p>používá Pythagorovu větu při výpočtu délky třetí strany pravouhlého trojúhelníku</p> <p>pomocí obrácené Pythagorovy věty rozhoduje o pravouhlosti trojúhelníku</p> <p>užívá posloupnost množin všech přirozených, celých, racionálních a reálných čísel</p> <p>propočítává číselné výrazy s mocninami a odmocninami</p>		
--	---	--	--

5.4.6 Tercie

TÉMA	VÝSTUP	UČIVO	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky
	Žák:		
Mnohočleny I	<p>doplňuje tabulky výrazů s proměnnými</p> <p>rozpozná mnohočlen, jeho členy, mnohočleny sčítá, odčítá, násobí, dělí mnohočlen jednočlenem</p>	<p>výrazy s proměnnými, dosazování do nich</p> <p>sčítání, odčítání, násobení, dělení mnohočlenů jednočlenem</p>	F - různé vzorce
Rovnice	<p>rozlíší rovnost a rovnici, řeší rovnici pomocí ekvivalentních úprav, provádí zkoušku</p> <p>formuluje reálný problém pomocí rovnice a řeší ho tak</p> <p>podle počtu řešení rozpozná lineární rovnici</p> <p>řeší jednoduché nerovnice</p>	<p>rovnost, rovnice</p> <p>ekvivalentní úpravy rovnic</p> <p>počet řešení rovnice</p> <p>lineární rovnice</p> <p>výpočet neznámé ze vzorce</p> <p>slovní úlohy řešené rovnicemi intervaly</p> <p>jednoduché nerovnice</p>	F - vyjádření neznámé ze vzorce, slovní úlohy o pohybu užití v mnoha dalších oborech bezpečnost
Kružnice, kruhy	<p>rýsuje, rozpozná a pojmenuje kružnici a kruh a další útvary s nimi spjaté, využívá jejich vlastnosti při řešení různých úloh</p> <p>rozhoduje o vzájemné poloze přímký a kružnice nebo kruhu i o vzájemné poloze dvou kružnic či kruhů</p> <p>provádí odhady i výpočty s požadovanou přesností, účelně využívá kalkulačku</p> <p>spočítá délku kružnice i oblouku, obsah kruhu i jeho částí</p>	<p>poloměr, průměr, tětiva</p> <p>středový úhel</p> <p>kruhová úseč, výseč, mezikružní</p> <p>vzájemná poloha kružnice (kruhu) a přímký, vzájemná poloha dvou kružnic, kruhů</p> <p>Thaletova kružnice i věta</p> <p>délka kružnice i oblouku, obsah kruhu, kruhové výseče a mezikružní</p>	
Válce	<p>odliší váleček od ostatních těles, dovede ho charakterizovat, načrtnout, umí narýsovat jeho síť</p> <p>vypočítat povrch i objem válce</p>	<p>váleček</p> <p>síť válce</p> <p>povrch a objem</p>	

Mnohočleny II	umocňuje jednočleny, dvojčleny umocňuje na druhou pomocí vzorců pro 2. mocninu součtu a rozdílu rozkládá mnohočleny na součiny pomocí vytýkání i vzorců pro 2. mocniny upravuje jednoduché lomené výrazy	počítání s mocninami umocňování mnohočlenu rozklady na součiny pomocí vytýkání i jednoduchých vzorců úpravy jednoduchých lomených výrazů	
Konstrukční úlohy	užívá pojem množina bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru i k řešení polohových i nepolohových úloh provádí rozbor konstrukční úlohy, zapisuje postup konstrukce, podle něj rýsuje, rozezná počet řešení úlohy a zkouškou ověřuje správnost postupu zobrazuje útvar v daném posunutí	množiny bodů dané vlastnosti polohové i nepolohové úlohy posunutí	Výchova k postupnému řešení nejrůznějších problémů VDO

5.4.7 Kvarta

TÉMA	VÝSTUP	UČIVO	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky
	Žák:		
Rovnice a jejich soustavy	řeší různými metodami soustavy dvou rovnic se dvěma neznámými formuluje reálné problémy pomocí rovnic a jejich soustav a řeší je	rovnice s více neznámými slovní úlohy o směsích, o pohybu, i jiné řešené rovnicemi kvadratické rovnice	F - úlohy o pohybu CH - úlohy o směsích Široké uplatnění v technických disciplínách
Funkce	vyjadřuje reálné situace pomocí funkčních vztahů, tabulek, grafů, řeší tak i slovní úlohy používá funkci jako závislost závisle a nezávisle proměnné veličiny pracuje se statistickým souborem, jednotkou, znakem, četností čte a běžně používá symbolické zápisy týkající se funkcí	závislost veličin, přímá a nepřímá úměrnost lineární funkce, konstantní funkce kvadratická funkce grafické řešení problémů, spojnicové diagramy, základy statistiky	Budoucí široké uplatnění v technických disciplínách
Podobnost	rozpozná podobné útvary, rozhoduje o podobnosti trojúhelníků podle tří vět o podobnosti trojúhelníku, využívá jich při výpočtech užívá podobnosti při řešení slovních úloh čte a používá běžné symbolické zápisy týkající se podobnosti goniometrické funkce	podobnost útvarů, podobnost trojúhelníků, užití podobnosti	VV - návrh a realizace výtvarných děl
Tělesa	se orientuje v prostoru, rozhoduje o vzájemné poloze i odchylce přímek	přímky a roviny v prostoru, kolmost přímek a rovin	VV- zobrazení těles

	<p>a rovin, rozvíjí svou prostorovou představivost</p> <p>charakterizuje kužel, jehlan, komolý kužel, komolý jehlan, komolý kužel, komolý jehlan,</p> <p>kouli, používá jejich náčrty, sítě kuželů a jehlanu i komolých, vypočítá povrch i objem koule</p>	<p>vzdálenosti a odchylky</p> <p>jehlany, kužely, komolé jehlany, komolé kužely, koule</p>	
Lomené výrazy	<p>určuje podmínky, za kterých má lomený výraz smysl</p> <p>umí násobit, dělit, sčítat a odčítat lomené výrazy</p> <p>umí upravit složený lomený výraz</p> <p>řeší jednoduché lineární rovnice s neznámou ve jmenovateli</p>	<p>definiční obor výrazu</p> <p>krácení a rozšiřování</p> <p>násobení a dělení</p> <p>sčítání a odčítání</p> <p>lineární rovnice s neznámou ve jmenovateli</p>	

5.5 Informatika

5.5.1 Charakteristika předmětu:

Předmět informatika dává prostor všem žákům porozumět tomu, jak funguje počítač a informační systémy. Zabývá se automatizací, programováním, optimalizací činností, reprezentací dat v počítači, kódováním a modely popisujícími reálnou situaci nebo problém. Dává prostor pro praktické aktivní činnosti a tvořivé učení se objevováním, spoluprací, řešením problémů, projektovou činností. Pomáhá porozumět světu kolem nich, jehož nedílnou součástí digitální technologie jsou.

Hlavní důraz je kladen na rozvíjení žákova informatického myšlení s jeho složkami abstrakce, algoritmizace a dalšími. Praktickou činnost s tvorbou jednotlivých typů dat a s aplikacemi vnímáme jako prostředek k získání zkušeností k tomu, aby žák mohl poznávat, jak počítač funguje, jak reprezentuje data různého typu, jak pracují informační systémy a jaké problémy informatika řeší.

V rámci předmětu informatika bude v sekundě začleněna výuka digitální technologie. Žákům bude vysvětlen princip práce s aplikacemi kancelářského balíku a základy práce s grafikou (editor rastrové a vektorové grafiky). Získané znalosti budou dále rozvíjeny v jednotlivých předmětech.

Škola klade důraz na rozvíjení digitální gramotnosti v ostatních předmětech, k tomu přispívá informatika svým specifickým dílem. Předmět informatika bude integrovat i některá témata z VDO, EVV, OSV, MV.

5.5.1.1 Časové a organizační vymezení:

V řadě činností preferujeme práci žáků ve dvojicích u jednoho počítače, aby docházelo k diskusi a spolupráci. Žák nebo dvojice pracuje individuálním tempem. Výuka je orientována činnostně, s aktivním žákem, který objevuje, experimentuje, ověřuje své hypotézy, diskutuje, tvoří, řeší problémy, spolupracuje, pracuje projektově, konstruuje své poznání.

Předmět informatika se bude realizovat v primě, sekundě a kvartě po jedné hodině týdně. V tercii je časová dotace 2 hodiny týdně. Učivo v sekundě je zaměřeno na digitální technologie. Pro všechny žáky těchto ročníků je předmět povinný.

5.5.2 Prima

Téma	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Poznámky
Digitální technologie	<p>Žák:</p> <p>popíše, jak funguje počítač po stránce hardwaru i operačního systému; diskutuje o fungování digitálních technologií určujících trendy ve světě</p> <p>vybírání nejvhodnější způsob připojení digitálních zařízení do počítačové sítě; uvede příklady sítí a popíše jejich charakteristiky</p> <p>dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat; popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení</p>	<p>Hardware a software:</p> <p>Druhy počítačů, základní části počítačů, klávesnice, myš</p> <p>Prvky v uživatelském rozhraní (ovládání oken), spouštění, přepínání a ovládání aplikací</p> <p>Souborový systém, struktura složek</p> <p>Počítačové sítě – internet (základní principy činnosti)</p> <p>Pravidla bezpečné práce s digitálními zařízeními (poučení BOZP)</p> <p>Uživatelské účty, hesla, práce s mailem</p>	<p>ČSP: Využití digitální technologie</p> <p>ČSP: Provoz a údržba domácnosti</p> <p>VDO: Výchova demokratického občana</p> <p>MV: Mediální výchova</p>

<p>Data, informace a modelování (kódování a šifrování dat a informací)</p>	<p>Žák:</p> <p>získá z dat informace, interpretuje data, odhaluje chyby v cizích interpretacích dat; zakóduje a dekáduje znaky pomocí znakové sady</p> <p>vymezí problém a určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení, situaci modeluje pomocí grafů; porovná svůj navržený model s jinými modely k řešení stejného problému a vybere vhodnější variantu a volbu zdůvodní</p> <p>zhodnotí, zda jsou v modelu všechna data potřebná k řešení problému; vyhledá chybu v modelu a opraví ji</p>	<p>Data, informace – vztah dat a informací, metadata, metainformace, informační zdroje</p> <p>Kódování a přenos dat – využití značek, piktogramů, symbolů a kódů pro záznam, sdílení, přenos a ochrana informace šifrováním, kódování obrázků</p> <p>Modelování – model jako zjednodušené znázornění skutečnosti; využití obrazových modelů (myšlenkové a pojmové mapy, schémata, porovnání a vysvětlení jevů kolem žáka (čtení informací z grafů a schémat)</p>	
<p>Informační systémy</p>	<p>Žák:</p> <p>vysvětlí účel informačních systémů, které používá, identifikuje jejich jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi; zvažuje možná rizika při navrhování i užívání informačních systémů</p> <p>vymezí problém a určí, jak při jeho řešení využije evidenci dat; na základě doporučeného i vlastního návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat a nastaví pravidla a postupy pro práci se záznamy v evidenci dat; zhodnotí funkčnost evidence, případně navrhne její úpravu</p>	<p>Informační systémy – komerční IS, činnosti, práva, účel IS</p> <p>Návrh a tvorba evidence dat – formulace požadavků; struktura tabulky, typy dat; práce se záznamy, pravidla omezení; kontrola správnosti a použitelnosti struktury nastavených pravidel; úprava požadavků, tabulky či pravidel</p>	
<p>Algoritmizace a programování</p>	<p>Žák:</p> <p>po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen</p> <p>rozdělí problém na jednotlivé řešitelné části, navrhne a popíše kroky k jejich řešení</p> <p>vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému</p> <p>v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program; program vyzkouší a opraví případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné</p> <p>ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu</p>	<p>Jednoduché scénáře, sekvence</p> <p>Opakování, kreslení obrázců</p> <p>Vlastní bloky, vlastnosti pera, kreslení ornamentů</p>	

5.5.3 Sekunda

Téma	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Poznámky
Základní práce s elektronickou poštou	<p>Žák:</p> <p>používá e-mail, vytváří si svůj adresář kontaktů</p> <p>třídí e-maily do složek</p> <p>pracuje s poštovním klientem</p>	E-mail - tělo, přílohy, adresy, vytváření vlastního adresáře kontaktů, bezpečnost	<p>VDO: Výchova demokratického občana</p> <p>ČSP: Využití digitální technologie</p>
Organizace dat v počítači, sdílení	<p>Žák:</p> <p>popíše základní uspořádání PC (složky, soubory), aktivně pracuje se složkami i soubory, rozlišuje základní typy souborů a programů podle koncovek souborů a programů</p> <p>orientuje se v adresářové struktuře PC</p> <p>vyhledá soubory či složky</p> <p>pracuje s cloudovým uložištěm, sdílí data</p>	Organizace dat v počítači – soubory, adresáře, adresářová struktura, cesta k souborům, složkám, hledání souborů, složek – podle různých klíčů, cloudová uložení, sdílení dat	<p>ČSP: Provoz a údržba domácnosti</p> <p>MV: Mediální výchova</p>
Práce s textovým editorem	<p>Žák:</p> <p>pracuje s textovými editory, upravuje texty</p> <p>vytváří a upravuje vlastní textové dokumenty,</p> <p>aktivně propojuje textové a grafické prvky</p> <p>je schopen používat textový editor na pokročilé úrovni</p>	<p>Typografická pravidla, formátování písma, formátování odstavce - zarovnání, odsazení, řádkování, mezery, vazby</p> <p>záhlaví, zápatí, čísla stránek a vzhled stránky</p> <p>tabulátory, odrážky a číslování, VÚČ</p> <p>práce s grafikou</p> <ul style="list-style-type: none"> • vložení obrázku, klipartu, obrazce • titulky, seznamy • vytvoření vlastních obrázků <p>styly a motivy</p> <p>generování obsahu/seznamů</p> <p>Práce s tabulkami</p>	

Práce s tabulkovým procesorem	používá tabulkový procesor ke zpracování dat a k prezentaci výsledků	Základy práce – organizace dat v sešitu, práce s listy Úprava formátu a datového typu v buňce, základní funkce, absolutní/relativní adresování	
Prezentace	zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě	Úvod do problematiky prezentování, pravidla a doporučení pro úspěšnou prezentaci Prezentační program <ul style="list-style-type: none"> • tvorba prezentace • předloha a rozvržení snímku • zápatí snímku • motivy a grafická úprava prezentace • animace, časování, nekonečná prezentace práce s textem, obrázky, grafy	
Základy počítačové grafiky	pracuje s digitálním fotoaparátem, mobilní telefonem, je schopný přenést zvukový/grafický soubor do PC orientuje se v pojmech z oblasti počítačové grafiky pracuje s editory pro rastrovou grafiku pracuje s vektorovými grafickými editory, vytváří vektorové obrázky podle předlohy a vlastní fantazie	Druhy počítačové grafiky (bitmapové a vektorové obrázky, kliparty) Pojmy z oblasti počítačové grafiky: <ul style="list-style-type: none"> • rozlišení, DPI • barevné modely, barevná hloubka • jas, kontrast, sytost • ostrost a ostření, hloubka ostrosti Základy práce s rastrovým grafickým editorem: <ul style="list-style-type: none"> • změna velikosti obrázku, rotace, ořez, horizont • úprava jasu, kontrastu, histogram a nástroj úrovně Základy práce s vektorovým grafickým editorem: <ul style="list-style-type: none"> • základní objekty (obdélník, elipsa, mnohoúhelník, křivka, obrys, výplň, písmo) • zarovnání a rozvržení prvků ve stránce • práce s tvary (tvarování, řezání, seskupování) • práce s textem 	

5.5.4 Tercie

Téma	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Poznámky
Digitální technologie	<p>Žák:</p> <p>Popíše, jak funguje počítač po stránce hardwaru i operačního systému; diskutuje o fungování digitálních technologií určujících trendy ve světě</p> <p>vybírá nejvhodnější způsob připojení digitálních zařízení do počítačové sítě; uvede příklady sítí a popíše jejich charakteristické znaky</p> <p>ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos</p> <p>dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat; popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení</p> <p>dokáže určit negativní dopad elektronického odpadu na životní prostředí</p>	<p>Hardware, software, druhy počítačů, základní části počítače, periférie; ovládání oken, práce s aplikací (spuštění, přepínání, ovládání)</p> <p>Počítačové sítě, typy, služby, význam, základní pojmy, síťové prvky; struktura a fungování internetu; web – fungování, prohlížeč, vyhledávač, webová stránka, adresy; cloud; zabezpečení dat a přístupová práva</p> <p>Souborový systém – asociace, formáty souborů, komprese dat, správa souborů, vlastnosti souborů</p> <p>Bezpečnost – pravidla bezpečné práce s digitálním zařízením, uživatelské účty, hesla</p>	<p>MV: Mediální výchova</p> <p>EV: Environmentální výchova</p> <p>VDO: Výchova demokratického občana</p>
Data, informace a modelování	<p>Žák:</p> <p>získá z dat informace, interpretuje data, odhaluje chyby v cizích interpretacích dat</p> <p>navrhne a porovnává různé způsoby kódování dat s cílem jejich uložení a přenosu</p> <p>vymezí problém a určí, jaké informace bude potřeba k jeho řešení; situaci modeluje pomocí grafů; porovná navržený model s jinými modely k řešení stejného problému a vybere vhodnější, svou volbu zdůvodní</p> <p>zhodnotí, zda jsou v modelu všechna data potřebná k řešení problému; vyhledá chybu v modelu a opraví ji</p> <p>pomocí ohodnocených grafů řeší problémy</p> <p>pomocí orientovaných grafů řeší problémy</p> <p>vytvoří model, ve kterém znázorní více souběžných činností</p>	<p>Vztah dat a informací</p> <p>Kódování a přenos dat – značky, piktogramy, symboly a kódy, sdílení, přenos a ochrana informace šifrováním, kódování obrázků</p> <p>Model, obrazové modely, ohodnocené grafy, minimální cesta grafu, kostra grafu, orientované grafy</p>	
Algoritmizace a programování (opakování a vlastní bloky)	<p>Žák:</p> <p>po přečtení programu vysvětlí celý postup</p> <p>vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešený problém a svůj záměr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné</p>	<p>Opakování s podmínkou</p> <p>Vytvoření programu</p> <p>Podprogramy</p> <p>Proměnné</p>	

	<p>problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému</p> <p>rozdělí problém na jednotlivé řešitelné části a navrhne kroky k jejich řešení</p> <p>v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program, dbá na jeho čitelnost a přehlednost</p> <p>ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby</p> <p>používá cyklus s pevným počtem opakování, rozezná, zda má být příkaz uvnitř nebo vně opakování,</p> <p>vytváří vlastní bloky a používá je v dalších programech</p> <p>diskutuje různé programy pro řešení problému</p>		
Informační systémy	<p>Žák:</p> <p>popíše pomocí modelu informační systém používaný ve škole</p> <p>pojmenuje role uživatelů a vymezí jejich činnosti a s tím související práva</p>	<p>Školní informační systém, uživatelé, činnosti, práva, databázové relace</p> <p>Struktura tabulky, typy dat, práce se záznamy, pravidla a omezení</p>	

5.5.5 Kvarta

Téma	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Poznámky
Digitální technologie	<p>Žák:</p> <p>popíše princip fungování interních/externích zařízení</p> <p>diskutuje, čím vším vytváří svou digitální stopu</p> <p>dokáže rozpoznat hrozby pro PC, získá správné návyky chování na internetu, jak se před nimi chránit na softwarové úrovni a ví o způsobech identifikace na internetu.</p> <p>zná možnosti zálohování dat a umí zvolit nejlepší prostředky pro zálohování.</p> <p>dokáže určit negativní vliv práce s počítačem na lidské zdraví</p>	<p>Komponenty, periferie</p> <p>Fungování sítě: klient, server, switch, paketový přenos dat, IP adresa</p> <p>Bezpečnostní rizika: útoky (cíle a metody útočníků), nebezpečné aplikace a systémy</p> <p>Zabezpečení počítače a dat: aktualizace, antivir, firewall, zálohování a archivace dat</p> <p>Digitální stopa: sledování polohy zařízení, záznamy o přihlašování a pohybu po internetu, sledování komunikace, informace o uživateli v souboru (metadata); sdílení a trvalost (nesmazatelnost) dat</p> <p>Fungování a algoritmy sociálních sítí, vyhledávání a cookies</p>	<p>MV: Mediální výchova</p> <p>EV: Environmentální výchova</p> <p>VDO: Výchova demokratického občana</p>
Hromadné zpracování dat	<p>Žák:</p>	<p>Relativní a absolutní adresy buněk</p> <p>Použití vzorců u různých typů dat</p>	

	<p>při tvorbě vzorců rozlišuje absolutní a relativní adresu buňky</p> <p>používá k výpočtům funkce pracující s číselnými a textovými vstupy (průměr, maximum, pořadí, počet, když)</p> <p>řeší problémy výpočtem s daty</p> <p>připíše do tabulky dat nový záznam</p> <p>seřadí tabulku dat podle daného kritéria (velikost, abecedně)</p> <p>používá filtr na výběr dat z tabulky, sestaví kritérium pro vyřešení úlohy</p> <p>ověří hypotézu pomocí výpočtu, porovnáním nebo vizualizací velkého množství dat</p> <p>navrhne a vytvoří graf, rozezná typy grafů vhodné pro řešení problému</p>	<p>Funkce s číselnými vstupy</p> <p>Funkce s textovými vstupy</p> <p>Vkládání záznamu do databázové tabulky</p> <p>Řazení dat v tabulce</p> <p>Filtrování dat v tabulce</p> <p>Zpracování výstupů z velkých souborů dat</p> <p>Vizualizace dat – grafy, podmíněné formátování</p>	
<p>Algoritmizace a programování (programovací projekty)</p>	<p>Žák:</p> <p>řeší problémy sestavením algoritmu</p> <p>v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému</p> <p>ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby</p> <p>diskutuje různé programy pro řešení problému</p> <p>vybere z více možností vhodný program pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní</p> <p>řeší problém jeho rozdělením na části pomocí vlastních bloků</p> <p>hotový program upraví pro řešení příbuzného problému</p> <p>zvažuje přístupnost vytvořeného programu různým skupinám uživatelů a dopady na ně</p>	<p>Větvení programu, rozhodování</p> <p>Události, vstupy</p> <p>Souřadnice, parametry</p> <p>Programovací projekt a plán jeho realizace</p> <p>Popsání problému</p> <p>Testování, odladění, odstranění chyb</p> <p>Analýza a návrh hry, střídání pozadí, proměnné</p>	

5.6 Mediální výchova

5.6.1 Charakteristika předmětu:

Předmět mediální výchova byl vytvořen jako samostatný předmět z průřezového tématu MV a zahrnuje rovněž tématický okruh Využití digitálních technologií ze vzdělávací oblasti Člověk a svět práce. s ohledem na to, že pro současné mladé lidi představují média nejen významný zdroj informací, ale i formativní nástroj osobnosti a že vlivu médií od sdělení po ataky se nelze vyhnout, škola se rozhodla pro zřízení samostatného předmětu. Mediální výchova vybaví žáka základní mediální gramotností. Žáci si osvojí nejen některé poznatky o fungování a společenské roli současných médií (o jejich historii, struktuře fungování), ale především formou cvičení a praktické tvorby mediálního sdělení získají návyky jak analyzovat, posoudit, vyhodnotit a vytvořit mediální produkty. Žáci budou prakticky seznámeni s manipulativní rolí, kterou mnohdy média zosobňují, a naučí se kritickému zhodnocení sdělení. Předmět bude podporovat komunikativní kompetence a kompetence řešení problémů. v týmové práci při tvorbě mediálních sdělení budou podporovány kompetence sociální a personální. Předmět mediální výchova bude integrovat i některá témata z VDO, EV, OSV, MKV.

V předmětu budeme využívat následující materiály:

- 1/ Mičienka, M., Jiráček, J. a kol.: Rozumět médiím. (Základy mediální výchovy pro učitele). Partners Czech, 2006.
- 2/ Soubor VHS kazet připravených společností Člověk v tísni „Jeden svět na školách“
- 3/ DVD: „Sociální spoty“ připravené společností Člověk v tísni „Jeden svět na školách“
- 4/ DVD: „Dokumentární filmy o drogách“ připravené společností Člověk v tísni „Jeden svět na školách“

5.6.1.1 Časové a organizační vymezení:

Předmět mediální výchova se bude realizovat v kvartě jednu hodinu týdně. Pro všechny žáky tohoto ročníku bude povinný.

5.6.2 Kvarta

Výstupy ŠVP	Učivo	Průřezová témata, poznámky, metody
Umožňuje získat představy o roli médií v klíčových společenských situacích	Co to jsou masová média	Práce s televizními, novinovými, časopiseckými, hudebními ukázkami
Vytváří představu o roli médií v každodenním životě	Vliv médií v našich životech	hudebními ukázkami
Učí využívat potenciál médií jako zdroje informací, kriticky hodnotí mediální obsahy	Druhy zpravodajských sdělení	PRM, OSV-Kreativita
Rozvíjí citlivost vůči stereotypům, posoudí etické principy sdělení. Vede k uvědomování si hodnoty vlastního života	Média a etika, násilí v médiích	OSV-Mezilidské vztahy
Rozpozná bulvární a brakové prvky med. sdělení	Média a zábava	Práce s filmovými sekvencemi, hudebními texty
Získá kritický odstup k reality show	Média a politika	PRM
Posoudí „objektivitu“ v politickém zpravodajství		Časopisy pro dospívající, denní tisk
Seznámí se s propagandistickou funkcí politiky		Televizní ukázky, PRM
Hledání rozdílu mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením	Reklama, sociální spoty	Volební kampaně, PRM
		VDO- Občan, občanská společnost a stát, EV-Vztah člověka k prostředí
Naučí se vytvářet mediální sdělení do tisku, do elektr. médií		VDO-Občan, občanská společnost a stát, MKV-Etnický původ

<p>Vyhledávání, třídění, vyhodnocování informací</p> <p>Nutnost a potřebnost komunikace a týmové spolupráce</p>	<p>Tvorba mediálního sdělení pro škol. zpravodaj, časopis, web</p>	<p>Zpravodaj, tvorba novinových článků, jejich grafická úprava</p> <p>Návštěva rozhlasového nebo televizního studia</p> <p>Pravidelná mediální produkce</p> <p>OSV-Mezilidské vztahy, Komunikace, Kooperace a kompetice</p>
---	--	---

Poznámky: ve třetím sloupci učebních osnov se vyskytují zkratky průřezových témat. za pomlčkou po zkratce průřezového tématu následuje ve většině případů odkaz na konkrétní tématický okruh, jež bude v souvislosti s učivem integrován do výuky .

Použité zkratky:

OSV: Osobnostní a sociální výchova

VDO: Výchova demokratického občana

MKV: Multikulturní výchova

EVV: Environmentální výchova

MV: Mediální výchova

PRM: příručka Rozumět médiím. viz.bod 1/ v charakteristice předmětu

5.7 Dějepis

5.7.1 Charakteristika předmětu:

Předmět **dějepis** je součástí vzdělávací oblasti Člověk a společnost, stanovenou RVP ZV a RVP GV. Dějepis se podílí na integraci všech šesti průřezových témat. Nejvíce jsou zastoupena průřezová témata Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech a Výchova demokratického občana. Předmět rozvíjí klíčové kompetence základního i gymnaziálního vzdělávání, především kompetence občanské a kompetence komunikativní. Žák v předmětu získá povědomí o významných epochách světových a především evropských dějin. Předmět bude zaměřen především na politická, kulturní a antropologická témata (obraz světa, náboženské tradice, vnímání času, státní formy, významné postavy a události obecných i českých dějin). Žák je motivován k tomu, aby propojoval získávané poznatky a kompetence s osobní historií, aby se orientoval v mnohorozměrném světě sociálních a kulturních vztahů. Má získat vhled do odlišných kulturních okruhů, má být schopen je komparovat a respektovat vzájemné sociokulturní odlišnosti. Na základě srovnání s vývojem střeoevropských, zvláště pak českých dějin, bude schopen orientace v moderním světě (integrace průřezového tématu Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech). Kunsthistorická témata přesahující do vzdělávací oblasti Umění a kultura umožní žákovi vcítit se do kulturních vzorců různých civilizačních okruhů a pomohou mu v orientaci v osobních estetických hodnotách.

Schopnost kritického odstupu a hodnocení „objektivních“ historických jevů získá student především ve vyšších ročnících osmiletého studia. Pochopí, že jak dějiny, tak jejich interpretační vzorce jsou lidským výtvozem a tudíž mohou podléhat zkratkovitosti, ideologickým tlakům, historickým klišé. Tím jsou rozvíjeny kompetence k řešení problémů. Důraz ve výkladových částech se přesouvá od prostých faktografických znalostí na hledání spojnic mezi sociohistorickými jevy.

5.7.1.1 Časové a organizační vymezení:

Dějepis se s dvouhodinovou týdenní dotací vyučuje v primě-kvartě, v celé třídě.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Vedle metody frontálního vyučování se bude uplatňovat i samostatná a skupinová práce (prezentace témat z odborné literatury), práce především se sekundárními zdroji informací vede k osvojení kompetence k učení, kompetence řešení problémů i kompetencí sociálních a personálních. Při prezentaci individuálních výstupů (referáty z odborné literatury) se žáci navzájem hodnotí, což rozvíjí jak jejich schopnost přijímat kritické názory druhých, tak dovednost hodnotit získané informace a formulovat kritiku. Kromě výkladu se upřednostňuje práce s učebnicí.

Ve vyšších ročnících se uplatňuje problémová interpretace historických událostí, komparativní metody práce s historickými materiály. Občanské kompetence si žáci osvojují, když jsou konfrontováni s peripetiemi vývoje evropských demokracií, s politickými i totalitárními ideologiemi a s evropskou politickou kulturou. Konfrontace s názorovou a kulturní pluralitou vede žáky k toleranci jinakosti, zároveň však rozvíjí i jejich dovednost kritického hodnocení. Studenti zaujímají k historickým událostem osobní postoje, tím jsou motivováni k občanské osobní angažovanosti. Testování se neorientuje pouze na faktografický materiál, otázky jsou často formulovány problémově, což rozvíjí schopnosti studentů k logické argumentaci a vyvozování tvrzení. I při testování se uplatňují metody skupinové práce, čímž je podporovány kompetence sociální a personální, stejně jako komunikativní. Kromě výkladu se upřednostňuje práce s učebnicí.

5.7.2 Prima

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, poznámky
Periodizuje, orientuje se na časové ose, uvede příklady zdrojů informací	Historický prostor a čas Prameny	MKV

<p>Uvědomuje si rozdílné pohledy na vznik a vývoj života</p> <p>Objasní význam neolitické revoluce</p> <p>Dokáže formulovat „věčná“ lidská témata</p> <p>Rozpozná nejstarší kulturní památky jako součást celosvětového dědictví</p>	<p>Pravěk:</p> <p>Hominizace</p> <p>Periodizace pravěku</p> <p>Pěstování, chov, lov, sběračství</p> <p>Doba bronzová</p> <p>Halštat, latén a Keltové</p> <p>Pravěké technologie, náboženské představy, úcta k zemřelým</p> <p>Pravěk na našem území</p>	<p>MKV</p> <p>OSV-mezilidské vztahy, pohled očima lidí z jiných časů a kultur, jejich hodnoty</p>
<p>Porovná hodnoty člověka starověku a dneška</p>	<p>Starověk</p> <p>Nejstarší civilizační okruhy planety: jejich teritoriální, politický a kulturní vývoj</p> <p>Starověká náboženství a jejich obraz světa</p>	<p>Převypráví báji, mýtus</p> <p>VDO-principy demokracie a formy vlády, politické participace</p>
<p>Demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a uvede osobnosti antiky důležité pro evropskou civilizaci, zrod křesťanství a souvislost s judaismem. Porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých fázích</p> <p>Vymezí úlohu náboženství a víry (křesťanství a judaismus)</p>	<p>Starověký Řím</p> <p>Mytologické počátky a etnické složení</p> <p>Římská republika</p> <p>Války za ovládnutí It. a punské války</p> <p>Krize řím. republiky : triumviráty-Caesar</p> <p>Principát</p> <p>Dominát</p> <p>Rozdělení a zánik říše</p> <p>Kultura</p> <p>Křesťanství</p> <p>Křesťanský obraz světa a představy o lidském údělu, podobě společnosti, státu a rodiny v konfrontaci s civilizacemi starověku..</p>	<p>OSV-Mezilidské vztahy (pohled očima druhého, respekt k odlišnostem)</p>

5.7.3 Sekunda

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, poznámky
<p>Popíše změny v evrop. situaci po příchodu nových etnik, v důsledku christianizace a v důsledku vzniku nových států</p> <p>Vysvětlí základní shody a rozdíly islámu a křesťanství a jejich společné kořeny</p>	<p>Středověk:</p> <p>Etnické složení Evropy po pádu Ř. Ř.: Germáni, Slované, Hunové, Frankové</p> <p>Arabové a islám</p> <p>Byzanc</p> <p>Kyjevská Rus</p>	<p>VEGS-Jsme Evropané</p> <p>MKV-Etnický původ</p> <p>MKV-Etnický původ, Multikulturalita</p>
<p>Objasní vnitřní vývoj státních útvarů na našem území a postavení českého státu v rámci Evropy</p> <p>Vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život.</p> <p>Ilustruje postavení jednotlivých vrstev stř. spol.</p>	<p>Státní útvary západních Slovanů: Sámův kmenový svaz, Velká Morava, počátky státu Přemyslovců a jeho vývoj do 12. století. Lucemburkové, Jagellonci</p> <p>Husitství</p>	<p>Skupinová práce a její prezentace.</p> <p>Kontakt s historickými reáliemi (exkurze, výstava, výlet...)</p>
<p>Komparuje základní prvky kulturních okruhů, seznámí s jejich stěžejními památkami</p>	<p>Evropa v době vrcholného středověk: Městská a venkovská civilizace</p> <p>Křížové výpravy a rytířské řády</p>	<p>EVV-nízká energetická náročnost výroby ve středověku: rozdíly s dneškem</p> <p>Prostorové struktury středověkého člověka</p>
<p>Popíše a demonstruje průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky.</p> <p>Uvede ekologické důsledky zám. objevů pro země Nového světa</p>	<p>Kultury středověké Evropy: Románská, gotická, renesanční, byzantská, arabská</p> <p>Zámořské objevy:</p> <p>Říše Nového světa-Aztékové, Inkové, Mayové</p> <p>Kulturní projevy původních Američanů</p>	<p>Práce s fotodokumentací, případně osobními fotografiemi žáků</p> <p>VEGS-Objevujeme svět</p> <p>MKV-Etnický původ: odlišnost evropské civilizace a původních amerických kultur</p> <p>Multikulturalita: globální důsledky zámořských objevů</p> <p>Integruje se i EVVO</p>

5.7.4 Tercie

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, poznámky
<p>Na příkladech evropských dějin konkretizuje absolutismus, konstituční monarchii, parlamentarismus.</p> <p>Objasní příčiny třicetileté války a posoudí její důsledky.</p>	<p>Počátky absolutismu v Evropě: Společné prvky absolut. monarchií, podoby v jednotlivých zemích (FR., ŠPA., RUS...)</p> <p>Rudolf II. a jeho doba, stavovské povstání a TŘV v Čechách</p> <p>TŘV</p> <p>Barokní kultura</p>	<p>VDO-Principy demokracie jako formy vlády</p>
<p>Rozpozná základní znaky baroka a osvícenství a uvede jeho jednotlivé představitele</p>	<p>Osvícenství a encyklopedisté, osvícenský absolutismus</p>	<p>VDO-ideologické počátky moderních demokracií u ang. a fr. osvícenců</p>
<p>Objasní souvislosti mezi událostmi fr.rev. a napoleonských válek na jedné straně a rozbitím starých evrop. struktur na straně druhé</p> <p>Vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás a objasní pojem moderní společnost. Demonstruje základní politické proudy na exemplárních příkladech</p>	<p>Období revolucí: revoluce v Nizozemí, Anglii, Francii, Válka za nezávislost v Sev. Americe, napoleonské války</p> <p>Kolonialismus</p> <p>Industriální společnost a politické ideologie 19. st.</p>	<p>VDO- politické počátky moderních evropských dějin</p> <p>VEGS-problematické stránky evropského dědictví, důsledky pro kolonizované země EVV- změny v krajině v průběhu nekontrolovatelné industrializace, důsledky pro přírodu</p>
<p>Charakterizuje emancipační úsilí významných sociálních skupin, uvede požadavky formulované evrop. revolucemi 19. st. vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrného vývoje v jednotlivých částech Evropy a světa, včetně důsledků, k nimž tento vývoj vedl</p>	<p>Zápasy velmocí v 18. a 19. století: Sjednocení Itálie a Německa, Občanská válka v USA, procesy obrozování menších evr. národů, situace v Rusku</p> <p>Rakouské soustátí v 18. a 19. století a postavení Čes. zemí v jeho rámci</p> <p>Formování polit. života v Čechách</p>	

5.7.5 Kvarta

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, poznámky
<p>Charakterizuje emancipační úsilí jednotlivých složek monarchie</p> <p>Pozná rozdíly mezi jednotlivými kulturními směry, popíše jejich základní prvky a demonstruje je na vybraných výtvarných, architektonických, literárních či hudebních příkladech. Seznámí s klíčovými postavami kultury</p>	<p>Rak. -Uhersko: vývoj v poslední třetině 19. st. a v předvečer 1. SV</p> <p>Kulturní vývoj přelomu 19. a 20. století: nástup modernismů v Evropě a jejich distribuce do českých zemí</p>	<p>VDO-demokratizace rak. společnosti</p> <p>Medailonky vybraných autorů</p> <p>Příklady architektonických kulturních projevů z regionu</p>
<p>Na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky</p>	<p>1. SV</p> <p>Mocenské bloky, cíle válčících stran</p> <p>Západní fronta</p> <p>Východní fronta a ruská revoluce</p> <p>Versailleský systém a role USA</p>	
	<p>Vznik ČSR</p> <p>Politický systém 1. rep</p> <p>Národnostní a sociální otázka za 1. rep.</p> <p>Regionální historie Ašska</p>	<p>Využití dokumentárních obrazových a filmových materiálů</p>
<p>Zhodnotí postavení ČSR v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí</p>	<p>Meziválečný svět</p> <p>Svět. hosp. krize a její důsledky</p> <p>Evropské totalitní a diktátorské režimy</p>	<p>Práce s překlady dobových německých pramenů</p> <p>Spolupráce s místním muzeem</p> <p>VDO-Principy demokracie jako formy vlády a rozhodování</p>
<p>Charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny nastolení v ek., a polit. souvislostech a jejich důsledky pro svět. vývoj</p> <p>Na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky</p>	<p>2. SV</p> <p>Protektorát Č.-M.</p> <p>Válečné události 1939-45</p> <p>Protektorátní vývoj 1939-1945</p> <p>Češi a Slováci na frontách 2.SV</p>	<p>VEGS-Jsme Evropané</p>
<p>Na příkladech vyloží antisemitismus a rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv</p>	<p>Studená válka</p> <p>Vývoj na Západě</p> <p>Vývoj na Východě</p> <p>Třetí svět</p>	<p>MKV-Lidské vztahy a Etnický původ</p>

Vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolarity. Uvede příklady střetávání bloků. Doloží mocenské a politické důvody euroatlantické spolupráce. Posoudí postavení rozvojových zemí	Světová politika v 60. -90. letech 20. st	Využití dokumentárních snímků při výuce
	Vývoj ČSR po 2. SV až do 90. let, vznik ČR a jeho postavení v dnešním světě	VEGS Spolupráce s Člověkem v tísní: využití materiálů z projektu Jeden Svět na školách (dokumenty, sociální spoty).
Prokáže orientaci v problémech dnešního světa Je schopen si uvědomit ambivalenci vědecko-technického vývoje a jeho dopady	Problémy dnešního světa: klady a záporů technického vývoje Procesy globalizace Environmentální aktivity	EVV-Lidské aktivity a problémy životního prostředí EVV-Vztah člověka k prostředí MV-Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení MV-Fungování a vliv médií ve společnosti Spolupráce s Člověkem v tísní: využití materiálů z projektu Jeden Svět na školách (dokumenty, sociální spoty).

Poznámky: ve třetím sloupci učebních osnov se vyskytují zkratky průřezových témat, ty reprezentují následující průřezová témata:

OSV: Osobnostní a sociální výchova

VDO: Výchova demokratického občana

VEGS: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

MKV: Multikulturní výchova

EVV: Environmentální výchova

MV: Mediální výchova

Za pomlčkou po zkratce průřezového tématu následuje ve většině případů odkaz na konkrétní tematický okruh, jež bude v souvislosti s učivem integrován do výuky.

5.8 Občanská výchova

Vyučovací předmět občanská výchova vychází ze vzdělávacího oboru Výchova k občanství (vzdělávací oblast Člověk a společnost) a realizuje části průřezových témat Výchova demokratického občana, Osobnostní a sociální rozvoj a Multikulturní výchova

5.8.1 Charakteristika vzdělávacího oboru

Jedná se o výchovu prostupující všemi vyučujícími předměty. Nelze ji brát odděleně od ostatních předmětů, soustřeďuje se na výchovu dle předepsaných vzdělávacích oblastí.

Jedná se o Výchovu demokratického občana, která má vybavit žáka základní úrovní občanské gramotnosti. Což předpokládá, jeho způsobilost orientovat se ve složitostech, problémech a konfliktech otevřené, demokratické a pluralitní společnosti. Zvládnutí daného oboru má umožnit žákovi konstruktivně řešit problémy se zachováním lidské důstojnosti, respektem k druhým, ohledem na zájmy celku, ale s vědomím svých práv a povinností, svobod a odpovědností, s uplatňováním zásad slušné komunikace a demokratických způsobů řešení.

Formy a metody jsou následující: výklad, zpětná kontrola porozumění učivu, samostatná práce, práce s tiskem a informacemi, jejich vyhledávání a třídění, diskuse, formulování vlastních názorů, formulace vlastních otázek k daným tématům, skupinová práce, referáty, přednesy textů, dramatizace, dialog, diskuse, písemné projevy na dané téma, besedy, návštěvy akcí podle aktuálních nabídek, práce s knihou, práce s internetem.

Dále do obsahu učiva patří: slavnostní recepce na Hotelové škole v Mariánských Lázních, spolupracujeme na projektu s Tebou o Tobě, pořádáme sbírkové akce Srdíčkový den. Na těchto projektech pracují žáci dlouhodobě.

Obor integruje následující průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova – OSV

Výchova demokratického občana – VDO

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – VEGS

Mediální výchova – MV

Environmentální výchova - EV

Multikulturní výchova - MKV

Vyučování daného oboru probíhá v ročnících prima, sekunda, tercie, kvarta a ve všech ročnících je zařazen jako povinný obor. Časová dotace je následující 1-1-1-1.

5.8.2 Prima

TÉMA	VÝSTUP	UČIVO	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky
Já, ty, my, škola, společnost a moje místo v ní.	Posoudí a na příkladech a doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině, ve škole, v obci; dokáže zařadit lidi do skupin; vysvětlí rozdíly mezi lidmi, konflikty mezi lidmi, pomoc lidem v nouzi	Lidská setkání podobnosti a odlišnosti lidí, sociální rozdíly mezi lidmi, význam slov – soused, v životě, sebekritika, ohleduplnost, utváření mezilidských hodnot	VDO občanská společnost a škola, výchova k aktivnímu postoji v rámci společnosti

	<p>Zdůvodní vandalské chování, aktivně proti němu vystupuje, posoudí smysl mezilidské komunikace. Rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu</p> <p>Zhodnotí nabídku kulturních institucí a cíleně z ní vybírá akce, které ho zajímají; kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí</p> <p>Objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí; zaujímá tolerantní postoj k menšinám, rozpoznává netolerantní projevy v chování lidí a uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích; umí řešit konflikty nenásilně</p> <p>Rozumí základním probíraným pojmům, posoudí smysl ochrany památek, zná přírodní objekty a smysl jejich ochrany</p> <p>Zná důležitá místa regionu, posoudí smysl ochrany přírodních a kulturních objektů a současný rozvoj regionu</p>	<p>Vztahy mezi lidmi osobní a neosobní vztahy, konflikty a problémy lidské nesnášenlivosti</p> <p>Kulturní život rozmanitost kulturních projevů, kulturní tradice, instituce, masová kultura, masmédiá</p> <p>Zásady lidského soužití rozumí pojmům morálka, mravnost, svoboda, pravidla chování, dělba práce, výhody dělby práce</p> <p>Naše vlast: pojem vlast, vlastenectví, zajímavá místa a památná místa, co nás proslavilo, významné osobnosti, státní symboly, státní svátky</p> <p>Naše obec, region, kraj rodáci, tradice, osobnosti, ochrana památek, přírodní objekty a jejich ochrana, práce s regionálními informacemi</p>	<p>MKV multikultura etnik a jejich odlišnosti</p> <p>MV rozvoj komunikace, význam spolupráce, demokratické principy soužití</p> <p>VDO OSV</p> <p>EV VDO</p> <p>VDO škola jako model otevřeného partnerství,</p>
--	---	---	---

	Zhodnotí smysl a význam školy v rámci regionu a kraje, seznámí se s nutností dodržování společenských pravidel a zhodnotí vlastní působení na škole	<p>Naše škola</p> <p>život ve škole, práva a povinnosti žáků, samospráva a její činnost, společná pravidla a normy význam vzdělání pro život, zhodnocení vlastního působení na škole</p>	<p>spolupráce, zapojení do žákovské samosprávy</p> <p>OSV</p>
--	---	---	--

5.8.3 Sekunda

TÉMA	VÝSTUP	UČIVO	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky
Člověk jako jedinec	<p>Objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi a kvalitu života</p> <p>Posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních a společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek</p> <p>Popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky</p>	<p>Podobnost a odlišnost lidí</p> <p>projevy chování, rozdíly v prožívání, myšlení a jednání, osobní vlastnosti, dovednosti a schopnosti, charakter, vrozené předpoklady, osobní potenciál</p> <p>Vnitřní svět člověka</p> <p>vnímání, prožívání, poznávání a posuzování skutečnosti sebe i druhých lidí, systém osobních hodnot, sebehodnocení, stereotypy v posuzování druhých lidí</p> <p>Osobní rozvoj</p> <p>životní cíle a plány, životní perspektivy, adaptace na životní změny, sebezměna, význam motivace, aktivity, vůle a osobní kázně při seberozvoji</p> <p>Čemu se podobám</p> <p>pěstování zdravého sebevědomí, já a moje postoje k okolí</p> <p>Já ti druzí</p>	<p>VDO</p> <p>rozvíjet disciplinovanost, sebekritiku, respektování druhé osoby, utváření hodnot jako je spravedlnost, svoboda</p> <p>OSV</p> <p>solidarita, tolerance, schopnost zaujmout názor v pluralitě dalších názorů</p> <p>OSV</p> <p>seberegulace, hodnotit události a problémy z různých úhlů pohledu, jednání ke kompromisu</p> <p>MV</p> <p>výchova ke zdravému sebevědomí a otevřené komunikaci</p>

		hledání svého místa ve společnosti, chování k druhým, chyby v hodnocení druhých	OSV význam společenství pro člověka
		Společenství a jeho význam pro člověka zařazení do skupiny, druhy skupin, úloha role v životě člověka, konfliktogenní lidé	

5.8.4 Tercie

TÉMA	VÝSTUP	UČIVO	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky
Stát a hospodářství	<p>Rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví a uvádí příklady, objasní potřebu dodržování zásad duševního zdraví a nutnosti jeho ochrany, snaží se je uplatňovat ve svém jednání</p> <p>Dodržuje zásady hospodárnosti, posoudí vlastní zásady hospodárnosti, své zacházení s majetkem, penězi, vyhýbá se rizikům nehospodárného jednání s penězi</p> <p>Vysvětlí funkci bank, jejich úlohu, jaké služby poskytují ve vztahu k občanům, a firmám</p> <p>Rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek, příspěvků, které poskytuje státní rozpočet občanům. Dokáže rozlišit</p>	<p>Majetek a bohatství formy vlastnictví, hmotné formy vlastnictví, majetek mobilní a imobilní, úloha sponzora, vlastní názor na možnosti vlastního sponzorování v osobním životě</p> <p>Peníze funkce a podoby peněz, formy placení, rozpočet rodiny, vlastní rozpočet a hospodaření s ním, rozpočet státu, význam daní</p> <p>Banky a jejich úloha ve společnosti druhy bank a jejich odlišné služby vůči občanům a podnikům, založení banky</p> <p>Výroba, obchod a služby tři základní otázky ekonomiky</p> <p>Státní rozpočet jeho tvorba a rozdělování</p> <p>Management a marketing základní pojmy, jejich význam pro</p>	<p>OSV mezilidské vztahy, výchova k odpovědnosti za svoje rozhodování, posuzování problémů z různých úhlů, formování asertivity</p> <p>OSV schopnosti kompromisu, vlastní názor, osobní potřeby vidět v komplexním pojetí, pochopení jednání s náznaky sobectví</p> <p>EV</p>

	<p>úlohu výroby obchodu a služeb. Uvede příklady jejich součinnosti, vyloží funkci a význam trhu</p>	<p>úspěšnost podniku, firmy, význam propagace a reklamy</p> <p>Principy tržního hospodářství</p> <p>nabídka a poptávka, trh, podstata fungování trhu, formy podnikání</p>	<p>OSV</p> <p>přijímat odpovědnost za svá rozhodnutí</p>
--	--	--	---

5.8.5 Kvarta

TÉMA	VÝSTUP	UČIVO	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky
Stát a právo, mezinárodní vztahy, globální svět	<p>Rozlišuje nejčastější typy a formy států, porovnává jejich znaky</p> <p>Rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR a jejich orgánů a institucí, orgány podílející se na správě obcí, krajů a státu</p> <p>Objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů</p> <p>Volby, jejich smysl a význam, uvede příklady, jak mohou výsledky voleb, ovlivňovat život občanů, volby nedemokratické</p> <p>Přiměřeně uplatňuje svá práva a respektuje práva druhých, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod, objasní význam právní úpravy důležitých vztahů –</p>	<p>Právní základy státu</p> <p>znaky státu, formy a typy státu, státní občanství, Ústava ČR, složky státní moci, vznik státu, historické typy států, názory na vznik státu</p> <p>Státní správa a samospráva orgány a instituce státní správy a samosprávy, jejich úkoly</p> <p>Principy demokracie</p> <p>znaky demokratického způsobu rozhodování a řízení státu, politický pluralismus, sociální dialog, jeho význam</p> <p>Význam voleb</p> <p>způsoby voleb v historii lidstva, průběh voleb</p> <p>Lidská práva</p> <p>základní lidská práva, práva dítěte, příslušné dokumenty, poškozování lidských práv, šikana, diskriminace</p>	<p>VEGS</p> <p>občan jako odpovědný člen společnosti, demokratické vztahy, schopnost uplatňovat dem. principy a hodnoty, angažovat se a být zainteresován na zájmu celku</p> <p>VDO</p> <p>vytvářet principy soužití s minoritami, vzájemná komunikace a spolupráce příčiny nedorozumění a konfliktů</p> <p>VDO</p> <p>formovat principy a hodnoty demokratického systému</p> <p>VDO</p> <p>formovat občana jako odpovědného člena společnosti</p>

	<p>vlastnictví, pracovní poměr, manželství</p> <p>Provádí jednoduché právní úkony a chápe jejich důsledky, uvede příklady smluv z občanskoprávních smluv (oprava, pronájem), uvědomuje si jejich rizika porušování. Chápe smysl reklamace a reklamačního řádu</p> <p>Rozlišuje a chápe úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvádí příklady jejich činnosti, spolupráce, postihování trestných činů</p> <p>Rozpoznává protiprávní jednání, rozliší přestupek, trestný čin, uvede jejich příklady</p> <p>Posoudí smysl a význam EU a začlenění ČR do této organizace, uvede další významné organizace mezinárodního charakteru. Uvede příklady globalizace, klady a zápory uvede příklady mezinárodního terorismu, důležitost jeho potírání a vystupování proti němu. Mezinárodní spolupráce a její smysl</p> <p>Uvede některé globální problémy současnosti, příklady projevů globalizace, projevy také v obci a regionu, uvede příklady mezinárodního terorismu a zaujme vlastní postoj ke způsobům jeho potírání</p>	<p>Právní řád České republiky</p> <p>význam a funkce právního řádu, soustava soudů, právní norma, předpis, publikování právních předpisů</p> <p>Protiprávní jednání</p> <p>druhy a postihy protiprávního jednání, trestní postizitelnost, porušování předpisů v silničním provozu, porušování práv vůči duševnímu vlastnictví</p> <p>Právo v každodenním životě</p> <p>význam právních vztahů, styk s úřady, právní vztahy a závazky z nich vyplývající</p> <p>Evropské integrace</p> <p>podstata, význam, výhody EU a členství ČR</p> <p>Mezinárodní spolupráce</p> <p>ekonomická, politická, bezpečnostní spolupráce mezi státy, její výhody, významné mezinárodní organizace, RE, NATO, OSN, jejich náplň, sídla, smysl založení</p> <p>Globalizace</p> <p>projevy, zápory, významné globální problémy, způsoby jejich řešení</p>	<p>OSV, MKV</p> <p>chápat úlohu občana jako odpovědného člena společnosti</p> <p>OSV, MKV</p> <p>být odpovědný za svoje jednání a činy, výchova k zodpovědnosti</p> <p>VEGS</p> <p>demokratické způsoby řešení konfliktů a problémů</p> <p>OSV, VDO</p> <p>význam Ústavy ČR jako základního zákona státu</p>
--	--	--	--

5.9 Fyzika

5.9.1 Charakteristika předmětu

Fyzika zasahuje do všech oborů lidské činnosti. Umožňuje porozumět fyzikálním jevům a procesům, které probíhají v přírodě, v běžném životě i v technické praxi.

Významně přispívá k rozvoji rozumových schopností žáků.

Spolupracuje se všemi přírodovědnými předměty, používá matematický aparát pro odvození a vysvětlení fyzikálních jevů a vztahů.

Velký důraz klade na provádění fyzikálních pozorování, měření a experimentů, především při samostatných činnostech žáků.

Vyučovací předmět Fyzika je tvořen vzdělávacím oborem Fyzika a její aplikace z RVP ZV. Je určen všem žákům primy až kvarty osmiletého gymnázia.

Učební osnovy jsou zpracovány podle učebnic Fyzika pro 6. až 9. ročník základní školy a odpovídající ročníky víceletých gymnázií z nakladatelství Fraus v Plzni.

5.9.2 Časové a organizační vymezení

Týdenní hodinové dotace v jednotlivých ročnících:

Ročník	Prima	Sekunda	Tercie	Kvarta
Hodin v týdnu	1	2	2	2

Výuka probíhá většinou v odborné učebně fyziky, někdy v počítačové nebo mediální učebně. Během studia na nižším stupni gymnázia se mohou žáci zapojit do následujících soutěží:

- FO kategorie G (sekunda) - Archimediáda
- FO kategorie F (tercie)
- FO kategorie E (kvarta)

5.9.3 Výchové a vzdělávací strategie

Kompetence k učení, k řešení problémů

Učitel:

- pracuje se žáky tak, aby si osvojili důležité poznatky z vybraných tematických okruhů a na jejich základě poznávali význam a přínos fyziky pro život a činnosti člověka, pro rozvoj moderních technologií a ochranu životního prostředí
- zadáváním samostatné práce rozvíjí v žácích schopnost vyhledávat a získávat informace z různých informačních zdrojů
- vede žáky ke kritickému hodnocení a ověřování získaných informací
- demonstrací fyzikálního jevu nebo děje vede žáky k tomu, aby na základě pozorování a dosavadních vědomostí a zkušeností daný jev nebo děj popsali a vysvětlili, případně objevili vlastnosti a jevy nové
- formou skupinové i individuální práce učí žáky využívat nabyté poznatky a dovednosti při řešení fyzikálních problémů a úloh, nacházet různé způsoby řešení a vyhodnocovat je z různých hledisek
- pomocí různých forem zkoušení ověřuje jak žáci aplikují učivo při řešení obdobných problémových situacích
- klade důraz na mezipředmětové vztahy a na ochranu životního prostředí
- podporuje fyzikální soutěže

Kompetence komunikativní, sociální a personální

Učitel:

- vede žáky ke schopnosti správně a logicky formulovat své názory v písemném i mluveném projevu

- prověřuje, zda se žáci vyjadřují přesně, pomocí odborných pojmů a symbolů, jak využívají fyzikální pomůcky, zda rozumí různým typům textů, obrazových materiálů, a jiných informačních a komunikačních prostředků
- učí žáky vést dialog, vhodně argumentovat, vyslechnout názory ostatních, vážit si práce druhého i své vlastní
- zadáním skupinového úkolu vede žáky k pochopení potřeby efektivní spolupráce pro úspěšnou práci

Kompetence občanské a pracovní

Učitel:

- vede žáky k pochopení důležitosti vzdělání pro člověka
- podává představu o využití nabytých znalostí a dovedností v různých oborech lidské činnosti
- vede žáky ke sledování aktuálního dění ve vědě a technice, využívání vědeckých poznatků s ohledem na ochranu životního prostředí.
- vede žáky k bezpečnému a účinnému používání materiálů a pomůcek při hodinách fyziky i při laboratorních pracích, dbá na dodržování vymezených pravidel
- vede žáky k získávání návyků systematické a pečlivé práce
- zařazuje do výuky exkurze, přednášky, besedy a referáty, čímž ukazuje žákům přínos fyziky pro člověka, uplatnění fyzikálních procesů a zákonitostí v různých oborech lidské činnosti.

5.9.4 Prima

Očekávané výstupy	UČIVO	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> -rozhodne, které věci jsou z látky pevné, kapalné nebo plynné -nalezne společné a rozdílné vlastnosti látek -uveďte příklady využití vlastností látek -uveďte konkrétní příklady jevů na neustálý neuspořádaný pohyb částic -změří sílu (tahovou, gravitační) 	<p>Vlastnosti látek a těles</p> <p>Tělesa pevná, kapalná, plynná</p> <p>Síla, vzájemné silové působení těles</p> <p>Gravitační síla</p>	<p>ČSV-jednoduché pokusy, společné a rozdílné vlastnosti látek</p> <p>CH – atom, molekula</p> <p>Z,Tv – příliv, odliv, kompas, busola, orientace v terénu</p> <p>OSV- spolupráce ve skupině</p> <p>ENV-koloběh vody v přírodě</p>
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> -pokusem prokáže vzájemné přitahování a odpuzování zel. těles a tento jev vysvětlí -experimentálně určí póly tyčového magnetu -znázorní průběh indukčních čar mag. pole tyčového magnetu popíše mag. pole Země a uvede příklad jeho využití 	<p>Elektrické vlastnosti látek</p> <p>Magnetické vlastnosti látek</p>	<p>M – převody jednotek, vytváření funkčních vztahů grafem a tabulkou</p> <p>Př – měření počtu tepů</p> <p>Ch- měření teploty, hmotnosti, objemu</p> <p>Z-změny teploty v různých ročních obdobích, různých klimatických oblastech</p>
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> -změří délku předmětu vhodně zvoleným měřidlem -změří objem tělesa odměrným válcem -změří hmotnost tělesa na vahách -převádí jednotky veličin -určí hustotu látky na základě měření i výpočtu -zjistí hustoty látek v tabulkách 	<p>Měření fyzikálních veličin délky, objemu, hmotnosti, hustoty, času, teploty</p>	<p>Tv- sleduje rekordy v různých sportovních odvětvích</p> <p>D- historie měření fyz. veličin</p> <p>ČSV – výroba modelů hodin (vodní, sluneční)</p> <p>MDV- sledování předpovědí změn teplot (tisk, rozhlas, televize)</p>

<ul style="list-style-type: none"> - odhadne a změří dobu trvání různých dějů (pohyb kyvadla) -převádí časové jednotky -uvede příklad změny délky nebo objemu tělesa při změně teploty -změří změny teploty (kapaliny, vzduchu) v čase a zaznamená je tabulkou a grafem -vysvětlí princip měření teploty teploměrem -určí rozdíl teplot z naměřených hodnot 		<p>VEGS-metrická soustava, nutnost kooperace v EU</p> <p>ENV-globální oteplování Země a jeho důsledky</p>
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> -sestaví jednoduchý elektrický obvod podle schématu -správně používá schematické značky, umí zakreslit schéma reálného obvodu -určí a pokusem ověří podmínky vedení el. proudu v obvodu -pokusem rozhodne, zda je látka vodič nebo izolant -uvede příklady spotřebičů, které využívají tepelné účinky el. proudu -objasní, popř. pokusem ukáže nebezpečí vzniku zkratu a možnosti ochrany před ním pomocí tavné pojistky -porovná vlastnosti permanentních magnetů a elektromagnetů -zapojí žárovky za sebou a vedle sebe, uvede př. z praxe -pokusem porovná proud v různých částech jednoduchého a rozvětveného el. obvodu -objasní vznik blesku -zná zásady ochrany před bleskem -zná a dodržuje pravidla bezpečnosti práce s el. zařízeními - vysvětlí, jak postupovat při poskytnutí první pomoci při úrazu el. proudem a umí tento postup využít 	<p>Elektrický obvod</p> <p>elektrický proud</p> <p>elektrické vodiče, elektrické izolanty</p> <p>tepelné účinky elektrického proudu</p> <p>magnetické pole elektrického proudu</p> <p>rozvětvený elektrický obvod</p> <p>bezpečné chování při práci s elektrickými zařízeními</p>	<p>ČSV – základní poučení o první pomoci a správném chování v situacích, které ohrožují zdraví</p> <p>ENV- využívání energie, způsoby šetření energie u tepelných spotřebičů</p> <p>OSV-rozvoj dobré komunikace, dovedností pro spolupráci a pomoci</p> <p>CH – elektrolyza</p> <p>Př,ČVZ – poskytne první pomoc</p>

ČSV - člověk a jeho svět

ČZV – člověk a zdraví

IVT- infor.a výp.technika

OSV-sobnostní,sociální a morální rozvoj

VDO- výchova demokratického občana

VEGS- výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

ENV-environmentální výchova

MDV-mediální výchova

MKV-multikulturní výchova

Mezipředmětové vazby –

M,Ch,Př,Z,D,Vv,Hv

5.9.5 Sekunda

Očekávané výstupy	UČIVO	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> -rozhodne, zda je těleso vzhledem k jinému tělesu v klidu nebo v pohybu -určí trajektorii -určí, zda je pohyb přímočarý, křivočarý, rovnoměrný nebo nerovnoměrný -určí rychlosti, umí je odhadnout -umí vypočítat rychlost a dráhu rovnoměrného pohybu -umí převádět rychlosti -nakreslí graf závislosti dráhy a rychlosti na čase -vypočítá v, s, v_p -změří dráhu a dobu pohybu a vypočte v_p 	<p>Pohyb tělesa</p> <ul style="list-style-type: none"> klid a pohyb tělesa trajektorie, dráha, čas pohyb rovnoměrný, nerovnoměrný rychlost rovnoměrného pohybu dráha rovnoměrného pohybu průměrná rychlost nerovnoměrného pohybu 	<ul style="list-style-type: none"> M-úlohy na pohyb, přímá úměrnost, tabulka, graf Bezpečnost silničního provozu Př- porovnání rychlosti pohybu zvířat Tv – světové rekordy v běhu aj. ČZV- dodržuje pravidla bezpečnosti silničního provozu, umí odhadnout rychlost běžných vozidel OSV - spolupráce, tvořivost ITK-orientace v jízdních řádech MDV- vyhledává zajímavé údaje o rekordních rychlostech v různých sportovních odvětvích
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> -změří velikost síly siloměrem -znázorní sílu graficky -určí F_g výpočtem, pomocí siloměru -prokáže experimentem účinky el., mag. a grav. pole -určí výslednici sil působících v jedné přímce -rozhodne, zda dvě síly jsou v rovnováze -graficky určí výslednici dvou různoběžných sil -odhadne polohu těžiště, umí jí určit experimentálně - rozhodne, zda je těleso v poloze stabilní nebo nestabilní -umí předpovědět pohyb tělesa, pokud zná sílu nebo jeho výslednici, která na těleso působí -zdůvodní, proč je těleso v konkrétní situaci v klidu nebo v pohybu rovnoměr. přím. -pozná síly akce a reakce - umí uvést příklady z praxe - posuvné účinky síly na těleso vědomě spojuje vždy se změnou rychlosti pohybu tělesa -pozná, zda je páka v rovnovážné poloze, umí to i ověřit výpočtem 	<p>Síla, skládání sil</p> <ul style="list-style-type: none"> vzájemné působení těles síla a její měření gravitační elektrická a magnetická síla skládání sil -stejného směru -opačného směru -rovnováha sil -skládání různoběžných sil -těžiště -rovnovážná poloha tělesa <p>Posuvné účinky síly.</p> <p>Pohybové zákony</p> <ul style="list-style-type: none"> zákon síly zákon setrvačnosti zákon akce a reakce <p>Otáčivé účinky síly</p> <ul style="list-style-type: none"> rovnováha sil na páce moment síly užití páky kladky, kladkostroj 	<ul style="list-style-type: none"> ČSV-měří sílu siloměrem Tv – význam změny těžiště při sportech, akce a reakce ve sportu D-historie poznávání F_g (Aristoteles, Galileo, Newton, Einstein) OSV – spolupráce, organizace práce, obhájení svého názoru M- konstrukce rovnoběžníku sil ČZV- doprava: setrvačnost automobilů, nebezpečí špatného odhadu rychlosti a vzdálenosti, význam bezpečnostních pásů Př – sépie, akce a reakce OSV- rozvoj experimentálních dovedností ČSV- využití jednoduchých strojů k usnadnění práce Př- páky ve stavbě těla člověka Tv-využití rovnováhy ve sportu ČSV – tření v denní praxi

<p>-uvede příklady užití páky v praxi, objasní výhodnost použití páky v daném případě</p> <p>-určí podmínku rovnováhy na kladce pevné a volné</p> <p>-uvede příklady užití kladek v praxi a ukáže jejich výhody</p> <p>-porovná tlaky vyvolané různými silami</p> <p>-navrhne, jak lze v praxi zvětšit nebo zmenšit tlak</p> <p>-změří třecí sílu</p> <p>-porovná třecí síly v závislosti na F_n, drsnosti a obsahu stykových ploch</p> <p>-uvede příklady působení klidové třecí síly (při chůzi nebo při jízdě auta)</p> <p>-rozhodne, zda je v daném případě tření užitečné nebo škodlivé a navrhne vhodný způsob jeho zmenšení nebo zvětšení</p>	<p>Deformační účinky síly</p> <p>tlaková síla</p> <p>tlak</p> <p>Tření</p> <p>tření, třecí síla</p> <p>měření třecí síly</p> <p>třecí síla v praxi</p>	<p>ČSV- význam broušení nástrojů pro usnadnění práce</p> <p>ČZV-záchrana tonoucího na zamrzlém rybníku</p> <p>ENV- škody na silnicích způsobené přetěžováním nákladních automobilů</p> <p>Tv- zmenšování nebo zvětšování odporových sil ve sportu (lyžování, horolezectví, cyklistika)</p> <p>Př- vliv tvaru těla živočichů na zmenšování odporové síly</p>
<p>žák</p> <p>-předvede pokusně Pascalův zákon</p> <p>-vysvětlí princip hydraulického zařízení</p> <p>-vypočítá p, F, S</p> <p>-použije vztahy pro p_h, F_h i na konkrétní problémy</p> <p>-určí pokusem i výpočtem velikost vztlakové síly</p> <p>-znázorní síly a jejich výslednici na těleso ponořené do kapaliny</p> <p>-předpoví, jak se bude těleso v kapalině chovat, uvede příklady z praxe</p> <p>-pokusem prokáže existenci p_a, vysvětlí příčiny jeho existence</p> <p>-porovná atmosférický tlak v různých výškách, popíše způsob měření p_a</p> <p>-provede měření p_a v daném místě, objasní vliv změn atmosférického tlaku na počasí</p> <p>-uvádí příklady z praxe prokazující existenci vztlakové síly, která působí na tělesa v plynech</p> <p>-umí F_{vz} vypočítat</p> <p>-změří tlak plynu v uzavřené nádobě a umí rozhodnout, zda je tam přetlak nebo podtlak</p>	<p>Mechanické vlastnosti kapalin</p> <p>Pascalův zákon</p> <p>hydraulická zařízení</p> <p>hydrostatický tlak</p> <p>vztlaková síla</p> <p>Archimédův zákon</p> <p>potápění, plavání, vznášení se těles v kapalině</p> <p>Mechanické vlastnosti plynů</p> <p>atmosférický tlak a jeho měření</p> <p>vztlaková síla</p> <p>tlak plynu v uzavřené nádobě</p>	<p>Př- přizpůsobení vodních živočichů životu v hloubce, potápění lidí a jejich výbava, krevní tlak a jeho měření</p> <p>D-použití ponorek ve válečných konfliktech</p> <p>OSV-spolupráce ve skupině, odpovědnost při řešení problémů ve skupinách</p>
<p>žák</p> <p>-rozliší zdroj světla a osvětlené těleso</p> <p>- rozhodne, zda je dané prostředí čiré, průhledné, průsvitné či neprůhledné</p> <p>-uvede velikost rychlosti světla ve vakuu a porovná ji s rychlostí světla v jiných prostředích</p>	<p>Světelné jevy</p> <p>zdroje světla</p> <p>rychlost světla</p> <p>přímočaré šíření světla</p> <p>měsíční fáze</p> <p>stín</p>	<p>ČSV – výroba periskopu a jeho použití, výroba dírkové komory</p> <p>ČZV-bezpečné osvětlení účastníků silničního provozu, volba vhodných barev pro stín</p>

<ul style="list-style-type: none"> -objasní, proč na Zemi pozorujeme fázi Měsíce -vysvětlí vznik stínu, vznik zatmění Slunce a Měsíce -využívá zákonu odrazu světla - pokusem rozhodne, které zrcadlo je duté a které vypuklé -pokusem najde ohnisko dutého zrcadla a určí jeho ohniskovou vzdálenost -zobrazí daný předmět dutým zrcadlem -uvede příklady využití kulových zrcadel -na příkladech ukáže lom světla ke kolmici a od kolmice -dokáže pokusem, že je světlo složeno z barevných světél -vysvětlí proč a za jakých podmínek vzniká duha - vysvětlí, čím je dána barva průhledného prostředí a čím barva neprůhledných těles 	<ul style="list-style-type: none"> zatmění Slunce a Měsíce zákon odrazu světla zobrazení rovinným, dutým a vypuklým zrcadlem lom světla rozklad světla optickým hranolem barva těles 	<ul style="list-style-type: none"> účastníky silničního provozu, bezpečnost dopravy v mlze nebezpečí odrazu světla při použití laserového ukazovátka využití zrcadel v dopravě Vv – využití stínů a barev ve výtvarném projevu Př- vjem obrazu vznikajícího na sítnici oka, v lidském mozku (včetně pozorování zdánlivých obrazů) ENV- ekonomické využívání zdrojů světél ITK- vyhledává informace na internetu o zajímavých optických jevech v atmosféře, prezentuje je písemnou nebo ústní formou
---	--	--

5.9.6 Tercie

Očekávané výstupy	UČIVO	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> -rozhodne, zda těleso koná práci -umí vypočítat W,F,S -předvede vykonání práce 1 J -porovná práci vykonanou jednoduchými stroji (kladka, kladkostroj, nakloněná rovina) -určí výkon z práce a času -používá odhad a porovnávání výsledků -pochopí souvislost mezi energií těles a jejich schopností konat práci, objasní učivo na konkrétních příkladech -porovná energii pomocí rychlosti a hmotnosti těles -popíše vzájemnou přeměnu energií na příkladech z praxe 	<ul style="list-style-type: none"> Práce Výkon Účinnost Pohybová energie Polohová energie Přeměna polohové a pohybové energie 	<ul style="list-style-type: none"> D- využití jednoduchých strojů k usnadnění práce dříve a dnes Tv – práce v různých sportech M-úprava rovnic s písmeny ČSV-formy a druhy energie, jejich využití, šetření energií z hlediska ochrany životního prostředí TV-příklady využití a přeměn energie ve sportech ČZV- nebezpečí v dopravě při přeměně pohybové energie při srážce vozidel ENV,VEG využití vodních a větrných elektráren u nás a v EU
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> -uvede příklady jevů na neustálý neuspořádaný pohyb částic -vysvětlí, jak se mění vnitřní energie tělesa s jeho teplotou 	<ul style="list-style-type: none"> Vnitřní energie Teplo Částicové složení látek Vnitřní energie Změna vnitřní energie -konáním práce 	<ul style="list-style-type: none"> MV-sleduje využívání různých zdrojů energie z hlediska jejich vlivu na životní prostředí ČSV-sleduje a zapisuje změny teploty Z-vysvětlení klimatických jevů, vznik větrů

<p>-předvede pokusy na změnu vnitřní energie konáním práce, tepelnou výměnou, umí uvést příklady z praxe</p> <p>-rozlišuje a správně používá pojmy teplo a teplota</p> <p>-umí vyhledat c v tabulkách, zná její význam</p> <p>-určí teplo přijaté či odevzdané výpočtem i pokusně</p> <p>-rozpozná, jakým způsobem tepelná výměna probíhá</p> <p>-porovná látky podle tepelné vodivosti</p> <p>-uvede příklady změn skupenství z praxe, pozná, kdy se teplo pohlcuje nebo uvolňuje</p> <p>-vysvětlí tání a tuhnutí krystal. látky na základě změny uspořádání a rychlosti pohybu částic látky</p> <p>-popíše pokus, který prokazuje zvětšení objemu vody při zmrznutí</p> <p>-objasní jev anomálie vody</p> <p>-navrhne a pokusem ověří, jak lze změnit rychlost vypařování kapaliny, umí uvést příklady z praxe</p> <p>-předpoví, jak se změní teplota varu kapaliny v závislosti na tlaku nad kapalinou, uvede příklady z praxe</p> <p>-na konkrétních příkladech objasní, kdy nastává kapalnění vodní páry ve vzduchu</p> <p>-vysvětlí vznik mlhy, jinovatky a oblaků</p> <p>-popíše základní součásti spalovacích motorů</p> <p>-porovná škodlivost různých spalovacích motorů pro životní prostředí</p>	<p>-tepelnou výměnou</p> <p>Měrná tepelná kapacita látky</p> <p>Určení tepla</p> <p>Tepelná výměna prouděním</p> <p>Tepelné záření</p> <p>Využití energie slunečního záření</p> <p>Změny skupenství látek</p> <p>Tání</p> <p>Tuhnutí</p> <p>Vypařování</p> <p>Var</p> <p>Kapalnění</p> <p>Pístové spalovací motory</p>	<p>Př- termoregulace těl zvířat</p> <p>ČZV- volba vhodného oblečení, ochrana před nadměrným UV zářením</p> <p>ITK- hledání vhodných informací na internetu</p> <p>ENV-šetření energií (vhodná tepelná izolace domů, ekologicky vhodné způsoby vytápění, využití energie slunečního záření)</p> <p>ČSV-skupenství vody, oběh vody v přírodě, vliv velkých vodních ploch na počasí</p> <p>Př- význam anomálie vody pro přežití vodních živočichů v zimě</p> <p>Vyhledává informace o výzkumech nových motorů a pohonných látek šetrnějších k životnímu prostředí (vodíkové motory, bioplyn, bionafta)</p>
<p>žák</p> <p>-rozhodne, zda se budou dvě el. nabitá tělesa přitahovat nebo odpuzovat</p> <p>-vysvětlí elektrování těles</p> <p>-vysvětlí princip uzemnění nabitého tělesa</p> <p>-vysvětlí jevy elektrostatické indukce a polarizace izolantu</p> <p>-pokusem prokáže existenci el. pole v okolí nabitého tělesa, znázorní siločáry el. pole</p> <p>-uvede příklady z praxe na snižování elektrostat. náboje</p> <p>-objasní podstatu el. proudu v látkách</p> <p>-změří el. proud</p> <p>-změří el. napětí</p> <p>-porovná vhodnost užití různých zdrojů napětí</p>	<p>Elektrický náboj</p> <p>Elektrické pole</p> <p>Elektrování těles třením</p> <p>Vodič a izolant v el. poli</p> <p>Siločáry el. pole</p> <p>Elektrický proud</p> <p>El. proud v kovech</p> <p>El. proud ve vodných roztocích solí a kyselin</p> <p>Měření el. proudu</p> <p>Měření el. napětí</p> <p>Zdroje el. napětí</p> <p>Ohmův zákon</p>	<p>ČZV-údržba oblečení z umělých vláken antistatickými avivážemi</p> <p>Př-živočichové vytvářející el. náboj (úhoř)</p> <p>ENV-odlučovače popílků- omezení znečišťování životního prostředí</p> <p>M-zpracuje data získaná měřením (tabulka, graf)</p> <p>ČSV-zapojení spotřebičů v domácnosti - volba vhodných zdrojů a vodičů k danému spotřebiči</p> <p>ENV-porovná výkony různých domácích spotřebičů z údajů na jejich štítcích</p>

<p>Popíše, jak se mění R v závislosti na vlastnostech vodiče i na teplotě</p> <p>-rozpozná podle schématu i podle reálného zapojení druh zapojení rezistorů</p> <p>-použije reostat k regulaci proudu nebo jako dělič napětí v obvodu</p> <p>-určí el. práci</p> <p>-vyjádří el. práci ve Ws, kWh i J</p> <p>-určí výkon el. proudu</p> <p>-zjistí příkony elektr. spotřebičů z údajů na štítcích</p> <p>-porovná el. energii spotřebovanou různými domácími spotřebiči za určitou dobu a odhadne cenu, kterou za tuto el. energii zaplatí</p> <p>-navrhne možné úspory el. energie v bytě, domě, ve škole aj.</p>	<p>El. odpor</p> <p>Závislost odporu na vlastnostech vodiče</p> <p>Rezistory spojené v el. obvodu za sebou a vedle sebe</p> <p>Regulace hodnoty proudu reostatem</p> <p>Reostat jako dělič napětí</p> <p>El. práce</p> <p>El. energie</p> <p>Výkon el. proudu</p>	<p>-volba optimálního domácího spotřebiče podle jeho energetické náročnosti (třída A,B,C) a z hlediska ekonomického i ekologického</p> <p>ITK-vyhledává údaje o el. vlastnostech materiálů v Tabulkách i na internetu</p> <p>OSN-rozvoj dovedností spolupráce ve skupině při řešení problémů i při pokusech</p>
<p>žák</p> <p>-určí ve svém okolí zdroje zvuku</p> <p>-vysvětlí, proč je podmínkou šíření zvuku látkové prostředí</p> <p>-uvede příklady dokazující, že rychlost zvuku závisí na prostředí, ve kterém se zvuk šíří</p> <p>-porovná rychlost šíření zvuku a světla (blesk,hrom)</p> <p>-pokusem dokáže, že výška tónu závisí na jeho kmitočtu</p> <p>-popíše, jak přijímáme zvuk uchem</p> <p>-navrhne, jak zmenšit škodlivý vliv nadměrně hlasitého zvuku</p> <p>-zná základní meteorologické prvky a popíše způsob jejich měření</p> <p>-získává informace o počasí (tisk, televize, internet)</p> <p>-objasní význam předpovědi počasí a meteorolog. zpráv pro různé obory lidské činnosti</p> <p>-uvede hlavní látky, které znečišťují ovzduší a jejich zdroje jak přírodní, tak především produkty lidské činnosti, naznačí cesty ke snižování obsahu těchto látek v atmosféře</p> <p>-vysvětlí příčinu vzniku ozónové díry, skleníkového jevu a jejich nebezpečnost pro lidstvo, jako jeden z globálních problémů světa</p>	<p>Zvukové jevy</p> <p>Zdroje zvuku</p> <p>Šíření zvuku prostředím</p> <p>Rychlost šíření zvuku</p> <p>Výška tónu</p> <p>Ucho jako přijímač zvuku</p> <p>Rezonance</p> <p>Barva tónu</p> <p>Odraz zvuku, ozvěna</p> <p>Ochrana před nadměrným hlukem</p> <p>Počasí kolem nás</p> <p>Meteorologie</p> <p>Atmosféra Země</p> <p>Základní meteorologické jevy a jejich měření</p> <p>Problémy znečišťování atmosféry</p>	<p>Př-lidské ucho</p> <p>-sluchová ústrojí u různých živočichů</p> <p>-využití ultrazvuku u zvířat (psi, netopýři)</p> <p>ČZV-ochrana sluchu před nadměrným hlukem</p> <p>Hv-šíření zvuku v koncertních síních, divadlech, přednáškových sálech</p> <p>ENV-způsoby ochrany před hlukem</p> <p>OSV-respektování práv druhých lidí, neobtěžovat je nadměrným hlukem</p> <p>ČSV-sleduje změny počasí</p> <p>-význam předpovědi počasí pro lidskou činnost</p> <p>MDV-sleduje zprávy o počasí</p> <p>ENV,VEGS-omezení znečišťování prostředí v souvislosti s ozonovou dírou a skleníkovým jevem</p>

5.9.7 Kvarta

Očekávané výstupy	UČIVO	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> -prokáže pokusem existenci magnetického pole kolem cívky s el. proudem -vysvětlí činnost elektromagnetu a jeho využití -vysvětlí princip činnosti stejnosměrného elektromotoru, uvede příklady užití v praxi -předvede pokusem vznik indukovaného proudu v cívce, ukáže, na čem závisí jeho hodnota a směr -objasní vznik střídavého proudu -z grafu stříd. proudu určí periodu a kmitočet -objasní princip činnosti alternátoru a určí, jaké přeměny energie v něm probíhají -určí transformační poměr transformátoru, uvede jeho praktické využití -popíše a zdůvodní využití transformátoru v rozvodné elektrické síti 	<ul style="list-style-type: none"> Co už víme o magnetickém poli -mag. pole cívky s proudem -elektromagnet -působení mag. pole na cívku s proudem -elektromotor -elektromagnetická indukce Střídavý proud Vznik střídavého proudu Alternátor Měření střídavého proudu a napětí Transformátory Rozvodná elektrická síť 	<ul style="list-style-type: none"> D-význam Faradayova objevu elmag.indukce pro rozvoj elektrotechniky ENV-využívání energie -způsoby šetření, vyčerpatelnost zdrojů energie, vliv na životní prostředí, princip hospodaření s přírodními zdroji, význam a způsoby získávání a využívání přírodních zdrojů v okolí Ch- galvanické články a elektrolýza, ITK-zpracuje a prezentuje informace v textové a grafické formě ENV-využívání alternativních zdrojů, způsoby šetření energie, energetické zdroje a jejich vyčerpatelnost ČSV – využití digitálních technologií v běžném životě (počítač, fotoaparát, videokamera) -využití polovodičových součástek v různých technických zařízeních (čip,mikrofon,telefon) ČSV- dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, umí poskytnout první pomoc při úrazu Př,ČZV – zná zásady první pomoci ČSV-dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce -dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své ani jiných Př- bioluminiscence, IR záření D-společensky významné objevy (bezdrátová telegrafie,Morseova abeceda, šifrování zpráv) ČSV- bezdrátová technologie Z-navigační technologie VEGS-poznání a pochopení díla významných fyziků (Rontgen, Maxwell, Hertz, Marconi) M-rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině ČZV-dodržuje pravidla hygieny zraku zvláště při čtení -zná využití zrcadel a světlovodů v lékařské diagnostice Z-vysvětlí vznik fatamorgány na pouštích

		<p>Př-pozorování přírody (lupou, mikroskopem, dalekohledem</p> <p>-stavba oka, fyziologie vidění</p> <p>D-význam optických přístrojů pro vývoj poznání v historii lidstva</p>
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> -rozdělí vodič, izolant, polovodič -uvede příklady vedení el. proudu v kapalinách a v plynech -popíše vznik iontů v elektrolytu -vysvětlí princip elektrolytického pokovování předmětů -předvede a objasní vznik el. jiskry při elektrování -popíše podstatu blesku a objasní způsob ochrany před ním -uvede příklad vedení el. proudu ve zředěných plynech -pokusem ukáže, jak se mění odpor termistoru při jeho zahřívání a fotorezistoru v závislosti na osvětlení -uvede příklady užití těchto jevů -zapojí polovodičovou diodu v propustném a závěrném směru -uvede příklad využití usměrňujícího účinku diody - objasní přeměny energie v solárním článku a uvede příklady jeho využití jako alternativního zdroje energie -vysvětlí význam uzemnění u domácích spotřebičů -objasní, v čem je nebezpečí zkratu v domácnosti a jak mu lze předcházet -řídí se základními pravidly pro bezpečné zacházení s el. zařízeními 	<p>Co už víme o vedení elektrického proudu</p> <p>Elektrické vodiče a izolanty</p> <p>Elektrický proud v kovových vodičích</p> <p>Elektrický proud v kapalinách</p> <p>Elektrický proud v plynech</p> <p>Vedení elektrického proudu v polovodičích</p> <p>Elektrický proud v polovodičích</p> <p>Bezpečné zacházení s elektrickými zařízeními</p>	
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> -popíše základní druhy elmag. záření podle vlnové délky a uvede příklady jejich využití -rozumí pojmem vlnová délka a kmitočet, vlnovou délku umí ukázat na sinusoidě -zná příklady využití jednotlivých druhů elmag. záření a jejich vlastnosti -dokáže řešit konkrétní problémy a úlohy -ukáže na pokusu odraz a lom světla 	<p>Elektromagnetické záření</p> <p>Elektromagnetické vlny a záření</p> <p>Vlnová délka a kmitočet</p> <p>Zdroje záření</p> <p>Co už víme o světle</p> <p>Odraz světla</p> <p>Lom světla</p>	

<p>-rozhodne ze znalosti rychlosti světla ve dvou různých prostředích, jak se bude světlo lámat</p> <p>-uvede příklad úplného odrazu světla a objasní, kdy může nastat</p> <p>-vysvětlí, jak fungují světlovody a uvede příklad jejich využití</p> <p>-rozlíší pokusem spojnou a rozptylnou čočku</p> <p>-najde pokusem ohnisko spojky</p> <p>-zobrazí předmět spojkou</p> <p>-určí, jaký obraz vznikne při zobrazení rozptylkou</p> <p>-vysvětlí funkci čočky v lidském oku</p> <p>-popíše vady oka a jejich korekci</p> <p>-sestaví model mikroskopu a dalekohledu, uvede příklady jejich využití</p>	<p>-úplný odraz světla</p> <p>-zobrazení rovinným a kulovým zrcadlem</p> <p>Čočky</p> <p>Optické vlastnosti oka</p> <p>Lupa a mikroskop</p> <p>Dalekohledy</p>	
<p>žák</p> <p>-popíše základní stavební částice atomu, složení jádra atomu</p> <p>-rozumí pojům izotop a nuklid</p> <p>-uvede základní druhy rad. záření, objasní jejich podstatu, porovná jejich vlastnosti</p> <p>-uvede a objasní příklady využití radionuklidů</p> <p>-popíše řetězovou jadernou reakci a objasní nebezpečí jejího zneužití i mírového využití</p> <p>-zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí</p>	<p>Jaderná energie</p> <p>Atom</p> <p>Atomová jádra</p> <p>Izotopy a nuklidy</p> <p>Radioaktivita</p> <p>Využití jaderného záření</p> <p>Řetězová jaderná reakce</p> <p>Jaderný reaktor</p> <p>Jaderná energetika</p> <p>Ochrana před zářením</p>	<p>Ch-částicové složení látek</p> <p>Z- na mapě ČR a Evropy ukáže místa, kde se nacházejí jaderné elektrárny</p> <p>D-historie objevu přirozené a umělé radioaktivity</p> <p>ENV-vliv energetických zdrojů na společenský rozvoj, využívání energie, možnosti a způsoby šetření</p> <p>VEGS-poznává život a dílo významných fyziků (Rutherford, Becquerel, Curie-Sklodowska, P.Curie, Einstein)</p>
<p>žák</p> <p>-popíše, z čeho se skládá sluneční soustava</p> <p>-vysvětlí hlavní rozdíly mezi planetou a hvězdou</p> <p>-orientuje se v základních souhvězdích na obloze, umí používat mapu hvězdné oblohy</p> <p>-sleduje ve sdělovacích prostředcích výzkum kosmu</p> <p>-pozoruje a popisuje jevy kolem sebe, hledá jejich vzájemné souvislosti a odhaluje jejich příčiny</p>	<p>Země a vesmír</p> <p>Sluneční soustava</p> <p>Naše Galaxie</p> <p>Kosmonautika</p>	<p>Z-tvar, velikost, pohyby Země, střídání dne a noci, střídání ročních období</p> <p>D-vývoj kosmologických představ</p> <p>-historie dobývání vesmíru</p> <p>ITK-vyhledávání informací na internetu</p> <p>-prezentace v textové, grafické a multimediální formě</p>

5.10 Chemie

5.10.1 Charakteristika vyučovacího předmětu:

5.10.1.1 Obsahové vymezení:

Vyučovací předmět chemie vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a příroda, vzdělávacího oboru Chemie a dále z tematického okruhu Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví (RVP ZV).

Chemie pro nižší stupeň gymnázia (tercie až kvarta) má umožnit žákům vytvoření základních představ o stavbě látek a jejich přeměnách, zároveň i aplikaci v běžném životě.

Žáci získají také praktické dovednosti a zručnost při práci v chemické laboratoři, jsou seznámeni se základními bezpečnostními pravidly a striktně je dodržují.

Základní formou výuky je výklad často doplňovaný demonstračními pokusy. To vše je zpřesňováno ukázkami z internetu, videem, referáty a prezentacemi s případnými exkurzemi.

5.10.1.2 Časové a organizační vymezení:

Hodinové týdenní dotace:

ročník	dotace
Tercie	2 hodiny
Kvarta	2 hodiny

Hodiny chemie se vyučují zčásti ve specializované posluchárně přírodních věd a zčásti v chemické laboratoři. Na povinné hodiny navazují na vyšším stupni gymnázia volitelné semináře – jak praktický, tak i teoretický, kde dochází k prohloubení probírané látky a dostatečné přípravě na přijímací zkoušky na VŠ.

5.10.2 Výchovné a vzdělávací strategie:

kompetence k učení – učitel:

- klade žákům jasně formulované otázky
- vede žáky k používání správné terminologie a symboliky
- vede žáky k využívání odborné literatury, internetu,....
- vede žáky k prezentaci své práce (za použití různých informačních zdrojů – viz předchozí bod)

kompetence k řešení problémů – učitel:

- klade důkaz na argumentaci podloženou důkazy
- podporuje řešení problémů s mezioborovým přesahem
- zadává žákům problémové úlohy a důsledně dohlíží na jejich řešení
- pomáhá žáky směřovat ke správným zdrojům informací potřebných k řešení zadaných problémů

kompetence komunikativní – učitel:

- v průběhu hodin (i laboratorních cvičení) vytváří podmínky pro vzájemnou komunikaci (otevřeně s žáky komunikuje)
- vede žáky k souvislému a dobře formulovanému projevu
- problémové úlohy zadává tak, aby žáci museli při jejich plnění kombinovat různé komunikační zdroje (např. Internet,...)

kompetence sociální a personální – učitel

- zadává žákům skupinovou práci a vytváří podmínky, které každému umožní zapojit se do činnosti
- vede žáky k samostatnosti při plnění zadaných úkolů
- respektuje individualitu žáků
- věnuje se jak mimořádně nadaným žákům, tak i slabým studentům
- individuální přístup
- při práci s nebezpečnými chemickými látkami vede žáky k ochraně zdraví
- pomáhá svým výkladem vytvoření návyků zdravého životního stylu (především v oblasti stavování)

kompetence občanské – učitel

- vede žáky k ekologickému myšlení (př. Třídění odpadu,...)
- je pro žáky příkladem ve vztahu k přírodě
- opakovaně upozorňuje žáky na pravidla bezpečnosti při zacházení s chemickými látkami
- vede žáky k odmítavému postoji k drogám a návykovým látkám
- důsledně dohlíží na slušné chování žáků nejen ve škole a při školních akcích, ale i mimo ně

kompetence pracovní – učitel

- vede žáky k využívání získaných znalostí a zkušeností v zájmu přípravy na budoucí studium (resp. povolání)
- vede žáky k bezpečnému ovládnutí laboratorní techniky při práci v chem. laboratoři
- důsledně dohlíží na dodržování zásad bezpečnosti při práci v laboratoři

5.10.3 Tercie

Učivo	Očekávané výstupy žáka	Průřezové téma
ÚVOD DO CHEMIE		
Jak vznikla chemie Co je chemie	Popíše stručný vývoj chemie Objasní význam chemie Uvede způsoby možného zneužití chemie	
Látky a tělesa	Rozdělí látky podle původu a skupenství Vysvětlí ekologickou a chemickou prospěšnost recyklace	EV
Zjišťování vlastností látek Měření vlastností látek	Vyjmenuje vlastnosti látek Rozpozná nebezpečnost vybraných chemických látek Vyjmenuje postupy ke zjištění vlastností látek	
CHEMICKÉ LÁTKY A SMĚSI		
Rozlišujeme chemickou látku a směs	Definuje chemickou látku a směs	
Třídění směsí	Definuje stejnorodou a různorodou směs Třídí různorodé směsi a uvede příklady	
Roztoky	Definuje složení roztoku Vyjádří složení roztoku hmotnostním zlomkem	
Rozpustnost látek	Definuje nasycený a nenasycený roztok	

	Definuje faktory rozpustnosti látek	
Oddělování složek ze směsí	Vyjmenuje jednotlivé metody oddělování složek směsí Vyjmenuje pomůcky a popíše aparatury pro provádění jednotlivých metod	
Vzduch	Charakterizuje vzduch a jeho složení a vlastnosti Uvede význam vzduchu jako základní podmínky života	EV
Voda	Popíše a demonstruje koloběh vody v přírodě Rozliší druhy vody a uvede příklady výskytu Uvede příklady znečišťování vody	EV
SLOŽENÍ LÁTEK		
Atom	Definuje atom a jeho stavbu Vysvětlí vzájemné působení částic v atomu Definuje protonové a nukleonové číslo	
Chemické prvky	Definuje chemický prvek Ovládá české a mezinárodní názvy běžných prvků	
Periodická soustava prvků	Orientuje se v periodické soustavě prvků Definuje periodický zákon	
Chemická vazba	Definuje chemickou vazbu Popíše vznik chemické vazby sdílením elektronů	
Chemické sloučeniny	Definuje chemickou sloučeninu Objasní dělení sloučenin podle původu Definuje chemický vzorec, rozliší vzorec a značku	
Ionty	Definuje kationty a anionty Vysvětlí vznik iontů z atomů	
CHEMICKÉ REAKCE		
Vznik chemické reakce	Definuje chemickou reakci, reaktanty a produkty Objasní zánik původních a vznik nových chemických vazeb Rozliší reakci endotermickou a exotermickou	
Zákon zachování hmotnosti	Objasní zákon zachování hmotnosti na překupování atomů Provede důkaz zákona	
Chemické rovnice	Definuje chemickou rovnici Upraví zápisy vybraných chemických reakcí na chemické rovnice	
Rozdělení chemických reakcí	Rozliší chemický rozklad a chemické slučování	
Látkové množství	Charakterizuje látkové množství	
Molární hmotnost	Definuje molární hmotnost Vypočítá mol. hmotnost prvků i sloučenin	

Látková koncentrace	Definuje a vypočítá látkovou koncentraci daného roztoku	
Výpočty z chemických vzorců	Vypočítá hmotnost a procentní zastoupení prvku ve sloučenině	
Výpočty z chemických rovnic	Vypočítá hmotnost výchozí látky nebo produktu	
CHEMICKÉ PRVKY		
Rozdělení chemických prvků	Třídí chemické prvky podle skupenství, výskytu a vlastností Vymenuje základní vlastnosti kovů, polokovů a nekovů	
Vodík	Uvede výskyt, vlastnosti, výrobu a využití vodíku Vymenuje významné sloučeniny vodíku	EV
Kyslík	Uvede výskyt, vlastnosti, výrobu a využití kyslíku Vymenuje významné sloučeniny kyslíku	EV
Dusík	Uvede výskyt, vlastnosti, výrobu a využití dusíku Vymenuje významné sloučeniny dusíku	EV
Halogeny	Uvede výskyt, vlastnosti, výrobu a využití halogenů Vymenuje významné sloučeniny halogenů	EV
Uhlík a síra	Uvede výskyt, vlastnosti, výrobu a využití uhlíku a síry Vymenuje významné sloučeniny uhlíku a síry	EV
Fosfor	Uvede výskyt, vlastnosti, výrobu a využití fosforu Vysvětlí znečištění vod sloučeninami fosforu	EV
Polokovy	Vysvětlí vlastnosti nekovů a polokovů Uvede výskyt, vlastnosti a využití křemíku	
Kovy	Třídí kovy podle jejich vlastností Uvede základní slitiny kovů Uvede výskyt, vlastnosti a využití železa, hliníku, mědi, zlata, stříbra, olova a rtuti	
Alkalické kovy a kovy alkalických zemin	Uvede výskyt, vlastnosti a využití alkalických kovů a kovů alkalických zemin	
ANORGANICKÉ SLOUČENINY		
Názvosloví anorganických sloučenin	Charakterizuje oxidační číslo a pravidlo součtu oxidačních čísel ve vzorci Ovládá zakončení příjmení jména názvu sloučeniny odpovídající kladným oxidačním číslům	
Halogenidy	Definuje halogenidy Ovládá názvosloví halogenidů Uvede výskyt, vlastnosti a využití chloridu sodného	EV
Oxidy a sulfidy	Definuje oxidy a sulfidy	

	Ovládá názvosloví oxidů a sulfidů Uvede výskyt, vlastnosti a využití některých sloučenin kyslíku a síry	
Hydroxidy	Definuje hydroxidy Ovládá názvosloví hydroxidů Uvede výskyt, vlastnosti a využití hydroxidu sodného, draselného a vápenatého	
Kyseliny	Definuje kyseliny a jejich rozdělení Ovládá názvosloví kyselin Uvede výskyt, vlastnosti a využití základních kyselin – sírové, dusičné, uhličitě a chlorovodíkové	
Kyselost a zásaditost látek	Charakterizuje stupnici pH Definuje indikátory a vyjmenuje příklady indikátorů Provede zjištění kyselosti a zásaditosti látek	EV
Neutralizace	Definuje neutralizaci Ovládá zápis neutralizace kyselin a zásad Uvede využití neutralizace v denním životě	
Soli	Uvede příklady vzniku solí Ovládá názvosloví solí Vysvětlí rozdíl mezi hydrogensolí a hydrátem solí Uvede vlastnosti a význam některých běžných solí – sírany, uhličitany, dusičnany	

5.10.4 Kvarta

Učivo	Očekávané výstupy	Průřezová témata
REDOXNÍ REAKCE		
Co jsou redoxní reakce	Definuje redoxní reakci, oxidaci a redukci, oxidační a redukční činidlo Umí doplnit do rovnice oxidační čísla atomů prvků, zapíše oxidaci a redukci s vyznačením přesunů elektronů	

Redoxní reakce kovů	<p>Provede reakci vybraných kovů s kyselinou chlorovodíkovou</p> <p>Třídí kovy na neušlechtilé a ušlechtilé, na základě řady reaktivity kovů porovná schopnosti kovů vytěsňovat vodík nebo kov umístěný vpravo od vodíku</p> <p>Uvede způsoby výroby kovů na principu redoxních reakcí</p>	
Elektrolytické děje	<p>Definuje elektrolýzu a podmínky elektrolýzy</p> <p>Objasní pojmy elektrolyt, elektroda, katoda, anoda</p> <p>Vyjmenuje příklady průmyslového využití elektrolýzy</p> <p>Popíše princip redoxních reakcí v galvanickém článku</p> <p>Vysvětlí rozdíl mezi suchým článkem a akumulátorem</p> <p>Definuje pojem koroze a uvede způsoby ochrany povrchu kovů před korozí</p>	
ZDROJE ENERGIE		
Zdroje energie	<p>Uvede příklady fosilních a průmyslově vyráběných paliv a popíše jejich vlastnosti a použití</p> <p>Posoudí vliv těžby a spalování paliv na životní prostředí</p> <p>Rozliší obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie, zhodnotí jejich využívání z hlediska trvale udržitelného rozvoje</p>	EV
Neobnovitelné zdroje energie	<p>Popíše složení ropy, uhlí a zemního plynu</p> <p>Uvede využití produktů zpracování uhlí, ropy a zemního plynu</p> <p>Objasní nevýhody problémy spojené s těžbou fosilních paliv</p> <p>Vysvětlí princip tepelné elektrárny</p> <p>Objasní výhody a nevýhody jaderné elektrárny</p>	EV
Obnovitelné zdroje energie	<p>Charakterizuje obnovitelné zdroje –slunce, vítr, voda, biomasa a geotermální energie</p> <p>Objasní výhody a nevýhody využití jednotlivých obnovitelných zdrojů energie</p>	EV
ORGANICKÁ CHEMIE		
Organické látky a jejich složení	Definuje organickou látku	

	Rozlišuje podle vzorců látky anorganické a organické	
Vlastnosti organických látek	Provede srovnání vlastností organické a anorganické látky Popíše charakteristické vlastnosti organických látek Určí nebezpečnost organické látky podle označení výstražnými symboly	
Zdroje organických sloučenin	Vyjmenuje přírodní zdroje organických sloučenin a rozdělí je na neobnovitelné a obnovitelné	
Stavba molekul organických sloučenin	Objasní vaznost atomu uhlíku Vysvětlí existenci obrovského počtu organických sloučenin Objasní vznik jednoduché, dvojně a trojně vazby mezi atomy uhlíku	
Typy vzorců v organické chemii	Rozlišuje tři základní typy vzorců organických sloučenin	
Rozdělení organických sloučenin	Třídí organické sloučeniny na uhlovodíky a deriváty uhlovodíků Ze vzorce rozpozná, zda se jedná o uhlovodík, nebo derivát uhlovodíku	
UHLOVODÍKY		
Uhlovodíky	Definuje uhlovodíky Třídí uhlovodíky podle tvaru řetězce a typů vazeb	
Uhlovodíky nasycené	Definuje alkany a cykloalkany Vytvoří vzorce základních nasycených uhlovodíků Uvede základní vlastnosti a využití nasycených uhlovodíků Objasní složení paliv do motorových vozidel	EV
Uhlovodíky nenasycené	Definuje alkeny a alkyny Vytvoří vzorce základních nenasycených uhlovodíků Uvede charakteristické vlastnosti a využití nenasycených uhlovodíků	
Aromatické uhlovodíky -areny	Definuje areny, zná vzorce a názvy základních arenů Uvede charakteristické vlastnosti a využití základních arenů	EV
DERIVÁTY UHLOVODÍKŮ		

Co jsou deriváty uhlovodíků	<p>Definuje pojem derivát, uhlovodíkový zbytek, charakteristická skupina</p> <p>Odvodí názvy uhlovodíkových zbytků základních uhlovodíků</p> <p>Třídí deriváty podle charakteristické skupiny</p>	
Halogenderiváty	<p>Definuje halogenderiváty</p> <p>Vytvoří vzorce nejjednodušších halogenderivátů, odvodí ze vzorců jejich název</p> <p>Uvede charakteristické vlastnosti a využití významných halogenderivátů</p>	
Dusíkaté deriváty uhlovodíků	<p>Definuje dusíkaté deriváty uhlovodíků</p> <p>Uvede charakteristické vlastnosti a využití dusíkatých derivátů</p>	
Kyslíkaté deriváty uhlovodíků	<p>Definuje kyslíkaté deriváty uhlovodíků</p> <p>Třídí kyslíkaté deriváty uhlovodíků podle charakteristické skupiny</p>	
Hydroxyderiváty	<p>Definuje hydroxyderiváty</p> <p>Třídí hydroxyderiváty podle charakteristické skupiny na alkoholy a fenoly</p> <p>Ovládá názvosloví hydroxyderivátů</p> <p>Uvede charakteristické vlastnosti a využití významných hydroxyderivátů</p>	
Karbonylové sloučeniny	<p>Definuje karbonylové sloučeniny</p> <p>Třídí karbonylové sloučeniny podle charakteristické skupiny na aldehydy a ketony</p> <p>Utvoří vzorce a názvy základních karbonylových sloučenin</p> <p>Uvede charakteristické vlastnosti a využití významných karbonylových sloučenin</p>	
Karboxylové kyseliny	<p>Definuje karboxylové kyseliny</p> <p>Vytvoří vzorce základních karboxylových kyselin, odvodí ze vzorců jejich název</p> <p>Uvede charakteristické vlastnosti a využití významných karboxylových kyselin</p>	
Soli karboxylových kyselin	<p>Vyjmenuje příklady reakcí, při kterých vznikají soli karboxylové kyseliny</p> <p>Uvede příklady využití solí karboxylových kyselin</p>	

Estery karboxylových kyselin	Vysvětlí vznik esteru reakcí karboxylové kyseliny s alkoholem Uvede příklady využití esterů	
PŘÍRODNÍ LÁTKY		
Chemické složení organismů	Popíše chemické složení živé hmoty Charakterizuje biogenní prvky	
Cukry (sacharidy)	Orientuje se ve výchozích látkách a produktech fotosyntézy Definuje sacharidy, disacharidy a polysacharidy Uvede výskyt a význam základních sacharidů, jejich vlastnosti a použití	
Tuky (lipidy)	Definuje tuky Třídí tuky podle skupenství a původu Uvede výskyt a význam tuků, jejich vlastnosti a použití	
Bílkoviny(proteiny)	Definuje bílkoviny, objasní složení bílkovin, vysvětlí podstatu peptidické vazby Uvede výskyt a význam bílkovin, jejich vlastnosti, vysvětlí denaturaci bílkovin Definuje strukturní a regulační proteiny enzymy, hormony a vitamíny. Uvede příklady hormonů, enzymů a vitamínů	
Nukleové kyseliny	Definuje nukleové kyseliny Rozliší DNA a RNA a uvede jejich význam	
CHEMIE KOLEM NÁS		
Chemie a výživa	Vysvětlí základní pojmy potrava, živiny, potravinová pyramida, obezita, civilizační choroby, podvýživa Objasní význam dostatečného příjmu tekutin a vyvážené stravy	
Chemie a zemědělství	Vysvětlí pojmy hnojiva a pesticidy Rozdělí hnojiva podle původu a složení Rozdělí pesticidy podle užití Popíše rizika nadměrného užití hnojiv a pesticidů	EV
Chemie a zdraví	Vysvětlí léčiva, hygiena Vymenuje příklady léčiv a uvede rizika nevhodného užití léčiv	

	Uvede příklady přípravků osobní hygieny, čistící a mycí prostředky	
Chemie a průmysl – plasty a syntetická vlákna	Definuje plasty a syntetická vlákna Uvede charakteristické vlastnosti a využití významných plastů a syntetických vláken Posoudí vliv používání plastů a syntetických vláken na životní prostředí	EV
Chemie a průmysl – biotechnologie	Definuje biotechnologie Popíše principy výroby pečiva, vína, piva a mléčných výrobků	
Nebezpečí chemie – drogy, doping, havárie	Definuje drogy, psychotropní a návykové látky Uvede příklady volně i nezákonně prodávaných drog a popíše následky, kterým se vystavuje jejich konzument Chápe možné následky chemických havárií	EV
Chemie a životní prostředí	Na konkrétních příkladech doloží, jak dochází ke znečišťování životního prostředí a jak tomu předcházet Vysvětlí rizika některých chemických látek a chemických postupů pro životní prostředí	EV

5.11 Biologie

5.11.1 Prima

Vzdělávací oblast	Člověk a příroda
Vyučovací předmět	Biologie
Počet hodin	2 hodiny týdně - 66 hod
Učební texty	Hravý přírodopis 6, Mgr. H.Žídková, Mgr. Kateřina Knůrová

5.11.1.1 Cílové zaměření vzdělávací oblasti

- zkoumání přírodních faktů a jejich souvislostí s využitím různých empirických metod poznávání (pozorování, měření, experiment) i různých metod racionálního uvažování
- potřebě klást si otázky o průběhu a příčinách různých přírodních procesů, správně tyto otázky formulovat a hledat na ně adekvátní odpovědi
- způsobu myšlení, které vyžaduje ověřování vyslovovaných domněnek o přírodních faktech více nezávislými způsoby
- posuzování důležitosti, spolehlivosti a správnosti získaných přírodovědných dat pro potvrzení nebo vyvrácení vyslovovaných hypotéz či závěrů
- zapojování do aktivit směřujících k šetrnému chování k přírodním systémům, k vlastnímu zdraví i zdraví ostatních lidí
- porozumění souvislostem mezi činnostmi lidí a stavem přírodního a životního prostředí
- uvažování a jednání, která preferují co nejefektivnější využívání zdrojů energie v praxi, včetně co nejširšího využívání jejich obnovitelných zdrojů, zejména pak slunečního záření, větru, vody a biomasy

5.11.1.2 Očekávané výstupy předmětu biologie

OBECNÁ BIOLOGIE a GENETIKA

- rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů
- popíše základní rozdíly mezi buňkou rostlin, živočichů a bakterií a objasní funkci základních organel
- rozpozná, porovná a objasní funkci základních orgánů (orgánových soustav) rostlin i živočichů
- třídí organismy a zařadí vybrané organismy do říší a nižších taxonomických jednotek
- vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti
- uvede příklady dědičnosti v praktickém životě a příklady vlivu prostředí na utváření org.
- uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka

BIOLOGIE HUB

- rozpozná naše nejnámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je
- vysvětlí různé způsoby výživy hub a jejich význam v ekosystémech a místo v potravních řetězcích
- objasní funkci dvou organismů ve stélce lišejníků

BIOLOGIE ROSTLIN

- odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům
- porovná vnější a vnitřní stavbu jednotlivých orgánů a uvede praktické příklady jejich funkcí a vztahů v rostlině jako celku
- vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin
- rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů
- odvodí na základě pozorování přírody závislost a přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí

BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ

- porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů
- rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin
- odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě,

- zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy

BIOLOGIE ČLOVĚKA

- určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy
- orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka
- objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří
- rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby
- aplikuje předlékařskou první pomoc při poranění a jiném poškození těla

NEŽIVÁ PŘÍRODA

- objasní vliv jednotlivých sfér Země na vznik a trvání života
- rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek
- rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody
- porovná význam půdotvorných činitelů pro vznik půdy, rozlišuje hlavní půdní typy a půdní druhy v naší přírodě
- rozlišuje jednotlivá geologická období podle charakteristických znaků
- uvede na základě pozorování význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj a udržení života na Zemi

ZÁKLADY EKOLOGIE

- uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi
- rozlišuje a uvede příklady systémů organismů - populace, společenstva, ekosystémy a objasní na základě příkladu základní princip existence živých a neživých složek ekosystému
- vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam
- uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému

PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY

- aplikuje praktické metody poznávání přírody
- dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody

Cílové zaměření předmětu v primě

- vnímání přírody a pochopení významu základních přírodních dějů;
- pochopení souvislostí a vztahů mezi organismy a neživou přírodou, mezi organismy navzájem v různých ekosystémech;
- osvojení základů systému rostlin a živočichů;
- uvědomění si nezbytnosti ochrany přírody a životního prostředí v souvislosti s globálními problémy světa;
- poznávání různých praktických opatření pro ochranu přírody a životního prostředí;
- používání získaných poznatků a dovedností v praxi;
- získání osobního vztahu k přírodě;
- uvědomění si významu lesních ekosystémů pro celou planetu
- pochopení významu vody pro život

Dílicí výstupy	Učivo	
Planeta Země		
Zná a orientuje se v otázkách vzniku naší planety	Vznik vesmíru, sluneční soustavy	Září
Umí popsat části zemské sféry	Stavba sluneční soustavy Vznik a stavba Země Zemské sféry	
Život na Zemi		
Zná důležitost vody, slunečního záření, živin pro organismy	Podmínky života a vznik života na Zemi	Září
Umí vysvětlit základní projevy živých organismů a vztahy s prostředím	Vztahy mezi organismy Mikroskop	Říjen

Umí pracovat s mikroskopem		
Buňka	Základní organely	Listopad
Žák zná rozdíl mezi stavbou a funkcí buňky rostlinné a živočišné, zná základní vlastnosti jednotlivých organel	Stavba buňky, rostliná x živočišná buňka	
Umí poskládat stavbu mnohobuněčných organismů		
Mikroorganismy	Taxonomie	
Umí popsat základní stavbu	Viry	
Zná onemocnění, které způsobují	Bakterie	
Zná nějaké zástupce	Sinice	
	Prvoci	Prosinec
Rostliny		Prosinec
Zná části rostlin stélkatých a vyšších	Třídění rostlin – stélkaté x vyšší	
Zná základní dělení rostlin vyšších	Fotosyntéza a dýchání	
Umí vysvětlit jednoduše proces fotosyntézy a dýchání		
		Leden
Umí popsat stavbu těla, rozmnožování	Řasy – zelené, červené	
Ví, kde je hledat	Houby – spájkivé, vřeckovýtrusé, stopkovýtrusé	
Zná některé zástupce	Lišejníky	
Zná houby jedovaté, nejedlé, jedlé		
Umí popsat jejich význam pro člověka a okolí		
Ví, co je symbióza		
Bezobratlí živočichové		Únor
Umí popsat základní stavbu těla a funkce jednotlivých soustav	Systém bezobratlých živočichů	
Zná zástupce a , ví, kde žije a zná nějakou zajímavost	Žahavci	
	Ploštěnci	
Umí popsat základní stavbu těla a funkce jednotlivých soustav	Hlístice	Březen
Zná zástupce a ví, kde žije a zná nějakou zajímavost	Měkkýši	
Umí popsat rozdíl mezi plži, mlži a hlavonožci	Kroužkovci	
	Členovci – Základní charakteristika	Duben
	Trilobiti	
	Pavoukovci	

	Korýši	
	Stonožky Šestinoz - hmyz	Květen
	Ostnokožci Závěrečné opakování Zařazování živočichů do ekosystémů	Červen

5.11.2 Sekunda

Vzdělávací oblast	Člověk a příroda
Počet hodin	2 hod týdně – 66 hod
Učební texty	D. Kvasničková a kol.: Ekologický přírodopis pro 7. ročník ZŠ a nižší ročníky víceletých gymnázií, 1. a 2. část

5.11.2.1 Cílové zaměření předmětu v sekundě

Vzdělávání v předmětu biologie v sekundě

- Vzbuzení aktivního zájmu o pozorování a poznávání přírody;
- Pochopení přírodních zákonů a vztahů mezi organismy;
- Porozumění podstaty přírodních jevů a podmínkám existence života;
- Získání schopnosti orientace v základních ekologických problémech současnosti;
- Osvojení si znalostí a dovedností (tj posuzování přírodovědných dat, výsledků měření a zkoumání, práce s informacemi – jejich analyzování a vyhodnocování), které by přispěly k řešení problémů.;
- Uvědomění si vzájemné souvislosti vědních oborů a závislosti člověka na přírodě.;
- Vzbuzení zájmu o přírodu;
- Získání zájmu o aktivní ochranu přírody;
- Uvědomění si potřeby pečovat o vlastní zdraví;

Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Chápe rozdíl mezi přírodními a umělými ekosystémy;	Ekosystémy přirozené a umělé;	OSV
Zná polní plodiny podle způsobu nebo podle účelu pěstování;	Rozmanitost polních ekosystémů; Nejběžnější polní plodiny a jejich význam;	
OKOLÍ LIDSKÝCH SÍDEL		
Sady a ovocné zahrady		
Zná běžné organismy, žijící v tomto prostředí; Chápe pojmy křížení, šlechtění; Zná nejrozšířenější cizopasně houby, jejich nebezpečnost a způsob ochrany. Zná běžné druhy škodlivého hmyzu a jejich přirozené nepřátele. Chápe význam biologické ochrany rostlin;	Rostliny sadů a ovocných zahrad; Houby, bakterie a viry v sadech a ovocných zahradách. Bezobratlí v sadech a ovocných zahradách; Ptáci v sadech a ovocných zahradách;	VMEGS

Zelinářské zahrady		
Orientuje se v pojmech : jednoleté, dvouleté a vytrvalé rostliny	Užitkové rostliny zelinářských zahrad; Běžné zeleniny;	
Okrasné zahrady, parky a sídlištní zeleň		
Zná nároky na pěstování nejčastěji pěstovaných okrasných bylin. Chápe zeleň jako přirozenou součást ŽP člověka; Zná její význam; Chrání živočichy v okolí lidských sídel;	Okrasné byliny; Okrasné dřeviny; Sídlištní zeleň; Živočichové našich parků, okrasných zahrad; a sídlištní zeleně;	EV
Rumiště a kraje cest		
Zná jedovaté rumištní rostliny Ovládá zásady sběru, sušení a správný způsob použití léčivých rostlin	Rostliny na okrajích cest a na rumištních; Jedovaté rostliny Léčivé rostliny Pěstování léčivých rostlin	ČSP
LIDSKÁ SÍDLA		
Organismy provázející člověka		
Chápe užitečnost symbiotických bakterií, nebezpečí škodlivých bakterií a virů; Zná nebezpečí plísní Zná nebezpečí vnějších i vnitřních cizopasníků a jejich přenašečů (hlodavců);	Mikroorganismy Nemoci vyvolané bakteriemi, viry; Význam očkování, tvorba protilátek; Houby Bezobratlí Obratlovci	
Organismy člověkem pěstované nebo chované		
Pečuje o okrasné rostliny ve třídě; Chápe vztahy organismů v přirozeném a umělém ekosystému; Zná důležitost kvasinek v potravinářství; Zná zásady pěstování některých hub; Ví o významu včelařství; Popíše způsob chovu kapra a jiných ryb; Chápe historický i současný význam chovu hospodářských zvířat pro člověka.	Pokožkové rostliny Chování živočichové Hospodářsky významné organismy - houby - hmyz - ryby - ptáci - savci	
CIZOKRAJNÉ EKOSYSTÉMY		VMEGS
Tropické deštné lesy		

Zná důležitost tropických deštných lesů pro Zemi; Uvědomuje si nebezpečí vyhynutí pralesních druhů organismů kácením tropických lesů;	Živočiškové tropických deštných lesů Rozložení tropických deštných lesů na Zemi Užitkové rostliny tropických a subtropických oblastí WWF – Svět.fond ochr.př..	EV
Savany a stepi		
Zná potravní vztahy v ekosystému stepí, savan, prérií;	Rostliny Živočiškové	
Vody teplých krajin a jejich okolí		
Ví o ohrožení některých druhů lovem;	Živočiškové ve vodách teplých oblastí;	VMEGS
Polopouště a pouště		
Uvědomuje si limitující podmínku množství vody pro život v ekosystému;	Adaptace organismů pro život v podmínkách s nedostatkem vody;	
Tundry a polární oblasti		
Chápe vliv globálního oteplování na ekosystémy tunder a polárních oblastí;	Adaptace organismů pro život v tundrách a polárních oblastech;	
Moře a oceány		
Popíše potravní vztahy v moři, uvádí příklady potravních závislostí	Úloha fotosyntézy v ekosystému moří a oceánů; Příklady mořských organismů;	
OCHRANA ROZMANITOSTI PŘÍRODY		EV
Aktivně se podílí na ochraně přírody ve svém okolí;;	Rozmanité oblasti přírody na Zemi Rozmanitost naší přírody	VMEGS
STAVBA a ČINNOST TĚL ORGANISMU		
Zná základní projevy života;	Organismy jednobuněčné	
Chápe princip mnohobuněčnosti;	Organismy mnohobuněčné	
BUŇKA		
Umí požívat školní mikroskop;	Zkoumání buněk	
Zná základní části buněk a jejich význam;	Buněčné ústroje a jejich význam	
Chápe život buňky a princip rozmnožování buňky dělením;	Dělení buňky Život buněk	
Ví, jak působí viry na buňky;	Rozmanitost buněk	ČSP
JEDNOBUNĚČNÉ ORGANISMY		EV
Zná stavbu buňky bakterií a sinic; Chápe význam symbiotických bakterií. Ví, jaké nemoci způsobují choroboplodné bakterie;	Bakterie Sinice,jejich výživa, vlastnosti;	
Popíše stavbu jednobuněčné řasy;	Řasy jednobuněčné; Výživa řas;	
Zná význam kvasinek;	Kvasinky;	
Vysvětlí funkci ústrojků nálevníka;	Prvoci; Výživa prvoků	

MNOHOBUŇEČNÉ ORGANISMY		
Chápe, že mnohobuněčné organismy mají skupiny specializovaných buněk, které vykonávají určitou funkci v organismu;	Pletiva; Tkáně; Orgány rostlin a živočichů; Orgánové soustavy;	
Nižší rostliny a houby		
Vysvětlí stavbu těla mnohobuněčné řasy; Ví o znehodnocení potravin plísněmi; Popíše stavbu lišejníku a vysvětlí princip symbiózy řasy a houby;	Řasy mnohobuněčné Houby; Vývin vřecovýtusné houby; Lišejníky	EV
Vyšší rostliny		
Zná rozdíl v rozmnožování výtrusných a semenných rostlin;	Výtrusné rostliny Semenné rostliny	
Základní orgány těl semenných rostlin		
Popíše stavbu a funkce základních orgánů těl semenných rostlin; Rozlíší jednoděložné a dvouděložné rostliny podle vnějších znaků; Popíše fotosyntézu jako základní děj živé přírody; Uvádí příklady přizpůsobení rostlin vnějším podmínkám a změnám;	Vegetativní orgány rostlin; Kořen, stavba, typy kořenů, funkce; Stonk, typy stonků, jejich funkce; 1. laboratorní práce: Pozorování stavby kořenu a stonku rostlin; List, stavba listu, typy listů; Celistvost rostlinného těla; Příjem i pohyb vody; Fotosyntéza, dýchání rostlin;	EV ČSP
Rozmnožování rostlin		
Vysvětlí různé typy vegetativního rozmnožování rostlin, uvádí příklady; Zná stavbu květu, jeho části; Chápe princip pohlavního rozmnožování nahosemenných i krytosemenných rostlin; Zná typy květů, květenství, vznik pohlavních buněk;	Nepohlavní rozmnožování Pohlavní rozmnožování 2. laboratorní práce A: Pozorování listů a květů rostlin B: Pozorování listů bylin a dřevin	OSV ČSP
Bezobratlí živočichové		
Umí popsat stavbu a činnost těl bezobratlých živočichů; Chápe vývoj orgánů u jednotlivých skupin bezobratlých; Zařadí modelové příklady do systému;	Žahavci Ploštěnci Měkkýši Kroužkovci Členovci	ČSP
Živočichové a prostředí		EV

Přizpůsobení živočichů prostředí; Zná různé příklady ohrožení živočichů změnami prostředí vlivem lidské činnosti;	Vztahy živočicha k prostředí;	
---	-------------------------------	--

5.11.3 Tercie

Vzdělávací oblast	Člověk a příroda
Počet hodin	66
Učební texty	D. Kvasničková a kol.: Ekologický přírodopis pro ZŠ a nižší ročníky víceletých gymnázií, Fortuna Praha

5.11.3.1 Cílové zaměření předmětu v tercii

- uvědomění si, že člověk je součástí přírody a je na ní existenčně závislý;
- vážit si života a zdraví svého i ostatních lidí
- pochopení významu jednotlivých složek zdravého životního stylu a na základě toho organizování svého denního režimu;
- získání zodpovědnosti k ochraně svého zdraví;
- dbát o zdravé životní prostředí;
- pochopení významu vhodného životního i pracovního prostředí;
- aktivní pomoc při vytváření zdravého a podnětného pracovního prostředí;
- znalost orgánových soustav, jejich stavby, funkce a významu pro život člověka

Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
OBRATLOVCI		
Ovládá zařazení obratlovců do tříd; Uvádí příklady přizpůsobení tvaru těla podmínkám životního prostředí;	Taxonomie; Třídy obratlovců; Stavba těla obratlovců;	
Povrch těla		
Uvádí příklady pokryvu těla různých skupin obratlovců a vysvětlí přizpůsobení povrchu těla životnímu prostředí;	Kůže, kožní útvary;	
Tvar a pohyb těla		
Chápe přizpůsobení stavby kostry pohybu různých skupin obratlovců Zná princip svalové činnosti;;	Kostra; Vývoj kostry obratlovců od strunatců; Stavba pojivové tkáně Svalstvo	
Základní činnosti těla		
Zná základní živiny a ostatní látky; Rozumí funkci částí trávicí trubice; Chápe rozdíl v dýchání žábry a plícemi; Ví, co je tkáňový mok a míza; Ví, které funkce zajišťuje krev; Ví, co je stálé vnitřní prostředí a jak je zajišťováno;	Získávání energie z potravy Trávicí soustava Dýchací soustava Tělní tekutiny Oběhová soustava Vylučovací soustava	EV
Celistvost organismu		

<p>Ví, že organismus obratlovců je řízen hormony a nervovou soustavou;</p> <p>Ví, jak se vyvíjel mozek obratlovců;</p> <p>Popíše míšní reflex;</p> <p>Ví, jak vzniká podmíněný reflex;</p> <p>Chápe, jak dochází k přenosu informací z vnějšího prostředí smyslovými orgány;</p>	<p>Řídící soustavy</p> <p>a) soustava endokrinních žláz</p> <p>b) nervová soustava</p> <p>CNS, periferní nervy, vegetativní nervy; Funkce míchy, řídicí činnost mozku;</p> <p>Dostředivá dráha-CNS-odstředivá dráha;</p> <p>Smyslové orgány</p> <p>1. laboratorní práce</p> <p>:Mikroskopické pozorování tkání těl různých obratlovců;</p> <p>Var.A1: rybí šupina ,</p> <p>Var.A2: ptačí peří ,</p>	<p>ČSP</p>
<p>Rozmnožování obratlovců</p> <p>Vysvětlí princip pohlavního rozmnožování;</p> <p>Ví, co je pohlavní dvojtvárnost;</p> <p>Vysvětlí pojmy: Pohlavní buňka, spermie, vajíčko, oplození, zárodek, placenta;</p>	<p>Rozmnožovací soustavy a způsoby rozmnožování</p> <p>Vnější oplození u ryb a obojživelníků;</p> <p>Vnitřní oplození u plazů, ptáků a savců;</p> <p>Péče o potomstvo</p>	
<p>Chování obratlovců</p> <p>Popíše životní projevy známého živočicha;</p>	<p>Etologie, životní projevy obratlovců;</p>	<p>EV</p>
<p>Ochrana obratlovců</p> <p>Ví o zákonech a vyhláškách na ochranu volně žijících druhů;</p>	<p>Z. č. 114/1992 Sb., V. č. 385/1992 Sb.</p> <p>Mezinárodní unie ochrany přírody (IUCN)</p> <p>Světová nadace pro ochranu divokých zvířat (WWF)</p>	<p>EV</p>
<p>ČLOVĚK</p>		
<p>Vztahy člověka k ostatním živočichům</p> <p>Vysvětlí, kolik má člověk společných znaků s lidoppy;</p>	<p>Biologická a společenská podstata člověka;</p>	<p>EV</p>
<p>Lidské tělo</p>		
<p>Ví, proč má každý znát své tělo;</p>	<p>Anatomie; Fyziologie; Vnější stavba lidského těla;</p>	<p>OSV</p>
<p>Povrch lidského těla</p> <p>Ví, že kůže je orgán, zajišťující více funkcí; Má správné hygienické návyky; Dovede poskytnout první pomoc při poranění kůže, popáleninách, poleptání;</p>	<p><u>Kůže</u>, deriváty kůže;</p> <p>Stavba kůže – orgány umístěné ve škáře;</p> <p>Funkce kůže</p> <p>Hygiena, poškození kůže;</p>	

<p>Tvar a pohyb těla u člověka</p> <p>Chápe vývoj lidské kostry, zná její části; Zná kosti osově kostry i kosti končetin;</p> <p>Zná stavbu kosti, spojení kostí;</p> <p>Zná vnitřní stavbu kosterního a hladkého svalstva, hlavní skupiny kosterních svalů;</p>	<p><u>Lidská kostra</u>: Hlavní části kostry; Stavba kostry;</p> <p>Osová kostra (lebka, hrudník, páteř);</p> <p>Kostra končetin;</p> <p>Svalstvo;</p> <p>Svaly hlavy, trupu, končetin;</p> <p>2. laboratorní práce</p> <p>První pomoc při zlomeninách, vykloubení</p>	<p>ČSP</p>
<p>Základní životní funkce lidského těla</p> <p>Ví, jaké je vnitřní prostředí tkání, co je fyziologický roztok; Zná základní funkce buňky a ví, jak probíhají;</p> <p>Zná složení trávicí soustavy, popíše funkce jednotlivých orgánů; Chápe, co je buněčný metabolismus; Chápe funkci jater; Zná složení zdravé potravy;</p> <p>Vysvětlí mechanismus přenosu kyslíku do krve a zpětné vyloučení oxidu uhličitého;</p> <p>Zná škodlivé vlivy kouření; Dovede poskytnout první pomoc při zástavě dechu;</p> <p>Zná základní funkce krve; Popíše složení krve, funkci krevních tělísek. Ví, co jsou krevní skupiny;</p> <p>Vysvětlí, co je plicní oběh, tělní oběh;</p> <p>Zná nejčastější příčiny nemocí cévního ústrojí i srdečních a mozkových příhod;</p> <p>Zná funkci mízní soustavy, mízních uzlin;</p> <p>Ví, které soustavy se podílí na odstraňování odpadních látek z těla;</p> <p>Uvědomuje si důležitost správné životosprávy a životního stylu;</p> <p>Zná žlázy s vnitřním vyměšováním, základní hormony a jejich hlavní význam;</p> <p>Vysvětlí rozhodující význam nervové soustavy pro řízení lidského těla; Zná stavbu nervové buňky; Popíše šíření nervového vzruchu, reflexní oblouk;</p> <p>Zná části mozku, ví které činnosti jsou jimi řízeny, které podněty zpracovávány;</p> <p>Ví, že smysly poskytují informace z vnějšího prostředí i z prostředí těla;</p>	<p>Stálost vnitřního prostředí, osmotický tlak;</p> <p>Základní funkce trávicí, dýchací, oběhové, vylučovací soustavy; Činnost buněk;</p> <p>Využívání potravy</p> <p>Stavba a funkce orgánů trávicí soustavy (zuby – ústní dutina, žaludek, dvanáctník, tenké střevo, tlusté střevo, konečník)</p> <p><u>Dýchání</u></p> <p>Zevní dýchání, vnitřní dýchání;</p> <p>Dýchací soustava – stavba, funkce;</p> <p>Hygiena dýchací soustavy, kuřáctví;</p> <p>3. laboratorní práce</p> <p>A: Projevy dýchání a změny při námaze;</p> <p>B: První pomoc při zástavě dechu</p> <p>Rozvádění látek po těle</p> <p>Krev, složení krve, červené krvinky, bílé krvinky, krevní destičky;</p> <p>Srdce, činnost srdce,</p> <p>Krevní oběh, činnost tepen, žil; Funkce vlásečnic;</p> <p>Poškození a ohrožení oběhové soustavy;</p> <p>4. laboratorní práce</p> <p>A: Složení krve, krevní obraz</p> <p>B: První pomoc při krvácení žil a tepen</p> <p>Mízní soustava a její funkce</p> <p>Vylučování</p> <p>Ledviny, stavba a funkce ledvin;</p> <p>Mechanismus tvorby definitivní moči;</p> <p>Hygiena vylučovací soustavy</p>	<p>ČSP</p> <p>ČSP</p>

<p>Popíše přenos zvukových vln do vnitřního ucha a mozku; Ví, co škodí sluchu;</p> <p>Popíše přenos vnímaného obrazu do mozku; Ví, co škodí zraku;</p> <p>Popíše vznik podmíněného reflexu učením;</p> <p>Chápe význam řeči ve vývoji mozku;</p>	<p>Řízení lidského těla</p> <p>a) Hormony</p> <p>Přehled žláz s vnitřním vyměšováním;</p> <p>b) Nervové řízení</p> <p>Nervová buňka, přenos vzruchu mezi nervovými buňkami. Mícha, útrobní a obvodové nervstvo;</p> <p>Mozek, stavba mozku, funkce základních částí Aktivita mozku, centra pro zpracování podnětů v mozkové kůře, činnost mozku, ochrana mozku;</p> <p>Smyslové vnímání</p> <p>Hmat, hmatová tělíska; Chuť, chuťové buňky; Čich, čichové buňky.</p> <p>Sluch; zevní ucho, střední ucho, vnitřní ucho. Sluchové buňky, vnímání polohy. Hygiena sluchu;</p> <p>Zrak, stavba oka</p> <p>Hygiena zraku</p> <p>Vyšší nervová činnost; Podmíněný reflex; Učení; Řeč; Abstraktní myšlení;</p> <p>5. laboratorní práce</p> <p>A: Zjišťování činnosti smyslových orgánů;</p> <p>B: Předlékařská první pomoc při šoku, stabilizovaná poloha</p>	<p>ČSP</p>
<p>Rozmnožování člověka</p>		
<p>Ví, co je spermie, co je vajíčko; Ví, že žena otěhotní pohlavním stykem; Ví, jaká jsou nebezpečí předčasněho pohlavního styku;</p>	<p>Pohlavní dvojtvárnost člověka, primární a sekundární pohlavní znaky; Pohlavní buňky;</p> <p>Pohlavní styk,</p>	<p>OSV</p>
<p>Vývin nového jedince</p>		
<p>Umí vysvětlit vznik a nitroděložní vývoj nového jedince až po narození;</p>	<p>Oplození, vznik zárodku, vývoj plodu;</p> <p>Nitroděložní vývin člověka, porod;</p>	
<p>Ví, co jsou dominantní a recesivní vloh;</p>	<p>Dědičnost u člověka</p>	
<p>Průběh lidského života</p>		
<p>Popíše vývoj člověka od narození; Vysvětlí, proč je u člověka dlouhé období dospívání; Ví, k jakým změnám dochází v pubertě;</p>	<p>Novorozenec, kojeneček, batole, předškolní období, mladší školní věk, puberta, mladistvá dospělost, plná dospělost, střední věk, stáří, vysoké stáří;</p>	<p>OSV</p>
<p>Zdraví a nemoc</p>		

Ví, co je zdravý životní styl, jaké jsou důsledky nesprávného způsobu života a vlivu nepříznivého životního prostředí;	Nemoci a jejich původci; Poškození zdraví alkoholem, kouřením a užíváním drog;	
Lidská populace		EV
Zná problémy, které přináší populační růst	Křivka růstu lidské populace	VMEGS
Člověk a jeho životní prostředí		EV
Uvědomuje si svou odpovědnost za jednání v prostředí i vůči ostatním lidem;		

5.11.4 Kvarta

Vzdělávací oblast	Člověk a příroda
Počet hodin	66
Učební texty	Danuše Kvasničková, Ekologický přírodopis pro 9. ročník ZŠ a nižší ročníky víceletých gymnázií, nakl. Fortuna Praha 1998

5.11.4.1 Cílové zaměření předmětu v kvartě

- pochopení postupného rozvíjení poznání a jeho významu
- pochopení vzniku vesmíru, Země, základních podmínek života, základních přírodních principů a zákonů;
- uvědomění si základu koloběhu látek v přírodě v nerostech a horninách;
- pozorování přírodnin, odlišení nerostů a hornin podle charakteristických znaků;
- rozlišování charakteristických znaků hornin a jejich zařazování do základních skupin i bližší určování podle klíče;
- poznávání a určování místních a regionálních hornin;;
- rozlišování zvláštních vlastností a znaků minerálů, určování významných nerostů z místa a regionu; využívání osvojených poznatků a dovedností v praxi, např. vlastností půd, vyplývajících z charakteristiky matečných hornin

Dílicí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Chápe uspořádání lidského těla jako biologický základ, podobný ostatním organismům;	Biologický základ člověka Buněčný základ těla, orgánové soustavy, rozmnožování, způsob získávání potravy (člověka);	
ZKOUMÁNÍ PŘÍRODY		
Myšlení a způsob života lidí		
Chápe, že člověk se od ostatních živočichů odlišuje svým rozumem a složitým společenským životem;	Vyšší nervová činnost; Lidská řeč, pojmy, představy – myšlení; Cítění, vnímání, získávání zkušeností;	OSV EV
Postupné rozvíjení poznání a jeho význam		
Ví, že člověk si uvědomuje příčiny různých přírodních jevů a předvídá následky svých činností v prostředí;	Vědecká teorie; Vytváření hypotéz; Zkoumání a ověřování pokusy; Objevování přírodních zákonitostí;	VMEGS
VESMÍR - ZEMĚ - PODMÍNKY ŽIVOTA		
Země ve vesmíru		

<p>Ví, že slunce je hvězda, z níž se uvolňuje obrovské množství energie ve formě slunečního záření, které je základním zdrojem energie pro život na Zemi;</p>	<p>Sluneční soustava; Slunce a jeho planety; Střídání ročních období a střídání dne a noci; Sluneční spektrum;</p>	
<p>Stavba Země</p> <p>Ví jaké jsou zóny ve vnitřní stavbě Země; Charakterizuje základní zemské sféry Ví, že zemské ekosystémy tvoří biosféru;</p>		EV
<p>Zemská kůra</p> <p>Ví, že zemská kůra je tvořena horninami, složenými z nerostů;</p> <p>Ví, že vnitřní uspořádání nerostů podmiňuje jejich vnější tvar, i vlastnosti;</p> <p>Určí podle fyzikálních vlastností nerosty z blízkého okolí;</p> <p>Rozlišuje vnitřní a vnější geologické děje, zná důsledky jejich činnosti; Zná modelové příklady hlubinných a výlevných vyvřelin;</p> <p>Zná významné a těžené nerosty v regionu;</p> <p>Popíše vznik usazených hornin;</p> <p>Zná sedimenty organického původu;</p> <p>Vysvětlí vznik přeměněných hornin;</p> <p>Popíše horninový cyklus;</p>	<p>Nerosty čili minerály</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tvary nerostů; <p>Krystalové soustavy; základní rozdělení;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vlastnosti nerostů <p>Stupnice tvrdosti , štěpnost, lom, optické vlastnosti;</p> <p>Vnitřní geologické děje a vznik hornin</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyvřelé horniny - výlevné horniny - nerosty rudných žil <p>Vnější geologické děje a vznik usazených hornin;</p> <p>Organogenní horniny; Přeměny hornin Horninový cyklus</p> <p>1. laboratorní práce: Určování nerostů</p>	<p>ČSP</p> <p>ČSP</p>
<p>Vznik a vývoj litosféry</p> <p>Ví, že kontinenty se pohybují vlivem vnitřní energie Země. Ví, jak působí zemská přitažlivost a eroze na tvarování povrchu;</p>	<p>Pohyb litosférických desek;</p> <p>Vnitřní geologické děje (horotvorná činnost, sopečná činnost); Vnější geologické děje (eroze, gravitace);</p>	
<p>Hydrosféra</p>		
<p>Zná rozložení vody na Zemi a uvědomuje si nutnost její ochrany;</p>	<p>Rozložení vody na Zemi; Oběh vody na Zemi; Podzemní voda; Ochrana vody;</p>	<p>EV</p> <p>VMEGS</p>
<p>Atmosféra</p> <p>Uvědomuje si úlohu organismů na rovno-váze složení vzduchu. Zná nebezpečí zvyšování skleníkového efektu, úbytku ozonu;</p>	<p>Vrstvy atmosféry Složení vzduchu v troposféře, jeho rovnováha; Tvorba skleníkových plynů; Stratosférický ozon;</p>	<p>EV</p> <p>VMEGS</p>
<p>Pedosféra</p>		

<p>Zná zásadní vliv složení mateřské horniny na vlastnosti půdy; Ví, co je humus, jak se tvoří; Ví co je půdní eroze, jak k ní dochází;</p>	<p>Matečná hornina; Půdotvorní činitelé; Tvorba humusu; Půdní profil; Půdní typy; Eroze půdy, Ochrana půdy;</p>	<p>EV</p> <p>ČSP</p>
<p>VÝVOJ ZEMĚ, ŽIVOTA a ČLOĚKA</p>		
<p>Od vzniku Země k nejstarším formám života</p>		
<p>Vysvětlí teorii o vzniku Země; Ví, jak se nazývají časové úseky, stanovené podle význačných změn v přírodě; Zná organizaci buňky prvojaderných organismů, jaderných organismů; Vysvětlí princip mnohobuněčnosti;</p>	<p>Vznik Země; Geologické éry, periody; Zemská kůra; Hydrosféra; Prvotní atmosféra;</p> <p>Vznik organických sloučenin; Koacerváty; První buňky; Fotosyntéza; Prokaryota; Eukaryota; Mnohobuněčné organismy;</p>	<p>EV</p>
<p>Prvohory</p>		
<p>Zná trilobity, vúdčí zkameněliny prvohor; Popíše přízpusobenění plazů životu na souši; Ví, jak vzniklo černé uhlí.</p>	<p>Rozvoj života v prvohorních mořích; Vznik obratlovců, paryby, ryby, obojživelníci a plazi. Přečhod života na souš. Kapraďorosty, nahosemenné rostliny;</p>	
<p>Druhohory</p>		
<p>Zná amonity, vúdčí zkameněliny druhohor; Zná teorii o příčině vyhynutí dinosaurů</p>	<p>Vývoj krytosemenných rostlin; Věk ještěřů; Ptáci; První savci;</p>	
<p>Třetihory</p>		
<p>Ví, že v třetihorách se rozvíjeli savci až k prvním předchůdcům člověka;</p>	<p>Horotvorné procesy (alpínské vrásnění); Rozvoj savců, krytosemenných rostlin;</p>	
<p>Čtvrtohory</p>		
<p>Popíše vývojové fáze člověka podle sou-časné teorie; Vysvětlí, jak se vyvíjel mozek člověka;</p>	<p>Přímí předchůdci člověka; Vývoj hominidů; Klimatické změny v přírodě; Pravěké umění; První zemědělci;</p>	<p>OSV</p>
<p>Vývojová teorie</p>		
<p>Vysvětlí, jak se přírodním výběrem upevňují výhodné dědičné znaky organismů;</p>	<p>Vývoj druhů; Evoluční Darwinova teorie; Přírodní výběr, proměnlivost organismů;</p>	
<p>Doklady vývojové teorie</p>		
<p>Uvádí příklady důkazů vývojové teorie; Ví, že vyhynulé druhy zanikají natrvalo; Aktivně chrání přírodu;</p>	<p>Paleontologie, Fossilní doklady vývoje; Rozšíření organismů na Zemi;</p> <p>Nenahraditelnost vyhynulých organismů;</p> <p>Ochrana druhů, ohrožených vyhynutím;</p>	<p>EV</p> <p>ČSP</p>
<p>SOUČASNÁ BIOSFÉRA</p>		

Rozmanitost organismů		
Umí charakterizovat daný ekosystém a vztahy v něm, odhadovat počet druhů;	Skupiny organismů; Odhad počtu druhů;	
Organismy a prostředí		
Chápe, co jsou podmínky optimální, nepříznivé, nevhodné. Na modelovém příkladu(prales, akvárium) vysvětlí, co je biologická rovnováha.	Existence organismů v podmínkách neživého a živého prostředí; Ekologická přizpůsobivost; Limitující podmínky; Biologická rovnováha;	EV
Rozmanitost ekosystémů		
Ví, že charakter ekosystému na souši závisí na vegetačním pásu a vegetačním stupni;	Vegetační pásy; Vegetační stupně; Příklady ekosystémů;	OSV VMEGS
NAŠE PŘÍRODA		
Rozmanitost podmínek života v naší přírodě		
Popíše vývoj krajiny na území ČR od starohor; Na příkladech uvádí vliv člověka na tvorbu krajiny od počátku osídlení území ČR;	Vývoj krajiny a přírody na území ČR v geologických érách a periodách; Původní přirozené ekosystémy; Vliv hospodaření člověkem na tvorbu krajiny 3. laboratorní práce : Určování rostlin a živočichů z okolí;	ČSP
Rozmanitost ekosystémů v naší přírodě		
Zná významné původní ekosystémy na našem území, podmínky jejich zachování a typické organismy těchto oblastí;	Typy přirozených ekosystémů naší přírody; Ekosystémy udržované uměle člověkem; Venkovská kulturní krajina; Městské ekosystémy;	
Ochrana naší přírody		
Zná základní ustanovení zákona o ochraně přírody. Zná nejvýznamnější chráněné organismy i památné stromy v regionu;	Zákon č. 114/1992 Sb. Obecná ochrana přírody; Zvláštní ochrana přírody;	VMEGS

5.12 Zeměpis

5.12.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět zeměpis je součástí vzdělávací oblasti Člověk a příroda s přesahem do vzdělávací oblasti Člověk a společnost. Realizuje se obsah vzdělávacího oboru Zeměpis RVP ZV. Integruje tématické okruhy průřezových témat Environmentální výchova, Multikulturní výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech a Mediální výchova. v rámci mezipředmětových vztahů spolupracuje zeměpis s dějepisem, základy společenských věd, biologií a chemií.

5.12.2 Časové vymezení předmětu

Ročník	Prima	Sekunda	Tercie	Kvarta
Hodin v týdnu	2	2	2	2

Cílem předmětu zeměpis je získání takových vědomostí a dovedností, která odpovídají vzdělávacímu obsahu a jsou v plném souladu s výstupy pro jednotlivá témata oboru Zeměpis. Od ostatních předmětů se zeměpis liší tím, že obsahuje informace jak přírodovědného, tak i společenského charakteru. Výuka zeměpisu probíhá v učebně zeměpisu, multimediální učebně nebo z organizačních důvodů i v jiných, zejména kmenových učebnách.

Žáci gymnázia získávají poznatky z fyzického, socioekonomického i regionálního zeměpisu, také se zabývají ekologií, ochranou a tvorbou krajiny, globálními problémy lidstva, politickou mapou světa a mezinárodními organizacemi, ochranou člověka za mimořádných událostí (OČMU)- rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí. Klade se důraz na řešení aktuálních problémů politických, hospodářských, sociologických a ekologických.

Žák je veden tomu aby zejména

- chápal, že k pochopení látky je třeba dostatečné množství znalostí,
- dokázal plně využívat základních geografických vyjadřovacích prostředků-map, mapových náčrtů, fotografií atp.
- chápal historické, politické i geografické podmínky pro život v různých lokalitách.
- chránil přírodu a životní prostředí, kulturní a historické tradice, znal rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí.
- orientoval se ve všech ostatních zdrojích informací,kriticky informace zpracovával.

5.12.3 Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Učitel:

- podává žákům výklad zeměpisné látky a vede žáky k zápisu konkrétních zeměpisných informací
- ke konci hodiny ověřuje získané poznatky žáky
- nabízí žákům širší informace na základě geografických materiálů (mapy, tabulky, grafy, statistiky, obrázky, filmy,...)
- vede žáka k využívání učebních pomůcek (atlas, mapa, glóbus) pro získávání a ověřování informací
- zadává žákům témata ke zpracování či úkoly v podobě zajímavostí nebo aktualit v rámci celé výuky nabízí žákům odbornou i populárně naučnou literaturu

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- předkládá žákům problémová témata v rámci konkrétního učiva, žáci jsou vedeni k diskusím, k řešení některých zeměpisných otázek, k vytváření alternativ řešení v rámci exkurzí, výletů a vycházek do okolí jsou žáci vedeni k užívání teoretických poznatků v praxi, jejich získané poznatky jsou konfrontovány se skutečností a upevňovány

Kompetence komunikativní

Učitel:

- pracuje s žáky ve skupinách, kde společně komunikují a spolupracují během řešení úkolů
- zadává vytváření projektů, kdy každý žák uplatňuje své vědomosti a schopnosti
- hodnotí žákův projev a vystupování v rámci zkoušení, diskusí nebo příspěvků v podobě referátu, zajímavosti či aktuality, také při práci s mapou a odbornou literaturou

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- zadáváním problémových úkolů nebo projektů učí žáka samostatnosti i spolupráci při jejich řešení vede diskusi a tím se žák učí komunikaci, vystupování, řešení problémových situací, výběru a třídění poznatků

Kompetence občanské

Učitel:

- organizuje exkurze (např. návštěvu hvězdárny, hydrometeorologické stanice, čistírny odpadních vod)
- organizuje přednášky (např. na téma globální problémy lidstva, ekologie, ochrana přírody)

Kompetence pracovní

Učitel:

- podporuje žáky v dovednosti využívat zeměpisné pomůcky (glóbus, atlas, turistická mapa) a odbornou literaturu (encyklopedie, statistické ročenky,...)
- kladně hodnotí systematickou, pečlivou práci a aktivitu žáků v hodině i přípravu žáků na hodinu zeměpisu.
- důsledným přístupem, jasnými požadavky a systematickou kontrolou jejich plnění vede žáky k zodpovědnosti a vytváří v nich pracovní i studijní návyky.

5.12.4 Prima

TÉMA	VÝSTUP Žák:	UČIVO	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky
Přírodní prostředí Země	zhodnotí postavení Země ve vesmíru a srovnává podstatné vlastnosti Země s ostatními tělesy sluneční soustavy prokáže na konkrétních případech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí i organismů rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu porovnává působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a její vliv na přírodu a lidskou společnost	Země jako vesmírné těleso Tvar a pohyby Země Krajinná sféra Fyzickogeografická sféra a její jednotlivé složky Tvary zemského povrchu Atmosféra Podnebí, podnebné pásy Hydrosféra Pedosféra Biosféra Přírodní oblasti (biomy)	Biologie(geologie) EV Základní podmínky života Fyzika
Geografické informace, zdroje	organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat	Mapa a glóbus Měřítka mapy	Matematika Informatika

dat, kartografie a topografie	<p>z dostupných kartografických produktů, z grafů, statistických a dalších zdrojů</p> <p>používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii</p> <p>přiměřeně hodnotí geografické objekty, jevy a procesy v krajinné sféře</p> <p>rozeznává hranice mezi podstatnými prostorovými složkami v krajině</p> <p>orientuje se na mapě, získává potřebné informace z tématických map</p> <p>pomocí mapy se orientuje v terénu</p>	<p>Druhy a typy map</p> <p>Mapové značky</p> <p>Určování polohy</p> <p>Geografické informace kolem nás</p>	<p>Fyzika</p> <p>MV- Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</p> <p>OSV- Kooperace a komunikace (vycházka do okolí, orientace v místní krajině)</p>
Regionální geografie světadílů a oceánů	<ul style="list-style-type: none"> • posoudí význam a využití světového oceánu • pomocí mapy určí polohu Afriky, Arktidy, Antarktidy a Austrálie a souvislosti s danými oceány a světadíly • analyzuje povrch a podnebí, stanoví přírodní celky a popíše typickou flóru a faunu geobiomů • provede regionalizaci z hlediska přírodních i společenských poměrů • porovná a vyhodnotí dané regiony z hlediska přírodních podmínek, nerostných surovin, obyvatel, náboženství, ekonomické vyspělosti a orientace některých států • zdůvodní problémové oblasti 	<ul style="list-style-type: none"> • Světový oceán • Polární oblasti • Afrika – poloha přírodní podmínky <p>obyvatelstvo</p> <p>oblasti Afriky</p> <ul style="list-style-type: none"> • Austrálie a Oceánie 	<p>EV - Ekosystémy</p> <p>MV- Kulturní diference, Etnický původ, Multikulturalita</p> <p>MKV- Kulturní diference</p> <p>Dějepis- zámořské objevy, kolonialismus</p>

5.12.5 Sekunda

TÉMA	VÝSTUP Žák:	UČIVO	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky
Regionální geografie světadílů a oceánů	<ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů světa • lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferijní zóny • porovná a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států • zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají nebo mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich 	<ul style="list-style-type: none"> • Světadíly a charakteristika jejich přírodních, společenských a hospodářských poměrů • Jádrové a periferijní oblasti světa a makroregionů • Severní Amerika • Jižní Amerika • Asie • Západní Evropa • Severní Evropa • Jižní Evropa • Evropská unie 	<p>EV</p> <p>Ekosystémy</p> <p>Lidské aktivity a problémy životního prostředí</p> <p>MKV</p> <p>Kulturní diference</p> <p>(národnost, jazyk, rasy, náboženství)</p> <p>VMEGS</p> <p>Objevujeme Evropu a svět</p> <p>Evropská civilizace</p> <p>Evropská unie</p> <p>D- Starověké říše</p>

5.12.6 Tercie

TÉMA	VÝSTUP Žák:	UČIVO	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky
Regionální geografie Střední Evropy	<ul style="list-style-type: none"> · zhodnotí polohu, přírodní a sociální poměry regionu střední Evropa · lokalizuje hlavní rozvojová jádra a periferie střední Evropy 	<ul style="list-style-type: none"> · Přírodní podmínky · Sociální prostředí <p>Jihovýchodní Evropa Východní Evropa Rusko Střední Evropa</p> <ul style="list-style-type: none"> · Německo · Rakousko · Švýcarsko · Lichtenštejnsko · Polsko · Slovensko · Maďarsko · Slovinsko 	<p>D, SV</p> <p>Multikulturní výchova</p> <p>okruh Základní problémy sociokulturních rozdílů</p> <p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</p> <p>okruh Žijeme v Evropě</p>
Společenské a hospodářské prostředí	<p>posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace, její rozložení, strukturu, pohyby a dynamiku růstů a pohybů</p> <p>zhodnotí na vybraných příkladech mozaiku multikulturního světa</p> <p>posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla</p> <p>pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel</p> <p>zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství</p> <p>lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje</p> <p>porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit</p> <p>porovnává státy světa a zájmové integrace států na základě podobných a odlišných znaků</p> <p>lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech</p>	<p>Obyvatelstvo</p> <p>charakteristiky</p> <p>struktura</p> <p>prostorové aspekty</p> <p>pohyb obyvatelstva</p> <p>Sídla</p> <p>typy</p> <p>funkce</p> <p>Kulturní oblasti</p> <p>Hospodářství světa</p> <p>jádrové a periferijní oblasti</p> <p>sektory ekonomiky</p> <p>základní charakteristiky jednotlivých odvětví</p> <p>Prostorové aspekty hospodářství</p> <p>Politická mapa světa</p> <p>Hospodářské dělení světa</p> <p>Ekonomické a politické integrace</p> <p>Problémové oblasti světa</p>	<p>VDO</p> <p>Občan, občanská společnost a stát</p> <p>MKV</p> <p>Kulturní diferenciacie</p> <p>Multikulturalita</p> <p>Etnický původ</p> <p>EV</p> <p>Lidské aktivity a problémy životního prostředí</p> <p>M</p> <p>IVT</p>
Krajina, příroda a životní prostředí	<p>porovná různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních případech specifické znaky a funkce krajiny</p> <p>uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků,</p>	<p>Typy krajín</p> <p>Funkce krajín</p> <p>Přírodní a kulturní krajina</p> <p>Životní prostředí</p> <p>Přírodní a civilizační rizika</p>	<p>EV</p> <p>Lidské aktivity a problémy životního prostředí</p> <p>VMEGS</p> <p>Evropa a svět nás zajímá</p>

	<p>prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů)</p> <p>uvádí na konkrétních příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí</p>	Trvale udržitelný rozvoj	
--	---	--------------------------	--

5.12.7 Kvarta

TÉMA	VÝSTUP Žák:	UČIVO	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky
Česká republika	<p>určí postavení naší země v Evropě</p> <p>hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál v evropském a světovém kontextu</p> <p>lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferijní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit</p> <p>hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu, možnosti dalšího rozvoje, přiměřeně analyzuje vazby místního regionu k vyšším územním celkům</p> <p>vymezí a lokalizuje místní oblast (region) a popíše jeho využití z hlediska přírodního i hospodářského</p>	<p>Poloha ČR</p> <p>Přírodní poměry ČR</p> <p>povrch a geomorfologické členění</p> <p>podnebí</p> <p>vodstvo, půdy, rostlinstvo a živočišstvo</p> <p>ochrana přírody a životní prostředí</p> <p>Obyvatelstvo a sídla ČR</p> <p>Přírodní zdroje a hospodářství ČR</p> <p>Hospodářství průmysl zemědělství doprava a spoje</p> <p>služby, rekreace a cestovní ruch</p> <p>zahraniční obchod</p> <p>Kraje ČR</p> <p>Místní region</p>	<p>VMEGS</p> <p>Objevujeme Evropu a svět</p> <p>Jsme Evropané</p> <p>EV</p> <p>Lidské aktivity a problémy životního prostředí</p> <p>Vztah člověka k prostředí</p> <p>D - územní vývoj</p> <p>IVT</p> <p>CH - chemický průmysl v ČR</p> <p>OV – Přírodní a kulturní bohatství</p>

5.13 Hudební výchova

5.13.1 Charakteristika vyučovacího předmětu:

5.13.1.1 Obsahové vymezení:

Vyučovací předmět **hudební výchova** vychází ze vzdělávacího oboru Hudební výchova (RVP ZV) a Hudebního oboru (RVP GV), které jsou součástí vzdělávací oblasti Umění a kultura.

Vzdělávací cíle školního vzdělávacího plánu předmětu hudební výchova vycházejí z tradiční české hudebnosti, kterou kompetentním způsobem rozvíjejí v kontextu současného evropského kulturního prostoru. Předmět podněcuje, rozvíjí a kultivuje přirozenou potřebu setkávání s hudbou, obohacuje estetické vnímání a prožívání světa. v souladu s přirozeným fyziologickým, emocionálním a rozumovým rozvojem žáků směřuje zvláště k tomu, aby žáci kultivovali svůj vkus a rozvíjeli své hudební schopnosti, cítění a tvořivost.

Při výuce klademe důraz na upevňování a prohlubování hudebních schopností, pěvecké techniky, schopností sluchové analýzy, základní orientace v rytmicko-melodických strukturách, rozlišování slohotvorných znaků hudby jednotlivých období, vnímání souvislostí a přesahů mezi jednotlivými uměleckými obory a diferencované vnímání hudebních a mimohudebních obsahů v proudu znějící hudby.

5.13.1.2 Časové a organizační vymezení:

hudební výchova se vyučuje od 1. pololetí primy do konce kvarty

hodinové týdenní dotace:

ročník	dotace
prima	2 hodiny
sekunda	1 hodina
tercie	1 hodina
kvarta	1 hodina

5.13.2 Prima

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> * využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách * realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností písně a skladby různých stylů a žánrů * upevňuje správné návyky při zpěvu i mluvním projevu v běžném životě * zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně * dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého, rozezná druh slyšeného zpěvního hlasu * na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností 	<ul style="list-style-type: none"> * čtení not a notového písma * dynamika, tempo, výraz * notový zápis jako opora při realizaci písně * rytmické hodnoty not a pomlky, druhy taktů 3 hodiny zápis slyšeného rytmu * hlasové ústrojí, hlasová hygiena 1 hodina zápis slyšeného rytmu * hlasové ústrojí hygiena * správné dýchání, pěvecká výslovnost, rozpoznání hlasu 	<ul style="list-style-type: none"> * OSV – rozvoj schopností poznávání (cvičení smyslového vnímání) * OSV – mezilidské vztahy (empatie, respektování druhého) * OSV – komunikace (řeč zvuků a těla, cvičení naslouchání) * OSV – psychohygiena * OSV – kooperace (zpěv ve skupině) * VDO – občanská společnost a škola (otevřené partnerství, demokratická atmosféra) * MKV – lidské vztahy (tolerance, empatie, umět se vžít do role druhého) * EMV – lidské aktivity a problémy životního prostředí (nadměrná hluchost)

<p>vytváří a volí jednoduché doprovody</p> <p>* zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě</p>	<p>* sluchové ústrojí, hygiena sluchu</p> <p>* intervaly, sluchová analýza, intonace</p> <p>* akordy, dur a moll, sluchová analýza</p> <p>* hudba a pohyb – pohybové vyjádření hudby</p> <p>* zpěv, hlasová výchova</p>	<p>* MV – fungování a vliv médií ve společnosti (hudba v médiích)</p>
---	---	---

5.13.3 Sekunda

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>* využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách</p> <p>* realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností písně a skladby různých stylů a žánrů</p> <p>* upevňuje správné návyky při zpěvu i mluvním projevu v běžném životě</p> <p>* zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně</p> <p>* dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého</p> <p>* na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností vytváří a volí jednoduché doprovody</p> <p>* orientuje se v proudu znějící hudby</p> <p>* vnímá užité hudebně výrazové prostředky, chápe jejich význam v hudbě</p> <p>* analyzuje sluchově charakteristiku tónu různých hudebních nástrojů</p>	<p>* hudební nástroje, jejich druhy</p> <p>* symfonický orchestr, osobnost dirigenta, komorní hudba</p> <p>* záznam hudby, partitura</p> <p>* skupiny hudebních nástrojů (strunné drnkací a smyčcové, dechové dřevěné a žesťové, bicí, klávesové)</p> <p>* interpretace znějící hudby (slovní charakteristika, vlastní úsudek)</p> <p>* orientace v hudebním prostoru (zvukomalba)</p> <p>* hra na hudební nástroje (Orffův instrumentář)</p>	<p>* OSV – rozvoj schopností poznávání (cvičení smyslového vnímání)</p> <p>* OSV – mezilidské vztahy (empatie, respektování druhého)</p> <p>* OSV – komunikace (řeč zvuků a těla, cvičení naslouchání)</p> <p>* OSV – psychohygiena</p> <p>* OSV – kooperace (zpěv ve skupině)</p> <p>* VDO – občanská společnost a škola (otevřené partnerství, demokratická atmosféra)</p> <p>* VMEGS – Evropa a svět nás zajímá (hudební nástroje různých etnik)</p> <p>* MKV – kulturní diference (zvláštnosti různých etnik)</p>

5.13.4 Tercie

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>* realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností písně a skladby různých stylů a žánrů</p> <p>* zpívá dle svých dispozic v jednohlase i vícehlase</p> <p>* upevňuje správné návyky při zpěvu i mluvním projevu v běžném životě</p> <p>* zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně</p> <p>* dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého,</p> <p>* orientuje se v proudu znějící hudby</p> <p>* přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky uspořádanému celku</p> <p>* zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období</p>	<p>* hudba v nejstarších dobách</p> <p>* starověké civilizace a jejich hudba, hudba některých mimoevropských kultur (Indie, Čína, Afrika)</p> <p>* středověká hudba, duchovní a světská, rytířská kultura</p> <p>* renesanční vícehlas, notace</p> <p>* barokní hudba a skladatelské osobnosti</p> <p>* orientace ve skladbě a jejich výrazových prostředcích</p> <p>* hudební dílo a jeho autor (doba vzniku, život skladatele, stylová provázanost)</p> <p>* slovní charakteristika hudebního díla, vlastní úsudek</p>	<p>* OSV – rozvoj schopností poznávání (cvičení smyslového vnímání)</p> <p>* OSV – komunikace, (cvičení naslouchání)</p> <p>* OSV – psychohygiena</p> <p>* VMEGS – jsme Evropané (evropské hudební umění)</p> <p>* MKV – etnický původ (hudba mimoevropských etnik)</p> <p>* MKV – kulturní diference (respektování)</p>

* porovnává slyšenou hudbu z hlediska její slohové příslušnosti s dalšími skladbami	* sluchová analýza hudebních stylů	zvláštností různých etnik)
---	------------------------------------	----------------------------

5.13.5 Kvarta

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> * realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností písně a skladby různých stylů a žánrů, * zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně 	<ul style="list-style-type: none"> * hudba v klasicismu, skladatelské osobnosti * hudba v období romantismu * fáze romantismu 	<ul style="list-style-type: none"> * OSV – rozvoj schopností poznávání (cvičení smyslového vnímání) * OSV – komunikace (cvičení naslouchání) * OSV – psychohygiena
<ul style="list-style-type: none"> * dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého, * orientuje se v proudu znějící hudby * přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky uspořádanému celku * zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období * porovnává slyšenou hudbu z hlediska její slohové příslušnosti s dalšími skladbami * vytváří si vlastní soudy a hudební preference 	<ul style="list-style-type: none"> * hudba raného romantismu ve světové hudbě, skladatelské osobnosti období * hudba vrcholného romantismu (novoromantismus), skladatelské osobnosti * pozdní romantismus * impresionismus – nástup moderny 	<ul style="list-style-type: none"> * MV – vliv médií na každodenní život (populární hudba) * VMEGS – objevujeme Evropu a svět (evropská hudba)

5.14 Výtvarná výchova

5.14.1 Charakteristika vyučovacího předmětu:

5.14.1.1 Obsahové vymezení:

Nižší stupeň: Předmět Výtvarná výchova je vytvořen z oboru Výtvarná výchova oblasti Umění a kultura RVP ZV.

Výtvarná výchova umožňuje žákům jiné než pouze racionální poznávání světa a odráží nezastupitelnou součást lidské existence – výtvarnou kulturu, jako výsledek duchovní činnosti, v níž dochází k socializaci jedince a jeho projekci do společenské existence, i jako neoddelitelnou součást každodenního života (kultura chování, oblékání, cestování, práce). Výtvarné umění jako proces specifického poznání a komunikace, realizovaný uměleckými prostředky.

Vzdělání v této oblasti přináší umělecké osvojování světa, tedy s estetickým účinkem. v procesu výtvarného osvojování světa dochází k rozvíjení specifického citění, tvořivosti a vnímavosti jedince k uměleckému dílu, k sobě samému i k okolnímu světu. v tvořivých činnostech jsou rozvíjeny schopnosti nonverbálního vyjadřování prostřednictvím linie, tvaru, barvy, gesta atp.

Výtvarná výchova pracuje s vizuálně obraznými znakovými systémy. Tvořivý přístup k práci s nimi při tvorbě a interpretaci vychází zejména z dosavadní aktuální zkušenosti žáka. Výtvarná výchova přistupuje k vizuálně obraznému vyjádření jako k prostředku, který se podílí na zapojování do procesu komunikace.

5.14.1.2 Organizační vymezení:

Nižší stupeň: Výtvarná výchova je zařazena v primě až kvartě, kde je jí poskytnuta dotace 2 hodiny týdně v primě, dále je zařazena v sekundě a kvartě s jednogodinovou dotací. Výtvarná výchova je předmětem povinným a učí se ve skupinách. Výuka probíhá buď v učebně Vv. Součástí realizace vzdělávacího obsahu jsou návštěvy výstav i stálých expozic.

Obsahem části Rozvíjení smyslové činnosti jsou činnosti, které umožňují žákovi rozvíjet schopnost rozeznávat podíl jednotlivých smyslů na vnímání reality a uvědomovat si vliv této zkušenosti na výběr a uplatnění vhodných prostředků pro její vyjádření.

Obsahem části Uplatňování subjektivity jsou činnosti, které vedou žáka k uvědomování si a uplatňování vlastních zkušeností při tvorbě, vnímání a interpretaci vizuálně obrazných vyjádření.

Obsahem části Ověřování komunikačních účinků jsou činnosti, které umožňují žákovi utváření obsahu vizuálně obrazných vyjádření v procesu komunikace a hledání nových i neobvyklých možností pro uplatnění výsledků vlastní tvorby a děl výtvarného umění.

5.14.1.3 Výchovné a vzdělávací strategie:

Nižší stupeň: Žák je veden k pochopení umění jako specifického způsobu poznávání a k užívání jazyka umění jako svébytného prostředku komunikace (*rozvíjí své komunikativní kompetence*), k chápání kultury a umění v jejich vzájemné provázanosti jako neoddelitelné součásti lidské existence, k učení se prostřednictvím vlastní tvorby (*rozvoj pracovních kompetencí*), k rozvíjení tvůrčího potenciálu, kultivování projevů a potřeb a k utváření hierarchie hodnot (*rozvíjení kompetencí k učení a kompetencí personálních a sociálních*).

Žák je dále veden k spoluvytváření vstřícné a podnětné atmosféry pro tvorbu, pochopení a poznání uměleckých hodnot v širších kulturních souvislostech, k tolerantnímu přístupu k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulostí a kulturním projevům a potřebám různorodých skupin, národů a národností (*dochází tak k rozvoji kompetencí občanských a sociálních*).

Žák si uvědomuje sebe samého jako svobodného jedince, jenž přistupuje ke světu tvořivě a aktivně překonává životní stereotypy a emocionální chudobu, dále zaujímá osobní účast v procesu tvorby, který chápe jako způsob vyjadřování osobních prožitků a postojů k jevům světa (*rozvoj personálních kompetencí a kompetencí k řešení problému*).

Rozpracování vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu

5.14.2 Prima

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> * vybírá, vytváří a pojmenovává prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahy * užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání podnětů z představ a fantazie, k vlastní tvorbě * užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích * uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru * uplatňuje linie, barvy, tvary a objekty v ploše i prostoru podle vlastního tvůrčího záměru, využívá jejich vlastnosti a vztahy * při vlastní tvorbě vychází ze svých zkušeností, představ a myšlenek, hledá a zvolí pro jejich vyjádření nejvhodnější prostředky a postupy * zhodnotí a prezentuje výsledek své tvorby, porovnává ho s výsledky ostatních 	<p>prvky vizuálně obrazného vyjádření – linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury</p> <p>vztahy a uspořádání prvků v ploše, objemu, prostoru a v časovém průběhu (podobnost, kontrast, dynamické proměny, struktura)</p> <p>vyjádření vztahů, pohybu a proměn uvnitř a mezi objekty (lineární, světlostní, barevné, plastické a prostorové prostředky a prostředky vyjadřující časový průběh</p>	<ul style="list-style-type: none"> * OSV – rozvoj schopností poznávání (cvičení smyslového vnímání) * OSV – mezilidské vztahy (empatie, respektování druhého) * OSV – komunikace (barvy a tvary, umění pozorování) * OSV – psychohygienu * OSV – kooperace (práce ve skupině) * VDO – občanská společnost a škola (otevřené partnerství, demokratická atmosféra) * MKV – lidské vztahy (tolerance, empatie, umět se vžít do role druhého)

5.14.3 Sekunda

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> * vybírá, vytváří a pojmenovává prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahy * užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání podnětů z představ a fantazie, k vlastní tvorbě * užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích * uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru * uplatňuje linie, barvy, tvary a objekty v ploše i prostoru podle vlastního tvůrčího záměru, využívá jejich vlastnosti a vztahy * při vlastní tvorbě vychází ze svých vlastních zkušeností, představ a myšlenek, hledá a zvolí pro jejich vyjádření nejvhodnější prostředky a postupy * zhodnotí a prezentuje výsledek své tvorby, porovnává ho s výsledky ostatních 	<p>prvky vizuálně obrazného vyjádření – linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury</p> <p>vztahy a uspořádání prvků v ploše, objemu, prostoru a v časovém průběhu (podobnost, kontrast, dynamické proměny, struktura)</p> <p>vyjádření vztahů, pohybu a proměn uvnitř a mezi objekty (lineární, světlostní, barevné, plastické a prostorové prostředky a prostředky vyjadřující časový průběh</p> <p>osobní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování; důvody vzniku odlišných interpretací vizuálně obrazných vyjádření</p>	<ul style="list-style-type: none"> * OSV – rozvoj schopností poznávání (cvičení smyslového vnímání) * OSV – mezilidské vztahy (empatie, respektování druhého) * OSV – komunikace (barvy a tvary, umění pozorování) * OSV – psychohygienu * OSV – kooperace (práce ve skupině) * VDO – občanská společnost a škola (otevřené partnerství, demokratická atmosféra) * MKV – lidské vztahy (tolerance, empatie, umět se vžít do role druhého)

5.14.4 Kvarta

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> * vybírá, vytváří a pojmenovává prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahy * užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání podnětů z představ a fantazie, k vlastní tvorbě * užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích * uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru * uplatňuje linie, barvy, tvary a objekty v ploše i prostoru podle vlastního tvůrčího záměru, využívá jejich vlastnosti a vztahy * při vlastní tvorbě vychází ze svých vlastních zkušeností, představ a myšlenek, hledá a zvolí pro jejich vyjádření nejvhodnější prostředky a postupy * zhodnotí a prezentuje výsledek své tvorby, porovnává ho s výsledky ostatních * vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření * vnímá a porovnává výsledky běžné i umělecké produkce, slovně vyjádří své postřehy a pocity 	<p>prvky vizuálně obrazného vyjádření – linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury</p> <p>vztahy a uspořádání prvků v ploše, objem prostoru a v časovém průběhu (podobnost, kontrast, dynamické proměny, struktura)</p> <p>vyjádření vztahů, pohybu a proměn uvnitř a mezi objekty (lineární, světlostní, barevné, plastické a prostorové prostředky a prostředky vyjadřující časový průběh)</p> <p>osobní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování; důvody vzniku odlišných interpretací vizuálně obrazných vyjádření</p> <p>prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností – manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby, uspořádání v prostoru</p> <p>typy vizuálně obrazných vyjádření – hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, socha, plastika, komiks, fotografie, reklama</p> <p>vědomé vnímání a uplatnění mimovizuálních podnětů při vlastní tvorbě; reflexe ostatních uměleckých druhů (hudebních, dramatických)</p> <p>osobní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování; důvody vzniku odlišných interpretací vizuálně obrazných vyjádření</p>	<ul style="list-style-type: none"> * OSV – rozvoj schopností poznávání (cvičení smyslového vnímání) * OSV – mezilidské vztahy (empatie, respektování druhého) * OSV – komunikace (barvy a tvary, umění pozorování) * OSV – psychohygiena * OSV – kooperace (práce ve skupině) * VDO – občanská společnost a škola (otevřené partnerství, demokratická atmosféra) * MKV – lidské vztahy (tolerance, empatie, umět se vžít do role druhého)

5.15 Dramatická výchova

5.15.1 Charakteristika vyučovacího předmětu:

5.15.1.1 Obsahové vymezení:

Nižší stupeň: Předmět Dramatická výchova je vytvořen z oboru Dramatická výchova v oblasti Umění a kultura RVP.

Dramatická výchova umožňuje žákům jiné než pouze racionální poznávání a reflektování světa a odráží nezastupitelnou součást lidské existence – dramatickou kulturu, jako výsledek duchovní činnosti, v níž dochází k socializaci jedince a jeho projekci do společenské existence, i jako neoddělitelnou součást každodenního života (kultura chování, jednání, komunikace, práce). Dramatické umění zde slouží jako proces specifického poznání, jednání a komunikace, vyjádření se, realizovaný uměleckými prostředky.

Vzdělání v této oblasti přináší umělecké osvojování světa (tedy s estetickým účinkem). v procesu dramatického, divadelního osvojování světa dochází k rozvíjení specifického citění, tvořivosti a vnímavosti jedince k sobě samému, k okolnímu světu, k uměleckým výtvorům (ať již fyzickým či nehmataelným). v tvořivých činnostech jsou rozvíjeny schopnosti nonverbálního vyjadřování prostřednictvím gesta, mimiky, pohybu...., ale také schopnosti verbální, k rozvoji dochází též na úrovni improvizovaného jednání.

Dramatická výchova pracuje s vizuálně i audiálně obraznými znakovými systémy. Tvořivý přístup k práci s nimi při tvorbě a interpretaci vychází zejména z dosavadní aktuální zkušenosti žáka. Dramatická výchova přistupuje k dramatickému vyjádření jako k prostředku, který se podílí na zapojování do procesu komunikace.

5.15.1.2 Organizační vymezení:

Nižší stupeň osmiletého gymnázia: Dramatická výchova je zařazena v primě a sekundě, kde je jí poskytnuta dotace jedné hodiny týdně. Je předmětem povinným. Výuka probíhá v učebně Dv. Součástí realizace vzdělávacího obsahu jsou návštěvy divadelních představení a přehlídek, workshopy.

Obsahem části Rozvíjení smyslové činnosti jsou činnosti, které umožňují žákovi rozvíjet schopnost rozeznávat podíl jednotlivých smyslů na vnímání reality a uvědomovat si vliv této zkušenosti na výběr a uplatnění vhodných prostředků pro její vyjádření.

Obsahem části Uplatňování subjektivity jsou činnosti, které vedou žáka k uvědomování si a uplatňování vlastních zkušeností při tvorbě, vnímání a interpretaci vizuálně obrazných vyjádření.

Obsahem části Ověřování komunikačních účinků jsou činnosti, které umožňují žákovi utváření obsahu dramatického, divadelního vyjádření v procesu komunikace a hledání nových a neobvyklých možností pro uplatnění výsledků vlastní tvorby a děl dramatického umění.

5.15.1.3 Výchovné a vzdělávací strategie:

Nižší stupeň osmiletého gymnázia: Žák je veden k pochopení umění jako specifického způsobu poznávání, prožívání a k užívání jazyka umění jako svébytného prostředku komunikace (rozvíjí své komunikativní kompetence), k chápání kultury a umění v jejich vzájemné provázanosti jako neoddělitelné součásti lidské existence, k učení se prostřednictvím vlastní tvorby (rozvoj pracovních kompetencí), k rozvíjení tvůrčího potenciálu, kultivování projevů a potřeb a k utváření hierarchie hodnot (rozvíjení kompetencí k učení a kompetencí personálních a sociálních).

Žák je dále veden k spoluvytváření vstřícné a podnětné atmosféry pro tvorbu, pochopení a poznání uměleckých hodnot v širších kulturních souvislostech, k tolerantnímu přístupu k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulostí a kulturním projevům a potřebám různorodých skupin, národů a národností (dochází tak k rozvoji kompetencí občanských a sociálních).

Žák si uvědomuje sebe samého jako svobodného jedince, jenž přistupuje ke světu tvořivě a aktivně překonává životní stereotypy a emocionální chudobu, dále zaujímá osobní účast v procesu tvorby, který chápe jako způsob vyjadřování osobních prožitků a postojů k jevům světa (rozvoj personálních kompetencí a kompetencí k řešení problému).

5.15.2 Prima

výstupy RVP – žák/yně:	Učivo a metody:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky
při vlastních tvůrčích činnostech využívá základní rytmy, rytmus v pohybu ve vztahu k tématu, kombinuje, porovnává kontrasty, pojmenovává význam rytmu	rozvíjení pohybově-rytmické činnosti, aktivizace svalů a těžiště, rytmus, temporytmus, dynamika	Hudba-hudební výchova literatura výtvarná výchova
Při vlastní tvorbě využívá svých zkušeností, fantazie, propojuje realitu a představy, kreativně nakládá s novými tématy	prostorové cítění - cvičení ve skutečném i pomyslném prostoru, živé obrazy, základní stavba dramatu (tři body), rozvoj fantazie pohybové a pantomimické	Matematika-geometrie výtvarná výchova- umělecká díla - sochy,obrazy
při tvorbě se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinky pro jeho nejbližší sociální vztahy, pracuje se sociální i divadelní rolí, zvládá monolog i dialogické jednání	Uplatňování subjektivity-osobní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování; odlišné interpretace obrazivých vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých) v rámci skupin, v nichž se dítě pohybuje, hra v roli, hra v situaci, monolog, dialog, charakterizace	společnost a její proměny mezilidská komunikace (OSV) literatura-komunikace hudba-hudební komunikace výtvarná komunikace
osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci, volí a kombinuje divadelní prostředky	typy základních možností divadelního vyjádření – jejich rozlišení, výběr a uplatnění – postoj, pohyb, gesto, mimika, napětí-sochy, jednoduché etudy, comics, koláž	Výtvarná výchova, literatura-comics, koláž
nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje již osvojené poznatky, vyjadřuje se dramatickými, divadelními prostředky v rámci svých možností a zkušeností, zveřejňuje díla, která samostatně či skupinově vytvořil, vybral, upravil	Ověřování komunikačních účinků- v komunikaci se spolužáky, rodinnými příslušníky a v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje (ve škole i mimo školu); předvádění, vysvětlování a mediální zveřejňování výsledků tvorby podle svých schopností a zaměření	veřejné projevy, mediální výchova
vybírání, pojmenovává a vytváří co nejširší škálu významů, uplatňuje metaforické vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků, variuje a experimentuje s nimi pro získání osobitých výsledků	hry a cvičení se zástupnými i reálnými předměty, práce s maskou, dramatické jednání, dramatický děj, napětí, gradace vztahy v časovém průběhu (podobnost, kontrast, rytmus, dynamické proměny) - ve statickém i dynamickém dramatickém vyjádření	Loutkové divadlo hudební výchova, výtvarná výchova, literatura
užívá specifických divadelních prostředků k zaznamenání mimovizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly (i intuice) a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie	Rozvíjení smyslové činnosti, vědomé vnímání a uplatnění mimovizuálních podnětů při vlastní tvorbě (audiální, intuitivní...); reflexe ostatních uměleckých druhů (hudebních, literárních, výtvarných)	moderní drama, autorské divadlo, absurdní divadlo
užívá divadelní prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích, pojmenovává významy, záměry a souvislosti	záměry tvorby a proměny obsahu ve vyjádření vlastních děl i jiných- amatérských či profesionálních divadelních děl – historické, náboženské, přírodní, sociální a kulturní souvislosti	historický a společenský kontext – dějepis, občanská výchova, mediální výchova, literatura, hudba, výtvarná výchova

5.15.3 Sekunda

výstupy RVP – žák/yně:	Učivo a metody:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky
Ve své tvorbě využívá specificky divadelních typů vyjádření svých vjemů, kombinuje rozdílné motivační přístupy, přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace	přístupy k dramatickým vyjádřením různých témat z hlediska vnímání (vizuální, audiální...), hlediska jejich motivace (fantazijní, symbolická, racionálně konstruktivní, expresivní)	lidská psychika, její základní struktura historie divadla
nalézá vhodné prostředky pro obrazná vyjádření vzniklá na základě emoce, vztahů, pohybu, proměn, uplatňuje je v prostorové tvorbě	uspořádání živých „objektů“ (živé obrazy, sochy, sousoší) do celků v prostoru a časovém průběhu – vyjádření emocí, vztahů, pohybu a proměn uvnitř a mezi objekty ve statickém vyjádření - architektonické kompozice, vztah prostoru a člověka	geometrické principy osobnostně-sociální výchova
vybírání, kombinuje divadelní i nedivadelní prostředky pro vlastní osobité vyjádření, improvizovaně jedná, porovnává a hodnotí účinky svého vyjádření	typy improvizovaného jednání: improvizace bez kontaktu, improvizace s kontaktem, improvizace s dramatickým dějem	Sociální a osobnostní výchova literatura
Vytváří jednoduchý dramatický děj, kombinuje prostředky, experimentuje se stavbou děje rozlišuje působení divadelních vyjádření v rovině smyslového účinku, subjektivního účinku a sociálně utvářeného i symbolického obsahu	Stavba dramatického děje: expozice, kolize – zařazení dram. prvku- rozporu, konfliktu, krize – vyvrcholení dramatu, peripetie-obrat a řešení, katastrofa a závěrečná katarze- rozuzlení a očista	Sociální a osobnostní výchova literatura hudební výchova výtvarná výchova
užívá verbální a neverbální komunikaci, interpretuje ji	situace a její možné způsoby řešení, verbální a nonverbální komunikace, reflexe, práce s různými druhy metafor, osobní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování;	Sociální a osobnostní výchova
interpretuje dramatická díla ze současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a schopností, prožitků porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace divadelního vyjádření, sděluje a vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů	záměry tvorby a proměny obsahu ve vyjádření vlastních děl i jiných- amatérských či profesionálních divadelních děl – historické, náboženské, přírodní, sociální a kulturní souvislosti důvody vzniku odlišných interpretací (samostatně vytvořených a přejatých), kritéria jejich porovnávání	historický a společenský kontext – dějepis, občanská výchova, mediální výchova, hudba, výtvarná výchova literární kultura a její kontext
Vytváří vlastní představení, využívá svých dosavadních znalostí, schopností, zapojuje fantazii, představivost, vychází ze svých, ale i kulturních zkušeností	autorská tvorba textu a nahlédnutí na práci herce, režiséra, dramaturga, scénografa...	Literatura- monolog a dialog v literatuře výtvarná výchova- scénografie osobnostní a sociální výchova - intra a interkomunikace
ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených divadelních vyjádření; nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci	komunikační obsah divadelního vyjádření – utváření a uplatnění komunikačního obsahu; vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby	Mediální výchova osobnostně-sociální výchova hudební výchova výtvarná výchova

5.16 Tělesná výchova

5.16.1 Charakteristika vyučovacího předmětu:

5.16.1.1 Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Tělesná výchova se vyučuje jako samostatný předmět ve všech ročnících: prima, sekunda, tercie, kvarta, kvinta, sexta, septima, oktáva – 2 hodiny týdně (v sextě to jsou 3 hodiny).

Pro interní pravidelnou povinnou výuku využíváme tělocvičnu, v teplých měsících je navíc k dispozici nedaleký park Okružní ulice vhodný pro běhy v terénu, multifunkční hřiště při ZŠ Kamenná a atletický areál Tyršův dům. V terci absolují žáci plavecký výcvik, který je součástí tělesné výchovy. Výuka probíhá v ašském plaveckém bazénu. Formy realizace tělesné výchovy jsou: vyučovací hodina, soutěž, turnaj, kurz.

Výcvikové kurzy:

- Tercie – lyžařský výcvikový kurz
- Sexta - lyžařský výcvikový kurz
- Septima – sportovně turistický či vodácký kurz

Vzdělávání v předmětu Tělesná výchova je zaměřeno na:

- regeneraci a kompenzaci jednostranné zátěže působené pobytem ve škole
- rozvoj pohybových dovedností a kultivaci pohybu
- poznávání zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty
- rozpoznávání základních situací ohrožujících tělesné a duševní zdraví a na osvojování dovedností jim předcházet nebo je řešit

Předmětem prolínají průřezová témata VDO (angažovaný přístup k druhým, zásady slušnosti, tolerance, odpovědného chování), OSV (obecné modely řešení problémů, zvládání rozhodovacích situací, schopnosti poznávání, sebepoznávání, poznávání lidí a jednání ve specifických rolích a situacích), MKV (schopnost zapojovat se do diskuze, lidské vztahy,), EV (vysoké oceňování zdraví a chápání vlivu prostředí na vlastní zdraví i zdraví ostatních lidí), MV (interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, práce v realizačním týmu).

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- žáci poznávají smysl a cíl svých aktivit
- žáci plánují, organizují a řídí vlastní činnost
- žáci užívají osvojené názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře, uživatele internetu
- žáci různým způsobem zpracují informace o pohybových aktivitách ve škole
- učitel hodnotí žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok
- učitel stanovuje dílčí vzdělávací cíle v souladu s cíli vzdělávacího programu
- učitel dodává žákům sebedůvěru
- učitel sleduje pokrok všech žáků

Kompetence k řešení problémů

- žáci vnímají nejrůznější problémové situace a plánují způsob řešení problémů
- žáci vyhledávají informace vhodné k řešení problémů
- žáci kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, jsou schopni je obhájit
- žáci si uvědomují zodpovědnost svých rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí
- žáci jsou schopni obhájit svá rozhodnutí
- učitel s chybou žáka pracuje jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení
- učitel vede žáky ke správným způsobům řešení problémů

Kompetence komunikativní

- žáci komunikují na odpovídající úrovni

- žáci si osvojí kultivovaný ústní projev
- žáci se účinně zapojují do diskuze
- učitel vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- učitel podle potřeby žákům v činnostech pomáhá
- učitel zadává úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat

Kompetence sociální a personální

- žáci spolupracují ve skupině
- žáci se podílejí na vytváření pravidel práce v týmu
- žáci v případě potřeby poskytnou pomoc nebo o ni požádají
- žáci si vytváří pozitivní představu o sobě samém, která podporuje sebedůvěru a samostatný rozvoj
- učitel umožňuje každému žákovi zažít úspěch
- učitel zadává úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat
- učitel podle potřeby žákům v činnostech pomáhá
- učitel požaduje dodržování dohodnuté kvality a postupy

Kompetence občanské

- žáci respektují názory ostatních
- žáci si formují volní a charakterové rysy
- žáci se zodpovědně rozhodují podle dané situace
- žáci se aktivně zapojují do sportovních aktivit
- žáci se rozhodují v zájmu podpory a ochrany zdraví
- žáci rozlišují a uplatňují práva a povinnosti vyplývající z různých rolí (hráč, rozhodčí, divák, ...)
- učitel vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
- učitel vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- učitel umožňuje žákům, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti nebo výsledky

Kompetence pracovní

- žáci jsou vedeni k efektivitě při organizování vlastní práce
- žáci spoluorganizují svůj pohybový režim
- žáci využívají znalostí a dovedností v běžné praxi
- žáci ovládají základní postupy první pomoci
- učitel vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- učitel vede žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti

MLADŠÍ ŽACTVO (PRIMA a SEKUNDA)

2 hodiny týdně

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
při vytrvalosti dovede uplatnit i vůli zvládá techniku nové atletické disciplíny i další náročnější techniky získané dovednosti uplatní jako reprezentant školy	motorické testy atletika - běh 60,100,400,800 m - běh vytrvalostní - štafetový běh, nácvik předávky - skok daleký - skok vysoký - hod míčkem na dálku	OSV - rozvoj schopnosti poznávání, sebepoznání a sebepojetí, poznávání lidí, mezilidské vztahy, komunikace - zásady slušnosti, odpovědnosti, tolerance, angažovaný přístup k druhým
zvládá přemet stranou, cvičební prvky na hrazdě dokáže zvládnout obtížný prvek s dopomocí při cvičení uplatní svůj fyzický fond	Gymnastika - kotouly - akrobacie - hrazda - koza přeskok, skrčka - šplh- s přírazem na tyči - rytmická a kondiční gymnastika	VDO - principy demokracie EV - lidské aktivity a problémy životního prostředí MKV - lidské vztahy

<p>zvládá jednoduché taneční kroky, používá správnou techniku</p> <p>jistota ve skoku přes švihadlo vpřed, vzad</p> <p>uplatňuje zkušenosti z míčových her v dalších sportech, ovládá základní herní činnosti jednotlivce i týmovou spolupráci, zná základní pravidla</p> <p>uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v neznámém prostředí (příroda, silniční provoz)</p> <p>zvládá i dlouhodobější pobyt v přírodě a přesun s mírnou zátěží v náročnějším terénu</p> <p>získané znalosti a dovednosti umí aplikovat pro přežití v přírodě, orientaci, ukrytí, nouzový přístřešek, zajištění vody, potravy a tepla</p> <p>bezpečně sjede kopec podle své výkonnosti, umí dobře odhadnout své schopnosti a zvolit patřičnou obtížnost sjezdovky</p> <p>ovládá jízdu na vleku, zatáčení, zastavení</p> <p>zná pravidla pohybu na sjezdových tratích</p> <p>zná ochranné pomůcky a jejich důležitost</p> <p>pokročilí lyžaři a snowboardisté si zvyšují vytrvalost v rychlosti a rozvíjí si individuální předpoklady jízdy</p>	<p>- švihadla</p>	
	<p>sportovní hry</p> <p>- vybíjená</p> <p>- přehazovaná</p> <p>- volejbal</p> <p>- basketbal</p> <p>- florbal</p> <p>- kopaná</p>	
	<p>turistika a pobyt v přírodě (exkurze, výlety)</p> <p>význam pohybu pro zdraví</p> <p>hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech</p>	
	<p>Lyžařský výcvik</p> <p>- sjezdové lyžování</p> <p>- snowboarding</p>	
<p>Poznámky:</p>		

5.16.2 STARŠÍ ŽACTVO (TERCIE a KVARTA)

2 hodiny týdně

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> • při vytrvalosti dovede uplatnit i vůli • zvládá techniku nové atletické disciplíny i další náročnější techniky • získané dovednosti uplatní jako reprezentant školy 	<p>motorické testy</p> <p>atletika</p> <p>- běh 60,100,400,1000 m</p> <p>- běh vytrvalostní</p> <p>- štafetový běh, nácvik předávky</p> <p>- skok daleký</p> <p>- skok vysoký</p> <p>- vrh koulí</p>	<p>OSV</p> <p>- rozvoj schopnosti poznávání, sebepoznání a sebepojetí, poznávání lidí, mezilidské vztahy, komunikace</p> <p>- zásady slušnosti, odpovědnosti, tolerance, angažovaný přístup k druhým</p>
<ul style="list-style-type: none"> • zvládá stoj na ruce, cvičební prvky na hrazdě i kruzích • dokáže zvládnout obtížný prvek s dopomocí • při cvičení uplatní svůj fyzický fond • snaží se o dokonalou estetickou koordinaci pohybu • zvládá jednoduché cvičební sestavy • zvládne jednoduchou sestavu se švihadlem • uplatňuje zkušenosti z míčových her v dalších sportech, dokáže řídit sportovní utkání svých 	<p>Gymnastika</p> <p>- kotouly</p> <p>- akrobacie</p> <p>- hrazda</p> <p>- švédská bedna, koza přeskok, skrčka</p> <p>- šplh- s přírazem na tyči</p> <p>- rytmická a kondiční gymnastika</p> <p>- švihadla</p>	<p>VDO</p> <p>- principy demokracie</p> <p>EV</p> <p>- lidské aktivity a problémy životního prostředí</p> <p>MKV</p> <p>- lidské vztahy</p>
	<p>sportovní hry</p> <p>- vybíjená</p>	

<p>vrstevníků, ovládá základní herní činnosti jednotlivce i týmovou spolupráci, zná základní pravidla</p> <ul style="list-style-type: none"> • aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu • usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti • uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu • získané znalosti a dovednosti umí aplikovat pro přežití v přírodě, orientaci, ukrytí, nouzový přístřešek, zajištění vody, potravy a tepla • zvládá bezpečně techniku plavání alespoň jedním plaveckým způsobem • ovládá souhru rukou a nohou při plavání • umí přizpůsobit pohybovou činnost danému prostředí <p>Poznámky:</p>	<ul style="list-style-type: none"> - přehazovaná - volejbal - basketbal - florbal - kopaná 	
	<p>turistika a pobyt v přírodě (exkurze, výlety) význam pohybu pro zdraví hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech</p>	
	<p>Plavecká výuka</p> <ul style="list-style-type: none"> - prsa, kraul, znak - startovní skok - záchrana tonoucího - hry ve vodě 	

5.17 Týdenní kurz environmentální výchovy

Tento kurz se bude pravidelně uskutečňovat vždy v primě osmiletého gymnázia. Cílem kurzu je praktické plnění průřezových témat v rámci ŠVP.

OSV

osobnostní rozvoj

- rozvoj schopnosti poznávání
- sebepoznání a sebepojetí

sociální rozvoj

- poznávání lidí
- mezilidské vztahy
- komunikace

morální rozvoj

- řešení problémů a rozhodovací dovednosti

EV

- ekosystémy
- základní podmínky života
- lidské aktivity a problémy životního prostředí
- vztah člověka k prostředí

Kurz bude probíhat ve střediscích ekologické výchovy v České republice. Program bude celodenní a vždy bude vycházet z nabídnutých možností střediska.

Jako výstup se mimo jiné očekává lepší poznání studentů navzájem i třídním učitelem.

Jako pedagogický doprovod se zúčastní vždy třídní učitel primy a školní koordinátor EVVO.

5.18 Lyžařský výcvikový kurz

Týdenní lyžařský výcvikový kurz je zařazen do sekundy. Jedná se o základní lyžařský výcvik, který se koná podle sněhových podmínek na ašské sjezdovce. Žáci jsou seznámeni se základy sjezdového i běžeckého lyžování, v závislosti na vybavení třídy je možné doplnit i výuku snowboardingu. Žáci jsou rozděleni do výkonnostně podobných skupin.

5.19 Výtvarné a divadelní dílny

Kurz – týdenní divadelně-výtvarný workshop, založený na spolupráci Gymnázia AŠ a občanského sdružení Karel Ašler (absolventi uvedené střední školy a DiFa JAMU-divad. pedagogové)

třída: tercie – 3. ročník osmiletého gymnázia

V tomto kurzu jde o propojení základů několika vyučovacích předmětů a průřezových témat do jednotného celku nabízejícího získání nevěšedních schopností, dovedností a znalostí, rozvoj komunikačních dovedností – jedná se o projekt s uměleckým, multikulturním a mediálním zaměřením, otevření se školy veřejnosti, spolupráci studentů a místních obyvatel. Projektu, kurzu, se společně se studenty gymnázia zúčastní také žáci místní základní (či speciální) školy a studenti z německého příhraničí.

Propojení vyučovacích předmětů – Dramatická výchova, Výtvarná výchova, Český jazyk, Německý jazyk

Učivo:

DV – základní divadelní a paradivadelní metody, techniky, prostředky:

žonglování, základní stavba divadelního vystoupení, dramatu, dramatické jednání, dramatický děj, výrazové možnosti různých materiálů, práce s maskou, autorská tvorba, průpravné hry a cvičení pohybově rytmická, cvičení na aktivizaci svalů a těžiště, rytmus, temporytmus, dynamika, prostorové cítění, fantazie a představivost pohybová a pantomimická, hry a cvičení se zástupnými i reálnými předměty, práce s různými druhy metafory, fantazie a představivost slovesná, smysl pro gradaci, kritické vnímání divadelního představení

VV – práce s netradičními materiály, keramika, malba na textil, velkoplošné malby, kresby, mozaiky, vytváření skulptur

ČJ, NJ – rozvoj komunikačních dovedností

Průřezová témata:

OSV- sebepoznání a sebepojetí, rozvoj schopností poznávání, kooperace a kompetice, komunikace, práce v realizačním (multikulturním) týmu, Evropa a svět nás zajímá

MV - práce se současnou mediální technikou (digitální fotoaparát, kamera, počítač)

Mezipředmětové vztahy:

Hudební výchova - poslech, rytmus, temporytmus, emoční základ skladeb

Výstupy:

student uplatňuje osobitý přístup k realitě

rozdívá se v estetickém cítění

rozdívá komunikační dovednosti – vnitřně kulturní a cizojazyčné

užívá divadel. a paradivadel. vyjádření k zaznamenání, vyjádření vlastních zkušeností, fantazijních představ

správně uplatňuje techniky divadelní, paradivadelní, výtvarné, kombinuje je a experimentuje s nimi

uplatňuje osobitý přístup k realitě, nachází nové, neobvyklé souvislosti

odhaluje interpretační kontext vlastního i cizího vyjádření

tvoří autorské vystoupení či vystoupení v realizačním týmu

interpretuje obrazná vyjádření, rozpoznává, kriticky vnímá metaforická vyjádření

užívá výtvarného vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností

vybírání a samostatně vytváří bohatou škálu vizuálně obrazných elementů zkušeností z vlastního vnímání,
z představ a poznání

kombinuje výtvarné prostředky a experimentuje s nimi

k tvorbě užívá některé metody současného výtvarného umění a digitálních médií - počítačová grafika, fotografie, video
zasazuje předměty do neobvyklých souvislostí, vytváří nové

užívá vizuálního obraz. vyjádření k zachycení jevů v proměnách, vývoji a ve vztazích.

Výstupy pro veřejnost:

výstava

divadelní (paradivadelní) představení

mediální prezentace

5.20 Kurz osobnostního a sociálního rozvoje

Páteř kurzu bude tvořit průřezové téma OSV, v němž budou zastoupeny všechny tematické okruhy Osobnostního, Sociálního i Morálního rozvoje. Součástí obsahu budou také některé tematické okruhy průřezových témat EVV, MKV. Dále bude součástí kurzu realizace některých témat Výchovy ke zdraví ze vzdělávací oblasti Člověk a zdraví a realizace Komunikační a slohové výchovy ze vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura.

Kurz bude realizován v kvartě, v rozsahu pěti vyučovacích dnů. K realizaci se nabízejí dvě varianty:

a/Pobytový kurz mimo místo sídla školy. Společně sdílené místo pobytu by mělo prohloubit a zintenzivnit dovednosti, postoje a návyky, které mají žáci získat. Negativem může být nesolventnost některých zákonných zástupců žáků, větší zátěž pedagogických pracovníků.

b/Týdenní kurz ve škole, v rozsahu šetihodinových bloků.

Varianty budou voleny dle momentálních podmínek, především s ohledem na žáky a finanční situaci rodičů.

Kurz bude povinný.

Při koncepci kurzu bude škola spolupracovat s **kontaktním a krizovým centrem pro děti a mládež Kotec**.

Základní strategií kursu budou interaktivní hry, cvičení sebekontroly a sebeovládání, zážitkové hry v přírodním a mimoškolním sociálním prostředí, dramatizace a modelové situace. Posilněna bude role týmové práce. Dále učitel vhodnými příklady a řízenou diskusí povede žáky k formulování vlastního názoru a ke schopnosti posoudit názor jiný.

Kompetence k řešení problémů

- Učitelé vedou žáky k řešení problémů v mezilidských vztazích. Umožňují žákům navrhovat řešení problémů v oblasti organizace času, při práci a učení, v zátěžových situacích. Hledají spolu s žáky podstatu problému a strukturují řešení.

Kompetence komunikativní

- Žáci jsou vedeni k jasnému, srozumitelnému vyjádření svého názoru. Učitelé kultivují žákův projev zejména ve vztahu k ostatním lidem.

Kompetence sociální a personální

- Učitelé vedou žáky k osvojování sociálních dovedností. Vhodně volenými příklady umožňují žákům rozpoznat a posoudit vhodné chování a způsob, jak předcházet konfliktům. Učitel pomůžeme žákům v orientaci v osobních problémech, ve zmapování individuálních vzorců chování, v objevování emocionálních hodnot, v kultivaci vlastní osobnosti, v získání asertivních dovedností, ve zvládnutí zátěžových a stresových situací.

Kompetence občanské

- Žáci jsou vedeni k zájmu o své okolí a problémy jiných lidí, učí se rozpoznat šikanu a účinně se proti ní postavit. v diskusi hledají způsob, jak posílit svoji odolnost k sebepoškozujícímu chování a rizikovému životnímu stylu. Učitel vede žáky k zodpovědnému chování a účinné pomoci v krizových situacích. Žák respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, chápe environmentální problémy ve vztahu k vlastním žebříčkům hodnot.

Kompetence pracovní

- Učitel vede žáky k zodpovědnému rozhodování o svém dalším vzdělávání a profesním zaměření.

	Učivo:	Průřezová témata, poznámky
Žák uplatňuje pozitivní vztah k sobě samému, vytváří si vlastní hodnotový systém; Posoudí základní rysy vlastní osobnosti, emoce a potřeby	Rozvoj schopností poznávání, sebezpoznaní, seberegulace Kreativita Silné a slabé stránky vlastní osobnosti. Kompenzace slabých stránek. Typologie osobnosti – cesta k lepšímu porozumění sobě samému i druhým lidem.	OSV (Rozvoj schopností poznávání, sebezpoznaní a sebezpojetí, seberegulace a sebeorganizace, psychohygienu, kreativita). Výchova ke zdraví (Zdravý způsob života a péče o zdraví, Osobnostní a sociální rozvoj)

<p>Vysvětlí souvislost mezi tělesným a duševním zdravím;</p> <p>Využívá osvojené postupy k ovlivňování zdraví v denním režimu</p> <p>Samostatně využívá relaxační techniky k regeneraci a k předcházení stresových situací</p>	<p>Etické chování. Principy dobrého soužití mezi lidmi (empatie, naslouchání,...).</p> <p>Nápady a tvořivost v mezilidských vztazích</p> <p>Zdravý způsob života</p> <p>Psychohygiena. Relaxace.</p> <p>Kreativita.</p> <p>Hudba a relaxace: Hemi- sync</p> <p>Aktivní a pasivní relaxace</p> <p>Zátěžové a stresové situace</p>	<p>OSV</p> <p>Poslech relaxační hudby, práce s vizualizací</p>
<p>Respektuje přijatá pravidla soužití</p> <p>Pozitivní komunikací a kooperací přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů</p> <p>Učí se nesouhlasit kultivovanou formou, při respektování stanovisek oponenta</p> <p>Rozpozná různé druhy potenciálních závislostí a uvědomí si jejich dopad na osobní svobodu i vliv na sociální vazby</p> <p>Projevuje odpovědné chování v situacích ohrožení zdraví</p> <p>Žák posoudí hodnoty, které mladým lidem usnadňují vstup do života, partnerských vztahů, manželství a rodičovství</p>	<p>Sociální rozvoj</p> <p>Vztahy mezi lidmi.</p> <p>Vztahy ve dvojici - kamarádství, přátelství, láska.</p> <p>Vztahy skupinové - rodina, škola, mezi vrstevníky.</p> <p>Komunikace: řeč těla, monolog, dialog, asertivní dovednosti, jednání v situaci nesouhlasu</p> <p>Závislosti</p> <p>Návykové látky, sekty, gamblerství, problematika násilí a šikany</p> <p>Partnerské vztahy a sexualita</p> <p>Manželství, rodičovství, problémy neúplných rodin</p> <p>Změny v období adolescence</p> <p>Péče o reprodukční zdraví</p> <p>Pohlavně přenosné choroby</p>	<p>OSV-sociální rozvoj</p> <p>MKV(Lidské vztahy)</p> <p>ČJ- literární tvorba</p> <p>OSV(Komunikace, Mezilidské vztahy, kooperace)</p> <p>OSV</p> <p>Výchova ke zdraví</p> <p>Výchova ke zdraví</p> <p>OSV(Morální rozvoj)</p> <p>EVV(postoje a hodnoty: vnímání života jako nejvyšší hodnoty)</p>
<p>Projevuje etické a morální postoje k ochraně matky a dítěte</p>	<p>Morální rozvoj</p> <p>Zásady etického chování, principy dobrého soužití lidí (empatie, naslouchání,...).</p> <p>Moderní sebediagnóza – styl osobnosti z hlediska poznávání světa, životních hodnot, osobních preferencí.</p> <p>Pomoc hendikepovaným</p>	

Vysvětlivky: ve třetím sloupci učebních osnov se vyskytují zkratky průřezových témat. Ty reprezentují následující průřezová témata:

OSV: Osobnostní a sociální výchova

MKV: Multikulturní výchova

EVV: Environmentální výchova

Za závorkou po zkratce průřezového tématu následuje ve většině případů odkaz na konkrétní tematický okruh (ten začíná velkým písmenem), jež bude v souvislosti s učivem integrován do výuky.

6 Učební osnovy – vyšší stupeň

6.1 Český jazyk a literatura, seminář z českého jazyka

6.1.1 Charakteristika vyučovacího předmětu:

6.1.1.1 Obsahové vymezení:

Vyučovací předmět **Český jazyk a literatura** vychází ze vzdělávacího oboru ČJL v RVP GV. z části v sobě zahrnuje průřezové téma Mediální výchova. Rozvíjí klíčové kompetence gymnaziálního vzdělávání, se zvláštním zřetelem ke kompetenci komunikativní, také však zohledňuje kompetenci k učení a k řešení problémů. Vede žáky k tomu, aby si vytvořili kladný vztah ke svému mateřskému jazyku, naučili se mu rozumět, přemýšlet o něm a promyšleně jej používat. Žáci si mají uvědomovat, že jazyk je klíčovým nástrojem myšlení, poznávání a mezilidské komunikace, a to nástrojem citlivým, s nímž je potřeba zacházet poutě a užívat jej adekvátně ke konkrétní situaci.

Na vyšším stupni gymnázia výuka navazuje na dovednosti a poznatky, které si žáci osvojili na nižším stupni, systematicky je prohlubuje a rozvíjí. Literární učivo vychází z poznání literární historie (především v kvintě až septimě), na něž v oktávě navazuje pohled žánrově tematický. Jazykové učivo je zprostředkováno od nejmenších jednotek řeči, hlásek, po textovou syntax, poznatky z nižších ročníků jsou tak upevňovány a dále rozšiřovány. Stylistické učivo vychází z jednotlivých funkčních stylů, seznamuje žáky s jejich charakteristikami a vede je k tvorbě vlastních textů. Souhrnně klademe největší důraz na analýzu textů, psaných i mluvených, vedeme žáky k aktivnímu čtení i naslouchání, poučení se z chyb, vlastních i cizích, hledání souvislostí a zaujímání stanovisek k předkládaným pohledům na svět. Klíčovou roli při výuce hraje výchova ke čtenářství, studenti jsou vedeni k reflexi svých čtenářských zážitků, ke kritickému čtení a formování vlastních názorů.

6.1.1.2 Časové a organizační vymezení

Český jazyk a literatura je na vyšším stupni gymnázia dotován čtyřmi vyučovacími hodinami v kvintě a třemi hodinami v sextě, septimě a oktávě. Vzhledem ke skutečnosti, že maturitu z Českého jazyka a literatury skládají všichni žáci bez výjimky, v oktávě přibývají dvě hodiny **Semináře z českého jazyka**. Předmět s dvouhodinovou týdenní dotací je zařazen v oktávě. Jeho prvořadým cílem je intenzivní příprava k maturitní zkoušce z Českého jazyka a literatury, kterou skládají všichni žáci. Náplň seminářů vzhledem k volbě učiva není striktně určena, volí ji každý vyučující individuálně, v závislosti na charakteru a zaměření dané třídy a v souvislosti s aktuálním společenským a kulturním děním. Vždy však směřuje k praktickému prohlubování čtenářské gramotnosti a kritického myšlení formou detailní analýzy uměleckých i neuměleckých textů různého druhu, k vlastní tvorbě textů (jak písemných, tak mluvených), k rozvíjení umění diskuse (vyjádření vlastního názoru, aktivní naslouchání, argumentace) a k prohlubování poznání vývoje literatury v úzké návaznosti na předmět Český jazyk a literatura.

6.1.1.3 Výchové a vzdělávací strategie:

Výchové a vzdělávací strategie ŠVP rozvíjejí klíčové kompetence, jež odpovídají jednak kompetencím stanoveným v RVP GV, jednak tomu, že na školu většinou přicházejí nadaní žáci. Samostatná i skupinová práce, zodpovědná práce s primárními i sekundárními zdroji informací vede k osvojení kompetence k učení, kompetence řešení problémů i kompetencí sociálních a personálních. Metody komplexní analýzy a interpretace nejen literárních textů vedou k posílení kompetencí komunikativních, k respektování názorové plurality i formování a formulování vlastních názorů a postojů a učí nejen nalézat odpovědi, ale i umění pokládat otázky. v rámci předmětu český jazyk a literatura se také počítá se společnými projekty s dalšími předměty. Běžná výuka povinného předmětu poskytuje prostor i pro to, aby se žáci zapojovali do mimovyučovacích aktivit (literární a recitační soutěže, divadelní kroužek). Konkrétní výchové a vzdělávací strategie respektují aktuální situaci (učitel, počet a zaměření žáků ve třídě, probírané učivo...) a budou konkretizovány v tematických plánech jednotlivých vyučujících. v rámci výuky studenti zpravidla dvakrát do roka navštěvují divadelní a/nebo filmová představení.

6.1.2 Výstupy ŠVP

Jazyk a jazyková komunikace	Literární komunikace
Žák: <ul style="list-style-type: none">odlišuje různé variety národního jazyka a vhodně jich využívá ve svém jazykovém projevu v souladu s komunikační situacív písemném i mluveném projevu volí vhodné výrazové prostředky podle jejich funkce a ve vztahu k sdělovacímu záměru, k dané situaci, kontextu a k adresátovi; vysvětlí a odůvodní význam slov v daném kontextuve svém projevu uplatňuje znalosti tvarosloví a slovtvorných a syntaktických principů českého jazykavyužívá znalostí o větných členech a jejich vztazích, o aktuálním členění výpovědi a o druzích vět podle záměru mluvčího k účinnému dorozumívání, logickému strukturování výpovědi a k odlišení záměru mluvčíhov mluveném i psaném projevu využívá vhodně slohotvorné rozvrstvení výrazových prostředků češtinypoužívá různé prostředky textového navazování vedoucí ke zvýšení srozumitelnosti, přehlednosti a logické souvislosti sdělení; rozčlení text podle jeho obsahově tematické složkyv mluveném projevu ovládá zásady spisovné výslovnosti a pro účinné dorozumívání vhodně užívá zvukové prostředky řeči (modulace síly, výšky hlasu a tempa řeči; umístění přízvuků a pauz, správné frázování)v mluveném projevu vhodně užívá nonverbálních prostředků řečiv písemném projevu dodržuje zásady pravopisu a s oporou příruček řeší složitější případy; účinně využívá možností grafického členění textuvolí adekvátní komunikační strategie, zohledňuje partnera a publikum; rozeznává manipulativní komunikaci a dovede se jí bránitposoudí a interpretuje komunikační účinky textu, svá tvrzení argumentačně podpoří všestrannou analýzouefektivně a samostatně využívá různých informačních zdrojů (slovníky, encyklopedie, internet)při analýze vybraných textů popíše základní rysy češtiny a vysvětlí zákonitosti jejího vývoje i současné vývojové tendence	Žák: <ul style="list-style-type: none">vystihne podstatné rysy základních period vývoje české i světové literatury, významných uměleckých směrů, uvede jejich představitele a charakterizuje a interpretuje jejich přínos pro vývoj literatury a literárního myšleníobjasní rozdíly mezi fikčním a reálným světem a vysvětlí, jakým způsobem se reálný svět promítá do literárního textu, jaký vliv může mít svět fikce na myšlení a jednání reálných lidírozliší umělecký text od neuměleckého, nalezne jevy, které činí text uměleckýmrozliší a specifikuje jednotky vyprávění (časoprostor, vypravěč postavy) a zhodnotí jejich funkce v texturozezná typy promluv a vypravěcí způsoby a posoudí jejich funkci v konkrétním textuzískané schopnosti a dovednosti tvořivě využívá v produktivních činnostech rozvíjejících jeho individuální stylpostihne smysl textu, vysvětlí důvody a důsledky různých interpretací téhož textu, porovná je a zhodnotína konkrétních příkladech popíše specifické prostředky básnického jazyka a objasní jejich funkci v textutvořivě využívá informací z odborné literatury, tisku a dalších zdrojů, kriticky je třídí a vyhodnocujerozliší texty spadající do oblasti tzv. literatury vážné, středního proudu a literárního braku a svůj názor argumentačně zdůvodníidentifikuje využití jednoho textu v jiném (intertextovost) a objasní jeho funkci a účinek na čtenářevysvětlí specifičnost vývoje české literatury a vyloží její postavení v kontextu literatury světovésamostatně interpretuje dramatické, filmové a televizní zpracování literárních děl

Vzhledem k tomu, že uvedené výstupy postupují všemi ročníky, neuvádíme je opakovaně pro každý ročník zvlášť, ale pouze v tomto souhrnu.

6.1.3 Kvinta

Jazykové učivo	Literární učivo	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY POZNÁMKY
Úvod do studia jazyka a slohu Nauka o zvukové stránce jazyka Nauka o písemné stránce jazyka Funkční styly Prostědělovací styl	Literární teorie Jazykové, kompoziční a tematické prostředky výstavby literárního díla Nejstarší literární památky – literatura 18. století	MV – vývoj médií od knihtisku po internet Průběžně během celého roku: metody interpretace textu (vlastní interpretace – pravidelné poznámky o četbě), text a intertextovost

6.1.4 Sexta

Jazykové učivo	Literární učivo	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY POZNÁMKY
Nauka o slovní zásobě Nauka o tvoření slov Pravopis (velká písmena, interpunkce) Publicistický styl Morfologie	Česká a světová literatura 19. století	Průběžně během celého roku: metody interpretace textu (vlastní interpretace – pravidelné poznámky o četbě), text a intertextovost

6.1.5 Septima

Jazykové učivo	Literární učivo	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY POZNÁMKY
Nauka o větě a souvětí Pravopis (interpunkční znaménka) Odborný styl	Česká a světová literatura 1. poloviny 20. století	Průběžně během celého roku: metody interpretace textu (vlastní interpretace – pravidelné poznámky o četbě), text a intertextovost

6.1.6 Oktáva

Jazykové učivo	Literární učivo	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY POZNÁMKY
Obecná jazykověda Mluvnická typologie jazyků Jazyková kultura Historický vývoj češtiny Administrativní styl Umělecký styl Řečnický styl	Česká a světová literatura 2. poloviny 20. století a století 21. Vývoj české a světové kinematografie a jeho souvislost s literaturou Žánrově tematický pohled na literaturu (hledání souvislostí napříč literárními dějinami)	Průběžně během celého roku: metody interpretace textu (vlastní interpretace – pravidelné poznámky o četbě), text a intertextovost

Esejistický styl		
Kapitoly z nauky o komunikaci		

6.1.7 Seminář z českého jazyka

Jazykové učivo	Literární učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Poznámky
<p>Text a styl (objektivní a subjektivní slohotvorní činitelé; připravenost a nepřipravenost textu; texty oficiální a soukromé, formální a neformální, mluvené a psané; funkce textu a s nimi spojená volba komunikační strategie s ohledem na komunikační situaci a adresáta)</p> <p>Funkční jazykové styly a jejich znaky</p> <p>Principy výstavby textu (prostředky textové návaznosti, členění textu, intertextovost)</p>	<p>Interpretace textu (metody; shrnutí, popis a analýza textu, jeho výklad a vlastní interpretace)</p> <p>Výstavba literárního díla po stránce tematické, kompoziční a jazykové (tropy a figury; rytmus, rým a zvukové prostředky poezie, monolog a dialog, řeč přímá, nepřímá, nevlastní přímá a polopřímá; typy kompozice; téma a motiv)</p> <p>Intertextovost (vztah textů v kontextu; mezitextová komunikace – motto, citát, aluze; mezitextová návaznost – parodie, travestie, plagiát; literární kritika, recenze, autorský komentář; hraniční rysy textu – předmluva, doslov, ilustrace a obálka)</p> <p>Literární vývoj v souvislosti s dobovým myšlením, uměním a kulturou a jeho odraz v konkrétním literárním díle</p>	<p>Průřezová témata – podle volby textů prakticky všechna (Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova, Environmentální výchova, Mediální výchova)</p> <p>Mezipředmětové vztahy: především Český jazyk a literatura, dále Dějepis, Základy společenských věd, Anglický a Německý jazyk, ZSV</p>

Konkrétní vymezení v tematických plánech jednotlivých vyučujících

Učivo navazuje na poznatky nižšího stupně gymnázia a průběžně se objevuje i v následujících ročnících

6.2 Anglický jazyk

6.2.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

6.2.1.1 Obsahové, časové a organizační vymezení:

Hodinová dotace – v kvintě, sextě, septimě a oktávě stejná, tj. 4 hodiny týdně.

Učitelé nepostupují podle jednotné učebnice, tu volí v kombinaci s dalšími výukovými materiály pro danou skupinu optimálně tak, aby bylo co nejefektivněji dosaženo požadovaných výstupů.

Výuka je též realizována během školou organizovaných jazykových zájezdů a mezinárodních projektů.

6.2.1.2 Průřezová témata:

V rámci předmětu je věnována pozornost dílčím aspektům průřezových témat RVP ZV a RVP GV Multikulturní výchova, Osobnostní a sociální výchova a Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech.

6.2.1.3 Výchovné a vzdělávací strategie:

kompetence k učení:

- Učitelé ve výuce prezentují různé způsoby přístupu ke studiu jazyka a žáky vedou k tomu, aby je využívali.
- Žáci jsou vedeni k hledání souvislostí jak u jazykových struktur, tak u slovní zásoby. Tam, kde je to možné, využívají učitelé srovnání s jinými jazyky, které žáci znají, i s mateřštinou.
- Žáci dostávají takové úkoly, v jejichž rámci samostatně vyhledávají a zpracovávají informace z cizojazyčných textů.
- Součástí hodin i domácí přípravy je práce se slovníky, referenčními příručkami, multimediálním jazykovým softwarem a internetem.
- Důvěru ve své jazykové schopnosti i návyky nutné k samostatné práci s jazykem získávají žáci extenzivní četbou upravených i autentických textů.

kompetence k řešení problémů

- Učitelé poskytují žákům prostor k samostatnému řešení jazykových problémů i k jejich různým řešením. Využívají příležitosti demonstrovat komplexní charakter jazyka a vedou žáky k jeho respektování.
- Neustálou prací s texty, kterým ne vždy beze zbytku rozumějí, či obsahují neúplné věty i odstavce, se žáci učí zacházet s nekompletními informacemi. Jsou vedeni k nutnosti domýšlení, hledání souvislostí a smyslu.
- Ve výuce jsou simulovány modelové situace, se kterými se žáci mohou setkat v praktickém životě (psaní dopisů na různá témata, rozhovory v různých kontextech, poslech neznámých mluvčích atd.)
- Žáci jsou postupně vedeni k řešení prací většího rozsahu a komplexnějšího charakteru (např. zpracování informací z cizojazyčné literatury a prezentace výsledků před třídou)
- V rámci konverzace na různá témata je po žácích vyžadována zřetelná argumentace při vyjadřování názorů.

kompetence komunikativní

- Rozvoj komunikativní kompetence je obsažen v samé podstatě předmětu. Dovednosti spojené s čtením, poslechem, mluvením a psaním rozvíjejí učitelé u žáků standardními metodami výuky cizího jazyka.
- Ke komunikaci s rodilými mluvčími a anglicky mluvícími cizinci vůbec dostávají žáci příležitost v rámci výměn, poznávacích zájezdů i školou organizovaných zahraničních kurzů.
- V rámci konverzace učitelé kultivují u žáků schopnost vyjádření vlastního názoru a jeho obhájení, stejně tak jako umění naslouchat názorům druhých a tolerovat odlišnosti.
- Při práci s jazykovým materiálem vedou učitelé žáky k přesnosti, k identifikaci podstatných informací a rozvíjejí jejich interpretační schopnosti.

kompetence sociální a personální

- Párovým a skupinovým řešením úkolů v hodinách žáci rozvíjejí své schopnosti spolupracovat.

- Členění do skupin napříč ročníkem, flexibilita tohoto členění i kurzy a výměny, kterých se účastní žáci z různých tříd i ročníků, poskytují žákům možnost setkávání a spolupráce s různými lidmi.
- Specifický charakter učení jazyka rozvíjí u žáků schopnost soustavné práce s dlouhodobými cíli.

6.2.2 Kvinta – oktáva

VÝSTUP	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY POZNÁMKY
<p>POSLECH</p> <p>KVINTA</p> <p>Z dobře srozumitelného projevu rodlého mluvčího pochopí hlavní myšlenky, identifikuje event. citové zabarvení promluvy. Takto rozumí i jednoduché konverzaci dvou mluvčích, kteří mluví zřetelně.</p> <p>SEXTA</p> <p>V jednoduchém a dobře srozumitelném projevu rozeznává ty detailnější informace, k jejichž pochopení mu stačí slovní zásoba.</p> <p>Sleduje děj filmů s jednoduchými dialogy a nekomplikovanou zápletkou.</p> <p>SEPTIMA</p> <p>V dobře srozumitelném projevu se orientuje i při složitějším tématu. Tam, kde není omezen rozsahem své slovní zásoby nebo složitým či neznámým tématem rozumí i detailům.</p> <p>OKTÁVA</p> <p>Dobře rozumí autentickým projevům typu rozhlasových a televizních dokumentárních a zpravodajských pořadů i standardní živé řeči.</p> <p>Rozumí některým hraným filmům.</p> <p>ČTENÍ</p> <p>KVINTA</p> <p>V jednoduchém textu porozumí hlavním myšlenkám a s pomocí slovníku pracuje i s detaily</p> <p>Rozlišuje různé techniky čtení a podle zadání je aplikuje.</p> <p>SEXTA</p>	<p>FONETIKA</p> <p>Fonetika samohlásky a dvojhásky, přízvuk hlavní a vedlejší, fonetická transkripce, redukce, vázání, výslovnost znělých souhlásek na konci slov, otevřené a zavřené slabiky, stoupavá a klesavá intonace, hlavní fonetické rozdíly mezi britskou a americkou angličtinou</p> <p>GRAMATIKA</p> <p><u>Slovesa</u></p> <p><u>Časový systém</u></p> <p>Prosté a průběhové časy</p> <p>Perfektivní časy</p> <p>Způsoby vyjadřování přítomnosti</p> <p>Způsoby vyjadřování minulosti</p> <p>Způsoby vyjadřování budoucnosti</p> <p><u>Podmiňovací způsob</u></p> <p>Podmiňovací způsob přítomný</p> <p>Podmiňovací způsob minulý</p> <p>Podmínkové věty, typy 0-3 a jejich kombinace ("mixed conditionals"), věty časové, věty předmětné, inverze</p> <p>Přací věty</p> <p>Další konstrukce (as if, high time)</p> <p><u>Modální slovesa</u></p> <p>základní modální slovesa, opisy modálních sloves</p> <p>praděpodobnostní modalita</p> <p>další významy will/would/should</p>	<p>Mezipředmětové vztahy:</p> <p>D– dějiny anglicky mluvících zemí</p> <p>G– geografické, sociální a ekonomické podmínky v anglicky mluvících zemích</p> <p>Č– literatura – anglicky píšící autoři</p> <p>Průřezová témata:</p> <p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</p> <p>Vzdělávání v Evropě a ve světě</p> <p>Podmínky a možnosti studia v zahraničí</p> <p>Významné zahraniční univerzity</p> <p>Stipendia na zahraničních univerzitách</p> <p>Srovnávací charakteristiky vzdělávání na gymnáziích v ČR a obdobných školách v zahraničí, profily v anglicky mluvících zemích, závěrečné zkoušky (maturita), kompatibilní prvky a rozdíly</p> <p>Multikulturní výchova</p> <p>vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí:</p> <p>Jak se mohu naučit využívat jazykové a kulturní plurality pro potřebnou diskusi jazykové a kulturní rozrůzněnosti</p> <p>Jak používat jazyk, aby byl zbaven rasistických a diskriminujících výrazů</p>

<p>Jednoduchému textu rozumí bez problémů, orientuje se v jeho struktuře a chápe jeho hlavní myšlenky. Najde požadované informace v takovém textu obsažené a rozliší informace hlavní od vedlejších.</p> <p>Spontánně přizpůsobuje techniku čtení typu textu a účelu čtení.</p> <p>SEPTIMA</p> <p>Orientuje se ve středně náročných textech, pochopí hlavní myšlenky a najde požadované informace.</p> <p>S porozuměním přečte neupravenou povídku nebo delší autentický článek.</p> <p>Kombinuje informace z různých textů.</p> <p>OKTÁVA</p> <p>Středně náročným všeobecným textům rozumí bez problémů, odborným se slovníkem. Krátkodobě si zapamatuje nejen hlavní myšlenky, ale i podstatné detaily.</p> <p>S porozuměním přečte neupravenou knihu středního rozsahu v angličtině.</p> <p>Vyhledá informace z různých textů na všeobecné téma a pracuje s nimi.</p> <p>MLUVENÍ a PSANÍ</p> <p>KVINTA</p> <p>U jednoduchých textů a vyslechnutých ústních projevů srozumitelně sdělí hlavní myšlenky.</p> <p>V komunikaci sdělí a pochopí základní informace</p> <p>Píše srozumitelné a logicky vystavěné jednoduché texty na běžná témata.</p> <p>Shrne a sdělí běžné, obsahově jednoduché informace</p> <p>SEXTA</p> <p>Na všeobecné téma se vyjadřuje stručně a srozumitelně písemně i ústně.</p> <p>Jednoduše a souvisle popíše své okolí, své zájmy a činnosti s nimi související</p> <p>Při komunikaci zahájí, vede a ukončí rozhovor o jednoduchých tématech. Rozumí natolik, že adekvátně reaguje na partnera, ač si některá slova či věty musí nechat vysvětlit či zopakovat.</p>	<p>další modální slovesa a významově podobné konstrukce: dare, had better, would rather, to be to, to be supposed to, ought to</p> <p><u>Nepřímá řeč</u></p> <p>Základní pravidla</p> <p>Nepřímá otázka</p> <p>Podmínkové věty v nepřímé řeči</p> <p><u>Trpný rod</u></p> <p><u>to have something done</u></p> <p><u>Gerundium a infinitiv</u></p> <p>Základní pravidla</p> <p>Minulý infinitiv</p> <p>Účelové věty</p> <p>Infinitivní konstrukce po seem a po pasivech typu "he is said"</p> <p>infinitiv po too enough</p> <p>průběhový infinitiv</p> <p>- let</p> <p>used to a would</p> <p><u>Podstatná jména</u></p> <p>Počitatelnost a číslo</p> <p>Rod</p> <p>Přivlastňovací pád</p> <p><u>Členy</u></p> <p>Základní pravidla</p> <p>Členy u vlastních jmen</p> <p>Členy v idiomech</p> <p><u>Zájmena</u></p> <p>Osobní, přivlastňovací, vzratná, ukazovací, tázací, vztažná, neurčitá zájmena</p>	<p>Jak mluvit o jiných lidech jako o bytostech, které se odlišují rasovou či etnickou příslušností, aniž by se znevažovala jejich rovnoprávnost</p> <p>Jak se naučit respektovat, že každý jazyk má své specifické rysy, žádný není nadřazen jiným jazykům</p> <p>Osobnostní a sociální výchova.</p> <p>Sociální komunikace</p> <p>Přesná komunikace (srozumitelnost, jasnost, přesnost sdělení, přesvědčování a argumentace)</p> <p>Pozitivní komunikace (vyváženost negativních a pozitivních výroků, otevřenost, komunikace partnerů jako inspirace)</p> <p>Tvořivá komunikace (plynulost, pohotovost, bohatost, výrazovost, nápaditost, estetizovanost komunikace)</p> <p>Účelová efektivní komunikace (otevřenost, asertivnost, komunikační taktiky, účelné způsoby komunikace při spolupráci, vyjednávání a při řešení problémových, resp. konfliktních situací)</p> <p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</p> <p>Žijeme v Evropě</p> <p>Významní Evropané: výběrová mozaika světově významných představitelů evropské politiky, vědy a kultury</p> <p>Shody a rozdíly v životním stylu evropských zemí</p>
---	---	--

<p>Sestaví souvislý text na jednoduché téma jako lineární sled myšlenek nebo příběh. Vysvětlí své názory a stanoviska.</p> <p>SEPTIMA</p> <p>Zřetelně formuluje svůj názor.</p> <p>Volně reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý autentický text se slovní zásobou a jazykovými strukturami odpovídajícími náročnějšímu textu.</p> <p>Podrobně popíše své okolí, své zájmy a činnosti s nimi související.</p> <p>Vyjadřuje se srozumitelně a spontánně.</p> <p>Zapojí se do diskuse i na obtížnější témata.</p> <p>Píše formální i neformální texty na různá témata. Předává obsahově správně i složité informace.</p> <p>Přednese krátký souvislý projev na zadané téma.</p> <p>OKTÁVA</p> <p>Svá sdělení vyjadřuje plynule, aniž by byl nucen obsahově redukovat to, co chce sdělit.</p> <p>Vede diskusi prakticky o všech tématech, která je schopen rozebírat v mateřštině. Reaguje adekvátně i ve složitějších a méně obvyklých situacích. Mluví spontánně, plynule a bez výraznějších zaváhání.</p> <p>Logicky a jasně strukturuje formální i neformální písemný projev různých slohových stylů.</p> <p>Sestaví souvislý text na širokou škálu témat a vyjádří své stanovisko. Vyjádří a obhájí své myšlenky, názory a stanoviska vhodnou písemnou i ústní formou.</p> <p>Ústně prezentuje výsledky své obsáhlejší práce s informacemi na všeobecné téma.</p>	<p>much, many, little, few, no, none</p> <p>all, every</p> <p>who/what, which</p> <p>both, (n)either</p> <p>Zástupné one a všeobecný podmět</p> <p><u>Přídavná jména a příslovce</u></p> <p>Stupňování</p> <p>Zvláštnosti a nepravidelnosti</p> <p><u>Číslovky</u></p> <p>Čtení čísel (letopočty, telefonní čísla, zlomky, matematické výrazy)</p> <p>Určování času</p> <p>Řadové číslovky</p> <p><u>Syntax</u></p> <p>Slovosled – pravidla (oznamovací věta, otázka, postavení krátkých příslovcí) a zvláštnosti (inverze, nepravidelnosti v neformální mluvené angličtině)</p> <p>Tázací dovětky</p> <p>Věty zvolací</p> <p>Vyjadřování záporu</p> <p>Vedlejší věty vztahné</p> <p>Vedlejší věty přípusťkové</p>	
<p>JAZYKOVÉ PROSTŘEDKY</p> <p>KVINTA</p> <p>V jednodušších textech odhadne význam některých neznámých slov na základě kontextu nebo podobností s češtinou.</p> <p>Dbá na správnou výslovnost jednotlivých slov a dodržování základních pravidel anglické fonetiky.</p> <p>Využívá překladové i výkladové slovníky tištěné i multimediální podle vlastních preferencí.</p>	<p>Funkce:</p> <p>oslovení, představení, přivítání, rozloučení, omluva, prosba, odmítnutí, rada, stížnost, prezentace názoru, hypotéza, zmírnění a důraz, varování, nabídnutí pomoci, žádost, srovnávání, preference.</p> <p>Slovní zásoba</p> <p>Všeobecná i tematická slovní zásoba</p> <p>Kolokace</p> <p>Běžná frázová slovesa a idiomy</p>	

<p>SEXTA</p> <p>Všimá si souvislostí v rámci jazyka i mezi jazyky a snaží se jich využít pro porozumění.</p> <p>Všimá si rozdílů mezi formálním a neformálním jazykem a snaží se je respektovat ve svém projevu.</p> <p>SEPTIMA</p> <p>Při setkání s neznámými slovy aplikuje veškeré své jazykové znalosti (příbuzná slova a slovotvorné vzorce, další cizí jazyky, slova cizího původu používaná v češtině atd.)</p> <p>Jednoduché gramatické struktury používá bez chyb, náročnější s chybami. Bez problémů používá základní typy vedlejších vět.</p> <p>Volí vhodné výrazy i na úrovni náročnější slovní zásoby, ač se dopouští občasných nepřesností ve významu i výslovnosti.</p> <p>Používá výkladové a překladové slovníky středního rozsahu způsobem odpovídajícím účelu.</p> <p>OKTÁVA</p> <p>Bez problémů odhaduje význam těch slov, které při rozsahu jeho slovní zásoby odhadnout lze.</p> <p>Gramaticky správně mluví i v delším projevu a ve složitějších situacích. Volí vhodnou slovní zásobu, používá idiomy a frázová slovesa. Pracuje se stylistickými posuny danými použitím formálních nebo hovorových výrazů a frází.</p> <p>Vybírá vhodné tištěné i multimediální zdroje jazykových informací, používá překladové i výkladové slovníky a referenční příručky jak k samostudiu, tak k práci s texty.</p>	<p>Pravopis</p> <p>Základní pravidla</p> <p>Psaní velkých písmen</p> <p>Hranice slov</p> <p>Interpunkce</p> <p>Britská a americká angličtina</p> <p>Rozdíly v gramatice</p> <p>Rozdíly ve slovní zásobě</p> <p>Rozdíly ve výslovnosti</p> <p>Reálie</p> <p>Kultura v širokém slova smyslu (literatura, umění, zvyky, svátky atd.), sociální a politická situace, historie a geografie, věda a technika, sport</p>	
--	--	--

6.2.2.1 Poznámky

1. Témata učiva nejsou specifikována pro jednotlivé ročníky. Podle charakteru skupiny volí vyučující konkrétní náplň i optimální úroveň gramatického a lexikálního učiva tak, aby bylo dosaženo zadaných výstupů. Tomu je podřízen i výběr učebnic a doplňkových výukových materiálů. Totéž platí pro průřezová témata, které vyučující zařazují v návaznosti na materiál, se kterým pracují, a činnosti, kterým se věnují.

6.3 Německý jazyk

6.3.1 Charakteristika vyučovacího předmětu:

6.3.1.1 Obsahové vymezení:

- Vyučovací předmět Německý jazyk pokrývá vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace a vychází ze vzdělávacího obsahu oboru Další cizí jazyk (CJ 2). Obsahem předmětu je výuka německého jazyka na dvou úrovních, které se od sebe liší podle cílové úrovně žáků:
- **základní** : cílová úroveň B1 podle Společného evropského referenčního rámce – CEF. V rámci základní úrovně mají žáci možnost přihlásit se ke složení mezinárodně uznávané jazykové Das deutsche Sprachdiplom I (DSD I) na úrovni A2/B1.
- **profilová** : cílová úroveň B2 podle Společného evropského referenčního rámce – CEF. V rámci profilové úrovně mají studenti možnost přihlásit se ke složení mezinárodně uznávané jazykové zkoušky Das deutsche Sprachdiplom II (DSD II), v tom případě odpovídá jejich cílová úroveň stupni C1. Podle konkrétních organizačních možností je pro tyto studenty vytvořena zvláštní skupina nebo pracují diferencovaně v rámci skupiny B2 a jsou na ně kladeny vyšší požadavky.

6.3.1.2 Časové a organizační vymezení:

- Na vyšším stupni gymnázia studenti navazují na učivo předchozích let. Časová dotace je čtyři hodiny týdně v kvintě až oktávě, bez ohledu na to, zda žáci mají Německý jazyk zvolený jako první či druhý cizí jazyk.
- Učitelé nepostupují podle jednotné učebnice, tu volí v kombinaci s dalšími výukovými materiály pro danou skupinu optimálně tak, aby bylo co nejefektivněji dosaženo požadovaných výstupů.
- Výuka předmětu probíhá v odborných učebnách vybavených multimediální technikou a dalšími pomůckami, případně v kmenových třídách.

Studenti mají dále možnost absolvovat roční pobyt na Gymnáziu Pegnitz a účastnit se mezinárodních projektů, do nichž se škola podle aktuálních možností zapojuje.

6.3.1.3 Výchové a vzdělávací strategie:

- **Kompetence k učení:**
- Učitelé ve výuce prezentují různé způsoby přístupů ke studiu jazyka a žáky vedou k tomu, aby je využívali.
- Žáci jsou vedeni k hledání souvislostí jak u jazykových struktur, tak u slovní zásoby. Tam, kde je to možné, využívají srovnání s jinými jazyky, které znají, i s mateřštinou.
- Žáci dostávají takové úkoly, v jejichž rámci samostatně vyhledávají a zpracovávají informace z cizojazyčných textů.
- Součástí hodin i domácí přípravy je práce se slovníky, referenčními příručkami, multimediálním jazykovým softwarem a internetem.
- Důvěru ve své jazykové schopnosti a návyky nutné k samostatné práci s jazykem získávají žáci extenzivní četbou německých textů.
- **Kompetence k řešení problémů:**
- Učitelé poskytují žákům prostor k samostatnému řešení jazykových problémů i k jejich různým řešením. Využívají příležitosti demonstrovat komplexní charakter jazyka a vedou žáky k jeho respektování.
- Neustálou prací s texty, kterým ne vždy beze zbytku rozumějí, se žáci učí zacházet s nekompletními informacemi. Jsou vedeni k nutnosti domýšlení, hledání souvislostí a smyslu.
- Ve výuce jsou simulovány modelové situace, se kterými se žáci mohou setkat v praktickém životě (psaní dopisů na různá témata, rozhovory v různých kontextech, poslech neznámých mluvčích atd.).
- Žáci jsou postupně vedeni k řešení prací většího rozsahu a komplexnějšího charakteru (např. zpracování informací z cizojazyčné literatury a prezentace výsledků před třídou).
- V rámci konverzace na různá témata je po žácích vyžadovaná zřetelná argumentace při vyjadřování názorů.
- **Kompetence komunikativní:**
- Rozvoj komunikativní kompetence je obsažen v samé podstatě předmětu. Dovednosti spojené s čtením, poslechem, mluvením a psaním rozvíjejí učitelé u žáků standardními metodami výuky cizího jazyka.
- Ke komunikaci s rodilými mluvčími a německy mluvícími cizinci vůbec dostávají žáci příležitost v rámci výměn a poznávacích zájezdů.

- V rámci konverzace učitelé kultivují u žáků schopnost vyjádření vlastního názoru a jeho obhájení, stejně tak jako umění naslouchat názorům druhých a tolerovat odlišnosti.
- Při práci s jazykovým materiálem vedou učitelé žáky k přesnosti, k identifikaci podstatných informací a rozvíjení jejich interpretačních schopností.
- **Kompetence sociální a personální:**
- Párovým a skupinovým řešením úkolů v hodinách žáci rozvíjejí své schopnosti spolupracovat.
- Členění do skupin napříč ročníkem, flexibilita tohoto členění i kurzy a výměny, kterých se účastní žáci z různých tříd i ročníků, poskytují žákům možnost setkávání a spolupráce s různými lidmi.
- Specifický charakter učení jazyka rozvíjí u žáků schopnost soustavné práce s dlouhodobými cíli.
- **Kompetence občanské:**
- V rámci konverzace vedou učitelé žáky k tomu, aby vyjádřili svůj názor, aby zaujali stanovisko k problémům společenským, sociálním i kulturním.
- Učitel vede se žáky debaty a diskuse na aktuální témata, během nichž žáci obhajují své názory.
- Při pobytech v německy mluvících zemích vybízí učitel žáky k pozitivnímu vnímání jiných kulturních, duševních a etických hodnot.
- **Kompetence pracovní**
- Učitel vede žáky k tomu, aby získané vědomosti uměli využít ve svém budoucím povolání.
- Žáci jsou vedeni k zodpovědnému přístupu při plnění svých povinností, k dodržování stanovených pravidel a závazků.

6.3.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu:

6.3.2.1 Německý jazyk CJ 1

Ročník	Očekávané výstupy
Kvinta	<p>Receptivní řečové dovednosti (poslech a čtení s porozuměním):</p> <p>Vybere určité očekávané informace v běžně používaných materiálech.</p> <p>Odliší podstatné od nepodstatného.</p> <p>V souvislém rozhovoru rodilých mluvčích vedeném v pomalejším tempu a s pečlivou výslovností uvede počet a postoje aktérů.</p> <p>Rozezná téma rozhovoru</p> <p>Odliší různé formy komunikace.</p> <p>Užije logického odhadu neznámých slov či slovních spojení na základě kontextu a svých jazykových znalostí.</p> <p>Účelně využívá dvojjazyčného i výkladového slovníku.</p> <p>Produktivní řečové dovednosti (ústní a písemný projev)</p> <p>Rozpozná hlavní myšlenky přečteného nebo slyšeného autentického textu na běžná témata.</p> <p>Texty reprodukuje pomocí odpovědí na jednoduché otázky.</p> <p>Vyjádří svůj názor nekomplikovanou formou.</p> <p>Vyjádří svůj souhlas či nesouhlas.</p> <p>Vhodně formuluje věty k popisu každodenních událostí a činností, k rodině a přátelům.</p> <p>Napíše kratší, souvislý a správně strukturovaný text na jednoduché téma.</p> <p>Shrne a vlastními slovy sdělí ústně nebo písemně kratší informace.</p> <p>Interaktivní řečové dovednosti (střídání receptivních a produktivních dovedností)</p> <p>Při vysvětlování svých názorů a stanovisek respektuje zavedené zdvořilostní normy.</p>

	<p>Při formulaci názorů užívá běžných jazykových prostředků.</p> <p>Aktivně se zapojuje do jednoduchého rozhovoru na známé téma.</p> <p>Vytvoří otázky a na takové otázky odpovídá.</p> <p>Pronese jednoduché sdělení.</p>
Sexta	<p>Receptivní řečové dovednosti (poslech a čtení s porozuměním):</p> <p>Orientuje se ve výstavbě textu.</p> <p>Postupuje systematicky.</p> <p>Odliší podstatné od nepodstatného.</p> <p>Najde klíčová slova.</p> <p>Vybere nejdůležitější informace.</p> <p>V souvislém rozhovoru rodilých mluvčích vedeném v pomalejším tempu a s pečlivou výslovností uvede počet a postoje aktérů.</p> <p>Rozezná téma rozhovoru.</p> <p>Odliší různé formy komunikace.</p> <p>Odvodí význam neznámých slov či slovních spojení na základě obsahu předcházejícího textu.</p> <p>Rozpozná kompozita.</p> <p>Rozpozná slova přejatá.</p> <p>Účelně a pohotově užívá dvojjazyčného i výkladového slovníku.</p> <p>Získává informace pro zadaný úkol.</p> <p>Produktivní řečové dovednosti (ústní a písemný projev)</p> <p>Rozpozná hlavní myšlenky přečteného nebo slyšeného autentického textu na běžné téma.</p> <p>Texty reprodukuje pomocí odpovědí na otázky.</p> <p>Vyjádří své myšlenky nekomplikovanou formou.</p> <p>Vyjádří svůj souhlas nebo nesouhlas.</p> <p>Vyjádří se v jednoduchých, gramaticky správných větách.</p> <p>Vhodně formuluje věty k popisu běžné denní události, svého vztahu ke škole, ke sportu.</p> <p>Interaktivní řečové dovednosti (střídání receptivních a produktivních dovedností)</p> <p>Shrne a vlastními slovy sdělí jednoduše a gramaticky správně ústně nebo písemně kratší informace.</p> <p>Při vysvětlování svých názorů a stanovisek respektuje zavedené zdvořilostní normy.</p> <p>Při formulaci svých názorů užívá běžných jazykových prostředků.</p> <p>Aktivně se zapojuje do rozhovoru na známé téma.</p> <p>Pronese jednoduché sdělení.</p>

	<p>Vyzve partnera, aby vyjádřil svůj názor na známé téma.</p>
Septima	<p>Receptivní řečové dovednosti (poslech a čtení s porozuměním):</p> <p>V dobře srozumitelném projevu se orientuje i při složitějším námětu. Tam, kde není omezen neznámým tématem, rozumí i doplňujícím informacím.</p> <p>Orientuje se ve středně náročných textech, pochopí hlavní myšlenky a najde požadované informace.</p> <p>Využívá bez větších problémů překladové i výkladové slovníky, orientuje se v sekundární informativní literatuře. Najde požadovanou informaci v encyklopedii, na internetu nebo v jiném médiu.</p> <p>S porozuměním přečte neupravenou povídku nebo jiný kratší text. Kombinuje informace z různých textů.</p> <p>Produktivní řečové dovednosti (ústní a písemný projev)</p> <p>Zřetelně a jasně formuluje svůj názor na náročnější téma. Svě myšlenky vyjádří plynule, spontánně, v gramaticky správně formulovaných větách.</p> <p>Bez větších problémů reprodukuje složitější přečtený nebo vyslechnutý autentický text. Vyjadřuje se plynule, aniž by redukoval obsah přečteného či slyšeného textu.</p> <p>Ústně prezentuje výsledky své obsáhlejší práce na všeobecné téma.</p> <p>Píše formální i neformální texty na různá témata. Formuluje kratší i delší věty bez závažných nedostatků. Užívá jazykové prostředky, které odpovídají slohovému stylu.</p> <p>Interaktivní řečové dovednosti (střídání receptivních a produktivních dovedností)</p> <p>Zvolí přiměřenou formu písemnou i ústní pro vyjádření a obhajobu svých myšlenek. Při tom respektuje mluvnická pravidla a využívá své bohaté slovní zásoby.</p> <p>Při použití vhodných formálních i neformálních prostředků zahájí, vede i ukončí dialog. Aktivně se do něj zapojuje. Zapojí se do diskuse, která odpovídá jeho odborným znalostem.</p>
Oktáva	<p>Receptivní řečové dovednosti (poslech a čtení s porozuměním):</p> <p>Dobře rozumí autentickým projevům, dokumentům a zpravodajským pořadům v rozhlasu a televizi i standardní živé řeči. Rozumí i velké části dialogů v hraných filmech.</p> <p>S jistotou využívá překladových, výkladových i dalších slovníků. Dobře se orientuje v sekundární literatuře. Z množství nabízených informací k tématu na internetu vybere tu nejvhodnější. Najde požadovanou informaci také v encyklopedii.</p> <p>S porozuměním přečte neupravenou knihu či jiný text středního rozsahu. Vyhledá informace z různých textů na všeobecné téma a pracuje s nimi.</p> <p>Produktivní řečové dovednosti (ústní a písemný projev)</p> <p>Zřetelně a jasně formuluje svůj názor na náročnější i odborné téma. Svě myšlenky vyjádří plynule v gramaticky správně formulovaných větách za použití bohaté slovní zásoby.</p> <p>Bez problémů reprodukuje složitý přečtený nebo vyslechnutý autentický text. Mluví plynule, spontánně, bez výraznějších zaváhání.</p> <p>Ústně prezentuje výsledky své obsáhlejší práce na odborné téma.</p> <p>Píše delší formální i neformální texty na různá témata. Formuluje i delší věty bez závažných nedostatků. v hojně míře užívá jazykové prostředky, které odpovídají slohovému stylu.</p> <p>Zvolí svému ústnímu či písemnému projevu přiměřenou formu pro vyjádření a obhajobu svých myšlenek. Formuluje delší souvětí při respektování gramatických a syntaktických pravidel a využívá bohaté slovní zásoby.</p> <p>Interaktivní řečové dovednosti (střídání receptivních a produktivních dovedností)</p> <p>Vede diskusi o téměř všech tématech, na která je schopen reagovat v mateřštině. Reaguje i v méně obvyklých situacích. Mluví spontánně a plynule.</p>

6.3.2.2 Německý jazyk C2

Ročník	Očekávané výstupy
Kvinta	<p>Receptivní řečové dovednosti (poslech a čtení s porozuměním):</p> <p>Vybere určité očekávané informace v běžně používaných materiálech.</p> <p>Odliší podstatné od nepodstatného.</p> <p>V souvislém rozhovoru rodilých mluvčích vedeném v pomalejším tempu a s pečlivou výslovností uvede počet a postoje aktérů.</p> <p>Rozezná téma rozhovoru</p> <p>Odliší různé formy komunikace.</p> <p>Užije logického odhadu neznámých slov či slovních spojení na základě kontextu a svých jazykových znalostí.</p> <p>Účelně využívá dvojjazyčného i výkladového slovníku.</p> <p>Produktivní řečové dovednosti (ústní a písemný projev)</p> <p>Rozpozná hlavní myšlenky přečteného nebo slyšeného autentického textu na běžná témata.</p> <p>Texty reprodukuje pomocí odpovědí na jednoduché otázky.</p> <p>Vyjádří svůj názor nekomplikovanou formou.</p> <p>Vyjádří svůj souhlas či nesouhlas.</p> <p>Vhodně formuluje věty k popisu každodenních událostí a činností, k rodině a přátelům.</p> <p>Napíše kratší, souvislý a správně strukturovaný text na jednoduché téma.</p> <p>Shrne a vlastními slovy sdělí ústně nebo písemně kratší informace.</p> <p>Interaktivní řečové dovednosti (střídání receptivních a produktivních dovedností)</p> <p>Při vysvětlování svých názorů a stanovisek respektuje zavedené zdvořilostní normy.</p> <p>Při formulaci názorů užívá běžných jazykových prostředků.</p> <p>Aktivně se zapojuje do jednoduchého rozhovoru na známé téma.</p> <p>Vytvoří otázky a na takové otázky odpovídá.</p> <p>Pronese jednoduché sdělení.</p>
Sexta	<p>Receptivní řečové dovednosti (poslech a čtení s porozuměním):</p> <p>Orientuje se ve výstavbě textu.</p> <p>Postupuje systematicky.</p> <p>Odliší podstatné od nepodstatného.</p> <p>Najde klíčová slova.</p> <p>Vybere nejdůležitější informace.</p> <p>V souvislém rozhovoru rodilých mluvčích vedeném v pomalejším tempu a s pečlivou výslovností uvede počet a postoje aktérů.</p> <p>Rozezná téma rozhovoru.</p> <p>Odliší různé formy komunikace.</p>

	<p>Odvodí význam neznámých slov či slovních spojení na základě obsahu předcházejícího textu.</p> <p>Rozpozná kompozita.</p> <p>Rozpozná slova přejatá.</p> <p>Účelně a pohotově užívá dvojjazyčného i výkladového slovníku.</p> <p>Získává informace pro zadaný úkol.</p> <p>Produktivní řečové dovednosti (ústní a písemný projev)</p> <p>Rozpozná hlavní myšlenky přečteného nebo slyšeného autentického textu na běžné téma.</p> <p>Texty reprodukuje pomocí odpovědí na otázky.</p> <p>Vyjádří své myšlenky nekomplikovanou formou.</p> <p>Vyjádří svůj souhlas nebo nesouhlas.</p> <p>Vyjádří se v jednoduchých, gramaticky správných větách.</p> <p>Vhodně formuluje věty k popisu běžné denní události, svého vztahu ke škole, ke sportu.</p> <p>Interaktivní řečové dovednosti (střídání receptivních a produktivních dovedností)</p> <p>Shrne a vlastními slovy sdělí jednoduše a gramaticky správně ústně nebo písemně kratší informace.</p> <p>Při vysvětlování svých názorů a stanovisek respektuje zavedené zdvořilostní normy.</p> <p>Při formulaci svých názorů užívá běžných jazykových prostředků.</p> <p>Aktivně se zapojuje do rozhovoru na známé téma.</p> <p>Pronese jednoduché sdělení.</p> <p>Vyzve partnera, aby vyjádřil svůj názor na známé téma.</p>
Septima	<p>Receptivní řečové dovednosti (poslech a čtení s porozuměním)</p> <p>Rozumí hlavním myšlenkám autentického projevu proneseného standardním tempem a běžnou výslovností</p> <p>Rozumí složitějšímu a stylisticky diferencovanějšímu projevu na aktuální téma</p> <p>V souvislém složitějším rozhovoru rodilých mluvčích vedeném ve standardním tempu a méně pečlivou výslovností uvede počet aktérů.</p> <p>Rozezná téma složitějšího rozhovoru.</p> <p>Odliší jednotlivé styly a citové zbarvení jednotlivých promluv.</p> <p>Odhadne význam neznámých slov, slovních spojení a frazeologismů ve složitějším textu na základě kontextu a obsahu předcházejícího textu.</p> <p>Rozpozná kompozita a odvodí jejich význam.</p> <p>Odhadne význam slov přejatých.</p> <p>Užívá techniky rychlého čtení pro vyhledávání klíčových slov a hlavních myšlenek v krátkém i delším textu.</p>

	<p>Užívá techniky podrobného čtení pro detailní porozumění textu.</p> <p>Produktivní řečové dovednosti (ústní a písemný projev)</p> <p>Vyjádří své myšlenky přiměřenou formou.</p> <p>Respektuje mluvnická pravidla.</p> <p>Vysvětlí svůj postoj a zdůvodní ho.</p> <p>Sestaví ústně i písemně kratší souvislý, jasně strukturovaný text na jednoduché, běžné téma.</p> <p>Napíše a logicky jasně strukturuje projev na běžné téma při dodržení stylistických znaků daného textu.</p> <p>Účelně a pohotově užívá dvojjazyčného slovníku v knižní podobě i na Internetu.</p> <p>Ověří si správnost utvořeného gramatického tvaru.</p> <p>Vybere vhodný výraz z nabídky synonym.</p> <p>Interaktivní řečové dovednosti (střídání receptivních a produktivních dovedností)</p> <p>Při formulování svých myšlenek respektuje zdvořilostní normy.</p> <p>Užívá běžných, situaci přiměřených výrazů a frazeologických obrátů.</p> <p>V běžné situaci se vyjadřuje pomalejším tempem, ale plynule a foneticky správně.</p> <p>Používá správných gramatických prostředků.</p> <p>Aktivně se zapojuje do rozhovoru s rodilým mluvčím.</p> <p>Vyzve partnera, aby vyjádřil svůj názor.</p> <p>Předkládá své argumenty a zdůvodňuje je.</p>
Oktáva	<p>Receptivní řečové dovednosti (poslech a čtení s porozuměním)</p> <p>Rozumí hlavním myšlenkám autentického projevu proneseného rychlejším tempem a mírně nedbalou výslovností.</p> <p>Rozumí složitějšímu a stylisticky diferenciovanému projevu na aktuální téma.</p> <p>V souvislém delším a složitějším rozhovoru rodilých mluvčích vedeném v rychlejším tempu a s mírně nedbalou výslovností uvede počet aktérů</p> <p>Odliší jednotlivé styly a citové zabarvení jednotlivých delších promluv.</p> <p>Odhadne význam neznámých slov, slovních spojení a frazeologismů v delším, složitějším textu na základě kontextu a obsahu předcházejícího textu.</p> <p>Rozpozná kompozita a slova odvozená a odvodí jejich význam.</p> <p>Odhadne význam slov přejatých.</p> <p>Užívá techniky rychlého čtení pro vyhledávání klíčových slov a hlavních myšlenek v delším, složitějším textu.</p> <p>Produktivní řečové dovednosti (ústní a písemný projev)</p> <p>Vyjádří své myšlenky přiměřenou i složitější formou.</p> <p>Vysvětlí svůj postoj a zdůvodní ho.</p> <p>Vyjádří svůj postoj k opačnému názoru.</p> <p>Sestaví ústně i písemně delší, souvislý, jasně strukturovaný text na běžné téma.</p> <p>Napíše a logicky jasně strukturuje delší projev na běžné téma při dodržení stylistických znaků daného textu.</p> <p>Účelně a pohotově užívá dvojjazyčného slovníku v knižní podobě i na Internetu.</p>

	<p>Ověří si správnost utvořeného gramatického tvaru.</p> <p>Vybere vhodný výraz z nabídky synonym.</p> <p>Vybere vhodné frazeologismy, přirovnání.</p> <p>Interaktivní řečové dovednosti (střídání receptivních a produktivních dovedností)</p> <p>Při formulování svých myšlenek respektuje zdvořilostní normy.</p> <p>Užívá situaci přiměřených výrazů a frazeologických obrátů.</p> <p>V běžné situaci se vyjadřuje standardním tempem, plynule a foneticky správně.</p> <p>Používá správných i složitějších gramatických prostředků.</p> <p>Aktivně se zapojuje do složitějšího rozhovoru s rodilým mluvčím.</p> <p>Vyzve partnera, aby vyjádřil svůj názor.</p> <p>Předkládá své argumenty a zdůvodňuje je.</p>
--	--

Učivo	
Fonetika	Vokální a konsonantický systém, slovní přízvuk, zvuková stránka věty jednoduché a složené, větný rytmus a intonace, redukce výslovnosti
Slovní zásoba	Všeobecná a tematická slovní zásoba, tvoření slov, ustálená slovní spojení, rčení, přísloví
Grafická stránka a pravopis	Základní pravidla a specifika německého pravopisu, psaní složitých kompozit, větná interpunkce
Gramatika	<p>Slovesa:</p> <p>Časový systém – čas přítomný, préteritum, perfektum, plusquamperfektum, futurum</p> <p>Konjunktiv II., Konjunktiv I.</p> <p>Podmínkové a přací věty</p> <p>Modální slovesa, základní a další významy</p> <p>Pasivum</p> <p>Infinitiv a infinitivní konstrukce <i>s zu, um...zu, ohne...zu, statt...zu</i></p> <p>Rekce sloves</p> <p>Slovesné předpony</p> <p>Vazba <i>es gibt</i></p> <p>Podstatná jména:</p> <p>Člen podstatných jmen</p> <p>Jednotné a množné číslo</p> <p>Skloňování podstatných jmen</p> <p>Rod</p> <p>Přídavná jména:</p> <p>Skloňování přídavných jmen po členu určitém, neurčitém, bez členu, po zájmech a neurčitých číslovkách</p> <p>Stupňování</p> <p>Zájmena:</p>

Syntax	Osobní, přivlastňovací, ukazovací, vztažná, neurčitá <i>man, es</i> Skloňování všech uvedených druhů Číslovky: Základní, řadové a jejich skloňování Násobné a podílné číslovky Předložky: Předložky se třetím pádem Předložky se čtvrtým pádem Předložky se třetím a čtvrtým pádem Předložky s druhým pádem Spojky: Spojky souřadné s přímým a nepřímým pořádkem slov Dvojčlenné spojky Spojky podřadné
	Věta hlavní Věty vedlejší a jejich druhy Slovosled věty vedlejší
	Reálie německy mluvících zemí Kultura v širokém slova smyslu (umění, zvyky, svátky atd.), sociální a politická situace, historie a geografie, věda a technika, sport

Průřezová témata

Průřezové téma	Tematický okruh	
Multikulturní výchova	Vztah k multilingvní kulturní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí	<p>Jak se mohu naučit využívat jazykové a kulturní plurality pro potřebnou diskusi o kulturní rozrůzněnosti.</p> <p>Jak používat jazyk, aby byl zbaven rasistických a diskriminujících výrazů.</p> <p>Jak mluvit o lidech s odlišnou rasou a etnickou příslušností, aniž by se znevažovala jejich rovnoprávnost.</p> <p>Jak se naučit respektovat, že každý jazyk má své specifické rysy, žádný není nadřazen jiným jazykům.</p>

6.5 Matematika

6.5.1 Charakteristika předmětu

Vyučovací předmět Matematika je tvořen vzdělávacím oborem Matematika a její aplikace z RVP G. Je určen všem žákům kvinty až oktávy osmiletého gymnázia. Přírodovědná profilace obsahuje seminář z matematiky s dvouhodinovou dotací v septimě a oktávě. Matematika je založena na aktivních činnostech žáků s matematickými objekty a na využití matematiky při řešení reálných problémů a situací. Předmět poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v reálném životě, rozvíjí logické myšlení a umožňuje tak získávat matematickou gramotnost. Napomáhá rozvoji abstraktního a analytického myšlení, vede ke srozumitelné a věcné argumentaci. Učí pamatovat si pouze nejpotřebnější informace a vše ostatní si odvodit. Neméně významným aspektem je rozvoj geometrické představivosti, jak v rovině, tak v prostoru.

Během studia si žáci uvědomují, že matematika nachází uplatnění ve všech oborech lidské činnosti, zejména pak v informatice, fyzice, technice a ekonomii.

6.5.2 Časové a organizační vymezení

Týdenní hodinové dotace v jednotlivých ročnících jsou zapracovány takto:

Ročník	Kvinta	Sexta	Septima	Oktáva
Hodin v týdnu	4	4	4	4

Výuka probíhá zpravidla v kmenových učebnách, v učebnách matematiky a někdy také v počítačové nebo mediální učebně. Během studia na vyšším stupni gymnázia nabízí škola následující matematické aktivity:

- Matematická olympiáda
- Matematický klokan

6.5.3 Výchové a vzdělávací strategie

Kompetence k učení, kompetence k řešení problémů

Učitel:

- klade důraz na aplikace, deduktivní a induktivní postupy
- vede žáky k propojování mechanicky zvládnutých poznatků a postupů s postupy pro objevování nových cest a k odvozování a zdůvodňování nových vlastností
- dbá, aby se žáci vyjadřovali přesně a stručně, užívali matematického jazyka a symbolů, prováděli rozbor a zápisy algoritmů řešených problémů, zdokonalovali grafický projev
- rozvíjí paměť žáků prostřednictvím zadávání numerických výpočtů
- klade důraz na mezipředmětové vztahy
- podporuje matematické soutěže
- opravami výkonů učí žáky vnímat chyby jako nedílnou součást procesu zkoumání a ověřování

Kompetence komunikativní, sociální a personální

Učitel:

- klade důraz na správnost formulací, logickou strukturu a posloupnost argumentací, jak v písemném, tak v mluveném projevu
- klade důraz na respekt k práci druhého
- zadáváním skupinových úkolů vede žáky ke spolupráci, učí je přijímat přidělenou roli a ztotožnit se s ní

Kompetence občanské, kompetence pracovní

Učitel:

- vzdělání chápe jako občanskou povinnost všech zúčastněných, aktivně se angažuj v tomto procesu a svým příkladem učí témuž i žáky
- podává představu o využití nabytých znalostí a dovedností v různých oborech lidské činnosti
- systematickým zadáváním vybraných úkolů podporuje žáky v dovednosti používat technické pomůcky (osobní počítač, kalkulačtor, rýsovací potřeby, tabulky
- snaží se o to, aby žáci získávali návyky systematické a pečlivé práce a byli schopni sebehodnocení

6.5.4 Kvinta

TÉMA	VÝSTUP	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY POZNÁMKY
Číselné obory	žák se orientuje v číselných oborech užívá zápisů číselných množin a operací s nimi umí použít a počítat s číselnými výrazy	- množinová symbolika - operace s množinami - zápis množiny	- zápisy výsledků - podpora výpočtů v dalším učivu
Pravouhlý trojúhelník	žák umí vyřešit pravouhlý trojúhelník – umí použít jeho řešení v dalších úlohách	- Pythagorova věta - goniometrické funkce	- podpora pro další učivo planimetrie, stereometrie
Mocniny	žák umí upravit výrazy s mocninami a odmocninami – umí částečně odmocnit - usměrnit zlomek	věty o mocninách mocniny s racionálním mocnitelem počítání s odmocninami	-výpočetní aparát pro další témata, zkoušky rovnic, goniometrické rovnice, přesné vyjádření souřadnic bodů
Výroky	žák umí určit výrok – zapsat logické spojky – pomocí logických spojek vyjádřit výrokové formule – umí vyřešit pravdivostní tabulky výrokových formulí – řeší slovní úlohy pomocí tabulek – používá kvantifikované výroky k důkazům	- výrok a výroková formule - logické spojky - pravdivostní tabulky - výroky s kvantifikátorem	- logické řešení reálných situací, filozofie, informatika
Výrazy	žák umí sečíst, odečíst, násobit a dělit výrazy – umí rozložit výrazy vytýkáním, vytýkáním závorek před závoreku, pomocí vzorců – umí sečíst, odečíst násobit a dělit lomené výrazy – umí stanovit nejmenší společný násobek lomených výrazů, krátit a určit podmínky existence lomených výrazů	- počítání s výrazy - rozklad výrazů - lomené výrazy	- použití a výpočetní aparát pro všechny algebraické kapitoly a výpočty s obecnými čísly - úpravy vzorců F, CH, Z, E
Rovnice	žák ovládá ekvivalentní úpravy rovnic – umí umocnit rovnici (neekvivalentní úprava) – umí analyzovat řešení rovnice – umí provést zkoušku, ví kdy je nutná – umí řešit rovnici v daném definičním oboru a tento obore určit	lineární rovnice a soustavy kvadratické rovnice a soustavy iracionální rovnice rovnice s absolutní hodnotou rovnice vyšších řádů	- výpočty ve všech přírodovědných a ekonomických oborech v kombinaci s výroky i dalších

Nerovnice	žák umí vyřešit danou nerovnici – zná specifika řešení jednotlivých typů nerovnic- dokáže zapsat výsledky řešení v daných oborech – umí zkombinovat řešení a analyzovat výsledky	- lineární nerovnice a jejich soustavy - kvadratická nerovnice - nerovnice s neznámou ve jmenovateli - nerovnice s absolutní hodnotou	-výpočetní aparát pro další učivo - logické uvažování a vyhodnocování konkrétních situací F, CH
Základní rovinné útvary	žák zná polohové vlastnosti základních rovinných útvarů (přímka, bod, kružnice) dokáže načrtnout jejich polohu ze zadaných hodnot a stanovit jejich vztah – zná vlastnosti kruhu, trojúhelníků, čtyřúhelníků, pravidelných i obecných n-úhelníků – pomocí vět dokáže vypočítat neznámé hodnoty a užít výpočtů v konkrétních úlohách- umí vypočítat obsahy i obvody útvarů	- přímka, bod - trojúhelníky - čtyřúhelníky - kruh, kružnice - Euklidovy věty. Věta Pythagorova	-praktické úlohy - základ pro úlohy v prostoru
Konstrukce	žák umí použít symbolických zápisů k zápisům řešení – umí použít vlastností útvarů ke konstrukcím – umí analyzovat hodnoty, které potřebuje, umí použít výpočtů a vět k jejich zjištění	- množiny bodů dané vlastnosti - obvodový úhel - konstrukce trojúhelníků - konstrukce čtyřúhelníků	- základy pro technické obory a další matematické kapitoly
Shodná zobrazení	žák zná vlastnosti jednotlivých zobrazení – umí sestrojít útvary v jednotlivých zobrazeních – dokáže analyzovat vlastnosti v daných útvarech a použít jich ve výpočtech a konstrukcích	- středová souměrnost - osová souměrnost - posunutí - otočení	
Podobná zobrazení	žák umí sestrojít útvar v dané stejnolehlosti – zná vlastnosti tohoto zobrazení – umí využít tohoto zobrazení v konstruktivních úlohách	- stejnolehlost	- využití všech zobrazení v technických oborech - výtvarné obory, perspektiva

6.5.5 Sexta

TÉMA	VÝSTUP	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY POZNÁMKY
Funkce	žák volí svoji strategii jako výsledek experimentování; prezentuje své poznatky; používá základní algoritmy při řešení rovnic; používá vzorců, určuje podmínky;	Funkce, její graf, definiční obor; lineární funkce, fce s absolutní hodnotou, kvadratické fce, lineární lomené fce, mocninné fce, exponenciální a logaritmické fce	F: průběžné aplikace CH: průběžné výpočty ZEK: projekt MKV: vyhledávání informací

Goniometrie a trigonometrie	žák umí používat goniom. vzorců; provádí úpravy goniometrických výrazů, určuje podmínky řešitelnosti; řeší rovnice s goniom. funkcemi, hledá všechna řešení; řeší úlohy z praxe	Periodická fce, složená fce, goniometrická fce, goniometrické vzorce, goniometrické rovnice, úpravy goniometrických výrazů, trigonometrie	VEGS
Stereometrie	žák provádí náčrtky, modely, využívá axiomů z praxe, rozlišuje geometrickou a aritmetickou podobu věty, rozlišuje podmínku nutnou a postačující, tvoří hrozen dovedností nabalováním učiva z tercie a kvarty	Tělesa, volné rovnoběžné promítání, polohové vlastnosti, vztahy mezi body, přímkami a rovinami, metrické vlastnosti, odchylky přímek a rovin, vzdálenost bodu od přímky, roviny, shodná zobrazení, podobná zobrazení, objemy a povrchy těles	OSV: pečlivost, důslednost, preciznost při práci

6.5.6 Septima

TÉMA	VÝSTUP	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY POZNÁMKY
Analytická geometrie	žák sčítá, odčítá, násobí a dělí v oboru R, Q ; aplikuje získané dovednosti na úlohách; načrtává modely; řeší úlohy z praxe; zamýšlí se nad strategiemi řešení; řeší úlohy z praxe	Vektory, operace s vektory, geometrie v rovině, rovnice přímky, geometrie v prostoru, rovnice roviny, determinant, metrické úlohy, kuželosečky	MKV: využívání poznatků z F OSV: dovednost rozhodování, argumentace
Posloupnosti a řady	žák aplikuje získané vědomosti na slovních úlohách; řeší úlohy z praxe; odhaduje příčiny chyb; chápe a systematizuje informace; ověřuje si správnost řešení	Posloupnost, aritmetická posloupnost, geometrická posloupnost, limita posloupnosti, limita funkce, spojitost, nekonečné řady, konvergence a divergence	MKV: využívá poznatků z chemie a fyziky OSV: chápe a systematizuje informace
Finanční matematika	žák aplikuje znalosti posloupností, dokáže používat pojmy z oblasti spoření, rozlišuje zápisy p.a., p.s., p.q., p.m, žák dokáže vyhodnotit rizika poskytnutí úvěrů různých typů žák efektivně vyhodnotí nabídky bankovních i nebankovních	Posloupnosti Spoření, dluh, půjčka bankovní, nebankovní Tabulky, grafy, diagramy	Finanční gramotnost MV

6.5.7 Oktáva

TÉMA	VÝSTUP	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, POZNÁMKY
Kombinatorika	žák využívá kalkulátoru při výpočtech; využívá tabulek; je schopen shromažďovat data; aplikuje získané dovednosti na slovních úlohách	Variace, kombinace, permutace, variace s opakováním, kombinace s opakováním, permutace	MKV: využití poznatků z F, CH, B, ZEK OSV: vyhodnocování domácí přípravy,

		s opakováním, vlastnosti kombinačních čísel, Binomická věta	pěstování reálného sebehodnocení
Pravděpodobnost	žák dokáže určit všechna možná řešení situace, umí formovat hypotézy a ty vyhodnocovat, rozlišuje zápisy p.a., p.s., p.q.,p.m, zjednodušuje složené výrazy, získává podklady pro výpočet	Náhodné pokusy, množina výsledků pokusu, jevy, pravděpodobnosti, sčítání pravděpodobností, nezávislé jevy a pokusy, Bernoulliho schéma, ověřování hypotéz, podmíněné pravděpodobnosti; Finanční matematika	MV: uvádí věci do správných souvislostí, operuje správně se znaky a symboly
Statistika	Žák řeší úlohy komplexně, využívá odhadu, správně zaokrouhluje, chápe rozdíl mezi průměrem aritmetickým, geometrickým, harmonickým, kvadratickým, zvládne druhy důkazů s využitím Cauchy věty	Statistika, statistický soubor, jednotka, znak, diagramy, rozdělení četností, charakteristiky polohy a variability, Sturgesovo pravidlo, zpracování údajů z tisku	EV: sestavení rodokmene, statistické zpracování svého okolí, třídění a vyhledávání informací MKV: využívání poznatků z ekonomiky, jejich zpracování a vyhodnocování
Opakování a systematizace učiva	vhodnými metodami provádí důkazy matematických vět, efektivně upravuje algebraické výrazy, načrtne grafy elementárních funkcí, využívá poznatky o funkcích při řešení rovnic, nerovnic a jejich soustav, řeší aplikační úlohy s využitím poznatků o funkcích a posloupnostech, řeší konstrukční úlohy užitím množin všech bodů dané vlastnosti, pomocí shodných zobrazení a pomocí konstrukce na základě výpočtu aplikuje poznatky z planimetrie ve stereometrii, vypočítá objem a povrch těles, využívá metod analytické geometrie při řešení komplexních úloh a problémů využívá získané poznatky k argumentaci a dokazování tvrzení, volí vhodné důkazové metody	základní poznatky z matematiky, algebraické výrazy, rovnice a nerovnice funkce, planimetrie, stereometrie, trigonometrie analytická geometrie v rovině, v prostoru, důkazové úlohy	MV: využití ve vazbě na F, EL, CH, ZEK.

6.5.8 Seminář z matematiky – septima

TÉMA	VÝSTUP	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, POZNÁMKY
Lineární algebra	žák umí sčítat, odčítat, násobit matice; aplikuje poznatky na úlohách; Volí správnou strategii řešení; buduje si kritéria a indikátory sebehodnocení velkou pozornost věnuje odhadům	Vektory, matice, řešení soustav lineárních rovnic, Sarusovo pravidlo, Frobeniho věta, determinanty, hodnota matice, operace s maticemi, inverzní matice, transponovaná matice	MKV: úlohy z F, CH, Ek OSV: výchova k sociálním dovednostem

	chápe a systematizuje informace, vytváří si komplexnější pohled na dílčí jevy, dokáže zobecňovat		
Rovnice s parametrem	žák ovládá ekvivalentní úpravy rovnic s parametrem umí umocnit rovnici (neekvivalentní úprava) umí analyzovat řešení rovnice, umí provést zkoušku, ví kdy je nutná, umí řešit rovnici v daném definičním oboru a tento obor určit	lineární rovnice a soustavy s parametrem kvadratické rovnice s parametrem a soustavy rovnice s parametrem a absolutní hodnotou	výpočty ve všech přírodovědných a ekonomických oborech
Nerovnice s parametrem	žák umí vyřešit danou nerovnici s parametrem – zná specifika řešení jednotlivých typů nerovnic, dokáže zapsat výsledky řešení v daných oborech – umí zkombinovat řešení a analyzovat výsledky	lineární nerovnice a jejich soustavy kvadratická nerovnice	výpočty ve všech přírodovědných a ekonomických oborech
Komplexní čísla	žák aplikuje získané dovednosti na úlohách, řeší úlohy z praxe; uvádí věci do souvislostí; operuje s termíny, znaky a symboly; využívá informace v životě; vytváří si komplexnější pohled na jevy	operace s komplexními čísly, geometrické znázornění v Gaussově rovině, Moivreova věta, rovnice v C lineární, kvadratické, binomické rovnice, souhrnné opakování učiva	MKV: využívá poznatků z elektrotechniky OSV: posuzování vlastního pokroku, sebehodnocení, schopnost identifikace problémů při učení

6.5.9 Seminář z matematiky – oktáva

TÉMA	VÝSTUP	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, POZNÁMKY
Matematické důkazy	žák se orientuje v logické stavbě matematiky, posoudí správnost úsudku vhodnými metodami provádí důkazy matematických vět	definice, věta, axiom výrok, složený výrok důkaz přímý, nepřímý, sporem, matematickou indukcí	
Diferenciální a integrální počet	žák umí využívat výpočtu limit, umí nakreslit průběh funkce, umí použít diferenciálního počtu při řešení slovních úloh, osvojí si základní vzorce pro derivaci, umí určit primitivní funkci	Elementární funkce, spojitost fce, limita fce v bodě, v nevlastním bodě, derivace elementární i složené funkce, průběh funkce, primitivní funkce, integrační metody, určitý integrál, výpočet určitých integrálů	MV: využití ve vazbě na F, EL, CH, ZEK.
Opakování a systematizace učiva	vhodnými metodami provádí důkazy matematických vět, efektivně upravuje algebraické výrazy, načrtne grafy elementárních funkcí, využívá poznatky o funkcích při řešení rovnic, nerovnic a jejich soustav, řeší aplikační úlohy s využitím poznatků o funkcích a posloupnostech, řeší konstrukční úlohy užitím množin všech bodů	základní poznatky z matematiky, algebraické výrazy, rovnice a nerovnice funkce, planimetrie, stereometrie, trigonometrie analytická geometrie v rovině, v prostoru, důkazové úlohy	MV: využití ve vazbě na F, EL, CH, ZEK.

	<p>dané vlastnosti, pomocí shodných zobrazení a pomocí konstrukce na základě výpočtu aplikuje poznatky z planimetrie ve stereometrii, vypočítá objem a povrch těles, využívá metod analytické geometrie při řešení komplexních úloh a problémů využívá získané poznatky k argumentaci a dokazování tvrzení, volí vhodné důkazové metody</p>		
--	---	--	--

6.6 Informatika a výpočetní technika

6.6.1 Charakteristika vyučovacího předmětu:

6.6.1.1 Obsahové vymezení:

- Předmět Informatika a výpočetní technika vychází ze vzdělávací oblasti Informatika a informační a komunikační technologie RVP G.
- Informatika a výpočetní technika klade důraz na aktivní používání prostředků ICT žáky a jejich užití v praxi. Získané vědomosti a dovednosti pak žáci uplatňují v praktickém životě. Žák je veden k samostatnému řešení problémů s využitím dostupné techniky.
- Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci dovedli:
 - pochopit úlohy informací a informačních činností a k využití moderních informačních a komunikačních technologií,
 - porozumět toku informací, počínaje jejich vznikem, uložením na médium, přenosem, zpracováním, vyhledáváním až po praktické využití,
 - formulovat svůj požadavek a využívat při interakci s počítačem algoritmické myšlení,
 - porovnat informace a poznatky z většího množství alternativních informačních zdrojů, a tím dosahovat větší věrohodnosti vyhledaných informací,
 - využívat výpočetní techniku, aplikační i výukový software ke zvýšení efektivnosti své učební činnosti a racionálnější organizace práce,
 - tvořivě využívat softwarových a hardwarových prostředků při prezentaci své práce,
 - respektovat práva k duševnímu vlastnictví při využívání SW,
 - zaujmout odpovědný a etický přístup k nevhodným obsahům vyskytujícím se na Internetu a jiných médiích,
- Učitel klade důraz na vysvětlení překotného rozvoje informačních technologií a na nutnost zvládnutí jejich ovládnutí. Vyžaduje jak rutinní ovládnutí základního aplikačního softwaru, tak schopnost žáků k rozborům problému, hledání možností řešení, prezentací vlastního postupu a výsledku práce. Dále klade důraz na uplatnění poznatků a dovedností z oblasti výpočetní techniky (VT) v mezipředmětových vztazích. Učitel vyžaduje správnost a logickou strukturu řešení, ale i estetické hledisko jak písemného, tak v mluveného projevu.

6.6.1.2 Časové a organizační vymezení:

ročník	5.	6.	7.	8.
hodinová dotace	-	-	2	2

- Na vyšším stupni gymnázia studenti navazují na učivo předchozích let.
- Vyučující nepostupuje podle jednotné učebnice, tu volí v kombinaci s dalšími výukovými materiály optimálně tak, aby bylo co nejefektivněji dosaženo požadovaných výstupů.
- Výuka předmětu probíhá v odborných učebnách vybavených potřebnou technikou a dalšími pomůckami.

6.6.2 Septima

TÉMA	VÝSTUP	UČIVO	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky
Interní zařízení (komponenty), software	Žák na pokročilé úrovni popíše, jak funguje počítač po stránce hardwaru i operačního systému; diskutuje o fungování	Komponenty počítače Rozdělení SW, uživatelská rozhraní, asociace, multitasking, licence, multilicence, update/upgrade, service pack, patch	Environmentální výchova

	digitálních technologií určujících trendy ve světě		
Textový editor	Žák je schopen používat textový editor na pokročilé úrovni	Styly a motivy, generování obsahu/seznamů, poznámky pod čarou, nástroj revize, automatické opravy, oddíly, citace Způsoby zobrazení dokumentu (rozložení při tisku, osnova, koncept, navigace)	Mediální výchova, Osobnostní a sociální výchova
audio, video na PC	Žák se orientuje v rozpoznávání audio a video souborů, zvládá jejich přehrávání, ví, jakým způsobem se tyto soubory vytváří	Zpracování a přehrávání zvuku a videa	Mediální výchova, Osobnostní a sociální výchova
Počítačová grafika	Žák je schopen používat pokročilé funkce grafického editoru pro zpracování digitálních fotografií	Úrovně, barvy, křivky, masky, vrstvy	Mediální výchova, Osobnostní a sociální výchova
Tabulkový procesor	Žák je schopen používat tabulkový procesor na pokročilé úrovni	Řazení a filtrování dat, ověřování dat, funkce pro práci s daty, zámeček, formuláře, tisk, kontingenční tabulky a grafy	Mediální výchova, Osobnostní a sociální výchova

6.6.3 Oktáva

TÉMA	VÝSTUP	UČIVO	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky
Databáze	Žák má představu o významu databází a databázových systémů při zpracování dat. Získá teoretickou představu o principech fungování databází a databázových systémů, a rovněž o tom, z jakých prvků se skládá databázový systém	Základní pojmy a principy z oblasti relačních databází, použití DBS struktura databáze	Mediální výchova, Osobnostní a sociální výchova
Databázový systém MS Access	Žák se naučí ovládat a používat aplikaci MS Access	Popis prostředí základní funkce databáze zobrazení datového listu vytvoření tabulek datové typy relace Dotazy, formuláře, sestavy	Mediální výchova, Osobnostní a sociální výchova

6.8 Seminář z informatiky a výpočetní techniky

6.8.1 Charakteristika vyučovacího předmětu:

6.8.1.1 Obsahové vymezení:

- Předmět Informatika a výpočetní technika vychází ze vzdělávací oblasti Informatika a informační a komunikační technologie RVP G.
- Informatika a výpočetní technika klade důraz na aktivní používání prostředků ICT žáky a jejich užití v praxi. Získané vědomosti a dovednosti pak žáci uplatňují v praktickém životě. Žák je veden k samostatnému řešení problémů s využitím dostupné techniky.
- Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci dovedli:
 - pochopit úlohy informací a informačních činností a k využití moderních informačních a komunikačních technologií,
 - porozumět toku informací, počínaje jejich vznikem, uložením na médium, přenosem, zpracováním, vyhledáváním až po praktické využití,
 - formulovat svůj požadavek a využívat při interakci s počítačem algoritmické myšlení,
 - porovnat informace a poznatky z většího množství alternativních informačních zdrojů, a tím dosahovat větší věrohodnosti vyhledaných informací,
 - využívat výpočetní techniku, aplikační i výukový software ke zvýšení efektivnosti své učební činnosti a racionálnější organizace práce,
 - tvořivě využívat softwarových a hardwarových prostředků při prezentaci své práce,
 - respektovat práva k duševnímu vlastnictví při využívání SW,
 - zaujmout odpovědný a etický přístup k nevhodným obsahům vyskytujícím se na Internetu a jiných médiích,
- Učitel klade důraz na vysvětlení překotného rozvoje informačních technologií a na nutnost jeho zvládnutí. Vyžaduje jak rutinní ovládnutí základního aplikačního softwaru, tak schopnost žáků k rozborům problému, hledání možností řešení, prezentací vlastního postupu a výsledku práce. Dále klade důraz na uplatnění poznatků a dovedností z oblasti výpočetní techniky (VT) v mezipředmětových vztazích. Učitel vyžaduje správnost a logickou strukturu řešení, ale i estetické hledisko jak písemného, tak v mluveného projevu.

6.8.1.2 Časové a organizační vymezení:

ročník	5.	6.	7.	8.
hodinová dotace	-	-	2	2

- Na vyšším stupni gymnázia studenti navazují na učivo předchozích let.
- Učitelé nepostupují podle jednotné učebnice, tu volí v kombinaci s dalšími výukovými materiály optimálně tak, aby bylo co nejefektivněji dosaženo požadovaných výstupů.
- Výuka předmětu probíhá v odborných učebnách vybavených potřebnou technikou a dalšími pomůckami.

6.8.2 Septima

TÉMA	VÝSTUP	UČIVO	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky
HTML	Žák zjistí, jakým způsobem se tvoří www stránky, strukturu stránek, jednotlivé tagy, které se používají pro tvorbu internetových stránek,	základy tvorby www stránek – web hosting, domény, nástroje pro tvorbu, technologie používané při tvorbě www stránek struktura dokumentu, CSS styly	Mediální výchova, Osobnostní a sociální výchova

	ví, jakým způsobem se www stránky ukládají na internet		
spam, spyware, adware, viry a antiviry	Žák dokáže rozpoznat hrozby pro PC, získá správné návyky chování na internetu, jak se před nimi chránit na softwarové úrovni a ví o způsobech identifikace na internetu. Zná možnosti zálohování dat a umí zvolit nejlepší prostředky pro zálohování.	problematika nežádoucího software na PC nalezení, odstranění, prevence, únik a ochrana formací princip elektronického podpisu SW Firewall Zálohování dat	Osobnostní a sociální výchova
Princip činnosti externích zařízení	Žák zná princip činnosti, jednotlivých typů zařízení, umí je používat a konfigurovat	tiskárna, scanner, digitální fotoaparát myš monitor a displej	Environmentální výchova
Historie a trendy v ICT	Žák zná důležité milníky ve vývoji ICT i současné trendy v oblasti ICT	Historie počítačů	Mediální výchova, Osobnostní a sociální výchova
Zobrazení informací v PC	Žák se orientuje v základních jednotkách a soustavách používaných ve výpočetní technice, umí s nimi pracovat a umí je převádět mezi sebou, rozumí základní stavbě počítače	bit a byte násobné jednotky převody mezi bin - hex - dec soustavami von Neumannovo schéma	Mediální výchova, Osobnostní a sociální výchova M – převody mezi soustavami F – převody jednotek
Počítačové sítě	Žák zná rozdělení počítačových sítí z hlediska topologie a rozlehlosti, má přehled o jednotlivých prvcích a připojení v počítačové síti, ví jakým způsobem dochází k identifikaci v počítačové síti	Topologie sítí server + pracovní stanice HW síťové prvky Sdílení dat Internet - způsoby připojení IP adresa HW ochrana	Mediální výchova, Osobnostní a sociální výchova, Environmentální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
Algoritmizace a základy programování	Žák: dokáže vysvětlit postup a vzniku počítačového programu, dokáže rozebrat problém na elementární prvky vysvětlí daný algoritmus, program; určí, zda je daný postup algoritmem rozdělí problém na menší části, rozhodne, které je vhodné řešit algoritmicky, své rozhodnutí zdůvodní; sestaví a zapíše algoritmy pro řešení problému dokáže pracovat s příkazovým řádkem, je schopen zadávat vybrané příkazy	algoritmizace úlohy vlastnosti algoritmu vývojové diagramy Příkazový řádek, příkazy Python – instalace, popis, spuštění z příkazového řádku, vývojové prostředí IDLE Výrazy, proměnné, program Kreslení, barvy	

	<p>má povědomí o blokově orientovaných programovacích jazycích</p> <p>v textovém programovacím jazyce sestaví přehledný program, ten otestuje a optimalizuje</p> <p>používá příkazy přiřazení do proměnných, příkazy větvení a opakování</p>		
--	--	--	--

6.8.3 Oktáva

TÉMA	VÝSTUP	UČIVO	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky
Maturitní témata	Žák si zopakuje důležité znalosti a dovednosti z oblasti ICT	<p>Hardware a software</p> <p>Kancelářské aplikace – textový editor, tabulkový procesor, prezentační program</p> <p>Počítačová grafika</p>	<p>Mediální výchova,</p> <p>Osobnostní a sociální výchova,</p> <p>Environmentální výchova,</p> <p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</p>
Programovací jazyk Python	<p>Žák:</p> <p>řeší problémy pro různé hodnoty vstupních proměnných</p> <p>pomocí konstrukcí větvení a cyklů zobecňuje řešení problémů</p> <p>hledá a opravuje chyby ve svých programech</p> <p>používá příkazy přiřazení do proměnných, příkazy větvení a opakování</p> <p>vytváří podprogramy s parametry a pracuje s podprogramy z externích knihoven</p> <p>vytváří grafické objekty v grafické ploše a manipuluje s nimi</p>	<p>Kreslení s proměnnými</p> <p>Program s opakováním</p> <p>Proměnná v cyklu, výrazy v cyklu</p> <p>Větvení</p>	

6.9 Mediální výchova

6.9.1 Charakteristika předmětu:

Předmět mediální výchova byl vytvořen jako samostatný předmět z průřezového tématu MV. Je zařazen jako předmět povinně volitelný pro ty žáky, kteří si vyberou pro závěrečné dva roky studia v septimě a oktávě humanitní profilaci. V rámci humanitní profilace je dotován hodinou v septimě i oktávě. S ohledem na to, že pro současné mladé lidi představují média nejen významný zdroj informací, ale i formativní nástroj osobnosti, a že vlivu médií od sdělení po ataky se nelze vyhnout, škola se rozhodla o zřízení samostatného předmětu. Mediální výchova vybaví žáka základní mediální gramotností. Žáci si osvojí nejen některé poznatky o fungování a společenské roli současných médií (o jejich historii, struktuře fungování), ale především formou cvičení a praktické tvorby mediálního sdělení získají návyky jak analyzovat, posoudit, vyhodnotit a vytvořit mediální produkty. Žáci budou prakticky seznámeni s manipulativní rolí, kterou mnohdy média zosobňují a naučí se kritickému zhodnocení sdělení. Předmět bude podporovat komunikativní kompetence a kompetence řešení problémů. V týmové práci při tvorbě mediálních sdělení budou podporovány: tvorba příspěvků pro školní web, v nichž se odrazí aktuální dění ve škole, školní akce. Tvorba podcastů, spolupráce s regionální internetovou televizí-MVTV, možnost zúčastnit se aktivně živého vysílání v rádiu Generis, tvořit stránky školního časopisu. Přispívat tímto předmětem nejen k orientaci v mediálním světě, ale také k aktivnímu zapojení žáků do mediálního dění. Dále budou podporovány kompetence sociální a personální. Předmět mediální výchova bude integrovat i některá témata z VDO, EV, OSV, MKV.

Předmět bude rozvíjet požadavky klíčových kompetencí RVP G. Pokud žáci využijí možností, jež jim seminář nabízí, budou schopni uplatnit následující kompetence:

- kriticky přistupují k informacím, jsou schopni je tvořivě zpracovávat (KŘP, KU)
- jsou schopni porozumět náročnějším mediálním obsahům, jak tištěných tak elektronických médií
- orientují se v publicistické i odborné terminologii, kterou mediální obsahy přinášejí (KK)
- jsou vedeni k verbální prezentaci vlastních názorů a stanovisek (KK)
- rozšiřují své chápání kulturních a duchovních hodnot (KO)
- o společensko-kulturních problémech jsou schopni uvažovat v kontextu udržitelného života (KO)
- posuzují události veřejného života, zaujímají k nim aktivní postoj, jsou schopni obhajovat svá stanoviska k nim (KO)

Seznam použitých zkratk:

MV: mediální výchova- průřezové téma

VDO: výchova demokratického občana- průřezové téma

EV: environmentální výchova- průřezové téma

OSV: osobnostní a sociální výchova- průřezové téma

MKV: multikulturní výchova- průřezové téma

KU: kompetence k učení

KŘP: kompetence k řešení problémů

KK: kompetence komunikativní

KSP: kompetence sociální a personální

KO: kompetence občanská

6.9.2 Septima a oktáva

TÉMA	VÝSTUP	UČIVO	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky
Teorie médií	<p>Umožňuje získat představy o roli médií v klíčových společenských situacích</p> <p>Vytváří představu o roli médií v každodenním životě</p> <p>Učí využívat potenciál médií jako zdroje informací, kriticky hodnotí mediální obsahy</p> <p>Rozvíjí citlivost vůči stereotypům, posoudí etické principy sdělení. Vede k uvědomování si hodnoty vlastního života</p> <p>Rozpozná bulvární a brakové prvky med. sdělení</p> <p>Získá kritický odstup k reality show</p> <p>Posoudí „objektivitu“ v politickém zpravodajství</p> <p>Seznámí se s propagandistickou funkcí politiky</p> <p>Hledání rozdílů mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením</p>	<p>Co to jsou masová média (tisk, rozhlas, TV, internet)</p> <p>Vliv médií v našich životech</p> <p>Druhy zpravodajských sdělení</p> <p>Média a etika, násilí v médiích</p> <p>Média a zábava</p> <p>Média a politika</p> <p>Reklama, sociální spoty</p> <p>Objektivita a subjektivita mediálních obsahů</p> <p>Mediální manipulace</p> <p>Rozbor textů vztahujících se k mediální praxi z teoretického hlediska. masmédia v každodenním životě.</p> <p>Role médií v dějinách</p>	
Mediální praxe	<p>Naučí se vytvářet mediální sdělení do tisku, do elektr. médií, seznámí se i s tvorbou rozhlasového výstupu, rozvíjí svou kreativitu za využití dosud získaných zkušeností</p> <p>Tvorba školních novin</p> <p>Tvorba videoreportáží</p> <p>Vyhledávání, třídění, vyhodnocování informací</p> <p>Nutnost a potřebnost komunikace a týmové spolupráce</p>	<p>Rozbory aktuálních zpravodajských pořadů</p> <p>Obrazové zvukové a jazykové prostředky sdělení</p> <p>Tvorba školního časopisu</p> <p>Mediální výstupy do místního tisku</p> <p>Tvorba reklamy a sociálních spotů, včetně školních propagačních akcí</p>	

6.10 Dějepis

6.10.1 Charakteristika předmětu:

Předmět **dějepis** je součástí vzdělávací oblasti Člověk a společnost, stanovenou RVP GV. Dějepis se podílí na integraci všech šesti průřezových témat. Nejvíce jsou zastoupena průřezová témata Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech a Výchova demokratického občana.

Předmět rozvíjí klíčové kompetence gymnaziálního vzdělávání, především kompetence občanské a kompetence komunikativní. Žák v předmětu získává povědomí o významných epochách světových, především evropských dějin. Předmět bude zaměřen především na politická, kulturní a antropologická témata (obraz světa, náboženské tradice, vnímání času, státní formy, významné postavy a události obecných i českých dějin). Žák je motivován k tomu, aby propojoval získávané poznatky a kompetence s osobní historií, aby se orientoval v mnohorozměrném světě sociálních a kulturních vztahů. Má získat vhled do odlišných kulturních okruhů, má být schopen je komparovat a respektovat vzájemné sociokulturní odlišnosti. Na základě srovnání s vývojem středoevropských, zvláště pak českých dějin, bude schopen orientace v moderním světě (integrace průřezového tématu Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech). Kunsthistorická témata přesahující do vzdělávací oblasti Umění a kultura umožní žákovi vcítit se do kulturních vzorců různých civilizačních okruhů a pomohou mu v orientaci v osobních estetických hodnotách. Studenti pochopí, že jak dějiny, tak jejich interpretační vzorce, jsou lidským výtvozem, a tudíž mohou podléhat zkratkovitosti, ideologickým tlakům, historickým klišé. Tím jsou rozvíjeny kompetence k řešení problémů. Důraz ve výkladových částech se přesouvá od prostých faktografických znalostí na hledání spojníc mezi sociohistorickými jevy.

6.10.1.1 Časové a organizační vymezení:

Dějepis se s dvouhodinovou týdenní dotací vyučuje v kvintě, sextě a septimě (a v odpovídajících ročních čtyřletého cyklu), v celé třídě. Na povinnou část navazuje, v případě volby, předmět Seminář z dějepisu, rozvíjející a prohlubující učivo dotované v septimě a otávě dvěma hodinami.

6.10.1.2 Výchovné a vzdělávací strategie:

Vedle metody frontálního vyučování se bude uplatňovat i samostatná a skupinová práce (prezentace témat z odborné literatury), práce především se sekundárními zdroji informací vede k osvojení kompetence k učení, kompetence řešení problémů i kompetencí sociálních a personálních. Při prezentaci individuálních výstupů (referáty z odborné literatury) se žáci navzájem hodnotí, což rozvíjí jak jejich schopnost přijímat kritické názory druhých, tak dovednost hodnotit získané informace a formulovat kritiku. Kromě výkladu, se uplatňují metody skupinové práce, prezentační hodiny, exkurze jak do odborných pracovišť (muzea), tak na historicky významná místa.

Dále se uplatňuje problémová interpretace historických událostí, komparativní metody práce s historickými materiály. Občanské kompetence si žáci osvojují, když jsou konfrontováni s peripetiemi vývoje evropských demokracií, s politickými i totalitárními ideologiemi a s evropskou politickou kulturou. Konfrontace s názorovou a kulturní pluralitou vede žáky k toleranci jinakosti, zároveň však rozvíjí i jejich dovednost kritického hodnocení. Studenti zaujímají k historickým událostem osobní postoje, tím jsou motivováni k občanské osobní angažovanosti. Testování se neorientuje pouze na faktografický materiál, otázky jsou často formulovány problémově, což rozvíjí schopnosti studentů k logické argumentaci a vyvozování tvrzení. I při testování se uplatňují metody skupinové práce, čímž je podporovány kompetence sociální a personální, stejně jako komunikativní.

6.10.1.3 Klíčové kompetence:

Učitel:

- rozbořením historických textů motivuje studenty, aby získané informace dokázali podrobit jednoduché historické analýze, tím jsou vedeni k samostatnému zpracování některých témat
- v rámci zpracování těchto produktů jsou studenti seznamováni s odbornou historickou literaturou, odbornými studii a časopiseckými články, aby dokázali efektivně využívat jejich informační potenciál
- prací s učebnicí i jinými zdroji vede studenty k získávání poznatků, historických jevů a událostí a k jejich správnému zařazení v čase a prostoru, čímž dosáhne toho, že se studenti orientují v základních historických pojmech, které jsou schopni uplatnit a aplikovat i v rámci mezipředmětových vztahů

- frontálním rozbořem, formální či neformální diskusí vede studenty k tomu, aby dokázali zaujmout samostatný postoj k některým závažným otázkám ekonomickým, sociálním, kulturním a historickým, a aby si uvědomili etické, kulturní a duchovní hodnoty zanechané předchozími generacemi
- vlastním zaujímáním konkrétních stanovisek vede studenty k tomu, že jsou schopni nejen sdílet či přetvářet názory ostatních, ale i respektovat odlišné názory

Seznam použitých zkratk pro průřezová témata a jednotlivé tematické okruhy průřezových témat:

OSOBNOSTNÍ a SOCIÁLNÍ VÝCHOVA: OSV

OSV 1 : POZNÁVÁNÍ a ROZVOJ VLASTNÍ OSOBNOSTI

OSV 2 : SEBEREGULACE, ORGANIZAČNÍ DOVEDNOSTI a EFEKTIVNÍ ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

OSV 3 : SOCIÁLNÍ KOMUNIKACE

OSV 4 : MORÁLKA VŠEDNÍHO DNE

OSV 5 : SPOLUPRÁCE a SOUTĚŽ

VÝCHOVA K MYŠLENÍ v EVROPSKÝCH a GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH: VEGS

VEGS 1 : GLOBALIZAČNÍ a ROZVOJOVÉ PROCESY

VEGS 2 : GLOBÁLNÍ PROBLÉMY, JEJICH PŘÍČINY a DŮSLEDKY

VEGS 3 : HUMANITÁRNÍ POMOC a MEZINÁRODNÍ ROZVOJOVÁ SPOLUPRÁCE

VEGS 4 : ŽIJEME v EVROPĚ

VEGS 5 : VZDĚLÁVÁNÍ v EVROPĚ a VE SVĚTĚ

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA : MKV

MKV 1 : ZÁKLADNÍ PROBLÉMY SOCIOKULTURNÍCH ROZDÍLŮ

MKV 2 : PSYCHOSOCIÁLNÍ ASPEKTY INTERKULTURALITY

MKV 3 : VZTAH K MULTILINGVNÍ SITUACI a KE SPOLUPRÁCI MEZI LIDMI z RŮZNÉHO KULTURNÍHO PROSTŘEDÍ

ENVIROMENTÁLNÍ VÝCHOVA: EV

EV 1 : PROBLEMATIKA VZTAHŮ ORGANISMŮ a PROSTŘEDÍ

EV 2 : ČLOVĚK a ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

EV 3 : ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ REGIONU a ČR

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA: MV

MV 1 : MÉDIA a MEDIÁLNÍ PRODUKCE

MV 2 : MEDIÁLNÍ PRODUKTY a JEJICH VÝZNAMY

MV 3 : UŽIVATELÉ

MV 4 : ÚČINKY MEDIÁLNÍ PRODUKCE a VLIV MÉDIÍ

MV 5 : ROLE MÉDIÍ v MODERNÍCH DĚJINÁCH

Další zkratka: ZSV odkazuje na předmět základy společenských věd

6.10.2 Kvinta

TÉMA	VÝSTUP	UČIVO	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky
ÚVOD DO STUDIA	<p>Chápe smysl historického poznání, jeho vrstvy</p> <p>Uvede příklady zdrojů informací, způsob získávání a úskalí interpretace</p>	Historický prostor a čas, význam historického poznání	
PRAVĚK	<p>Uvědomuje si rozdílné pohledy na vznik a vývoj života, porozumí vytváření lidského světa</p> <p>Objasní význam neolitické revoluce</p> <p>Dokáže formulovat „věčná“ lidská témata</p> <p>Rozpozná nejstarší kulturní památky jako součást celosvětového dědictví</p>	<p>(kolektivní a osobní historie)</p> <p>Prameny a historické informace</p> <p>Hominizace</p> <p>Periodizace pravěku</p> <p>Paleolit</p> <p>Neolit: a nejstarší neolitická centra světa</p> <p>Doba bronzová</p> <p>Halštat, latén a Keltové Pravěké technologie, náboženské představy, úcta k zemřelým</p> <p>Pravěk na našem území</p>	<p>Návštěva muzea či jiné instituce, případě památky a ukázka písemných či hmotných pramenů</p> <p>Práce s různými typy historických informací</p> <p>EV 1</p> <p>EV 2- vliv člověka na prostředí a první enviromentální krize</p>
STAROVĚK	<p>Rozeznává jednotlivé rysy civilizací starověku</p> <p>Rozumí základním vývojovým stádiím řecké civilizace, identifikuje různé způsoby vlády, má základní orientaci v pojmosloví</p> <p>Rozpoznává hlavní vývojová stádia Říma</p> <p>Porozumí expanzi římské civilizace</p> <p>Pochopí příčiny krize a rozkladu impéria</p>	<p>Staroorientální státy (Egypt, Mezopotámie, Indie, Čína, Blízký východ)</p> <p>Civilizace Řecka</p> <p>Antický Řím</p> <p>Řím a barbarský svět</p>	<p>MKV 3- historické a současné paralely specifických kulturních rysů</p> <p>MKV 2- kořeny současné evropské kultury</p>

STŘEDOVĚK	Charakterizuje rysy starověké religionizity, chápe vliv kulturních prvků starověku na dnešní svět	Starověká kultura (kultury a náboženství Východu, antická kultura)	
	Charakterizuje západní civilizační okruh po pádu říše římské, včetně vzniku státních útvarů zde	Etnické složení Evropy po pádu Ř.Ř. Germáni, Slované, Hunové, Frankové Kyjevská Rus	VEGS 4 -evropské kulturní kořeny a hodnoty
	Identifikuje základní rysy arabské kultury	Arabové a islám a jeho šíření	MKV 2- současná problematika arabské kultury v Evropě
	Identifikuje základní rysy byzantské společnosti a ortodoxní církve	Byzanc	
Rozumí procesu vzniku těchto státních útvarů	Státní útvary západních Slovanů: Sámův kmenový svaz, Velká Morava, počátky státu Přemyslovců a jeho vývoj do 12. století.		

6.10.3 Sexta

TÉMA	VÝSTUP	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, POZNÁMKY
STŘEDOVĚK	<p>Rozumí poměrům ve státě za posledních Přemyslovců</p> <p>Postihne skladbu středověkého obyvatelstva, chápe charakter agrární společnosti, rozumí významu funkcí středověkých měst, rozeznává rysy středověké vzdělanosti</p> <p>Identifikuje krizi společnosti a pokusy o její nápravu, orientuje se v politických a vojenských poměrech husitské doby, rozliší různé interpretace husitství</p> <p>Rozpozná hlavní znaky kultur středověku</p>	<p>Vrchol čes. stř. státu za posledních Přemyslovců</p> <p>Lucemburkové a Jagellonci v českém státě a jejich vazby k Říši</p> <p>Městská a venkovská civilizace vrcholného středověku</p> <p>Církev a vzdělanost (poměry v církvi, papežství, mnišské řády, klášterní život)</p> <p>Křížové výpravy a rytířské řády</p> <p>Husitství (frakce, programy, ideologická a vojenská část hnutí)</p> <p>Kultury středověké Evropy: Románská, gotická, byzantská, arabská</p>	<p>Vazby na vzdělávací oblast Umění a kultura</p> <p>VEGS 5- vzdělání středověké a současné</p>

<p>RANÝ NOVOVĚK</p>	<p>Získá základní orientaci o památkách dochovaných z těchto období v Čechách</p> <p>Rozlišuje pojmy renesance, humanismus, manýrismus</p> <p>Identifikuje základní znaky těchto uměleckých aktivit</p> <p>Příčiny a technické předpoklady plaveb</p> <p>Posoudí následky plaveb pro Evropu i pro mimoevropský svět, jejich kulturu a národy</p> <p>Orientuje se v procesu koloniální expanze</p> <p>Rozezná hlavní znaky původních kultur v Amerikách</p> <p>Orientuje se v procesu evropské reformace a v následcích nábožensky rozdělené Evropy</p> <p>Orientuje se v událostech TŘV</p>	<p>Renesance: její periodizace a projevy architektonické, projevy v malířství a sochařství</p> <p>Humanismus</p> <p>Zámořské objevy (předpoklady, Portugalci a Španělé, dělení světa a další koloniální snahy Evropanů)</p> <p>Říše Nového světa - Aztékové, Inkové, Mayové</p> <p>Kulturní projevy původních Američanů</p> <p>Reformace (Luther, Zwingli, Kalvín, anglická reformace)</p> <p>TŘV: příčiny, průběh, důsledky po vestfálském míru</p>	<p>Vazby na vzdělávací oblast Umění a kultura</p> <p>VEGS 4 -kulturní kořeny: zdroje humanismu</p> <p>VEGS 3- kořeny kolonialismu, biologický a kulturní rasismus</p> <p>VEGS 1 – kulturní a civilizační okruhy světa</p> <p>MKV 1- příčiny migrace evropského obyvatelstva</p>
<p>RANÝ NOVOVĚK</p>	<p>Rozlišuje základní rysy absolutismu a jeho politické projevy jak uvnitř státu, tak vně, k zemím okolním, koloniím</p> <p>Rozumí poměrům uvnitř jednotlivých zemí</p>	<p>Španělsko za Filipa II. a nizozemská revoluce</p> <p>Vznik ruského carství a poměry za Petra I. a Kateřiny II.</p> <p>Absolutismus ve Francii</p> <p>Vznik a vzestup pruského státu</p>	
<p>NOVOVĚK</p>	<p>Rozlišuje charakteristická znaky osvícenství a libertinismu 18. st.</p> <p>Porozumí vývoji vědy v 18. st.</p> <p>Vymezí koncept lidských práv v případě dvou revolucí otevírajících novověk</p> <p>Předpoklady a průběh francouzské revoluce, orientuje se ve vývozu revoluce za napoleonských válek</p>	<p>Osvícenství a libertinismus</p> <p>Věda 18. st., kulturní projevy osvícenské epochy</p> <p>Vznik USA</p> <p>VFR a napoleonské války</p> <p>Systém Svaté aliance a její vliv na evropské poměry v 19. st.</p> <p>Technicko- vědecká revoluce 19. st.</p> <p>Industriální společnost</p> <p>Revoluce a národnostní hnutí</p>	<p>ZSV – formování politických ideologií</p> <p>EV 2- vliv na krajinu</p>

	<p>Posoudí význam i negativní dopady industrializace jak na společnost, tak na krajinu</p> <p>Porovnává rysy revolučních procesů v Evropě před polovinou 19. st.</p> <p>Orientuje se v různých projevech nacionalismů a v boji za politická, sociální a občanská práva</p> <p>Vymezí proces moderního kolonialismu</p> <p>Vymezí pojem moderních velmocí</p> <p>Porozumí vývoji v USA v 2. pol. 19.st.</p>	<p>Revoluce 1848</p> <p>Národně emancipační hnutí se zaměřením na poměry habsburské monarchie a českých zemí zvláště</p> <p>Koloniální politika</p> <p>Sjednocení Německa a Itálie</p> <p>USA jako světová velmoc (rasová problematika: indiánská a černošská otázka)</p>	<p>VEGS 1- počátky globalizačních procesů (pro Evropany, původní národy a kultury)</p> <p>VEGS 2</p>
--	--	---	--

6.10.4 Septima

TÉMA	VÝSTUP	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, POZNÁMKY
MODERNÍ DOBA I.	<p>Rozliší jednotlivé politické ideologie tak, jak se formovaly v průběhu 19. st.</p> <p>Orientuje se v jednotlivých uměleckých epochách, definuje hlavní znaky avantgardních směrů</p> <p>Objasní příčiny, průběh a důsledky 1.SV a ruské revoluce</p> <p>Porozumí versailleskému systému a jeho selhání</p> <p>Chápe proces vzniku ČSR a podstatu problémů (národnostních) jež ji budou provázet po celou dobu fungování</p> <p>Objasní vypuknutí nové války</p> <p>Orientuje se v politické realitě protektorátu</p> <p>Zhodnotí hlavní válčiště 2.SV</p>	<p>Politické ideologie 19.st.</p> <p>Umělecké směry a slohy 19. a přelomu 19. a 20. st.</p> <p>1. SV</p> <p>Ruský revoluční cyklus a vývoj Ruska do 2.SV</p> <p>Meziválečný svět (mezinárodní smlouvy, krize, nacismus a další totalitní ideologie)</p> <p>Vznik ČSR</p> <p>Politický systém 1. rep., zahraniční politika Národnostní a sociální otázka za 1.rep. Regionální historie Ašska</p> <p>2.SV</p> <p>Protektorát Č.-M.</p> <p>Válečné události 1939-45</p> <p>Protektorátní vývoj 1939-1945</p> <p>Češi a Slováci na frontách 2.SV</p>	<p>ZSV: politické ideologie</p>

MODERNÍ DOBA II.	<p>Vymezí záměry a cíle válčících stran</p> <p>Rozumí pojmům spojeným s šoa a holocaustem, chápe, která modernita zažila svůj vlastní debakl</p> <p>Posoudí důsledky války pro poválečné uspořádání světa</p>	<p>Krise modernity z pohledu filosofického</p>	
	<p>Charakterizuje studenou válku, svět rozdělený na bloky, orientuje se v politickém vývoji hlavních světových mocností (USA, SSSR, Čína, SRN-NDR, VB, Indie,...)</p> <p>Porozumí dekolonizačním procesům</p>	<p>Studená válka (válečné konflikty: Korea, Vietnam, Afganistán, Falklandy,...)</p> <p>Vývoj na Západě</p> <p>Vývoj na Východě</p> <p>Třetí svět a dekolonizace (Indie, vývoj v Africe- alžírská válka, Přední Východ)</p>	<p>ZSV-mezinárodní vztahy</p> <p>VEGS 4- integrační proces v Evropě</p>
	<p>Porozumí základním, přelomovým událostem poválečného Československa (únor 1948, politické procesy, pražské jaro a období normalizace, listopad 1989, rozdělení ČSFR a integrace ČR do evropských struktur)</p>	<p>Vývoj ČSR po 2. SV až do 90. let, vznik ČR a jeho postavení v dnešním světě (hlavní etapy vývoje poválečného Československa)</p>	
	<p>Prokáže orientaci v problémech dnešního světa</p> <p>Je schopen si uvědomit ambivalenci vědeckotechnického vývoje a jeho dopady</p>	<p>Současný svět a problematika globalizace</p>	<p>VEGS 1,2</p> <p>EV 2 –globální ekologické problémy</p> <p>ZSV</p>
	<p>Posoudí průnik masové kultury do společenského života a jeho globální charakter</p> <p>Orientuje se ve vývoji techniky po 2.SV a uvědomuje si rizika, jež přináší</p>	<p>Vývoj kultury po 2.SV, postavení kultury v současném světě (komercializace a masová kultura)</p> <p>Poválečný vývoj vědy a techniky (rizika vědeckotechnického vývoje)</p>	<p>MV 5- role médií v moderních dějinách</p>

6.11 Seminář z dějepisu

Předmět SEMINÁŘ DĚJEPISU (dále jen SD) je koncipován jako volitelný předmět v septimě a oktávě. Je dotován 2 hodinami v septimě i oktávě. Předmět vychází ze vzdělávacích oborů *Občanský a společenskovědní základ a Umění a kultura* z RVP G.

Učivo předmětu bude utvářeno podle aktuálních požadavků studentů, tedy s ohledem na jejich zájmy a požadavky, případně preference následného studia na vysokých školách. Proto bude níže uvedený učební plán pouze rámcový a jeho variabilita je, vzhledem k proměnlivým požadavkům, zaručena. Předmět SD bude plnit i důležitou funkci mezipředmětových přesahů a to k předmětům Základy společenských věd, Zeměpisu, Výtvarnému oboru, a v některých ekologických tématech k Biologii.

V předmětu se bude dbát na práci s informačními materiály historické povahy a to jak s primárními prameny, tak sekundární odbornou historickou literaturou, včetně časopisecké. Studenti budou vedeni ke kritickému rozboru textového materiálu. Studenti se seznámí s odbornými a esejistickými texty jako s podkladem pro vlastní práci a se zásadami zpracování historické esejistiky. Naučí se základům zpracování seminárních prací a jejich obhajob, sběru, třídění a citací pramenů.

Níže uvedený učební plán je tudíž hlavně orientační a jsou v něm prohlubována témata, na něž se nedostalo v předmětu Dějepis. Jsou v něm obsaženy hlavně možnosti, potenciality a může (v praxi také bude) uzpůsobován aktuálními situacím (personálním, zájmům a požadavkům studentů, aktuálním společenským trendům, reakcím na aktuální problémy a jejich historické podloží.)

Předmět bude rozvíjet požadavky klíčových kompetencí RVP G. Pokud studenti využijí možností, jež jim seminář nabízí, budou schopni uplatnit následující kompetence:

- kriticky přistupují k informacím, jsou schopni je tvořivě zpracovávat (KŘP, KU)
- jsou schopni porozumět náročnějším textům historického charakteru, nepřijímají je bez odstupe, jsou schopni si nad nimi
- klást smysluplné otázky, nahlíží je z různých stran, jsou schopni vznést oponenturu (KŘP, KU)
- orientují se v odborné terminologii (KK)
- jsou vedeni k verbální prezentaci vlastních názorů a stanovisek (KK)
- rozšiřují své chápání kulturních a duchovních hodnot (KO)
- o společensko-kulturních problémech jsou schopni uvažovat v kontextu udržitelného života (KO)
- nahlíží enviromentální rámce společenského i svého individuálního jednání, oceňují hodnoty diverzity jak biologické tak kulturní; jsou schopni odhadnout důsledky vlastního jednání jak v rámci malého kolektivu, tak celospolečensky i planetárně (KSP, KO)
- posuzují události veřejného života, zaujímají k nim aktivní postoj, jsou schopni obhajovat svá stanoviska k nim (KO)

Seznam použitých zkratk:

KU: kompetence k učení

KŘP: kompetence k řešení problémů

KK: kompetence komunikativní

KSP: kompetence sociální a personální

KO – kompetence občanská

6.11.1 Septima a oktáva

TÉMA	VÝSTUP	UČIVO	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky
KULTURNÍ HISTORIE	<p>Orientují se v různých historických kulturních epochách a stylech</p> <p>Rozlišují prvky jednotlivých stylů</p> <p>Orientují se v regionálních kulturních památkách</p> <p>Rozeznávají hlavní motivy mimoevropského umění</p> <p>Kulturní dějiny 2. poloviny 20. století</p>	<p>Umění evropské historie</p> <p>Mimoevropské kulturní okruhy</p> <p>Dějiny výtvarného umění</p> <p>Dějiny filmu s těžištěm ve filmové produkci po 2. SV.</p> <p>Významní režiséři, směry a filmové žánry. Filmový jazyk.</p> <p>Výtvarné umění, hudba, literatura v 2. polovině 20. století</p>	
ENVIROMENTÁLNÍ PROBLEMATIKA v HISTORICKÉM KONTEXTU	<p>Získají historický rozměr ekologických problémů dneška</p> <p>Poznávají vztahy mezi přírodou a společností ve vývoji</p>	<p>Vztah k přírodnímu prostředí u různých civilizací minulosti</p> <p>Vztah člověka a přírody z náboženské perspektivy</p>	
PRÁCE s HISTORICKÝMI TEXTY a DOKUMENTY	<p>Zásady interpretace historických textů</p>	<p>Odborná historická produkce, práce s texty, textová kritika</p>	
MIMOEVROPSKÉ CIVILIZACE STAROVĚKU a STŘEDOVĚKU	<p>Přehled o neevropských civilizacích</p>	<p>Civilizace Orientu (Východní Asie)</p> <p>Původní Američané</p>	

6.12 Základy společenských věd

Charakteristika předmětu **ZÁKLADY SPOLEČENSKÝCH VĚD** (dále jen ZSV) pro vyšší ročníky osmiletého cyklu (kvinta-septima) a pro odpovídající ročníky čtyřletého gymnázia.

Vyučovací předmět ZSV je utvořen ze vzdělávacích oborů *Občanský a společenskovědní základ a Člověk a svět práce*.

Předmět je zařazen v 1.-3. ročníku jako povinný, s minimální 2 hodinovou časovou dotací, v 2. ročníku a odpovídající sextě s 2. hodinovou časovou dotací. Va předmět ZSV bude navazovat, v případě volby, předmět **SEMINÁŘ ZE ZÁKLADŮ SPOLEČENSKÝCH VĚD** (dále jen SZSV), jež bude dále prohlubovat poznatky z psychologie, sociologie, filosofie, etiky, religionistiky, politologie a mezinárodních vztahů.

Předmět integruje všechna průřezová témata a celkem 14 tematických okruhů z 21.

Předmět se zaměřuje na reflexi společenské skutečnosti a utváření vlastní identity, s přihlédnutím k osobnostní vyspělosti žáků. Žák je veden k tomu, aby zejména:

- systematicky pozoroval reakce, chování a jednání lidí v různých situacích, především sebe sama
- aby dokázal porozumět svým sklonům, náladám a byl schopen hledat možnosti osobnostního rozvoje
- sledoval aktuální politickou situaci, prezentoval svá hodnocení
- získal přehled o svém možném budoucím pracovním zařazení
- diskutoval nad aktuálními tématy
- čerpal poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají
- kriticky přistupoval k předkládaným informacím a konceptům

Výchovné a vzdělávací strategie:

- Učitel vede studenty ke sběru a vyhodnocování informací, určování relevance pramenů, kritickému hodnocení zdrojů (noviny, internet, odborná literatura ...).
- Učitel vede studenty k diskusím na aktuální témata a zadává úkoly formou skupinová práce, formuje tak jejich názory a toleranci k názorům druhých.
- Učitel zadává studentům referáty, vede je tak k rozvíjení schopností argumentace a prezentace vlastní práce.
- Učitel organizuje besedy na aktuální témata, exkurze a praktickou výuku vede tak studenty k porovnávání teoreticky získaných znalostí s realitou.
- Učitel aktualizuje a personalisuje probíraná témata, formuje tak názory a postoje studentů, získává je pro společenskou angažovanost v otázkách, jež se jich budou týkat. Vede je tak k odpovědnosti za jejich osobní postavení ve společnosti.
- Učitel klade důraz na mezipředmětové vztahy (historické souvislosti, tradice a kulturní dědictví).

Seznam použitých zkratk pro průřezová témata a jednotlivé tematické okruhy průřezových témat:

OSOBNOSTNÍ a SOCIÁLNÍ VÝCHOVA: OSV

OSV 1 : POZNÁVÁNÍ a ROZVOJ VLASTNÍ OSOBNOSTI

OSV 2 : SEBEREGULACE, ORGANIZAČNÍ DOVEDNOSTI a EFEKTIVNÍ ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

OSV 3 : SOCIÁLNÍ KOMUNIKACE

OSV 4 : MORÁLKA VŠEDNÍHO DNE

OSV 5 : SPOLUPRÁCE a SOUTĚŽ

VÝCHOVA K MYŠLENÍ v EVROPSKÝCH a GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH: VEGS

VEGS 1 : GLOBALIZAČNÍ a ROZVOJOVÉ PROCESY

VEGS 2 : GLOBÁLNÍ PROBLÉMY, JEJICH PŘÍČINY a DŮSLEDKY

VEGS 3 : HUMANITÁRNÍ POMOC a MEZINÁRODNÍ ROZVOJOVÁ SPOLUPRÁCE

VEGS 4 : ŽIJEME v EVROPĚ

VEGS 5 : VZDĚLÁVÁNÍ v EVROPĚ a VE SVĚTĚ

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA : MKV

MKV 1 : ZÁKLADNÍ PROBLÉMY SOCIOKULTURNÍCH ROZDÍLŮ

MKV 2 : PSYCHOSOCIÁLNÍ ASPEKTY INTERKULTURALITY

MKV 3 : VZTAH K MULTILINGVNÍ SITUACI a KE SPOLUPRÁCI MEZI LIDMI z RŮZNÉHO KULTURNÍHO PROSTŘEDÍ

ENVIROMENTÁLNÍ VÝCHOVA: EV

EV 1 : PROBLEMATIKA VZTAHŮ ORGANISMŮ a PROSTŘEDÍ

EV 2 : ČLOVĚK a ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

EV 3 : ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ REGIONU a ČR

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA: MV

MV 1 : MÉDIA a MEDIÁLNÍ PRODUKCE

MV 2 : MEDIÁLNÍ PRODUKTY a JEJICH VÝZNAMY

MV 3 : UŽIVATELÉ

MV 4 : ÚČINKY MEDIÁLNÍ PRODUKCE a VLIV MÉDIÍ

MV 5 : ROLE MÉDIÍ v MODERNÍCH DĚJINÁCH

6.12.1 Kvinta

TÉMA	VÝSTUP	UČIVO	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky
ČLOVĚK JAKO JEDINEC	Uvědomí si komplikovanost a mnohovýznamovost psychických jevů, porozumí rozdílům mezi nimi Porovnává metody učení, jejich efektivitu a vhodnost pro sebe sama Rozezná různé typy inteligence, nikoli pouze logicko- lingvistickou	Psychické jevy, vlastnosti a procesy Vědomí, nevědomí, Vnímání, představy, fantazie, sny Paměť Myšlení Učení Inteligence	OSV 1

(Psychologie)	<p>Porozumí motivaci lidského jednání a chování</p> <p>Dokáže rozlišit kritéria dělení</p>	<p>Motivace</p> <p>Temperament</p>	<p>OSV 4 - hodnotové žebříčky</p>
	<p>temperamentních typů a uvědomí si i jejich schematičnost, je schopen se rozhodnout, kam patří on sám, a zda se v tomto ohledu vyvíjí</p> <p>Rozpozná základní charakteristiky emocí, dokáže je číst v běžných životních situacích, objasní jejich význam pro udržování rovnováhy</p>	<p>Schopnosti</p> <p>Charakter</p> <p>Emoce</p>	
	<p>Dokáže sám sebe chápat jako psychologickou osobnost a pokouší se porozumět své osobní dynamice</p>	<p>Osobnost</p> <p>Dynamika osobnosti</p> <p>Typologie osobnosti (Galén, Jung, Kretschmer)</p> <p>Vrstvy osobnosti (Freud, Jung)</p>	<p>OSV 1 - rozumět vlastní jedinečnost</p> <p>Psychotesty</p>
	<p>Uvědomí si důležitost osobní duševní hygieny a dokáže si najít vhodné nástroje pro její aplikaci</p> <p>Rozpozná symptomy duševních poruch, ví o způsobech léčby</p> <p>Uvědomuje si význam sebevýchovy a vlastní aktivity</p>	<p>Náročné situace</p> <p>Stres a stresory</p> <p>Způsoby reakce na zátěžové situace</p> <p>Duševní nemoci (neurózy, psychózy) a způsoby jejich léčby</p>	<p>OSV 2 – péče o sebe sama, předcházení stresům, zátěžovým situacím</p> <p>Relaxační metody a strategie</p>
	<p>Porozumí rozdílným psych. charakteristikám v ontogenezi</p>	<p>Vývoj osobnosti – vývojová psychologie</p>	
	<p>ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI</p> <p>Objasní společenskou rovinu lidské existence</p> <p>Uvědomí si historickou dimenzi lidských společností a jejich konstanty i rozdílnosti (teritoriální, historické)</p> <p>Objasní význam socializace a dokáže rozpoznat rysy nesocializovaných jedinců</p>	<p>Jedinec a společnost</p> <p>Historické typy společností a jejich rozdíly</p> <p>Proces socializace</p>	<p>OSV 3 – lidská komunikace</p>

(Sociologie)	<p>Objasní základní pojmy: status, mobilita, role, prestiž, výkon, organizace a jejich funkce</p> <p>Je schopen chápat jaké sociální role hraje</p> <p>Vysvětlí teorii davového chování</p>	<p>Sociální struktura společnosti (osy sociální stratifikace)</p> <p>Sociální skupiny, instituce, organizace</p> <p>Klasifikace sociálních skupin (formální, neformální, davy)</p>	<p>OSV 2,3 – sociální dovednosti, já v sociálních rolích, lidská komunikace</p>
	<p>Objasní nezastupitelnou roli kultury v dějinách lidské společnosti</p> <p>Chápe význam umění v lidské kultuře, jeho komercializaci dnes</p> <p>Dokáže rozlišit subkulturní znaky a roli subkultur ve společnosti</p> <p>Rozpozná metody mediální manipulace</p>	<p>Kulturologie (kultura a příroda)</p> <p>Kultura v užším a širším slova smyslu (umění)</p> <p>Subkultury</p> <p>Masmédia</p>	<p>MKV 1- modely soužití</p> <p>MV 4 – vliv mediálních obsahů na jedince (násilí, pornografie)</p> <p>MKV 1</p> <p>MV 3-5, dějepis (20. století)</p>
	<p>Rozpozná zdroje sociálního napětí</p> <p>Chápe význam sociální solidarity a provázanosti procesů, které lze diagnostikovat jako patologické</p> <p>Rozlišuje metody sociální kontroly, manipulativních a demagogických praktik. Dokáže navrhnout způsoby, jak jim čelit</p>	<p>Sociální konflikt a problémy (generační, gender problémy)</p> <p>Problematika sociální nerovnosti</p> <p>Sociální patologie a deviace (rasismus, xenofobie, extremismus,...)</p> <p>Sociální kontrola</p>	<p>VEGS 1-3 – nerovnoměrný vývoj světa, gender, rozdělený svět, lidská práva, rozvojová spolupráce, nevládní organizace</p> <p>Dokumentární snímky (Jeden svět na školách atp.)</p>

6.12.2 Sexta

TÉMA	VÝSTUP	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, POZNÁMKY
ČLOVĚK a STÁT	Vymezí pojem stát, rozlišuje a porovnává historické i současné formy státních útvarů	Stát , jeho historické formy Stát z hlediska způsobů vlády (diktatury, monarchie, aristokracie,...)	

(Politologie)	Objasní mocenskou podstatu státu, jeho organizace a instituce	Státní moc (jeho centralizované a decentralizované podoby: unitární s., federace, konfederace)	
	Objasní základní principy demokracií Porovná postavení jedince v demokratickém a totalitním státě Je schopen popsat pozitiva a negativa jednotlivých systémů	Demokracie (princip dělení moci) Právní stát Volební systémy (poměrný, většinový a jeho konkrétní podoby v ČR) Druhy voleb v ČR (parlamentní, senátní, obecní, krajské, do EP)	Dějepis- evropský vývoj, integrace ve 20. st VEGS 4 – evropské kulturní kořeny a kulturní okruhy VEGS 4 – shody a rozdíly v politických systémech
	Charakterizuje ústavu ČR, včetně Listiny základních práv a svobod, chod ústavních institucí Rozumí základním fázím legislativního procesu Objasní funkci ombudsmana	Ústavní systém ČR Legislativní proces v ČR Politické strany ČR (koalice, opozice, lobing)	
	Vysvětlí vznik a hlavní rozlišovací znaky ideologií, je schopen je doložit na konkrétních příkladech	Politické ideologie (konzervatismus, liberalismus, socialismus, nacionalismy, anarchismus, feminismus, enviromentalismus)	
ČLOVĚK V MEZINÁRODNÍM PROSTŘEDÍ (Mezinárodní vztahy a globalizace)	Objasní důvody integrace Evropy Rozliší funkce orgánů EU Posoudí vliv EU na každodenní život občanů členských zemí	EU: integrace v historické perspektivě (klíčové smlouvy a etapy integrace) Hlavní orgány EU Jednotná měna	VEGS 4
Objasní funkce a fungování OSN Orientuje se ve světovém poválečném dění Objasní rozdíly mezi národní a mezinárodní organizací Posoudí vliv jedinců na mezinárodní vztahy	OSN: cíle a funkce, odborné organizace (UNESCO, WHO, UNICEF, FAO, IAEA, UNEP, UNHCR...) Další mezinárodní organizace (Nato, OECD, KBSE,...) Formy mezinárodních vztahů, opatření při ohrožení míru	VEGS 3 Zeměpis	
Uvede konkrétní příklady globálních problémů dneška	Planetární problémy: jejich geneze a jednotlivé projevy	VEGS 1, 2 EV 2 – vliv populace na životní prostředí,	

	Posoudí projevy a důsledky globalizace, orientuje se v jejich příčinách	(společenské, ekologické, vojenské, politické,...)	prognózy globálního vývoje, enviromentální aspekty lidské činnosti, nástroje řešení globálních problémů
	Uvede konkrétní příklady dopadů globalizace na život občana ČR Rozumí zásadám trvale udržitelného života Posoudí osobní, rodinný příspěvek ke globalizačním procesům	Proces globalizace (důsledky pro lidstvo a pro planetu) Antiglobalizační hnutí Ekologická stopa (individuální, státní, planetární) Zásady trvale udržitelného života	EV 2 – vliv populace na životní prostředí, prognózy globálního vývoje, enviromentální aspekty lidské činnosti, nástroje řešení globálních problémů EV 2, MKV 1 Práce s aktuálními texty

6.12.3 Septima

TÉMA	VÝSTUP	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, POZNÁMKY
ČLOVĚK a SVĚT (Filosofie a religionistika)	Chápe a objasní smysl filosofického tázání Srovnává východiska mýtu, náboženství a vědy k uchopení světa Rozlišuje mezi základními kategoriemi a dokáže objasnit filosofické pojmosloví	Filosofie a její místo v poznání světa Teorie vědy , vztah mýtu, náboženství, umění a filosofie Filosofické disciplíny, pojmy a kategorie (ontologie, gnoseologie, etika, monismus, pluralismus, senzualismus, materialismus, idealismus, čas, prostor, bytí,...)	OSV 1 – já, myšlení a prožívání jako východisko k filosofickému tázání
	Charakterizuje hlavní etapy antického myšlení, dokáže rozlišit jednotlivé školy	Předsokratovské školy a jedinci (přírodní filosofie) Sókratés, Platón, Aristoteles Stoici, epikurejci	
	Objasní východiska středověkého přístupu ke světu Charakterizuje na vybraných osobnostech středověké myšlení Porovná středověký a renesanční obraz světa Objasní vznik politologických teorií a základní myšlenky charakterizuje na osobnostech Zhodnotí význam experimentálních věd	Středověká filosofie (patristika, scholastika) Spor o universálie Renesance (Bruno, přírodní vědy, politologické teorie na přelomu novověku: Machiavelli, Grotius, More, Hume) Raně novověký empirismus a racionalismus (Descartes, Locke, Hume, ...) Racionální idea pokroku v 18. století (anglické, francouzské a německé myšlení v epoše racionalismu)	

	<p>Hodnotí idee racionalismu</p> <p>Porozumí německému idealismu</p> <p>Identifikuje základní rysy jednotlivých směrů 19. a 20. století</p> <p>Identifikuje základní rysy jednotlivých směrů</p>	<p>Filosofie 19. st. (marxismus, pozitivismus, pragmatismus, iracionalismus)</p> <p>Filosofie 20. st. (fenomenologie, existencialismus, strukturalismus, postmoderna)</p>	
	<p>Rozezná hlavní světová náboženství</p> <p>Porozumí roli náboženství v každodenním životě</p> <p>Orientuje se v problematice církví a sekt</p>	<p>Religionistika: rysy a typologie náboženství</p> <p>Hlavní náboženské systémy (animismus, polyteismy, hinduismus, buddhismus, čínské filosoficko-náboženské směry, monoteismy: judaismus, křesťanství islám)</p> <p>Problematika náboženského sektářství a nová náboženství 20. st.</p>	Dějepis

6.13 Základy ekonomiky a práva

Charakteristika předmětu **ZÁKLADY EKONOMIKY** (dále jen ZE) pro vyšší ročníky osmiletého cyklu (kvinta-septima) a pro odpovídající ročníky čtyřletého gymnázia.

Vyučovací předmět ZE je utvořen ze vzdělávacích oborů *Občanský a společenskovědní základ* a *Člověk a svět práce*.

Předmět je zařazen v oktávě jako povinně volitelný, s 2 hodinovou časovou dotací.

Předmět se zaměřuje na reflexi společenské skutečnosti a utváření vlastní identity, s přihlédnutím k osobnostní vyspělosti žáků. Žák je veden k tomu, aby zejména:

- systematicky pozoroval reakce, chování a jednání lidí v různých situacích, především sebe sama
- aby dokázal porozumět svým sklonům, náladám a byl schopen hledat možnosti osobnostního rozvoje
- sledoval aktuální politickou situaci, prezentoval svá hodnocení
- získal přehled o svém možném budoucím pracovním zařazení
- diskutoval nad aktuálními tématy
- čerpal poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají
- kriticky přistupoval k předkládaným informacím a konceptům

Výchovné a vzdělávací strategie:

- Učitel vede studenty ke sběru a vyhodnocování informací, určování relevance pramenů, kritickému hodnocení zdrojů (noviny, internet, odborná literatura ...).
- Učitel vede studenty k diskusím na aktuální témata a zadává úkoly formou skupinová práce, formuje tak jejich názory a toleranci k názorům druhých.
- Učitel zadává studentům referáty, vede je tak k rozvíjení schopností argumentace a prezentace vlastní práce.
- Učitel organizuje besedy na aktuální témata, exkurze a praktickou výuku vede tak studenty k porovnávání teoreticky získaných znalostí s realitou.
- Učitel aktualizuje a personalizuje probíraná témata, formuje tak názory a postoje studentů, získává je pro společenskou angažovanost v otázkách, jež se jich budou týkat. Vede je tak k odpovědnosti za jejich osobní postavení ve společnosti.
- Učitel klade důraz na mezipředmětové vztahy (historické souvislosti, tradice a kulturní dědictví).

Seznam použitých zkratk pro průřezová témata a jednotlivé tematické okruhy průřezových témat:

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA: OSV

OSV 1 : POZNÁVÁNÍ A ROZVOJ VLASTNÍ OSOBNOSTI

OSV 2 : SEBEREGULACE, ORGANIZAČNÍ DOVEDNOSTI A EFEKTIVNÍ ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

OSV 3 : SOCIÁLNÍ KOMUNIKACE

OSV 4 : MORÁLKA VŠEDNÍHO DNE

OSV 5 : SPOLUPRÁCE A SOUTĚŽ

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH: VEGS

VEGS 1 : GLOBALIZAČNÍ A ROZVOJOVÉ PROCESY

VEGS 2 : GLOBÁLNÍ PROBLÉMY, JEJICH PŘÍČINY A DŮSLEDKY

VEGS 3 : HUMANITÁRNÍ POMOC A MEZINÁRODNÍ ROZVOJOVÁ SPOLUPRÁCE

VEGS 4 : ŽIJEME V EVROPĚ

VEGS 5 : VZDĚLÁVÁNÍ V EVROPĚ A VE SVĚTĚ

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA : MKV

MKV 1 : ZÁKLADNÍ PROBLÉMY SOCIOKULTURNÍCH ROZDÍLŮ

MKV 2 : PSYCHOSOCIÁLNÍ ASPEKTY INTERKULTURALITY

MKV 3 : VZTAH K MULTILINGVNÍ SITUACI A KE SPOLUPRÁCI MEZI LIDMI Z RŮZNÉHO KULTURNÍHO PROSTŘEDÍ

ENVIROMENTÁLNÍ VÝCHOVA: EV

EV 1 : PROBLEMATIKA VZTAHŮ ORGANISMŮ A PROSTŘEDÍ

EV 2 : ČLOVĚK A ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

EV 3 : ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ REGIONU A ČR

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA: MV

MV 1 : MÉDIA A MEDIÁLNÍ PRODUKCE

MV 2 : MEDIÁLNÍ PRODUKTY A JEJICH VÝZNAMY

MV 3 : UŽIVATELÉ

MV 4 : ÚČINKY MEDIÁLNÍ PRODUKCE A VLIV MÉDIÍ

MV 5 : ROLE MÉDIÍ V MODERNÍCH DĚJINÁCH

TÉMA	VÝSTUP	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, POZNÁMKY
ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE (Ekonomie a pracovně právní vztahy)	<p>Demonstruje na příkladech obsah pracovní smlouvy</p> <p>Rozlišuje na příkladech základní typy pracovních poměrů</p> <p>Je si vědom svých práv a povinností</p> <p>Charakterizuje úlohu trhu, příčiny jeho selhávání</p> <p>Posoudí rizika podnikání</p> <p>Stanoví cenu jako součet nákladů, zisku, DPH</p> <p>Objasní důvody kolísání cen</p> <p>Uvede jak zažádat o živnostenské oprávnění</p> <p>Rozpozná cenové triky a klamavé nabídky</p> <p>Posoudí obsah reklamy, zjevný i skrytý</p>	<p>Pracovní právo (pracovní smlouvy, zkušební doba, výpověď, odstupné)</p> <p>Základní typy pracovních poměrů</p> <p>Práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů</p> <p>Základní ekonomické pojmy (nabídka, poptávka, trh, typy ekonomik, ek. cykly, cena,...)</p> <p>Ekonomické subjekty (živnost, obchod. společnosti, družstva, základní právní normy v podnikání)</p> <p>Marketing(funkce,typy,reklama)</p> <p>Management(mng.činnosti,osobnost managera)</p>	<p>VEGS 5 – studium v zahraničí, vzdělávací programy EU, mobilita ve vzdělání, zahraniční university</p> <p>VEGS 4 – evropské kulturní kořeny</p> <p>Dějepis</p>

	<p>Posoudí vliv nejdůležitějších ek. ukazatelů</p> <p>Vysvětlí podstatu inflace a deflace a její důsledky, uvede, jak se jim bránit</p> <p>Rozlišuje základní typy daní, provede základní výpočty daní a podá přiznání k dani z příjmu</p> <p>Uvede postup jak zažádat o soc. dávky</p> <p>Rozliší formy peněz, používá běžné plat. nástroje</p> <p>Objasní funkci ČNB a její vliv na komerční banky</p>	<p>Národní hospodářství a úloha státu</p> <p>Fiskální, monetární a sociální politika státu (rozpočet, daně, kurs, inflace, HDP, nezaměstnanost, důchodový systém, sociální dávky, životní minimum,...)</p> <p>ČNB</p> <p>Finance (funkce peněz, platební styk, cenné papíry, akcie, burza, měna)</p> <p>Domácnost (rozpočet, ochrana spotřebitele)</p> <p>Finanční produkty (spořicí a investiční, leasing, pojištění,...)</p> <p>Bankovní soustava ČR</p>	<p>VEGS 4 – ekonomický vývoj českých zemí v evropském a světovém kontextu</p>
--	---	--	---

6.14 Seminář ze základů společenských věd

Předmět SEMINÁŘ ZE ZÁKLADŮ SPOLEČENSKÝCH VĚD je koncipován jako volitelný předmět pro septima a oktávu. Je dotován 2 hodinami v týdenním rozvrhu v septimě, 2 hodinami v oktávě.

Předmět vychází ze vzdělávacích oborů *Občanský a společenskovědní základ a Člověk a svět práce* z RVP G

Učivo předmětu bude utvářeno podle aktuálních požadavků studentů, jež si humanitní profilaci vybrali, tedy s ohledem na jejich zájmy a požadavky, případně preference následného studia na vysokých školách. Proto bude níže uvedený učební plán pouze rámcový a jeho variabilita je, vzhledem k proměnlivým požadavkům zaručena. Dále budou v předmětu tematizovány aktuální společenské problémy, jež mají afinitu ke společenským vědám. Předmět dbá na práci s informačními materiály, rozvíjí kritický přístup ke společenskovědním textům. v obou ročnících se studenti seznámí s odbornými a esejistickými texty napříč společenskovědním spektrem. Naučí se základům zpracovávání seminárních prací a jejich obhajob, sběru, třídění a citací pramenů.

Níže uvedený učební plán je tudíž hlavně orientační a jsou v něm prohlubována témata, na něž se nedostalo v předmětu Základy společenských věd, ale která jsou zohledněna v Katalogu. Jsou v něm obsaženy hlavně možnosti, potenciality a může (v praxi také bude) uzpůsobován aktuálním situacím (personálním, zájmům a požadavkům studentů, aktuálním společenským trendům, atp.)

Předmět bude rozvíjet požadavky klíčových kompetencí RVP G. Pokud studenti využijí možností, jež jim seminář nabízí, budou schopni uplatnit následující kompetence:

- kriticky přistupují k informacím, jsou schopni je tvořivě zpracovávat (KŘP, KU)
- jsou schopni porozumět náročnějším textům společenskovědního charakteru, nepřijímají je bez odstupu, jsou schopni si nad nimi klást smysluplné otázky, nahlíží je z různých stran, jsou schopni vznést oponenturu (KŘP, KU)
- orientují se v odborné terminologii (KK)
- jsou vedeni k verbální prezentaci vlastních názorů a stanovisek (KK)
- rozšiřují své chápání kulturních a duchovních hodnot (KO)
- o společensko-kulturních problémech jsou schopni uvažovat v kontextu udržitelného života (KO)
- nahlíží environmentální rámce společenského i svého individuálního jednání, oceňují hodnoty diverzity jak biologické tak kulturní; jsou schopni odhadnout důsledky vlastního jednání jak v rámci malého kolektivu, tak celospolečensky i planetárně (KSP, KO)
- posuzují události veřejného života, zaujímají k nim aktivní postoj, jsou schopni obhajovat svá stanoviska k nim (KO)

Seznam použitých zkratk:

KU: kompetence k učení

KŘP: kompetence k řešení problémů

KK: kompetence komunikativní

KSP: kompetence sociální a personální

KO: kompetence občanská

6.14.1 Septima a oktáva

TÉMA	VÝSTUP	UČIVO	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky
RELIGIONISTIKA: SVĚTOVÉ FILOSOFICKO- NÁBOŽENSKÉ SYSTÉMY	<p>Charakterizuje odlišnosti mezi starověkými filosoficko-náboženskými systémy</p> <p>Orientuje se v pojmosloví orientálních náboženství</p> <p>Porozumí inspiračním zdrojům myšlenek Orientu pro Západní civilizaci</p> <p>Orientuje se v manipulačních technikách sekt, chápe, proč jsou přitažlivé, porozumí důvodům, proč mladí lidé hledají životní inspiraci v sektách</p>	<p>Hinduismus- minulost a současnost</p> <p>Buddhismus a jeho podoby (máhajána, hínajána, zen, tibetský buddhismus, buddhismus v ČR)</p> <p>I- Ťing, Tao- Te- Ťing</p> <p>Konfucianství</p> <p>Vybraná polyteistická, případně animistická náboženství (řecké, indiánské,...)</p> <p>Problematika náboženského sektářství a nová náboženství dneška (satanismus, hinduismem inspirované směry v ČR, šamanismus,...)</p>	
PSYCHOLOGIE	<p>Porozumí širšímu pojetí inteligence jako porovnání výkonnosti člověka v různých oblastech</p> <p>Je schopen alespoň elementární práce s osobní emocionalitou, jejím zvládnutím</p>	<p>Inteligence (lingvisticko-racionální, sociální, emoční, spirituální,...)</p> <p>Emocionalita</p> <p>Náročné životní situace (stres, frustrace, deprivace, konflikt) a alternativní strategie jejich řešení v praxi</p> <p>Autogení tréninky, meditace, hemisync, techniky spirituálního růstu</p>	
VÝZNAMNÉ OSOBNOSTI PSYCHOLOGIE	<p>Porozumí jungiánskému a freudovskému pojetí osobnosti a její dynamiky a dokáže je aplikovat na sebe sama i na kulturní projevy současného mediálního světa</p>	<p>Popis ega</p> <p>Významné osobnosti psychologie 20. století</p>	
SOCIOLOGIE, PSYCHOLOGIE FILOSOFIE PRÁCE S TEXTY	<p>Je schopen porozumět náročnějším textům jak odborného tak esejistického charakteru</p> <p>Je schopen text komentovat, vznášet k němu kritické připomínky, klást si otázky, jež text vyvolává</p> <p>Nahlíží rozporuplnost dnešního světa</p>	<p>Práce s odbornými i esejistickými texty významných autorů současnosti: Keller, Bělohradský, Bauman, Beck, Lipovetsky, Giddens, Wallerstein, Kleinová, Machovec, Foucault, Stern,...</p> <p>Teorie současných společností</p> <p>Filosofie 20. století: existencialismus, fenomenologie, new age,...</p>	

SEMINÁRNÍ PRÁCE	<p>Vyhledává a třídí informace</p> <p>Zpracovává je do smysluplného celku</p> <p>Je schopen obhájit to, co vytvořil</p>	<p>Zdroje informací</p> <p>Způsoby citací v odborných textech</p> <p>Psaní esejů</p>	
MATURITNÍ PŘÍPRAVA	<p>Je schopen se odpovědně připravit na maturitní zkoušku</p>	<p>Učivo k maturitní zkoušce, přijímacímu řízení</p>	
ENVIROMENTÁLNÍ ASPEKTY SPOLEČENSKÝCH VĚD	<p>Rozlišuje dopad lidských aktivit na biosféru, rozumí mechanismům vzájemného vlivu člověka a přírody</p>	<p>Člověk a biosféra v historické perspektivě</p> <p>Proměny krajiny, vazby mezi kulturními hodnotami a přírodním prostředím</p>	
PRÁVO v PRAXI	<p>Porozumí podstatným termínům z učiva</p> <p>Pojmenuje účastníky občanského soudního řízení</p>	<p>Fyzická, právnická osoba</p> <p>Právní odpovědnost a jednotlivé formy zavinění</p> <p>Právní ochrana</p> <p>Vývoj evropského práva</p>	

6.15 Fyzika

6.15.1 Charakteristika předmětu

Fyzika zasahuje do všech oborů lidské činnosti. Umožňuje porozumět fyzikálním jevům a procesům, které probíhají v přírodě, v běžném životě i v technické praxi. Významně přispívá k rozvoji rozumových schopností žáků a spolupracuje se všemi přírodovědnými předměty.

Žák je veden k tomu, aby zejména

- chápal, že přírodní jevy mají fyzikální příčiny
- rozuměl různým typům fyzikálních dějů, uměl tyto znalosti aplikovat
- využíval matematický aparát pro odvození jednoduchých fyzikálních vztahů
- aplikoval své znalosti při provádění praktických měření

Vyučovací předmět fyzika je tvořen vzdělávacím oborem Fyzika a její aplikace z RVP ZV a RVP GV. Je určen všem žákům kvinty až sexty osmiletého gymnázia. Na předmět navazuje volitelný předmět Seminář z fyziky (pro septimu a oktávu osmiletého studia)

Učební osnovy jsou zpracovány podle učebnic Fyzika pro gymnázia (nakl.Prometheus)a Příručka pro učitele Fyziky na střední škole.

Realizují se tématické okruhy průřezových témat Osobnostní a sociální výchova - OSV, výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – VEGS, multikulturní výchova – MVK, environmentální výchova EV a mediální výchova MDV z RVP GV.

6.15.1.1 Časové a organizační vymezení

Týdenní hodinové dotace v jednotlivých ročnících:

Fyzika – povinné učivo

ročník	kvinta	sexta	septima	oktáva
dotace hodin	3	3	-	-

6.15.1.2 Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení, k řešení problémů

Učitel:

- pracuje se žáky tak, aby si osvojili důležité poznatky z vybraných tematických okruhů a na jejich základě poznávali význam a přínos fyziky pro život a činnosti člověka, pro rozvoj moderních technologií a ochranu životního prostředí
- zadáváním samostatné práce rozvíjí v žácích schopnost vyhledávat a získávat informace z různých informačních zdrojů
- vede žáky ke kritickému hodnocení a ověřování získaných informací demonstrací fyzikálního jevu nebo děje
- vede žáky k tomu, aby na základě pozorování a dosavadních vědomostí a zkušeností daný jev nebo děj popsali a vysvětlili, případně objevili vlastnosti a jevy nové
- formou skupinové i individuální práce učí žáky využívat nabyté poznatky a dovednosti při řešení fyzikálních problémů a úloh, nacházet různé způsoby řešení a vyhodnocovat je z různých hledisek pomocí různých forem zkoušení
- ověřuje jak žáci aplikují učivo při řešení obdobných problémových situacích
- klade důraz na mezipředmětové vztahy a na ochranu životního prostředí
- podporuje fyzikální soutěže

Kompetence komunikativní, sociální a personální

Učitel:

- vede žáky ke schopnosti správně a logicky formulovat své názory v písemném i mluveném projevu
- prověřuje, zda se žáci vyjadřují přesně, pomocí odborných pojmů a symbolů, jak využívají fyzikální pomůcky, zda rozumí různým typům textů, obrazových materiálů, a jiných informačních a komunikačních prostředků
- učí žáky vést dialog, vhodně argumentovat, vyslechnout názory ostatních, vážit si práce druhého i své vlastní
- zadáním skupinového úkolu vede žáky k pochopení potřeby efektivní spolupráce pro úspěšnou práci

Kompetence občanské a pracovní

Učitel:

- vede žáky k pochopení důležitosti vzdělání pro člověka
- podává představu o využití nabytých znalostí a dovedností v různých oborech lidské činnosti
- vede žáky ke sledování aktuálního dění ve vědě a technice, využívání vědeckých poznatků s ohledem na ochranu životního prostředí.
- vede žáky k bezpečnému a účinnému používání materiálů a pomůcek při hodinách fyziky i při laboratorních pracích, dbá na dodržování vymezených pravidel
- vede žáky k získávání návyků systematické a pečlivé práce
- zařazuje do výuky exkurze, přednášky, besedy a referáty, čímž ukazuje žákům přínos fyziky pro člověka, uplatnění fyzikálních procesů a zákonitostí v různých oborech lidské činnosti.

6.15.2 Kvinta

TÉMA	VÝSTUP	UČIVO	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky
Fyzikální veličiny a jejich měření	<p>Žák využívá s porozuměním základní veličiny a jednotky, převádí jednotky</p> <p>změří vhodnou metodou určené veličiny, zpracuje měření, využije IT znalosti a dovednosti</p> <p>rozlišuje skalární a vektorové veličiny</p>	<p>Fyzikální veličiny a jejich měření, soustava SI</p> <p>chyby měření a zpracování výsledků měření,</p> <p>skalární a vektorové fyzikální veličiny a operace s nimi</p>	<p>M - převody jednotek, vektorová algebra</p> <p>VEGS: významní světoví a evropští fyzici, SI, EU</p> <p>Laboratorní práce - zařazeny v průběhu školního roku v rámci Labcv (dle materiálního vybavení laboratoře fyziky)</p>
Mechanika hmotného bodu – kinematika a dynamika	<p>Žák využívá abstraktní představy hmotného bodu, rozlišuje inerciální a neinerciální vztažné soustavy, klasifikuje pohyby, řeší elementární úlohy, orientuje se v časových diagramech</p> <p>Určuje v konkrétní situaci působící síly, využívá Newtonovy pohybové</p>	<p>Kinematika pohybu – vztažná soustava, změna polohy hmotného bodu, relativnost klidu a pohybu, trajektorie hmotného bodu, základní kinematické veličiny – rychlost průměrná a okamžitá, změna rychlosti, zrychlení, dráha</p> <p>Kinematika rovnoměrného pohybu hmotného bodu po kružnici – základní veličiny</p> <p>Dynamika pohybu – síla a její účinky, vektorové skládání sil, druhy sil</p> <p>Newtonovy pohybové zákony a jejich důsledky, hmotnost tělesa</p>	<p>M- výpočet neznámé ze vzorce, lineární a kvadratická funkce, oblouková míra, goniometrické funkce ostrého úhlu</p> <p>VEGS: významní evropští učenci (Galilei, Newton)</p> <p>Operace s vektory - vektorový součet a rozdíl, násobení vektoru reálným číslem</p>

	zákony při popisu fyz. dějů, aplikuje zákony zachování	Inerciální a neinerciální vztažná soustava Dynamika pohybu hmotného bodu po kružnici – dostředivá síla, dostředivé zrychlení Tření, třecí síla	
Mechanická práce a energie	Žák určuje dráhový účinek síly, uvádí souvislost mechanické energie s prací, aplikuje zákony zachování	Mechanická práce, výkon, práce a výkon, pracovní diagram, účinnost Mechanické energie – kinetická a potenciální (tíhová) a jejich vzájemné přeměny, zákon zachování mechanické energie	OSV: komunikace odbornou terminologií, spolupráce ve skupině EV - šetření energií
Gravitační pole	Žák objasní silové působení gravitačního pole, rozliší tíhovou a gravitační sílu, objasní pohyby v gravitačním poli Země (pohyby družic) a tíhovém poli Země (volný pád, vrhy)	Newtonův gravitační zákon Gravitační zrychlení (intenzita gravitačního pole) Gravitační pole a pohyby v něm Tíhové pole Země a pohyby v něm Keplerovy zákony	Z - sluneční soustava VEGS: významní evropští učenci (J. Kepler, M. Koperník, T. Brahe) MKV: umělé družice Země, kosmické sondy, raketoplány, kosmické lodi
Mechanika tuhého tělesa	Žák popisuje translační a rotační pohyb tuhého tělesa, určí síly a jejich momenty působících na TT a určí výslednici sil a výsledný moment	Tuhé těleso a posuvný a otáčivý pohyb TT Moment síly, momentová věta Skládání sil působících na TT Těžiště tuhého tělesa a rovnovážné polohy TT	OSV: vyhodnocování domácí přípravy
Mechanika tekutin	Žák aplikuje zákony v jednoduchých úlohách a dějích z praxe Žák aplikuje zákony zachování na proudění ideální kapaliny	Statika kapalin a plynů – tlak, Pascalův zákon a jeho důsledky, hydrostatický tlak, atmosférický tlak, Archimédův zákon a jeho důsledky, atmosférický tlak Dynamika kapalin a plynů – proudění ideální tekutiny, Rovnice kontinuity, Bernoulliho rovnice	OSV: možnost vypracování laboratorní práce pomocí počítače Archimédes, B. Pascal, E. Torricelli
Základní poznatky molekulové fyziky a termiky	Žák využívá základní principy kinetické teorie látek při objasňování vlastností látek různých skupenství a procesů v nich probíhajících, uplatňuje základní zákony termodynamiky při řešení fyz. úloh, vysvětlí stavové změny ideálního plynu	Kinetická teorie látek – struktura a vlastnosti látek různých skupenství Vnitřní energie a její změny, První věta termodynamiky Teplota, teplota, tepelná rovnováha Ideální plyn (IP) – střední kvadratická rychlost, teplota a tlak plynu z hlediska molekulové fyziky Stavová rovnice IP a jednoduché děje s IP, diagramy	MKV: vývoj názorů na strukturu hmoty VEGS: významní evropští učenci (Torricelli, Huygens, Celsius, Kelvin, Avogadro, Brown) EV: Problematika vztahu organismu a prostředí L. Boltzmann, W. Thomson
Struktura a vlastnosti	Žák rozlišuje krystalické a amorfní látky, objasní	Struktura a vlastnosti pevných látek, deformace pevného tělesa,	

pevných a kapalných látek	Hookeův zákon, užívá teplotní roztažnosti látek, vysvětlí jevy související s povrchovou silou a energií kapalin	normálové napětí, Hookeův zákon, teplotní délková a objemová roztažnost Struktura a vlastnosti kapalných látek, povrchová vrstva kapaliny, povrchové napětí, jevy na rozhraní pevná - kapalná látka, teplotní objemová roztažnost kapalin, závislost hustoty na teplotě	
Změny skupenství	Žák objasní kvalitativně i kvantitativně změny skupenství látek, předvídá děje související se změnami stavu látek za pomoci fázového diagramu	Tání a tuhnutí Vypařování a kapalnění, var Skupenská tepla, fázový diagram	TV - fyzikální principy sáňkování, bruslení, lyžování Z - atmosféra

6.15.3 Sexta

TÉMA	VÝSTUP	UČIVO	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky
Mechanické kmitání a vlnění, zvuk	Žák užívá základní kinematické vztahy při řešení problémů a úloh o kmitavých harmonických pohybech, objasní princip vzniku a šíření vln, odrazu a interference vlnění, zná podstatu a vlastnosti zvuku, ultrazvuku a infrazvuku	Kinematika kmitavého pohybu – základní veličiny (okamžitá výchylka, rychlost a zrychlení), rovnice harmonického kmitání Dynamika kmitavého pohybu – pružinový oscilátor, matematické kyvadlo Energie harmonického kmitání Druhy vlnění a jejich charakteristika, šíření vlnění v prostoru Základy akustiky – zdroje, rychlost, šíření a vlastnosti zvuku	HV - akustika, mechanické zdroje zvuku, vlnění B - lidské ucho, principy vnímání zvuku, ochrana sluchu Z - seismické vlny, tsunami
Elektrostatické pole	Žák objasní silové působení elektrostat. pole, popíše ho příslušnými veličinami, využitím Coulombova zákona objasní děje v el. poli	Elektrický náboj a jeho vlastnosti Coulombův zákon Intenzita a potenciál el. pole, el. napětí Kapacita vodiče, kondenzátory	M - vektorová algebra Ch. A. Coulomb Vektorový a siločárový model elektrického pole
Stacionární elektrické pole	Žák rozlišuje, vodič, izolant, polovodič, předvídá jeho chování v el. poli, objasní podmínky vzniku stejnosměrného el. proudu a jeho vedení v kovovém vodiči, užívá Ohmův zákon při řešení praktických problémů, vysvětlí podstatu vedení el. proudu v kapalinách, plynech, vakuu a jejich aplikace, objasní	Elektrický proud jako děj a jako fyzikální veličina Ohmův zákon pro část obvodu i uzavřený obvod Odpor vodiče, rezistory Elektrická práce (energie) a výkon stejnosměrného proudu	EV - vznik el. proudu, podstata vedení el. proudu A. M. Ampère, A. Volta, G. S. Ohm

	model vedení el. proudu v polovodičích	Vedení elektrického proudu v polovodičích Elektrický proud v kapalinách Výboj v plynech a ve vakuu	
Stacionární magnetické pole	Žák uvádí základní vlastnosti mag. pole a pomocí nich řeší úlohy, vysvětlí funkci mag. zařízení a mag. vlastnosti materiálů	Magnetická síla, magnetická indukce Mag. pole vodičů s proudem (přímý vodič, závit, cívka, 2 rovnoběžné přímé vodiče – Ampérův zákon) Mag. vlastnosti látek, mag. materiály v praxi Částice s nábojem v mag. poli	Z - mag. pole Země, důsledky jeho existence H. Ch. Oersted ampér - jednotka SI
Nestacionární magnetické pole	Žák objasní základní vlastnosti nestacionárního mag. pole pomocí Faradayova a Lenzova zákona	Elektromagnetická indukce, mag. indukční tok Faradayův zákon elmag. indukce, Lenzův zákon Vlastní indukce, indukčnost cívky, přechodné jevy	EV: indukční varná deska, dynamo na kolo, tlumení pohybu M. Faraday
Střídavý proud	Žák objasní vznik střídavého proudu, popíše jeho charakteristiky, vysvětlí chování prvků v el. obvodu, popíše základní principy výroby a přenosu el. energie v praxi	Vznik střídavého proudu a napětí Okamžité, efektivní a maximální hodnoty, výkon Jednoduché obvody stříd. proudu R, L, C Třífázová soustava, využití, elektromotory Transformátory, přenos elektrické energie	EV: efektivní využití nadbytečného tepla z elektráren, skleníkový efekt, odsiřování, čerpání surovin z přírodních zdrojů
Elektromagnetické vlnění	Žák klasifikuje elmag. záření a vlnění, využívá analogie elmag. a mech. vlnění, předvídá chování elmag. vlnění na základě jeho charakteristik a uvede příklady využití vlnění v praxi	Elektromagnetické vlnění – podstata, základní veličiny postupné elmag. vlny (frekvence, perioda, rychlost, vlnová délka), spektrum elmag. vlnění	EV: maximální výkon, ladění rádia, TV na frekvenci vysílaného signálu, správné natočení antény - efektivní využití přenášené energie, Přenos rozhlasového a televizního signálu
Optika	Žák analyzuje různé teorie podstaty světla, předvídá chování světla v daném prostředí, využívá paprskové optiky k řešení praktických problémů, vysvětlí princip jednoduchých optických přístrojů	Světlo jako elmag. vlnění, rychlost šíření světla v různých prostředích, veličiny - rychlost, vlnová délka, frekvence světla, index lomu Jevy na rozhraní 2 prostředí - zákon odrazu, zákon lomu, rozklad světla na spektrum Interference, difrakce a polarizace světla	B - fyziologie vidění a jeho poruchy, ochrana očí OSV: projekt Současné optické přístroje EV: Slunce - zdroj energie, fotovoltaické články, fotosyntéza

		Základní zákony paprskové optiky - zobrazení odrazem (zrcadla) a lomem (čočky, vady čoček) Optické soustavy - oko a vady oka, optické přístroje	
Elektromagnetické záření	Žák uvede praktické využití různých druhů elmag. záření, objasní rozdíl mezi zářivkou a žárovkou, zná podstatu spektrální analýzy, uvede příklady užití rtg. záření	Přehled elmag. záření - spektrum (podle vlnové délky - frekvence), přenos energie elmag. záření (kvantum energie) Radiometrické a fotometrické veličiny Rentgenové záření a jeho využití	EV - žák dodržuje pravidla dostatečného osvětlení Ch - spektrální analýza M. Planck W. C. Röntgen
Mikrosvět	Žák objasní pojmy kvantování energie, posoudí jadernou přeměnu, využívá zákon radioaktivní přeměny k předvídání chování radioaktivních látek a navrhne možné způsoby ochrany člověka před nebezpečnými druhy záření	Kvantová a vlnová povaha elmag. záření - kvanta a vlny Foton a jeho energie, korpuskulárně vlnová povaha elmag. záření a mikročástic, vlnové vlastnosti částic Atomy – fyzika elektronového obalu, kvantování energie elektronů, laser Atomy – fyzika atomového jádra, jaderná energie, syntéza a štěpení jader, řetězová jaderná reakce, jaderný reaktor	Ch - spektrální analýza, periodická soustava, kvantová čísla EV: ochrana člověka před elmag. zářením M - exponenciální funkce a rovnice

6.16 Seminář z fyziky

Seminář z fyziky – volitelný předmět

ročník	septima	oktáva
dotace hodin	2	2

Seminář z fyziky je v rámci ŠVP zařazen jako volitelný předmět navazující a rozšiřující povinný předmět fyzika (kvinta, sexta) s týdenní hodinovou dotací 2 hodiny. Maturitní zkoušku z fyziky lze složit v rámci prodloužené části.

Kompetence k učení, k řešení problémů

Učitel:

- pracuje se žáky tak, aby si osvojili důležité poznatky z vybraných tematických okruhů a na jejich základě poznávali význam a přínos fyziky pro život a činnosti člověka, pro rozvoj moderních technologií a ochranu životního prostředí zadáváním samostatné práce rozvíjí v žácích schopnost vyhledávat a získávat informace z různých informačních zdrojů
- vede žáky k tomu, aby se orientovali v problematice středoškolského učiva (probíraného v rámci povinného předmětu fyzika), dokázali systematizovat vybrané okruhy, hledali analogie mezi fyzikálními obory a hledali

aplikace moderní fyziky v současné praxi (nanotechnologie, komunikační, digitální a osvětlovací technologie), aplikace v lékařství a technických oborech

TÉMA	VÝSTUP	UČIVO	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky
Speciální teorie relativity	Žák uvede příklady platnosti principu relativity, interpretuje princip stálé rychlosti světla, vysvětlí pojem relativnosti současnosti, dilatace času, kontrakce délek, řeší úlohy na aplikaci vztahů pro hmotnost tělesa, hmotnostní úbytek, energii, změnu celkové energie a klidovou energii	Prostor a čas v klasické mechanice Základní principy STR (postuláty) Důsledky Einsteinových principů - dilatace času, kontrakce délek, skládání rychlostí ve STR, základní pojmy relativistické dynamiky, vztah mezi energií a hmotností	VEGS: významní evropští učenci (A. Einstein) OSV: laboratorní práce, seminární práce Člověk a svět práce
Základní poznatky kvantové fyziky	Žák popíše vnější fotoelektrický jev a zná jeho základní vlastnosti, řeší úlohy na fotoefekt, zná vlastnosti fotonu, určí jeho energii a hybnost, objasní pojmy kvantování energie, stacionární stav, kvantové číslo, energetická hladina	Kvantová povaha elmag. záření - kvantová hypotéza, Planckova konstanta, fotoelektrický jev, Einsteinova rovnice pro fotoefekt, foton, vlnové vlastnosti částic, de Broglieovy vlny, kvantová mechanika	VEGS: významní evropští učenci (M. Planck, L. Broglie, E. Schrödinger) OSV: laboratorní práce, seminární práce Člověk a svět práce
Atomová fyzika	Žák uvede vztahy mezi spektrálními zákonitostmi a stavbou atomu, popíše mechanický model atomu, zná význam kvantových čísel, zná podstatu iontové a kovalentní vazby, objasní pojmy excitace, ionizace, disociace, porovná vznik a vlastnosti luminoforu a laseru, uvede příklady laserového využití	Fyzika elektronového obalu - kvantování energie elektronů v atomu, atom vodíku, periodická soustava prvků, chemické vazby, lasery	Ch - spektrální analýza, periodická soustava, kvantová čísla EV: ochrana člověka před radioaktivním zářením

TÉMA	VÝSTUP	UČIVO	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky
Jaderná fyzika	Žák uvede základní charakteristiky atomového jádra, řeší úlohy na vazebnou energii jader, uvede typy radioaktivních přeměn a příklady praktického využití radioaktivity, zná způsoby ochrany před radioaktivním zářením,	Fyzika atomového jádra - vlastnosti atomových jader, vazebná energie jádra, radioaktivita, zákony radioaktivních přeměn, jaderné reakce, jaderná energetika, jaderné elektrárny, využití	EV- ochrana před radioaktivním zářením M - exponenciální funkce a rovnice VEGS: významní evropští učenci (P. Curie, M. Curie-Sklodovská,

	jaderná energetika, jaderné elektrárny, využití radionuklidů	radionuklidů a ochrana před zářením	F. J. Curie, I. Joliot Curie, O. Hahn, P. Strassmann, L. Meitnerová, E. Fermi)
Částicová fyzika	Žák uvede příklady základních částic a elementárních částic, zná základní druhy detektorů, urychlovačů, zná typy urychlovačů	Elementární částice - experimentální metody výzkumu částic, systém částic, interakce mezi částicemi	
Astrofyzika	Žák objasní pohyby planet s využitím fyz. znalostí, porovná vznik, stavbu a možný vývoj hlavních druhů hvězd, používá fyz. zákony k objasnění přílivu, odlivu, polární záře, zatmění Slunce a Měsíce	Sluneční soustava Základní údaje o hvězdách – vzdálenost, hmotnost, zářivý výkon, teplota hvězd, spektrální třídy, zdroje energie, stavba a vývoj hvězd, struktura a vývoj vesmíru –kosmologie, Galaxie	Exkurze do planetária nebo na hvězdárnu
Fyzika v širších souvislostech	Žák objasní, v čem spočívá mechanický obraz světa, elektrodynamický obraz světa a současný obraz světa, popíše, jak probíhal a probíhá proces sjednocování interakcí, vysvětlí, v čem spočívá klíčové postavení fyziky mezi ostatními přírodními vědami, uvede některá moderní technická využití fyzikálních objevů, uvědomuje si odpovědnost člověka za další vývoj na naší planetě	Fyzikální obraz světa (mechanický, elektrodynamický, kvantový) a jeho vývoj, vztah fyziky k ostatním přírodním vědám a k technice, k životnímu prostředí a k praxi, shrnutí a systematizace středoškolské fyziky	EV: Jak ovlivňuje člověk životní prostředí

6.17 Chemie

6.17.1 Časové, obsahové a organizační vymezení

ročník	5.	6.	7.	8.
hodinová dotace	3	3	-	-

Realizuje se obsah vzdělávacího oboru Chemie RVP GV.

Realizují se tematické okruhy průřezových témat Osobnostní a sociální výchova RVP GV a Environmentální výchova RVP GV.

Na předmět navazuje volitelný předmět **Seminář z chemie** (pro 7. a 8. ročník studia).

Maturitní zkoušku lze skládat v rámci profilové části.

Ve vyučování chemie mají žáci získat představu o molekulové stavbě látek a základních chemických, fyzikálně-chemických a biochemických dějích. Důraz je kladen na souvislosti s ostatními přírodovědnými předměty a na zásadní vliv chemických dějů na životní prostředí.

Žák je veden k tomu, aby zejména

- rozuměl základním typům chemických reakcí a znal jejich postavení v přírodě a v každodenním životě,
- využíval matematický aparát k základním chemickým výpočtům,
- aplikoval své znalosti při provádění laboratorních cvičení,
- při provádění laboratorních cvičení účinně spolupracoval ve skupině.

6.17.1.1 Výchovné a vzdělávací strategie

- Učitel vede žáky k používání vhodné literatury a periodické soustavy prvků - kompetence k učení.
- Učitel vede žáky, aby kvalitně prezentovali své znalosti – kompetence komunikativní
- Učitel dbá na bezpečnost práce v laboratoři, vede žáky k zodpovědnosti za své zdraví i zdraví ostatních, zdůrazňuje zásady předlékařské pomoci v případě úrazu – kompetence občanské.
- Učitel zadává chemické úlohy a problémy jak k samostatné práci, tak ke spolupráci ve skupině – kompetence k řešení problémů.
- Učitel vede žáky k diskusi nad řešeními, hledání řešení, k prezentacím vlastních postupů – kompetence komunikativní, sociální a personální, kompetence občanské.
- Učitel zadává úkoly formou skupinové práce – kompetence sociální a personální, kompetence občanské.
- Žáci v průběhu oktávy řeší projektový úkol jako završení studia přírodovědných předmětů. Téma zpracují a vlastní výsledky prezentují a obhajují – kompetence komunikativní, kompetence k řešení problémů.
- Učitel klade důraz na mezipředmětové vztahy – kompetence k učení, kompetence k řešení problémů.

6.17.2 Kvinta

TÉMA	VÝSTUP	UČIVO	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky
Obecná chemie	<p>Žák vyhodnotí bezpečnost ukládání odpadů</p> <p>rozliší jednotlivé typy vzorců (molekulový, stechiometrický, strukturní, elektronový, geometrický, racionální)</p> <p>vysvětlí pojem oxidační číslo, určí oxidační čísla jednotlivých prvků ve sloučeninách</p> <p>vysvětlí pojem elektronegativita</p> <p>předvídá vlastnosti prvků a jejich chování v chemických procesech na základě poznatků o periodické soustavě prvků</p> <p>objasní vznik chemické vazby</p> <p>využívá znalosti o chemických vazbách k předvídání některých vlastností látek a jejich chování v chemických reakcích</p> <p>rozliší různé typy chemických reakcí</p> <p>předvídá průběh chemických dějů s využitím znalostí o částicové struktuře látek</p> <p>využívá odbornou terminologii při popisu a vysvětlování chemických dějů</p>	<p>Bezpečnost práce v chemii</p> <p>Klasifikace a struktura látek (pojmy atom, molekula, ion, prvek, izotop, nuklid, sloučenina)</p> <p>Názvosloví anorganických sloučenin</p> <p>Stavba atomu (jádro, obal, orbital, kvantová čísla, pravidla o zaplňování orbitalů, přirozená a umělá radioaktivita)</p> <p>Periodická soustava prvků (skupiny, periody, elektronová konfigurace)</p> <p>Chemická vazba (kovalentní, polární, nepolární, iontová, koordinačně-kovalentní, kovová, slabé interakce)</p> <p>Soustavy</p> <p>Chemické reakce</p> <p>Základy reakční kinetiky (rychlost reakce, faktory ovlivňující rychlost)</p> <p>Základy termochemie (endotermický a exotermický děj, termochemické zákony)</p> <p>Teorie kyselin a zásad (pojmy kyselina a zásada, amfoterní látka, neutralizace, pH)</p>	<p>Geografie - Složení a struktura Země – integrováno</p> <p>M – logaritmus</p> <p>F - kvantová čísla, radioaktivita</p>

	<p>vysvětlí princip acidobazických a redoxních reakcí vyrovná chemickou rovnicí</p> <p>provádí chemické výpočty a uplatňuje je při řešení praktických problémů (popíše přípravu roztoku o dané molární koncentraci, hmotnostním zlomku, výpočty z rovnic, pH atd.)</p>	<p>Veličiny a výpočty v chemii</p>	
<p>Anorganická chemie</p>	<p>využívá názvosloví anorganické chemie při popisu sloučenin</p> <p>charakterizuje významné zástupce prvků a jejich sloučeniny, zhodnotí jejich surovinové zdroje, využití v praxi a vliv na životní prostředí</p> <p>zapiše elektronovou konfiguraci prvků</p> <p>uvede složení vzduchu, jeho vlastnosti, znečištění</p> <p>popíše vlastnosti vody a její význam, zhodnotí využitelnost různých druhů vod a navrhne možné způsoby efektivního hospodaření vodou v příslušném regionu</p> <p>předvidá průběh typických reakcí anorganických sloučenin</p> <p>vysvětlí pojmy alotropie, polymorfie, izomorfie a uvede příklady látek</p> <p>využívá vybrané metody identifikace minerálů</p> <p>využívá názvosloví anorganické chemie při popisu sloučenin</p> <p>charakterizuje významné zástupce prvků a jejich sloučeniny, zhodnotí jejich surovinové zdroje, využití v praxi a vliv na životní prostředí</p> <p>uvede vlastnosti železa a popíše jeho výrobu, využití</p>	<p>Vodík</p> <p>s-prvky</p> <p>p-prvky</p> <p>surovinové zdroje</p> <p>vzduch</p> <p>d-prvky</p> <p>f-prvky</p> <p>surovinové zdroje</p> <p>průmyslová výroba a životní prostředí</p> <p>průmyslová výroba v ČR</p>	<p>Environmentální výchova okruh Člověk a životní prostředí</p> <p>Geografie - Složení a struktura Země</p> <p>Z - hydrosféra, litosféra, atmosféra</p> <p>Environmentální výchova okruh Člověk a životní prostředí</p> <p>Environmentální výchova okruh Životní prostředí ČR</p>

6.17.3 Sexta

TÉMA	VÝSTUP	UČIVO	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky
Organická chemie	<p>Žák charakterizuje jednotlivé typy uhlovodíků, uvede jejich zástupce, zhodnotí jejich zdroje, využití a vliv na ŽP</p> <p>aplikuje pravidla systematického názvosloví organické chemie při popisu uhlovodíků, uvede používané triviální názvy</p> <p>využívá znalosti struktury derivátů k určení průběhu chemických reakcí</p> <p>charakterizuje jednotlivé typy derivátů uhlovodíků, uvede jejich zástupce, zhodnotí jejich zdroje, využití a vliv na ŽP</p> <p>aplikuje pravidla systematického názvosloví organické chemie při popisu derivátů, uvede používané triviální názvy</p> <p>využívá znalosti struktury derivátů k určení průběhu chemických reakcí</p> <p>vysvětlí pojmy heterocykly a heteroatom, rozdělí heterocykly dle typu heteroatomu a dle počtu atomů v cyklu</p> <p>uvede význam heterocyklů</p> <p>vysvětlí pojem polymery a uvede princip jejich vzniku jmenuje některé významné polymerní sloučeniny</p> <p>rozdělí léčiva dle jejich účinku</p>	<p>Úvod do organické chemie (vlastnosti org. sloučenin, vzorce, izomerie, reakce, štěpení vazby)</p> <p>Uhlovodíky:</p> <p>alkany a cykloalkany – konformace, reakce – radikálová substituce</p> <p>alkeny – izomerie, Markovnikovo pravidlo, polymerace alkadieny – polymerace, reakce – elektrofilní adice</p> <p>alkyny</p> <p>areny – aromatický charakter, delokalizace elektronů, reakce – elektrofilní substituce</p> <p>Deriváty uhlovodíků (halogenderiváty, nitrosloučeniny, aminosloučeniny, alkoholy a fenoly, ethery, aldehydy a ketony, karboxylové kyseliny, funkční a substituční deriváty karboxylových kyselin)</p> <p>Heterocykly</p> <p>Syntetické makromolekulární látky</p> <p>Léčiva</p>	<p>Environmentální výchova okruh Člověk a životní prostředí</p> <p>Environmentální výchova okruh Životní prostředí ČR</p> <p>Z – ropa</p> <p>M - izomerie – kombinatorika</p> <p>Bi - léčiva, aminokyseliny</p> <p>Výchova ke zdraví – léčiva</p> <p>Sv - drogy</p> <p>Environmentální výchova okruh Člověk a životní prostředí</p>

6.18 Seminář z chemie

6.18.1 Časové, obsahové a organizační vymezení

Ročník	Kvinta	Sexta	Septima	Oktáva
Hodinová dotace			2	2

V každém tematickém celku budou vybrány pouze některé kapitoly a to především ty, na které nebyl v hodinách dostatečný časový prostor a také podle požadavků a znalostí žáků.

Konkrétní učivo bude uvedeno v časových tematických plánech, které jsou přílohou ŠVP.

V oktávě bude věnována pozornost také maturitním tématům.

Tematické rozdělení učiva chemie do dvou ročníků:

V jednom ročníku se bude probíhat výuka následujících tematických celků

- 1) Chemické názvosloví a chemický děj
- 2) Průběh chemických reakcí
- 3) Chemické výpočty
- 4) Analytická chemie
- 5) Chemie v praktickém životě – využití poznatků chemie v praxi

V druhém ročníku budou vyučovány tyto tematické celky:

- 1) Organická chemie – struktura uhlovodíků
- 2) Organická chemie – deriváty uhlovodíků
- 3) Biochemie popisná – struktura sacharidů, lipidů, bílkovin, nukleových kyselin
- 4) Biochemie dynamická – metabolické dráhy živin
- 5) Biologicky aktivní látky – hormony, vitamíny, enzymy, alkaloidy
- 6) Makromolekulární látky

TÉMA	VÝSTUP	UČIVO	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky
Obecná chemie	<p>Napíše a rozliší jednotlivé typy vzorců (molekulový, stechiometrický, strukturní, elektronový, geometrický, racionální)</p> <p>-vysvětlí pojem oxidační číslo, určí oxidační čísla jednotlivých prvků ve sloučeninách</p> <p>-vysvětlí pojem elektronegativita</p> <p>-objasní vznik chemické vazby</p> <p>-v chemických reakcích rozliší různé typy chemických reakcí</p> <p>-využívá odbornou terminologii při popisu a vysvětlování chemických dějů</p> <p>-vysvětlí princip acidobazických a redoxních reakcí vyrovná chemickou rovnici</p> <p>-provádí chemické výpočty a uplatňuje je při řešení praktických problémů (popíše přípravu roztoku o dané molární koncentraci, hmotnostním zlomku, výpočty z rovnic, pH atd.)</p> <p>-charakterizuje vybrané prvky a jejich sloučeniny</p>	<p>Klasifikace a struktura látek (pojmy atom, molekula, ion, prvek, izotop, nuklid, sloučenina)</p> <p>Názvosloví anorganických sloučenin)</p> <p>Periodická soustava prvků (skupiny, periody, elektronová konfigurace)</p> <p>Chemická vazba (kovalentní, polární, nepolární, iontová, koordinačně-kovalentní, kovová, slabé interakce)</p> <p>Soustavy</p> <p>Chemické reakce</p> <p>Základy reakční kinetiky (rychlost reakce, faktory ovlivňující rychlost)</p> <p>Základy termochemie (endotermický a exotermický děj, termochemické zákony)</p> <p>Teorie kyselin a zásad (pojmy kyselina a zásada, amfoterní látka, neutralizace, pH)</p> <p>Veličiny a výpočty v chemii</p> <p>Nepřechodné prvky s-prvky a p-prvky</p> <p>Přechodné prvky – d – prvky</p>	
Anorganická chemie	<p>- charakterizuje prvky 1 a 2 skupiny</p> <p>- charakterizuje prvky 13- 17 skupiny</p> <p>- charakterizuje vybrané d prvky</p>		

Biochemie	<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje heterocyklické sloučeniny - charakterizuje stavbu a vlastnosti molekul sacharidů - uvede zástupce monosacharidů, disacharidů a polysacharidů - vysvětlí funkci sacharidů v tělech organismů - vysvětlí podstatu metabolických procesů, do kterých vstupují 	Sacharidy, metabolismus sacharidů (fotosyntéza, dýchání)	Biologie – botanika, biologie člověka
	<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje stavbu a vlastnosti molekul lipidů - uvede zástupce jednoduchých a složených lipidů - vysvětlí funkci lipidů v tělech organismů - vysvětlí podstatu metabolických procesů, do kterých vstupují 	Lipidy, metabolismus lipidů	Biologie člověka
	<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje stavbu a vlastnosti molekul bílkovin - uvede zástupce - vysvětlí funkci bílkovin v tělech organismů - vysvětlí podstatu metabolických procesů, do kterých vstupují 		Biologie člověka
	<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje stavbu a vlastnosti molekul nukleových kyselin - zná rozdíly ve stavbě DNA a RNA - vysvětlí funkci NK v tělech organismů 	Bílkoviny, metabolismus bílkovin (proteosyntéza)	

	- vysvětlí podstatu metabolických procesů, do kterých vstupují	Nukleové kyseliny genetický kód	Biologie - genetika
	- charakterizuje a klasifikuje přírodní látky - charakterizuje enzymy, hormony a jejich funkci v organismu	Biologicky aktivní látky (hormony, enzymy, vitamíny, alkaloidy)	Biologie člověka
	- rozumí pojmům monomer, polymer - zná možnosti přípravy makromolekulárních látek různými typy reakcí (polymerace, polykondenzace, polyadice) - zná příklady konkrétní polymerů a jejich využití v praxi	Makromolekulární látky	EV – životní prostředí

6.19 Biologie

6.19.1 Časové, obsahové a organizační vymezení

Ročník	Kvinta	Sexta	Septima	Oktáva
Hodinová dotace	3	3	-	-

Realizuje se obsah vzdělávacího oboru Biologie RVP GV a část oboru Výchova ke zdraví RVP GV

Realizují se tématické okruhy průřezových témat Osobnostní a sociální výchova RVP GV a Environmentální výchova RVP GV

V kvintě jsou vyčleněné hodiny na laboratorní cvičení – třída se dělí na polovinu a má dvouhodinový laboratorní blok

Na předmět navazuje povinně volitelný předmět Chemicko-biologický seminář – s hodinovou dotací 3 hod týdně v septimě a oktávě.

V rámci vyučování biologie mají žáci získat představu o podstatě života, jeho rozmanitost, seznámí se se základy evoluce, vývoje života a základy biologického systému. Velký důraz je kladen na molekulární a biochemickou podstatu a na problémy související s ochranou životního prostředí. Zvláštní důraz je kladen na problematiku trvale udržitelného života.

Žáci jsou vedeni k tomu, aby zejména

- dobře se orientovali v základních formách živé a neživé přírody
- aktivně chránili přírodu a životní prostředí
- chápali důležitost živé přírody pro život člověka
- pochopili nezbytnost uchování všech složek živé i neživé přírody pro další vývoj člověka
- využili všech získaných vědomostí a dovedností pro další život

6.19.2 Výchovně vzdělávací strategie

- využívání vhodné literatury a dalších zdrojů poznatků – kompetence k učení
- kvalitní prezentace výsledků – kompetence komunikativní
- zodpovědnost za své zdraví – kompetence občanské
- využívání skupinového vyučování, projektového vyučování – kompetence sociální a personální
- vícedenní projekt v přírodě – kompetence komunikativní, kompetence k řešení problémů
- důraz na mezipředmětové vztahy – kompetence k učení, kompetence k řešení problémů

TÉMA	VÝSTUP	UČIVO	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky
Kvinta Obecná biologie	<ul style="list-style-type: none"> . odliší živé soustavy od neživých na základě jejich charakteristických vlastností .objasní strukturu a funkci organel prokaryotních buněk a jejich životní projevy . charakterizuje bakterie a sinice z ekologického zdravotnického a hospodářského hlediska . zhodnotí způsoby ochrany proti bakteriálním onemocněním a metody jejich léčby . objasní strukturu a funkci organel 	<ul style="list-style-type: none"> Obecná charakteristika organismů Stavba a funkce prokaryot Bakterie, sinice, přehled významných zástupců Stavba eukaryotní buňky, funkce organel, buněčný cyklus, dělení buňky Stavba a funkce virů 	

	<p>eukaryotních buněk a jejich životní projevy</p> <ul style="list-style-type: none"> . charakterizuje viry jako nebuněčné soustavy . zhodnotí způsoby ochrany proti virovým onemocněním a metody jejich léčby . zhodnotí pozitivní a negativní význam virů 	<p>Přehled významných zástupců virů</p> <p>Bakteriální a virová onemocnění</p>	
Biologie rostlin	<ul style="list-style-type: none"> . popíše stavbu těl rostlin, stavbu a funkci rostlinných orgánů . objasní principy rozmnožování rostlin . posoudí vliv životních podmínek na stavbu a funkci rostlinného těla . porovná společné a rozdílné vlastnosti „nižších“ a „vyšších“ rostlin . pozná a pojmenuje významné rostlinné druhy a uvede jejich ekologické nároky . zhodnotí rostliny jako primární producenty biomasy a možnosti jejich využití v různých odvětvích lidské činnosti . vysvětlí problematiku ohrožených rostlinných druhů a možnost jejich ochrany 	<p>Morfologie a anatomie rostlin</p> <p>Fyziologie rostlin</p> <p>Rozmnožování, vývoj a růst rostlin</p> <p>System a evoluce rostlin</p> <p>Nižší rostliny</p> <p>Vyšší rostliny</p> <p>Rostliny a prostředí</p>	<p>EV – vztah organismu a prostředí</p> <p>EV – člověk a životní prostředí</p>
Biologie hub	<ul style="list-style-type: none"> . vymezí společné a rozdílné znaky hub a ostatních organismů . pozná a pojmenuje významné zástupce huba lišejníků . posoudí ekologický, zdravotnický a hospodářský význam hub a lišejníků 	<p>Stavba a funkce hub</p> <p>Stavba a funkce lišejníků</p> <p>Přehled významných zástupců</p>	<p>EV – člověk a životní prostředí</p>
Biologie živočichů	<ul style="list-style-type: none"> . charakterizuje prvky a rozpozná jejich významné zástupce, zhodnotí jejich možný negativní i pozitivní význam . charakterizuje hlavní taxonomické jednotky bezobratlých živočichů a jejich zástupce . popíše vývoj jednotlivých orgánových soustav . objasní principy základních způsobů rozmnožování živočichů . pozná a pojmenuje významné živočišné druhy a uvede jejich ekologické nároky . posoudí význam živočichů v přírodě a v různých odvětvích lidské činnosti . charakterizuje pozitivní i negativní působení živočišných druhů na lidskou populaci . zhodnotí problematiku ohrožených živočišných druhů a možnosti jejich ochrany 	<p>Jednobuněční – prvoci</p> <p>Mnolibuněční živočichové – bezobratlí</p> <p>Morfologie, anatomie a fyziologie bezobratlých</p> <p>Rozmnožování bezobratlých</p> <p>System a evoluce bezobratlých</p> <p>Bezobratlí a prostředí</p>	<p>EV – vztah organismů a prostředí</p> <p>EV – člověk a životní prostředí</p>

<p>Sexta</p> <p>Biologie živočichů</p>	<ul style="list-style-type: none"> .charakterizuje hlavní taxonomické jednotky strunatců a jejich zástupce . popíše vývoj jednotlivých orgánových soustav . objasní principy základních způsobů rozmnožování živočichů . pozná a pojmenuje významné živočišné druhy a uvede jejich ekologické nároky . charakterizuje základní typy chování živočichů . posoudí význam živočichů v přírodě a v různých odvětvích lidské činnosti . charakterizuje pozitivní i negativní působení živočišných druhů na lidskou populaci . zhodnotí problematiku ohrožených živočišných druhů a možnosti jejich ochrany 	<p>Obratlovci</p> <p>Morfologie, anatomie a fyziologie strunatců</p> <p>Rozmnožování strunatců</p> <p>Systém a evoluce strunatců-obratlovců</p> <p>Etologie strunatců</p> <p>Strunatci a prostředí</p>	<p>EV – organismy a prostředí</p> <p>EV – člověk a životní prostředí</p>
<p>Biologie člověka</p>	<ul style="list-style-type: none"> .využívá znalostí o orgánových soustavách pro pochopení vztahů mezi procesy probíhajícími ve vlastním těle . charakterizuje individuální vývoj člověka a posoudí faktory ovlivňující jej v pozitivním i negativním směru . uplatňuje odpovědné a etické přístupy k sexualitě, rozhoduje s vědomím možných důsledků 	<p>Stavba a funkce opěrné a pohybové, soustav látkové přeměny, regulační a řídicí soustavy a reprodukční soustavy</p> <p>Ontogeneze člověka</p> <p>Životní styl a zdraví</p> <p>Základy první pomoci</p>	<p>Výchova ke zdraví – zdravý způsob života</p> <p>Výchova ke zdraví – změny v životě člověka</p> <p>Výchova ke zdraví – ochrana člověka za mimořádných událostí</p> <p>EV – člověk a životní prostředí</p>
<p>Genetika</p>	<ul style="list-style-type: none"> .využívá znalostí o genetických zákonitostech pro pochopení rozmanitosti organismů . analyzuje možnosti využití znalostí z oblasti genetiky v běžném životě 	<p>Molekulární základy dědičnosti</p> <p>Cytogenetika</p> <p>Dědičnost a proměnlivost organismů</p> <p>Genetika člověka</p>	<p>EV – vlivy prostředí na genetickou výbavu člověka - mutace</p>
<p>Ekologie</p>	<ul style="list-style-type: none"> . pochopí principy vzniku a vývoje života postupnou abiogenezi . popíše a vysvětlí fylogenetický vývoj člověka . používá správně základní ekologické pojmy .charakterizuje vlastnosti populací .pochopí základní vztahy v ekosystémech – potravní řetězce, sítě a pyramidu . pochopí vliv člověka na přírodu 	<p>Evoluční vývoj života</p> <p>Fylogeneze člověka</p> <p>Základní ekologické pojmy</p> <p>Abiotické faktory prostředí</p> <p>Biotické faktory – populace, společenstva, ekosystémy</p> <p>Biosféra a její členění</p> <p>Antropoekologie</p> <p>Ochrana životního prostředí</p> <p>Trvale udržitelný rozvoj</p>	<p>EV – člověk a prostředí</p> <p>EV – životní prostředí ČR</p>

	<ul style="list-style-type: none">. popíše a na příkladech objasní základní způsoby ochrany přírody ČR. pochopí principy trvale udržitelného rozvoje		
--	---	--	--

6.20 Seminář z biologie

6.20.1 Časové, obsahové a organizační vymezení

Ročník	Kvinta	Sexta	Septima	Oktáva
Hodinová dotace			2	2

Seminář z biologie je koncipován jako povinně volitelný předmět v rámci přírodovědné profilace. Je dotován 3 hodinami týdně v septimě a 3 hodinami v oktávě. Učivo semináře bude sestaveno tak, aby odpovídalo Katalogu požadavků společné části maturitních zkoušek z biologie.

Bude utvářeno podle aktuálních požadavků studentů, kteří si přírodovědnou profilaci vybrali, proto je uvedený plán pouze rámcový vzhledem k proměnlivým požadavkům studentů. Předmět bude rozvíjet požadavky klíčových kompetencí RVP G.

6.20.2 Očekávané znalosti a dovednosti:

Žáci dovedou:

- používat správnou terminologii, symboly a značení
- definovat základní biologické pojmy
- vysvětlit základní biologické zákony, definice a teorie
- orientovat se v přirozených systémech organismů
- aplikovat teoretické biologické poznatky při řešení konkrétních životních situací
- využívat při řešení biologických problémů poznatků z dalších oborů – chemie, geografie, fyziky a matematiky
- zdůvodnit význam biologických poznatků pro společnost – zdravotnictví, šlechtitelství a další aplikované obory.
- vyhledat, vybrat a prezentovat informace z různých zdrojů
- vyhodnotit údaje z tabulek, grafů, obrázků a fotografií a vyvodit závěry

Tématické rozdělení učiva biologie je do celků tak, aby byla pokryta výuka v celém jejím rozsahu.

TÉMA	VÝSTUP	UČIVO	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky
I. Obecná biologie	<ul style="list-style-type: none"> . odliší živé soustavy od neživých na základě jejich charakteristických vlastností . objasní strukturu a funkci organel pro karyotních buněk a jejich životní projevy . charakterizuje bakterie a sinice . objasní strukturu a funkci organel eukaryotních buněk a jejich životní projevy . charakterizuje viry jako nebuněčné soustavy 	Obecná charakteristika organismů Bakterie, sinice, Stavba eukaryotní buňky, Stavba a funkce virů	
Biologie rostlin	<ul style="list-style-type: none"> . popíše stavbu těl rostlin, stavbu a funkci rostlinných orgánů . objasní principy rozmnožování rostlin . posoudí vliv životních podmínek na stavbu a funkci rostlinného těla 	Morfologie a anatomie rostlin Systém a evoluce rostlin Nižší rostliny Vyšší rostliny Rostliny a prostředí	EV – vztah organismu a prostředí EV – člověk a životní prostředí

Biologie hub	.vymezí společné a rozdílné znaky hub a ostatních organismů	Stavba a funkce hub	EV – člověk a životní prostředí
Biologie živočichů	. charakterizuje hlavní taxonomické jednotky bezobratlých živočichů a jejich zástupce . zhodnotí problematiku ohrožených živočišných druhů a možnosti jejich ochrany	Jednobuněční – prvoci Mnohobuněční živočichové – bezobratlí	EV – vztah organismů a prostředí EV – člověk a životní prostředí
	.charakterizuje hlavní taxonomické jednotky strunatců a jejich zástupce	Obratlovci Systém a evoluce strunatců-obratlovců	EV – organismy a prostředí

TÉMA	VÝSTUP	UČIVO	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky
II. Biologie člověka	.využívá znalostí o orgánových soustavách pro pochopení vztahů mezi procesy probíhajícími ve vlastním těle . charakterizuje individuální vývoj člověka a posoudí faktory ovlivňující jej v pozitivním i negativním směru	Stavba a funkce opěrné a pohybové, soustav látkové přeměny, regulační a řídicí soustavy a reprodukční soustavy	Výchova ke zdraví – zdravý způsob života Výchova ke zdraví – změny v životě člověka Výchova ke zdraví – ochrana člověka za mimořádných událostí EV – člověk a životní prostředí
Genetika	.využívá znalostí o genetických zákonitostech pro pochopení rozmanitosti organismů .	Molekulární základy dědičnosti Dědičnost a proměnlivost organismů Genetika člověka	EV – vlivy prostředí na genetickou výbavu člověka - mutace
Ekologie	. pochopí principy vzniku a vývoje života postupnou abiogenezi . pochopí základní vztahy v ekosystémech – potravní řetězce, sítě a pyramidu . pochopí vliv člověka na přírodu	Evoluční vývoj života Fylogeneze člověka Abiotické faktory prostředí Biotické faktory Biosféra Antropoekologie Trvale udržitelný rozvoj	EV – člověk a prostředí EV – životní prostředí ČR

V každém tematickém celku budou vybrány pouze některé kapitoly a to především ty, na které nebyl v hodinách dostatečný časový prostor a také podle požadavků a znalostí žáků

Konkrétní učivo bude uvedeno v časových tematických plánech, které jsou přílohou ŠVP

V oktávě bude věnována pozornost také maturitním tématům.

6.21 Geografie

6.21.1 Časové, obsahové a organizační vymezení

Ročník	Kvinta	Sexta	Septima	Oktáva
Hodinová dotace	2	2	2	0

Realizuje se obsah vzdělávacího oboru Geografie RVP GV, dále část obsahu oboru Geologie RVP GV.

Realizují se tematické okruhy průřezových témat Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech RVP GV, Environmentální výchova RVP GV a Multikulturní výchova RVP GV.

Pro výuku je k dispozici odborná učebna vybavená didaktickou technikou.

Maturitní zkoušku lze skládat z geografie v rámci profilové části.

Cílem předmětu Geografie je získání takových vědomostí a dovedností, které odpovídají vzdělávacímu obsahu a jsou v plném souladu s výstupy pro jednotlivá témata oboru Geografie. Od ostatních předmětů v rámci výše uvedené vzdělávací oblasti se geografie liší tím, že obsahuje informace jak přírodovědného, tak i společenského charakteru.

Geografie v rámci mezipředmětových vztahů spolupracuje s dějepisem, základy společenských věd, biologií, chemií, fyzikou a vychází z průřezových témat Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova a Environmentální výchova.

Žák je veden k tomu, aby zejména

- chápal, že k pochopení látky je třeba dostatečné množství znalostí,
- dokázal plně využívat základních geografických vyjadřovacích prostředků- map, mapových náčrtů, fotografií atp.
- orientoval se ve všech ostatních zdrojích informací, kriticky informace zpracovával,
- chránil přírodu a životní prostředí, kulturní a historické tradice,
- chápal historické, politické i geografické podmínky pro život v různých lokalitách.

6.21.1.1 Výchovné a vzdělávací strategie:

Vyučující geografie používají ve výuce postupy, metody a formy výuky, které vedou k utváření klíčových kompetencí žáků.

Kompetence k učení:

Učitel vhodnou kombinací transmisivního a konstruktivistického přístupu vede žáky k osvojení základních geografických pojmů a vztahů. Dbá na správné a tematicky vhodné používání základních geografických pojmů.

Učitel vybírá vhodné problémové úkoly, referáty, anotace a nabízí žákům jejich řešení a tvorbu.

Učitel vede žáky ke kritickému zhodnocení pramenů a verifikaci informací. Žáci při zpracování vyhledávají, analyzují a hodnotí informace z širších informačních zdrojů, využívají odbornou literaturu i populárně naučné encyklopedie, geografické časopisy, www stránky geografických kateder VŠ, statistické zdroje v českém a anglickém jazyce ve formě tabelární i grafické, turistické průvodce.

Kompetence k řešení problémů

Učitel podněcuje žáky k nalézání odpovědí na aktuální geografické otázky a situace prezentované médii v různé formě a kvalitě.

Učitel formou geografického terénního cvičení, geografického projektu, geografické vycházky zapojuje žáky do analýzy konkrétního prostorového problému s důrazem na Českou republiku a místní region.

Kompetence komunikativní

Učitel poskytuje žákům prostor pro rozvoj a využívání prostředků komunikace formou individuální prezentace žákovské práce, skupinové práce, dialogu s učitelem, spolužáky, odborníky, účasti na cestovatelských besedách, workshopech.

Kompetence sociální a personální

Učitel spoluvytváří situace, ve kterých žáci využívají získaných geografických poznatků a dovedností k porozumění politickému a ekonomickému dění

v globálních souvislostech, s respektováním lokálních a regionálních vazeb. Učitel nabízí žákům účast v geografických soutěžích rozvíjejících individualitu i kooperaci.

Kompetence občanské

Učitel vede žáky k zodpovědnosti za rozhodnutí mající vliv na životní prostředí. Předkládá žákům informace v souladu se zásadami trvale udržitelného

rozvoje. Učitel vede výuku s respektem ke kulturní, sociální a religiózní diferenciaci populace, odmítá xenofobní a rasistické názory a vede k toleranci,

zvláště rasové a náboženské, zdůrazňuje demokratické principy.

Učitel předkládá žákům problémové úkoly a situace z běžného života, při jejichž řešení žáci využívají služeb veřejných i soukromých institucí.

Kompetence k podnikavosti

Učitel zadává úkoly, při jejichž řešení je u žáků požadována syntéza dosud získaných znalostí a dovedností.

Učitel termínuje zadanou práci a kontrolou úkolů upevňuje u žáků systematičnost a vytrvalost. Žáci se spolupodílejí na přípravě geografických exkurzí, cvičení. Žáci zpracovávají aktuální dění v konfliktních oblastech světa formou prezentace nebo projektu, využívají k tomu znalosti DPZ, GPS a GIS. Žáci se účastní a zapojují se do organizace veřejně prospěšných humanitárních akcí.

6.21.2 Kvinta

TÉMA	VÝSTUP	UČIVO	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky
Úvod do geografie	<ul style="list-style-type: none"> · vymezí objekt studia geografie · rozdělí geografii jako vědu · zhodnotí význam geografie pro společnost 	<ul style="list-style-type: none"> · Země, příroda, člověk · krajinná sféra, rozdělení a význam geografie 	Environmentální výchova okruh Problematika vztahu organismu a prostředí
Země jako vesmírné těleso	<ul style="list-style-type: none"> · zhodnotí postavení Země ve vesmíru a srovnává podstatné vlastnosti Země s ostatními tělesy sluneční soustavy 	<ul style="list-style-type: none"> · Postavení Země ve vesmíru, vývoj poznatků o Zemi 	F
Tvar a pohyby Země	<ul style="list-style-type: none"> · prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů 	<ul style="list-style-type: none"> · Rotace Země · Oběh Země kolem Slunce · Precese · Nutace 	F

<p>Znázornění Země na mapách</p>	<ul style="list-style-type: none"> · používá dostupné kartografické produkty a další geografické zdroje dat a informací v tištěné i elektronické podobě pro řešení geografických problémů · orientuje se s pomocí map v krajině · používá s porozuměním vybranou geografickou, topografickou a kartografickou terminologii · vytváří a využívá vlastní mentální schémata a mentální mapy pro orientaci v konkrétním území · čte, interpretuje a sestavuje jednoduché grafy a tabulky, analyzuje a interpretuje číselné geografické údaje 	<ul style="list-style-type: none"> · Geografická podstata map · Obsah map · Mapování a současné mapy · DPZ, GIS, GPS · Práce s mapou velkého měřítka · Terénní geografická výuka, praxe a aplikace 	<p>M IVT</p>
<p>Přírodní sféra Země</p>	<ul style="list-style-type: none"> · objasní základní principy členění zemského povrchu · rozliší složky a prvky fyzickogeografické sféry a rozpozná vztahy mezi nimi · porovná složení a strukturu jednotlivých zemských sfér · porovná na příkladech mechanismy působení endogenních a exogenních procesů a jejich vliv na utváření zemského povrchu a na život lidí · analyzuje energetickou bilanci Země a příčiny vnitřních a vnějších geologických procesů · analyzuje různé druhy poruch v litosféře · rozliší běžné typy magmatických hornin s využitím petrografického klíče · určí nerostné složení a rozpozná strukturu u běžných sedimentárních hornin · rozpozná složení a strukturu běžných metamorfovaných hornin 	<ul style="list-style-type: none"> · Členění zemského povrchu <ul style="list-style-type: none"> · Zonalita · Azonální jevy · Litosféra <ul style="list-style-type: none"> · Složení a struktura Země · Zemské sféry · Endogenní procesy · Desková tektonika · Exogenní procesy · Základní tvary zemského povrchu · Magmatické horniny · Sedimentární horniny · Metamorfované horniny · Atmosféra <ul style="list-style-type: none"> · Složení a struktura atmosféry · Všeobecná cirkulace atmosféry · Počasí a podnebí · Podnebné pásy · Skleníkový efekt · Ozonová díra 	<p>Geologie okruh Složení a struktura Země – integrováno</p> <p>Geologie okruh Geologické procesy v litosféře – integrováno</p> <p>Environmentální výchova okruh Člověk a životní prostředí</p> <p>F Ch B</p>

	<ul style="list-style-type: none"> · objasní mechanismy globální cirkulace atmosféry a její důsledky pro vytváření klimatických pásů · analyzuje energetickou bilanci Země a příčiny vnitřních a vnějších geologických procesů · objasní velký a malý oběh vody · rozliší jednotlivé složky hydrosféry a jejich funkci v krajině · zhodnotí využitelnost různých druhů vod a navrhne možné způsoby efektivního hospodaření vodou v příslušném regionu · určí základní vlastnosti vzorku půdního profilu · rozlišuje základní typy půd · navrhne využití a způsob efektivního hospodaření s půdou v daném regionu · rozliší hlavní biomy světa · charakterizuje hlavní biomy světa 	<ul style="list-style-type: none"> · Hydrosféra <ul style="list-style-type: none"> · Rozdělení a charakteristika vodstva na Zemi <ul style="list-style-type: none"> (povrchová, podpovrchová, atmosférická voda) · Světový oceán · Vodstvo pevnin · Základní hydrologické charakteristiky · Pohyb a význam vody v krajině · Vliv lidské společnosti na hydrosféru · Pedosféra <ul style="list-style-type: none"> · Půdotvorní činitelé · Složení a stavba půd · Půdní profil · Typy a druhy půd · Rozšíření půd na Zemi · Biosféra <ul style="list-style-type: none"> · Zonalita a azonalita · Hlavní biomy a jejich charakteristika · Přírodní zóny 	
Obyvatelstvo	<ul style="list-style-type: none"> · zhodnotí na příkladech dynamiku vývoje obyvatelstva na Zemi · zhodnotí geografické, demografické a hospodářské aspekty působící na chování, pohyb, rozmístění a zaměstnanost obyvatelstva · analyzuje hlavní rasová, etnická, jazyková, náboženská, kulturní a politická specifika s ohledem na způsob života a životní úroveň v kulturních regionech světa 	<ul style="list-style-type: none"> · Územní rozložení obyvatelstva · Vývoj světové populace · Územní pohyb populace · Struktura populace · Kulturní regiony světa 	<p>SV B</p> <p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech okruh Globalizační a rozvojové procesy okruh Globální problémy, jejich příčiny a důsledky okruh Humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce Multikulturní výchova okruh Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí</p>

Osídlení	<ul style="list-style-type: none"> · identifikuje obecné základní geografické znaky sídel a aktuální tendence v e vývoji osídlení 	<ul style="list-style-type: none"> · Venkovská sídla · Městská sídla · Struktura měst · Sídelní systémy · Jádra a periferie 	<p>D</p> <p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech okruh Globalizační a rozvojové procesy okruh Globální problémy, jejich příčiny a důsledky okruh Humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce</p> <p>Multikulturní výchova okruh Základní problémy sociokult. rozdílů</p>
Hospodářství	<ul style="list-style-type: none"> · zhodnotí na příkladech světové hospodářství jako otevřený dynamický systém s určitými složkami, strukturou a funkcemi · zohlední faktory územního rozmístění hospodářských aktivit · vymezí jádrové a periferní oblasti světa · zhodnotí bilanci světových surovinových a energetických zdrojů · vyhledá na mapách hlavní světové oblasti cestovního ruchu, porovná jejich lokalizační faktory a potenciál 	<ul style="list-style-type: none"> · Vývoj hospodářství · Zemědělství a lesnictví · Typy zemědělství · Světová produkce potravin · Průmyslové oblasti světa · Jádra a periferie · Odvětví průmyslu · Doprava · Služby · Lokalizační faktory ekonomických aktivit 	<p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech okruh Globalizační a rozvojové procesy</p> <p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech okruh Globální problémy, jejich příčiny a důsledky</p>
Politická geografie	<ul style="list-style-type: none"> · rozliší a porovná státy světa a jejich mezinárodní integrační seskupení a organizace podle kritérií vzájemné podobnosti a odlišnosti · lokalizuje na politické mapě světa hlavní aktuální geopolitické změny s přihlédnutím k historickému vývoji 	<ul style="list-style-type: none"> · Politické uspořádání států · Mezinárodní integrace · Problémové oblasti světa · Globalizace 	<p>SV, D</p> <p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech okruh Globalizační a rozvojové procesy okruh Globální problémy, jejich příčiny a důsledky okruh Humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce</p> <p>Multikulturní výchova okruh Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí</p> <p>Multikulturní výchova okruh Základní problémy sociokult. rozdílů</p>
Životní prostředí	<ul style="list-style-type: none"> · zhodnotí na příkladech krajiny jako systém pevninské části krajinné sféry 	<ul style="list-style-type: none"> · Geografie životního prostředí 	<p>Geologie okruh Člověk</p>

	<p>se specifickými znaky, určitými složkami, strukturou, okolím a funkcemi</p> <ul style="list-style-type: none"> · analyzuje na konkrétních příkladech přírodní a kulturní složky a prvky krajiny · zhodnotí některá rizika působení přírodních a společenských faktorů na životní prostředí · posuzuje geologickou činnost člověka z hlediska možných negativních dopadů na ŽP · hodnotí ekologickou únosnost těžby a zpracovatelských technologií v daném regionu 	<ul style="list-style-type: none"> · Přírodní a civilizační rizika · Trvale udržitelný rozvoj 	<p>a anorganická příroda – integrováno</p> <p>Environmentální výchova okruh Člověk a životní prostředí</p> <p>Ch</p> <p>B</p>
--	--	---	---

6.21.3 Sexta

TÉMA	VÝSTUP	UČIVO	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky
Mimoevropské regiony	<ul style="list-style-type: none"> · rozlišuje na konkrétních územních příkladech mikroregionální, regionální, státní, makroregionální a globální geografickou dimenzi · lokalizuje na mapách makroregiony světa, vymezí jejich hranice, zhodnotí jejich přírodní, kulturní, politické a hospodářské poměry a jednotlivé makroregiony vzájemně porovná 	<ul style="list-style-type: none"> · Islámský svět · Subsaharská Afrika · Severní Amerika · Latinská Amerika · Austrálie a Oceánie · Asie 	<p>D</p> <p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech okruh Globalizační a rozvojové procesy okruh Globální problémy, jejich příčiny a důsledky</p> <p>okruh Humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce</p> <p>Multikulturní výchova okruh Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí</p> <p>Multikulturní výchova okruh Základní problémy sociokulturních rozdílů</p>
Regionální geografie Evropy	<ul style="list-style-type: none"> · rozlišuje na konkrétních územních příkladech mikroregionální, regionální, státní, makroregionální a globální geografickou dimenzi · vymezí jednotlivé regiony Evropy · zhodnotí polohu, přírodní a sociální poměry evropských regionů · lokalizuje hlavní rozvojová jádra a periferie evropských regionů 	<ul style="list-style-type: none"> · Přírodní podmínky · Historický, politický a ekonomický vývoj · Sociální prostředí · Evropská integrace · Západní Evropa · Severní Evropa · Jižní Evropa 	<p>D, SV</p> <p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech okruh Globalizační a rozvojové procesy okruh Globální problémy, jejich příčiny a důsledky</p> <p>okruh Humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce</p> <p>Multikulturní výchova okruh Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí</p> <p>Multikulturní výchova</p>

			okruh Základní problémy sociokulturních rozdílů Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech okruh Žijeme v Evropě
--	--	--	--

6.21.4 Septima

TÉMA	VÝSTUP	UČIVO	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky
Regionální geografie Jihovýchodní, Východní a Střední Evropy	<ul style="list-style-type: none"> · rozlišuje na konkrétních územních příkladech mikroregionální, regionální, státní, makroregionální a globální geografickou dimenzi · zhodnotí polohu, přírodní a sociální poměry regionu střední Evropa · lokalizuje hlavní rozvojová jádra a periferie 	<ul style="list-style-type: none"> · Přírodní podmínky · Sociální prostředí · Státy JV a V Evropy · Německo · Rakousko · Švýcarsko · Lichtenštejnsko · Polsko · Slovensko · Maďarsko 	<p>D</p> <p>SV</p> <p>Multikulturní výchova</p> <p>okruh Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí</p> <p>Multikulturní výchova</p> <p>okruh Základní problémy sociokulturních rozdílů</p> <p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</p> <p>okruh Žijeme v Evropě</p>
Regionální geografie České republiky	<ul style="list-style-type: none"> · vymezí místní region / podle bydliště, školy / na mapě podle zvolených kritérií, zhodnotí přírodní, hospodářské a kulturní poměry mikroregionu a jeho vazby vyšším územním celkům a regionům · zhodnotí polohu, přírodní poměry a zdroje ČR · lokalizuje na mapách hlavní rozvojová jádra a periferní oblasti ČR 	<ul style="list-style-type: none"> · Poloha, rozloha · Územní vývoj státu · Přírodní podmínky, ochrana přírody · Politický systém, administrativní členění · Obyvatelstvo, sídla · Hospodářství · Oblasti ČR 	<p>D</p> <p>SV</p> <p>Environmentální</p> <p>výchova okruh Životní prostředí</p> <p>ČR</p>

6.22 Seminář z geografie

6.22.1 Časové, obsahové a organizační vymezení

Ročník	Kvinta	Sexta	Septima	Oktáva
Hodinová dotace	0	0	0	2

Předmět Seminář z Geografie (dále jen SG) je koncipován jako povinně volitelný předmět v oktávě.

Realizuje se obsah vzdělávacího oboru Geografie RVP GV, dále část obsahu oboru Geologie RVP GV.

TÉMA	VÝSTUP	UČIVO	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky
Geografické informační systémy	Používá dostupné kartografické produkty a další geografické zdroje dat a informací v tištěné i elektronické podobě pro řešení geografických problémů Vytváří a využívá vlastní mentální schémata a mentální mapy pro orientaci v konkrétním území	DPZ GIS Globální polohový systém(GPS)	M, F IVT
Atmosféra-počasí	Pojmenuje činitele utvářející počasí Popíše aktuální stav a vývoj počasí v místní krajině podle vybraných charakteristik Vyčte ze synoptické mapy stav počasí v dané oblasti	Základní pojmy Teplota vzduchu Tlak vzduchu Oblačnost a sluneční svit Vítr Soumrak Atmosférické srážky Atmosférické jevy Vzduchové hmoty Stadia vývoje tlakových níží a výší Meteorologické stanice a mapy	F, CH Environmentální výchova
Aktuální změny na politické mapě světa	Lokalizuje na politické mapě světa hlavní aktuální geopolitické problémy a změny s přihlédnutím k historickému vývoji		D
Ohniska napětí ve světě	Postihne problémy, které řadu zemí uvrhly do občanské války nebo války se sousedními státy Uvádí příklady mnohonárodnostních států	Geopolitika Problémové oblasti světa, místa válečných konfliktů Evropa změn a rozdílů	D

		<p>Kavkazsko</p> <p>Asie</p> <p>Afrika zapomnění a nezájmu</p>	
Opakování poznatků	<p>Lokalizuje na mapách makroregiony světa, vymezí jejich hranice, zhodnotí jejich přírodní, kulturní, politické a hospodářské poměry a jednotlivé makroregiony vzájemně porovná</p>	<p>Země jako vesmírné těleso</p> <p>Kartografické zobrazovací způsoby</p> <p>Stavba a složení Země</p> <p>Litosféra, přírodní katastrofy, zemětřesení</p> <p>sopečná činnost</p> <p>Atmosféra</p> <p>Hydrosféra</p> <p>Pedosféra a biosféra</p> <p>Socioekonomická sféra</p> <p>Oceány a polární oblasti</p> <p>Severní Amerika</p> <p>Jižní Amerika</p> <p>Afrika</p> <p>Asie</p> <p>Austrálie a Oceánie</p> <p>Rusko</p> <p>Evropa</p> <p>Česká Republika</p>	<p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</p> <p>Environmentální výchova okruh Člověk a životní prostředí</p>

6.23 Estetická výchova (hudební výchova)

6.23.1 Charakteristika vyučovacího předmětu:

6.23.1.1 Obsahové vymezení:

Vyučovací předmět **hudební výchova** vychází ze vzdělávacího oboru Hudební výchova (RVP ZV) a Hudebního oboru (RVP GV), které jsou součástí vzdělávací oblasti Umění a kultura.

Vzdělávací cíle školního vzdělávacího plánu předmětu hudební výchova vycházejí z tradiční české hudebnosti, kterou kompetentním způsobem rozvíjejí v kontextu současného evropského kulturního prostoru. Předmět podněcuje, rozvíjí a kultivuje přirozenou potřebu setkávání s hudbou, obohacuje estetické vnímání a prožívání světa. v souladu s přirozeným fyziologickým, emocionálním a rozumovým rozvojem žáků směřuje zvláště k tomu, aby žáci kultivovali svůj vkus a rozvíjeli své hudební schopnosti, cítění a tvořivost.

Při výuce klademe důraz na upevňování a prohlubování hudebních schopností, pěvecké techniky, schopností sluchové analýzy, základní orientace v rytmicko-melodických strukturách, rozlišování slohotvorných znaků hudby jednotlivých období, vnímání souvislostí a přesahů mezi jednotlivými uměleckými obory a diferencované vnímání hudebních a mimohudebních obsahů v proudu znějící hudby.

6.23.1.2 Časové a organizační vymezení:

hudební výchova se vyučuje v kvintě a sextě

hodinové týdenní dotace:

Ročník	Dotace
kvinta	2 hodiny
sexta	2 hodiny

6.23.2 Kvinta a sexta

TÉMA	VÝSTUP	UČIVO	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky
Notové písmo	<ul style="list-style-type: none">orientuje se v notovém zápisu, hudebních zkratkách a značkách	<ul style="list-style-type: none">výška notrytmické hodnoty nothudební termíny, zkratky a značky	OSV
Tónový systém	<ul style="list-style-type: none">rozpozná melodiku dur a mollrozpozná intervalycharakterizuje evropský systém tónin	<ul style="list-style-type: none">stupnice durové a mollovécelé tóny, půltónyčtvrttónyintervaly	OSV MKV (neevropské systémy)
Hudební formy	<ul style="list-style-type: none">orientuje se v základních hudebních formáchrozpozná hudbu světskou a duchovnírozpozná hudbu vokální, instrumentální, vokálně-instrumentální	<ul style="list-style-type: none">píseňopera, muzikálsonáta, symfonie, koncertbaletmše, chorál	OSV
Hudba artificiální, nonartificiální	<ul style="list-style-type: none">rozpozná hudební styly různých epochorientuje se ve vývoji artificiální i nonartificiální hudby	<ul style="list-style-type: none">základní charakteristika artificiální hudby různých epoch s důrazem na proměny hudebního výrazu ve 20. století	EVV (hluk) MV (masová konzumnost) VMGS (globalizace popkultury)

	<ul style="list-style-type: none"> rozpozná hudebně výrazové prostředky, vytváří si vlastní soudy a preference chápe záměry, cíle a prostředky hudby artificiální a nonartificiální chápe provázanost rolí tvůrce-interpret-posluchač chápe rizika nonartificiální hudby – masovost, hluk, ideologie 	<ul style="list-style-type: none"> základní přehled nonartificiální hudby 20. století (jezz, swing, rock and roll, rock, metal, punk, noise, ambient): tvůrce, posluchač, interpret 	
Nástroje	<ul style="list-style-type: none"> rozpozná nástroje podle vzhledu a zvuku 	<ul style="list-style-type: none"> skupiny hudebních nástrojů 	OSV
Lidský hlas	<ul style="list-style-type: none"> doprovodí píseň jednoduchým rytmickým nástrojem rozpozná hlasové skupiny je schopen posoudit vokální projev je schopen čistě zazpívat písně různých stylů a žánrů uplatňuje zásady hlasové hygieny v běžném životě 	<ul style="list-style-type: none"> orchestr, sbor dirigent, sbormistr vlastní vokální projev vlastní pohybové ztvárnění hudby, taktování, pantomima 	MV (kvalita zpěvu)
Hudba a pohyb	<ul style="list-style-type: none"> chápe provázanost hudby a pohybu reaguje pohybem na slyšenou hudbu 		

Průřezová témata a jejich zkratky:

Osobnostní a sociální výchova: OSV

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: VMGS

Multikulturní výchova : MKV

Enviromentální výchova: EVV

Mediální výchova: MV

6.24 Estetická výchova (výtvarná výchova)

6.24.1 Časové, obsahové a organizační vymezení

ročník	5	6	7	8
hodinová dotace	2	2	-	-

Realizuje obsah vzdělávacího Výtvarného oboru RVP GV. Realizují se tematické okruhy průřezových témat Osobnostní a sociální výchova RVP GV.

Na vyšším stupni gymnázia se třída dělí na skupiny

Pro výuku je k dispozici odborná učebna.

Předmět Výtvarná výchova má velký význam pro formování estetického a pocitového vnímání žáků v kontextu s ostatními, převážně naukově orientovanými předměty. v průběhu výuky se žáci seznámí se základními výtvarnými technikami. Důležitou složkou je přehled nejvýznamnějších výtvarných směrů, autorů a děl.

Žák je veden k tomu, aby zejména

- chápal význam emotivních a pocitových prožitků pro život,
- se podílel na utváření příjemného prostředí pro pobyt ve škole,
- se v rámci svých možností snažil vyjádřit výtvarnými prostředky,
- chápal, že práce jedince ovlivní výsledek práce celé skupiny,
- si na základě poznání duchovních a kulturních hodnot současných i minulých utvářel nepředpojaté postoje k různým kulturám a společenstvím,
- chápal význam výtvarného díla a výtvarného umění v historickém kontextu.

6.24.1.1 Výchovné a vzdělávací strategie

- Učitel klade důraz zejména na individuální přístup k žákům a na rozvoj jejich vlastních schopností – kompetence komunikativní, kompetence sociální a personální.
- Učitel organizuje návštěvy výstav podle aktuálních možností, formuje tak postoje žáků k emotivním a pocitovým prožitkům, rozvíjí tak jejich kulturní rozhled – kompetence komunikativní, kompetence sociální a personální.
- Učitel organizuje žákům práci formou větších společných projektů, rozvíjí tak jejich schopnosti týmové spolupráce a zodpovědnost jedince za společné dílo – kompetence sociální a personální, kompetence občanské, kompetence pracovní.
- Učitel zadává žákům referáty k samostatnému či skupinovému zpracování a prezentaci – kompetence k učení, kompetence komunikativní.
- Žáci mohou zpracovat projekt s výtvarnou tematikou – na konci 6. ročníku. Téma zpracují a vlastní výsledky prezentují a obhajují – kompetence komunikativní, kompetence k řešení problémů.

6.24.2 Kvinta, sexta

VÝSTUP	UČIVO	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky
<p>* porovnává různé znakové systémy, např. mluveného i psaného jazyka, hudby</p> <p>* rozpoznává specifičnosti různých vizuálně obrazných znakových systémů a zároveň vědomě uplatňuje jejich prostředky k vytváření obsahu při vlastní tvorbě</p> <p>* v konkrétních příkladech vizuálně obrazných vyjádření vlastní i umělecké tvorby identifikuje pro ně charakteristické prostředky</p>	<p>vizuálně obrazné znakové systémy z hlediska komunikace; interakce s vizuálně obraznými prvky v roli autora, příjemce, interpreta; uplatnění obrazného vyjádření v úrovni smyslové, smyslové a komunikační; výtvarné umění jako exprese z hlediska inovace prostředků, obsahu a formy; s linií, plochou, prostorem, barvou, barvou, mat</p>	<p>* OSV – rozvoj schopností poznávání (cvičení smyslového vnímání)</p> <p>* OSV – mezilidské vztahy (empatie, respektování druhého)</p> <p>* OSV – komunikace (barvy a tvary, umění pozorování)</p>

<p>*objasní roli autora, příjemce a interpreta při utváření obsahu a komunikačního účinku vizuálně obrazného vyjádření</p> <p>*na příkladech vizuálně obrazných vyjádření uvede, rozliší a porovná osobní a společenské zdroje tvorby</p> <p>*uvede vliv společenských kontextů a jejich proměn na interpretaci obsahu vizuálně obrazného vyjádření</p> <p>*pojmenuje účinky vizuálně obrazných vyjádření na smyslové vnímání, vědomě s nimi pracuje při vlastní tvorbě za účelem rozšíření citlivosti svého smyslového vnímání</p> <p>*při vlastní tvorbě uplatňuje osobní prožitky, zkušenosti a znalosti, rozpozná jejich vliv a individuální přínos pro tvorbu, interpretaci a přijetí vizuálně obrazných vyjádření</p> <p>*nalézá, vybírá a uplatňuje odpovídající prostředky pro uskutečňování svých projektů</p> <p>*využívá znalosti aktuálních způsobů vyjadřování a technických možností zvoleného média pro vyjádření své představy</p> <p>*získané poznatky z výtvarného umění uvádí do vztahů jak s aktuálními i historickými uměleckými výtvarnými projevy, tak s ostatními vizuálně obraznými vyjádřeními, uplatňovanými v běžné komunikaci</p> <p>*vytváří si přehled uměleckých vizuálně obrazných vyjádření podle samostatně zvolených kritérií</p> <p>*rozlišuje umělecké slohy a umělecké směry (s důrazem na umění od konce 19. století do současnosti)</p> <p>*z hlediska podstatných proměn vidění a stavby uměleckých děl a dalších vizuálně obrazných vyjádření na příkladech uvádí příčiny vzniku a proměn uměleckých směrů a objasní širší společenské a filozofické okolnosti vzniku uměleckých děl</p> <p>*na konkrétních příkladech vizuálně obrazných vyjádření objasní, zda a jak se umělecké vyjadřovací prostředky výtvarného umění od konce 19. století do současnosti promítají do aktuální obrazové komunikace</p> <p>*samostatně experimentuje s různými vizuálně obraznými prostředky, při vlastní tvorbě uplatňuje také umělecké vyjadřovací prostředky současného výtvarného umění</p>	<p>*světónázorové, náboženské, filozofické, vědeckotechnické</p> <p>zázemí historických slohů evropského kulturního děje</p> <p>výtvarné umění od nejstarších dob po klasické (obrazové znakové systémy jako základ písma; starověké a architektura; víra a její odraz ve středověké malbě, plastice a architektuře; renesanční perspektiva, vlámské umění; barokní šerobí; dynamičnost; ateliérová klasicistní stylizovanost)</p> <p>*výtvarné umění od 19. století (změny v obsahu předmětů a tvarů v prostoru – postimpresionistická celistvost a rozklad tvaru – kubismus; povrch a konstruktivismus, geometrická abstrakce, prostor, objemu a pohybu - fotografie, film, stanovisko diváka a změny úhlu vidění, pradámský dadaismus; relativita barevného vidění – impresionismus, postimpresionismus; zářivý pohyb a gest do procesu tvorby - akční tvorba vztah slova a obrazu – kaligram; tvůrčí podvědomí - surrealismus; stopy člověka v krajině - laicizace konceptuálního umění)</p>	<p>* OSV – psychohygiena</p> <p>* OSV – kooperace (práce ve skupině)</p> <p>* VDO – občanská společnost a škola (otevřené partnerství, demokratická atmosféra)</p> <p>* MKV – lidské vztahy (tolerance, empatie, umět se vžít do role druhého)</p>

6.25 Tělesná výchova

6.25.1 Charakteristika vyučovacího předmětu:

6.25.1.1 Obsahové a organizační vymezení

Vyučovací předmět *tělesná výchova* vychází z obsahu vzdělávacího oboru **Tělesná výchova** a integruje některé tematické okruhy vzdělávacího oboru *Výchova ke zdraví*. Je zaměřen na optimální rozvoj tělesné, duševní a sociální zdatnosti žáků. Žáci mají možnost rozvíjet si své pohybové schopnosti a dovednosti, korigovat jednostranné zatížení organismu, eventuelně i zdravotní oslabení. Žáci si jasně utváří vztah ke zdraví a umí si preventivně zdraví chránit. Dokáže si na základě získaných informací vytvořit i názor na zdravotní problematiku menších i větších skupin a ten obhájit.

Ze vzdělávacího oboru *Výchova ke zdraví* zařazujeme do tělesné výchovy téma péče o zdraví a zdravá výživa tematického okruhu „Zdravý způsob života a péče o zdraví“.

Předmět *tělesná výchova* má na našem gymnáziu výstupy a učivo distribuovány do mládežnických kategorií.

Předmět **tělesná výchova** je v kvintě a sextě – **mladší dorost** - vyučován s časovou dotací 2 hodiny týdně v kvintě, 3 hodiny týdně v sextě

v septimě a oktávě – starší dorost - s dotací 2 hodiny týdně.

Gymnázium nemá sportovní zaměření.

Pro výuku jsou některé třídy rozděleny na dvě skupiny podle pohlaví, třídy s menším počtem žáků mají výuku společnou. Ve skupině je počet žáků v rozmezí mezi 12ti a 22ti žáky. Chlapecké skupiny většinou vyučují tělocvikáři a dívčí skupiny tělocvikářky.

Při účasti v projektech jsou žáci rozděleni často i do koedukovaných skupin.

Pro interní pravidelnou povinnou výuku máme k dispozici dva prostory:

- tělocvičnu gymnázia
- posilovnu

V teplých měsících je navíc k dispozici nedaleký park Okružní ulice pro běhy v terénu, multifunkční hřiště ZŠ Kamenná ul., skate park ZŠ Okružní a atletický areál Tyršův dům.

Povinná výuka tělesné výchovy je během studia doplňována výukou nepovinných předmětů.

Jedná se o sportovní hry: volejbal, basketbal

Pro pohybově oslabené žáky je určena zdravotní tělesná výchova

Všichni žáci absolvují závazně lehkou atletiku, sportovní gymnastiku, ze sportovních her si vyučující vybírá 2 závazné sportovní hry, ostatní okruhy, nejsou-li zvoleny, slouží jako doplňková pohybová činnost pro výuku nepovinných předmětů sportovní hry nebo pro sportovní kurzy. Volitelné je plavání.

Záleží na vyučujícím TV, zda si zvolí dané učivo nebo některé jeho součásti (s ohledem na zájem žáků a úroveň jejich pohybových dovedností v tomto tematickém celku). Snahou je samozřejmě absolvovat celý obsah.

Učivo, které je v tělesné výchově nabízeno žákům a žákyním jako nepovinný předmět

Sportovní	hry	:
Basketbal		
Volejbal		
Kondiční		posilování
Spinning		

Obsahově doplňují po dobu studia výuku tělesné výchovy tyto projekty:

Lyžařský výcvikový zájezd sexty – běžecké lyže, sjezdové lyže a snowboarding.

Sportovní kurzy v septimě: (přechod pohoří, sjezd určité řeky, cyklistický kurz, herní kurz s lezením nebo s jiným speciálním zaměřením)

Pro zájemce probíhá po celý školní rok soutěž „**O nejsportovnější třídu**“ a „**Nejvšestrannějšího sportovce gymnázia**“

Jako součást vzdělávacího obsahu zařazujeme do výuky tato **průřezová témata a jejich tématické okruhy**:

- Osobnostní a sociální výchova
 - Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti
 - Umění poznávat a učit se
 - Sociální komunikace
 - Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů
 - Spolupráce a soutěž
 - Zodpovědnost vůči sobě i druhým, morálka všedního dne
- Výchova k myšlení v evropských a světových souvislostech
 - Identita člověka v globálním kontextu
 - Mezinárodní spolupráce, sportovní hnutí a humanitární pomoc

6.25.1.2 Výchovné a vzdělávací strategie:

Výchovné a vzdělávací strategie, jimiž Gymnázium Aš rozvíjí a utváří klíčové kompetence svých žáků, odpovídají koncepci školy. z důvodu, že na školu přicházejí kvalitní žáci, někdy i s mimořádným nadáním, klademe při výuce důraz na přiměřené postupy, formy i metody a to jak v rovině vzdělávací, tak i výchovné. Učitel realizuje společné postupy /metody a formy/, které vedou ve vyučovacím předmětu tělesná výchova k utváření (na nižším gymnáziu) a rozvíjení (vyšší gymnáziu) klíčových kompetencí žáků.

Výuka *tělesné výchovy* se bezprostředně dotýká všech klíčových kompetencí vzdělávání,

Kompetence k učení - učitel:

- Vytváří prostor pro dostatečné osvojování pohybových dovedností
 - správnými metodickými postupy v tělesné výchově
 - opakování naučených pohybových dovedností
- vede žáky k poznání vlastní fyzické a pohybové výkonnosti
- nechá žáky samostatně vybrat vhodné kondiční, posilovací nebo relaxační cviky pro rozcvičení
- vhodnou motivací představuje žákům tělesnou aktivitu jako prostředek kompenzace psychického zatížení a jako vlastní uspokojení
- zařazováním vhodných sportovních aktivit posiluje u žáků sebekontrolu a sebeovládání
- vhodně zvolenou zátěží při cvičení učí žáky rozpoznat zdraví prospěšné i zdraví ohrožující tělesné aktivity
- vede žáky k zodpovědnosti za své zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty
 - hygiena při tělesné výchově
 - otužování při tělesné výchově a sportovních kurzech
 - dodržování zásad bezpečnosti při cvičení v tělesné výchově
- vlastním přístupem ke sportovním aktivitám je žákům osobním příkladem

Kompetence k řešení problémů - učitel:

- navozuje problémové situace, které motivují žáky k týmové spolupráci, nutnosti stanovit taktiku hry
- řešit herní situace a problémy (např. sestavováním družstev z rozdílně technicky a fyzicky výkonných žáků)
- umožňuje žákům podílet se na přípravě vlastních sportovních akcí - plánovat, realizovat a hodnotit tyto akce
- přidělením role rozhodčího učí žáky jednat přiměřeně ve vypjatých situacích,
- přidělením role organizátora učí žáky hájit své stanovisko, vyjádřit svůj názor

Kompetence komunikativní - učitel:

- dbá na kulturní vyjadřování v hodinách tělesné výchovy

- učí žáky vyjadřovat se přesně, konkrétně, jednoznačně a srozumitelně používáním správného názvosloví tělesné výchovy
 - zařazováním mezitřídních i celoškolních soutěží a turnajů podporuje vzájemnou komunikaci mezi věkově rozdílnými skupinami žáků
- důrazem na dodržování pravidel vede žáky ke hře v duchu „fair – play“

Kompetence sociální a personální - učitel

- podporuje sportovní činnosti ve skupinách, kde je nutná spolupráce a podíl celé skupiny na dosaženém výsledku
 - při lyžařských kurzech
 - sportovních turnajích
 - soutěžích
- v hodinách TV zařazuje cviky, které vedou žáka k vzájemné pomoci - dopomoc a záchrana
- vyžaduje v hodinách dodržování pravidel bezpečnosti
- umožní žákům podílet se na vytváření pravidel chování při sportovních činnostech
- podporuje možnost zapojení i neprůbojných a málo iniciativních žáků a rozvíjí jejich schopnost zastávat různé role (obměňováním vedoucích žáků v družstvech)
- učí žáky pracovat v týmech, vnímat své vzájemné odlišnosti jako podmínku úspěšné spolupráce
- podporuje vzájemnou pomoc žáků, vytváří situace, kdy se žáci vzájemně potřebují

Kompetence občanské a pracovní - učitel

- netoleruje v hodině sociálně patologické jevy, nekamarádké chování a odmítnutí požadované pomoci
- důsledně dbá na dodržování pravidel chování
- uplatňuje pozitivní hodnocení a motivaci žáků
- učí žáky chování v krizových nebo zdraví a život ohrožujících situacích
- praktickými ukázkami a modelovými situacemi seznamuje žáky s technikou první pomoci
- vyžaduje vhodné sportovní vybavení pro výuku
- na konci vyučovací hodiny zařazuje její hodnocení
- podle možností vede žáky k sebehodnocení
- vhodnou motivací vede žáky k postupnému pohybovému sebezdokonalování a posiluje jejich sebevědomí
- dohlíží na to, aby příprava cvičebního nářadí splňovala zásady bezpečnosti, a tím vede žáky k ochraně zdraví
- vede žáky k pozitivnímu vztahu k práci, žádnou práci netrestá, kvalitní práci pochvaluje.

Formy realizace předmětu tělesná výchova na naší škole jsou:

- Vyučovací hodina
- Soutěž
- Turnaj
- Kurs

Časové vymezení předmětu tělesná výchova na osmiletém gymnáziu

Rozhodli jsme se rozdělit a rozpracovat učivo do osnov ohledem na rozdílnost pohybových schopností a dovedností jednotlivých žáků nikoli po ročnících, ale jako učivo pro **dorost mladší** a **starší**.

- **mladší dorost** (kvinta a sexta) s časovou dotací 2 (sexta 3) vyučovací hodiny týdně
- **starší dorost** (septima a oktáva) s časovou dotací 2 vyučovací hodiny týdně

Tvorba osnov pro období **dorost mladší** a **starší**, je limitována nejen pro každého žáka, ale pro každou skupinu žáků. Ti jsou k pohybu předurčení somatotypem, genetickými předpoklady, konkrétní etapou svého pohybového vývoje i svým aktuálním zdravotním stavem.

Pokud žáci nedosahují potřebné pohybové a výkonnostní úrovně v dané pohybové aktivitě, není jim učivo nabízeno a naopak, pokud žáci požadovanou úroveň přesahují, pak je jim nabízeno učivo pro pokročilé, učivo navíc. Pro konkrétního žáka může učitel příslušné učivo ze zdravotních důvodů upravit.

Skutečné časové rozvržení zůstává na učiteli, který zná dokonale každého žáka i skupinu žáků, může je průběžně sledovat, hodnotit a fundovaně rozhodnout o dalším časovém postupu. Vyučující tělesné výchovy musí ve svém tematickém plánu pro danou skupinu žáků přizpůsobit také učivo i výstupy dané kategorie její výkonnosti

Časová posloupnost jednotlivých obsahových částí by měla ale být během školního roku pro všechny vyučující alespoň podobná .

- Prvním důvodem, který vyučující limituje je to, že používáme společné prostory,.Nebylo by praktické, aby každý vyučující zařadil např. SG jindy. Vyplatí se nechat po dobu výuky gymnastické nářadí v tělocvičně připravené...v opačném případě by se z hodin TV stalo stěhování nářadí a ne výuka.
- Druhým důvodem, proč by měla být na naší škole časová posloupnost jednotlivých obsahových částí co nejpodobnější, je provázanost předmětu tělesná výchova se soutěží „O nejvšestrannějšího sportovce“ a „Nejsportovnější třídu“.

6.25.2 MLADŠÍ DOROST (KVINTA a SEXTA)

2 hodiny týdně (sexta 3)

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
při vytrvalosti dovede uplatnit i vůli zvládá techniku nové atletické disciplíny i další náročnější techniky získané dovednosti uplatní jako reprezentant školy	motorické testy atletika běh 60,100,400,800 m běh vytrvalostní štafetový běh, nácvik předávky skok daleký skok vysoký vrh koulí	OSV - rozvoj schopnosti poznávání, sebepoznání a sebepojetí, poznávání lidí, mezilidské vztahy, komunikace - zásady slušnosti, odpovědnosti, tolerance, angažovaný přístup k druhým VDO - principy demokracie
zvládá přemet vpřed, cvičební prvky na hrazdě i kruzích dokáže zvládnout obtížný prvek s dopomocí při cvičení uplatní svůj fyzický fond	Gymnastika kotouly akrobacie hrazda trampolína švédská bedna, koza přeskok, skrčka šplh- s přírazem na tyči rytmická a kondiční gymnastika, tanec	EV - lidské aktivity a problémy životního prostředí MKV - lidské vztahy
uplatňuje zkušenosti z míčových her v dalších sportech, dokáže řídit sportovní utkání svých vrstevníků uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v neznámém prostředí (příroda, silniční provoz), zvládá i dlouhodobější pobyt v přírodě a přesun s mírnou zátěží	sportovní hry vybíjená přehazovaná volejbal basketbal florbal kopaná	
aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu	turistika a pobyt v přírodě význam pohybu pro zdraví	

<p>usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti</p> <p>uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu</p> <p>získané znalosti a dovednosti umí aplikovat pro přežití v přírodě, orientaci, ukrytí, nouzový přístřešek, zajištění vody, potravy a tepla</p> <p>Poznámky:</p>	<p>hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech</p>	
---	---	--

6.25.3 STARŠÍ DOROST (SEPTIMA a OKTÁVA)

2 hodiny týdně

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
<p>při vytrvalosti dovede uplatnit i vůli</p> <p>zvládá techniku nové atletické disciplíny i další náročnější techniky</p> <p>získané dovednosti uplatní jako reprezentant školy</p>	<p>motorické testy</p> <p>atletika</p> <p>běh 60,100,400,800 m</p> <p>běh vytrvalostní</p> <p>štafetový běh, nácvik předávky</p> <p>skok daleký</p> <p>skok vysoký</p> <p>vrh koulí</p>	<p>OSV</p> <p>- rozvoj schopnosti poznávání, sebepoznání a sebepojetí, poznávání lidí, mezilidské vztahy, komunikace</p> <p>- zásady slušnosti, odpovědnosti, tolerance, angažovaný přístup k druhým</p> <p>VDO</p> <p>- principy demokracie</p>
<p>zvládá přemet vpřed, cvičební prvky na hrazdě i kruzích</p> <p>dokáže zvládnout obtížný prvek s dopomocí</p> <p>při cvičení uplatní svůj fyzický fond</p>	<p>Gymnastika</p> <p>kotouly</p> <p>akrobacie</p> <p>hrazda</p> <p>trampolína</p> <p>švédská bedna, koza přeskok, skrčka</p> <p>šplh- s přírazem na tyči</p> <p>rytmická a kondiční gymnastika, tanec</p>	<p>EV</p> <p>- lidské aktivity a problémy životního prostředí</p> <p>MKV</p> <p>- lidské vztahy</p>
<p>uplatňuje zkušenosti z míčových her v dalších sportech, dokáže řídit sportovní utkání svých vrstevníků</p> <p>uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v neznámém prostředí (příroda, silniční provoz), zvládá i dlouhodobější pobyt v přírodě a přesun s mírnou zátěží</p>	<p>sportovní hry</p> <p>vybíjená</p> <p>přehazovaná</p> <p>volejbal</p> <p>basketbal</p> <p>florbal</p> <p>kopaná</p>	
<p>aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu</p> <p>usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti</p>	<p>turistika a pobyt v přírodě</p> <p>význam pohybu pro zdraví</p> <p>hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech</p>	

uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu

získané znalosti a dovednosti umí aplikovat pro přežití v přírodě, orientaci, ukrytí, nouzový přístřešek, zajištění vody, potravy a tepla

Poznámky:

7 Hodnocení žáků

7.1 Pravidla pro hodnocení žáků

7.1.1 Způsoby hodnocení (základní všeobecné zásady hodnocení a klasifikace žáka učitelem)

- Hodnocení žáka je organickou součástí výchovně vzdělávacího procesu a jeho řízení. Průběžně (dílní výsledky - přímo v průběhu výchovně vzdělávacího procesu) a souhrnně (za konkrétní vzdělávací období – na konci každého čtvrtletí) poskytuje učitel nezbytnou zpětnou vazbu a pravdivý obraz o tom, s jakým úspěchem se žákovi daří dosahovat konkretizovaných výstupů (vedoucích ke klíčovým kompetencím), a využívá hodnocení zejména k pozitivní motivaci žáka – tj. má podněcovat jeho zájem o doplňování a upevňování získaných vědomostí, dovedností a návyků a o zvládnutí širší problematiky daného vyučovacího předmětu.
- V hodnocení žáka nedává ŠVP přednost žádné formě s tím, že stejně jako výběr postupů při výuce je i výběr vhodných metod a forem hodnocení žáka plně v rukou a odpovědnosti učitele. Při volbě vhodného způsobu hodnocení vyučující vždy zváží především jeho dopad na motivaci žáka, aby dále rozvíjel své vlohy a využíval své rezervy.
- Základem formálního hodnocení je tradiční klasifikace v pětistupňové stupnici, která se řídí všeobecně platnými školskými právními předpisy a schválenými vnitřními normami školy. Jiné formy, jako např. slovní hodnocení žáka, různé bodovací stupnice apod., užívá vyučující jen jako vhodný doplněk klasifikace nebo pro získání podkladů pro závěrečnou (souhrnnou) klasifikaci.
- Chování žáka žádným způsobem neovlivňuje klasifikaci výsledků ve vyučovacích předmětech.
- Je žádoucí, aby si kvalitní zpětnou vazbu dovedli žáci postupně také vytvářet sami a naučili se vlastnímu kritickému sebehodnocení a hodnocení svých spolužáků.
- Při klasifikaci uplatňuje učitel přiměřenou náročnost a pedagogický takt, přihlíží k věkovým zvláštěm žáků i k tomu, že žák mohl pro určitou indispozici ojedinele zakolísat.

7.1.2 Kritéria hodnocení

Jsou součástí vnitřního Klasifikačního řádu, který tvoří přílohu Školního řádu.

Získávání podkladů a stanovení podmínek pro hodnocení a klasifikaci

- soustavným diagnostickým pozorováním žáka
- soustavným sledováním výkonů a připravenosti žáka na vyučování
- různými druhy zkoušek (např. ústní, písemné, grafické, praktické, pohybové atd.) dle specifík jednotlivých předmětů
- analýzou výsledků různých činností žáka (např. aktivita při výuce, pozornost, zaujetí pro předmět, zapojení do odborných exkurzí, laboratorních prací atd.)
- mimořádnými výsledky žáka v některých činnostech, např. v předmětových soutěžích a olympiádách

7.1.3 Obecné zásady hodnocení a klasifikace

(1) Hodnocení a klasifikace jsou průběžnou činností celého klasifikačního období.

Žák je pravidelně hodnocen během celého školního roku podle zásad stanovených Klasifikačním řádem, který je součástí Školního řádu Gymnázia Aš.

Na jeho počátku seznámí všichni vyučující žáky se způsoby a kritérii hodnocení. Během hodnocení uplatňuje vyučující přiměřenou náročnost a pedagogický takt a přihlíží k věkovým zvláštěm žáků.

(2) Učitel klasifikuje jen učivo dané tematickým plánem. Před prověřováním znalostí musí mít žáci dostatek času ke zvládnutí, procvičení a zažití učiva. Účelem zkoušení je hodnotit úroveň toho, co žák umí, nikoliv pouze vyhledávat mezery v jeho vědomostech.

(3) Kromě povinné dokumentace (ve smyslu legislativy a pokynů ředitele školy) vede vyučující vlastní záznamy o klasifikaci žáků tak, aby byl schopen podat informace o frekvenci a struktuře hodnocení.

(4) Na konci klasifikačního období se do celkové klasifikace dle charakteru předmětu v přiměřené míře zahrnuje též zájem žáka o předmět, úroveň jeho domácí přípravy, míra aktivity ve vyučovacích hodinách a jeho schopnost samostatného myšlení a práce, požadované výstupy z projektů, kurzů a dalších forem samostatné práce.

Učitel je povinen:

- vést soustavnou evidenci o každé klasifikaci žáka průkazným způsobem tak, aby mohl vždy doložit správnost celkové klasifikace žáka i způsob získání známek
- opravit každou zadanou písemnou práci, maximálně do 10 pracovních dní od napsání
- ohodnocenou práci rozdat žákům a vysvětlit správné řešení

Výsledky hodnocení písemných zkoušek a prací, příp. praktických činností, oznámí žákovi dle možnosti co nejdříve, maximálně do 10 pracovních dní, s výjimkou seminárních prací a maturitních písemných prací .

Termíny kontrolních písemných prací konzultuje učitel s žáky, aby se nadměrně nehromadily v určitých obdobích a dnech, zejména v závěru klasifikačního období.

Učitel je povinen vést osobně soustavnou evidenci o každé klasifikaci žáka a mít ji připravenou k nahlédnutí nejméně do konce září následujícího školního roku.

Individuální vzdělávací plán:

Ředitelka školy může s písemným doporučením školského poradenského zařízení povolit- nezletilému žákovi se speciálními vzdělávacími potřebami nebo s mimořádným nadáním na žádost zákonného zástupce, u zletilého žáka na vlastní žádost - vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu.

Žákům vyššího gymnázia lze, na základě posouzení žádosti ředitelkou školy, povolit tento plán i z jiných závažných důvodů.

Ukončování středního vzdělávání:

Vzdělávání se ukončuje maturitní zkouškou. Dokladem o dosažení středního vzdělání je vysvědčení o maturitní zkoušce.

7.2 Závěrečné hodnocení výsledků vzdělávání žáků v klasifikačním období

7.2.1 Klasifikace a slovní hodnocení žáků:

(1) Hodnocení výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení je vyjádřeno klasifikací. s písemným doporučením školského poradenského zařízení lze žáka hodnotit i slovně nebo kombinací obou způsobů.

(2) Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem se v případě použití klasifikace hodnotí na vysvědčení v souladu s ustanovením § 3 odst. 1 vyhlášky č. 374/2006 Sb. stupni prospěchu:

- a) 1 – výborný
- b) 2 – chvalitebný
- c) 3 – dobrý
- d) 4 – dostatečný
- e) 5 – nedostatečný.

(3) Není-li možné žáka hodnotit z některého předmětu, uvede se na vysvědčení u příslušného předmětu místo stupně prospěchu slovo „nehodnocen(a)“.

(4) Pokud je žák z vyučování některého předmětu zcela uvolněn, uvede se na vysvědčení u příslušného předmětu místo stupně prospěchu slovo „ uvolněn(a)“.

Výsledky vzdělávání odpovídají stupni prospěchu:

a) stupeň prospěchu „1 - výborný“

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti uceleně, plně chápe vztahy mezi nimi. Pohotově dovede vykonávat požadované intelektuální a praktické činnosti. Samostatně a tvořivě uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů. Myslí logicky správně, zřetelně se u něj projevuje samostatnost a tvořivost. Jeho ústní a písemný projev je správný, přesný a výstižný. Je schopen samostatně studovat vhodné texty.

b) stupeň prospěchu „2 - chvalitebný“

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti v podstatě uceleně, přesně a úplně. Pohotově vykonává požadované teoretické i praktické činnosti. Samostatně nebo podle menších podnětů učitele uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení úkolů. Myslí logicky, je tvořivý. Ústní a písemný projev mívá menší nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Kvalita výsledků jeho činnosti je zpravidla bez podstatných nedostatků. Je schopen sám nebo s menší pomocí studovat vhodné texty.

c) stupeň prospěchu „3 - dobrý“

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti požadovaných poznatků, pojmů a zákonitostí nepodstatné mezery. Při vykonávání požadovaných činností projevuje nedostatky. Podstatné nepřesnosti a chyby dovede za pomoci učitele korigovat. Při aplikaci osvojených poznatků a dovedností se dopouští chyb. Jeho myšlení je vcelku správné, ale málo tvořivé, v jeho logice se vyskytují chyby. v ústním a písemném projevu má nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. v kvalitě výsledků jeho činnosti se projevují častější nedostatky. Je schopen samostatně studovat učební texty podle návodu učitele.

d) stupeň prospěchu „4 -dostatečný“

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení požadovaných poznatků, pojmů a zákonitostí závažné mezery. Při provádění požadovaných činností je málo pohotový a má závažné nedostatky. Při uplatňování osvojených poznatků a dovedností je nesamostatný, dopouští se podstatných chyb. v jeho logice se objevují závažné chyby, jeho myšlení není tvořivé. Jeho ústní a písemný projev má vážné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Závažné chyby dovede žák s pomocí učitele opravit. Při samostatném studiu má velké nedostatky.

e) stupeň prospěchu „5 - nedostatečný“

Žák si požadované poznatky, pojmy a zákonitosti neosvojil uceleně, má v nich závažné mezery. Jeho schopnost vykonávat požadované intelektuální a praktické činnosti má velmi podstatné nedostatky. v uplatňování osvojených vědomostí se vyskytují časté závažné chyby. Při výkladu jevů a zákonitostí nedovede své vědomosti uplatnit ani s pomocí učitele. Jeho myšlení není samostatné, dopouští se zásadních logických chyb.. v ústním a písemném projevu má závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti.

Ve vyučovacích předmětech výchovného charakteru se při klasifikaci nepřihlíží k míře talentu, nýbrž ke schopnosti a motivaci žáka využít vlastních možností v rámci osobních mezí. Vyučující přiměřeně zohledňuje míru zájmu a aktivního přístupu žáka k plnění úkolů zejména v oblasti praktických činností.

7.2.2 Celkový prospěch:

Žák je na konci prvního a druhého pololetí hodnocen následovně:

Prospěl(a) s vyznamenáním – není-li klasifikace v žádném povinném předmětu horší než stupeň 2 – chvalitebný a průměrný prospěch z povinných předmětů není horší než 1,50, chování je hodnoceno jako velmi dobré;

Prospěl(a) – není-li klasifikace v žádném z povinných předmětů vyjádřena stupněm 5 – nedostatečný;

Neprospěl(a) – je-li klasifikace v některém povinném předmětu vyjádřena stupněm 5 – nedostatečný nebo není-li žák hodnocen z některého předmětu na konci druhého pololetí.

Nehodnocen(a) – pokud ho není možné hodnotit z některého předmětu na konci prvního pololetí ani v náhradním termínu

Klasifikaci provádí a zodpovídá za ni příslušný vyučující. Při stanovení výsledné známky vychází z podkladů, které získává v průběhu celého klasifikačního období:

- soustavným sledováním výkonů a připravenosti žáka na vyučování
- různými druhy zkoušek (ústní, písemné, grafické, praktické, pohybové) dle specifik jednotlivých předmětů
- ústním zkoušením, které je prováděno zásadně před kolektivem třídy, přičemž učitel vždy oznámí žákovi známku ze zkoušení a klasifikaci odůvodní
- čtvrtletními, pololetními či ročníkovými pracemi předepsanými osnovami předmětu

7.2.3 Komisionální zkouška

Průběh komisionálního zkoušení se řídí platnou vyhláškou č. 374/2006 Sb.

Komisionální zkoušky se konají v těchto případech:

- a) Koná-li žák opravnou zkoušku dle § 69 odst. 7 zákona č. 561/2004 Sb.
- b) Požádá-li zletilý žák nebo zákonný zástupce nezletilého žáka o jeho komisionální přezkoušení z důvodu pochybností o správnosti hodnocení. Postupuje se dle § 6 odst. 3 vyhlášky č. 13/2005 Sb.
- c) Ředitel školy nařídí komisionální přezkoušení žáka, jestliže zjistí, že vyučující porušil pravidla hodnocení – dle § 6 odst. 2 vyhlášky č. 13/2005 Sb.
- d) Má-li žák v daném předmětu absenci vyšší než 25%, může příslušný vyučující navrhnout doplňující zkoušku před komisí. Komisi jmenuje ředitel školy a je buď dvojčlenná (v případě zkoušení před třídou nebo před skupinou žáků), nebo tříčlenná. o výsledku doplňující zkoušky se pořizuje záznam, který archivuje třídní učitel.

Obsah zkoušky před komisí odpovídá obsahu učiva za dané období (zpravidla pololetí), za které je zkouška prováděna. Zkoušející, popř. třídní učitel oznámí žákovi rozsah zkoušky současně s oznámením termínu konání zkoušky. Komise může po žákovi požadovat předložení písemných prací (např. slohových prací, domácích úkolů, protokolů apod.), které byly v běžné výuce v daném období zadávány. Komise rovněž může po žákovi požadovat předložení dalších materiálů (např. poznámky z vyučovacích hodin, součástí zkoušky může být domácí práce atp.).

Komisionální zkoušku podle písmena a), b) a c) může žák konat v jednom dni pouze jednu.

V případě zkoušky podle písmena a), b) a c) odpovídá výsledná známka u zkoušky známce, která je následně žákovi napsána na vysvědčení. v případě zkoušky dle písmena d) je výsledná známka u komisionální zkoušky pouze doplňující známkou k ostatní klasifikaci za celé příslušné pololetí, její váhu pro celkovou klasifikaci stanoví vyučující po dohodě s ostatními členy komise.

7.3 Hodnocení chování žáků:

Chování žáka se klasifikuje těmito stupni:

- 1 – velmi dobré

- 2 – uspokojivé
- 3 – neuspokojivé

Klasifikaci chování žáků navrhuje třídní učitel po projednání s učiteli, kteří ve třídě vyučují. Klasifikaci chování žáků schvaluje ředitel školy po projednání pedagogickou radou.

7.3.1 Výchovní opatření:

Výchovnými prostředky se rozumí pochvaly a ocenění žáků. Pochvalu nebo jiné ocenění uděluje žákům třídní učitel, ředitel školy nebo orgán státní správy ve školství.

Podle závažnosti provinění mohou být žákům uložena některá z těchto opatření: napomenutí třídního učitele, důtka třídního učitele, důtka ředitele školy, podmíněné vyloučení či vyloučení ze studia.

Navrhne-li třídní učitel opatření k posílení kázně v pravomoci ředitele školy nebo snížení stupně vzdělání, projedná důvody, které jej k tomu vedou, s ředitelem školy v předstihu před pedagogickou radou

O těchto opatřeních informuje pověřený pedagog zákonného zástupce žáka, a to prokazatelným způsobem. Pokud se udělení výchovných opatření opakuje, může být na konci klasifikačního období žákovi snížena známka z chování.

Při posuzování výchovných opatření se zpravidla postupuje následujícím způsobem:

Pozdní příchody a opakované zaspávání:

3× - důtka třídního učitele

6× - důtka ředitele školy

7× a více - snížená známka z chování

Neomluvené hodiny:

1 – 3: důtka třídního učitele

4– 7: důtka ředitele školy

8– 14 :důtka ředitele školy a na konci klasifikačního období 2. stupeň z chování

15 a více - důtka ředitele školy a na konci klasifikačního období 3. stupeň z chování

15 - 20: důtka ředitele školy a na konci klasifikačního období 3. stupeň z chování.

Překročí-li počet neomluvených hodin 20, bude tato skutečnost považována za podnět k zahájení správního řízení o podmíněném vyloučení.

Hrubé slovní a úmyslné fyzické útoky žáka vůči spolužákům a pracovníkům školy se vždy považují za závažné zaviněné porušení povinností žáků a je trestáno udělením důtky ředitele školy, případně podmíněným vyloučením žáka ze školy. Následně na konci klasifikačního období mu bude snížen stupeň z chování.

Výchovná opatření lze použít při úmyslném porušení všeobecných zásad bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, a to úměrně k závažnosti přestupku, po projednání s ředitelem školy.

Ničení majetku a zařízení školy:

Podle závažnosti bude žáku udělena důtka třídního učitele nebo důtka ředitele školy. Žák, případně jeho zákonný zástupce, uvede po dohodě s vedením školy poškozené místo či věc do původního stavu na vlastní náklady. Ve zvlášť závažném případě, může být žáku na konci klasifikačního období snížený stupeň z chování.

Pochvaly:

Udělování pochval navrhuje vyučující, třídní učitel, ředitelka školy nebo orgán státní správy ve školství. Nejčastěji jsou žáci oceňováni:

a) Pochvalou třídního učitele:

- za úspěšnou reprezentaci školy v okresních vědomostních soutěžích
- za kvalitní práci v třídní samosprávě a další aktivity

b) Pochvalou ředitele školy:

- za úspěšnou reprezentaci školy v oblastních a vyšších kolech vědomostních soutěží
- za výkony a činnosti, které je možné považovat za mimořádné

Rodiče nebo zákonní zástupci žáka jsou průběžně informováni o prospěchu a chování žáka, a to:

- dvakrát ročně na třídních schůzkách třídním učitelem a učiteli jednotlivých předmětů
- prostřednictvím informací o klasifikaci na internetových stránkách Školy OnLine
- učiteli jednotlivých vyučovacích předmětů v případě mimořádného zhoršení prospěchu žáka a třídním učitelem v případě mimořádného zhoršení chování žáka a to bezprostředně a prokazatelným způsobem
- kdykoli po domluvě s vyučujícím

8 Autoevaluace školy

Vlastní hodnocení školy vychází z příslušné vyhlášky MŠMT. Slouží k poskytování nezbytné zpětné vazby o tom, jak se škole daří naplňovat stanovené výchovné a vzdělávací záměry, pomáhá zaměřit se na problematická místa v práci školy a zkvalitnit výuku.

Škola si vymezila oblasti, ve kterých chce autoevaluaci provádět a dále si stanovila i cíle a kritéria, podle kterých se práce školy bude vyhodnocovat.

1. oblast: Podmínky ke vzdělání

Cíle a kritéria	Nástroje
Přátelské klima školy	Dotazníky
Otevřené vztahy mezi učiteli a žáky, učiteli a rodiči	Přehledy
Lepší materiální vybavení učeben	
Spoluúčast žáků na životě školy	
Vytvoření studentské rady	
Kvalifikovanost a aprobovanost vyučujících	
Zapojení do projektů	
Vzdělávání pedagogů	

2. oblast: Průběh vzdělávání – evaluace učitele

Cíle a kritéria	Nástroje
Kvalita vyučovacího procesu	Hospitace
Rozvoj osobnosti učitele	Rozhovory
Vedení pedagogické dokumentace	Kontroly
Přínos pro školu	Přehledy

3. oblast: Spolupráce s rodiči, vliv vzájemných vztahů školy, žáků, rodičů a dalších osob na vzdělávání

Cíle a kritéria	Nástroje
Otevřenost školy	Dotazník
Sponzoring	Vedení přehledů
Postoj rodičů ke škole	Dotazník

4. oblast: Výsledky vzdělávání žáků a studentů

Cíle a kritéria	Nástroje
Úroveň vědomostí a dovedností	Srovnávací testy, přehledy
Úspěšnost absolventů	Přehledy, zpráva výchovné poradkyně

Výchovné problémy – neomluvená absence, prevence patologických jevů,

Přehledy – třídní učitelé, výchovná poradkyně, metodik prevence

5. oblast: Řízení školy, kvalita personální práce, kvalita DVPP

Cíle a kritéria

Management školy

Odborné oblasti – revize, kontroly BOZP, PO apod.

Personální obsazení

Nástroje

Hodnocení ČŠI

Hodnocení zřizovatelem

Dotazník

Revizní zprávy a kontroly, předpisy

Přehledy

6. oblast: Úroveň výsledků práce školy

Cíle a kritéria

Zhodnocení práce školy – a) úroveň pedagogického procesu

b) hospodaření – čerpání rozpočtu, doplňková činnost, hlavní činnost, plnění rozpočtů a závazných ukazatelů

Nástroje

Hodnocení ČŠI

Výroční zpráva

Hodnocení zřizovatelem

Výroční zpráva